THE

"SHABDALILA"

BY

REVD. NYANAWUNTHA,
BUDDHIST PRIEST OF PANTANAW.

၏

ရှဗ္ဗလီလာကြကား။

ပွင့်နှတ်ပန်း

ကို၊

ပန်းတနော်မြို့တာဝတိံသာကျောင်းတိုက်၌
သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူသော[ဉာဏဝံသ]အမည်
ရှိသောဗုဒ္ဓိုလ်သည်။

နိရုတ္တိနယ၌
ချိုမြိန်လှသောပန်းရက်ရေကို
ရှာဖွေတော်မူကြကုံသော၊ သောတုဇနများပိတုံး
တို့အားစားသုံးလွယ်ကူခပ်ယူနိုင်စေခြင်းအကျိုးငှါအရေးထူး
သောပါဠိဝတ်မှုံအာရုမ်ရန်တို့ဖြင့်သင်းမြန်မွှေးကျူ
စေအပ်ပါသတည်း။

ရန်ကုန်မြို့
ဟံသာဝတီသတင်းစာတိုက်၌

Rangoon:

PRINTED AT THE HANTHAWADDY PRESS.

1899.

CONTENTS.

ဦးရေနံပါတ်။	[ဂမ္ဘီလာကြက်း၌] ဘော်ပြအပ်သောစကား၏မာတိကာ။	မျက်နှာနံပါတ်။	အမှတ်နံပါတ်။
၁	သကၠဋဘာသာအက္ခရာတို့၌ဘတ်ရွတ်ရံ သင်္ကေတ	၁	
၂	အာသိသပုဗ္ဗကဝန္ဒနာရမ္ဘဂါထာ	၃	☞
၃	၎င်းဂါထာ၏ပဒုဒ္ဓါရ	၃	က
၄	အနုသန္ဓေစကားဆက်	၄	ခ
၅	သဒ္ဒရုပ်ဖြစ်ပေါ်လာသောအကြောင်းနှင့်တကွ သဒ္ဒရုပ်ကို ဘော်ပြသော တာရာ နာထဆရာ၏ဝါဒ	၅	I
၆	လည်အစရှိသော ဌာန်မှစ၍ အက္ခရာပိသောသကိုပြသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် သဒ္ဒရုပ်ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ဘော်ပြသောရှင်သဒ္ဒမ္မသိရိဆရာ၏ဝါဒ	၇	2
၇	ဋီကာ-ဒီပဏီ-၂ ဝါဒတို့၏ ဆန့်ကျင်ချက်နှင့်တကွသာရဝန္တဝါဒကိုဘော်ပြချက်	၁၀	3
၈	ချက်- အရပ်မှ စ၍ သဒ္ဒရုပ် ဖြစ်ပေါ် လာပုံ၊ ချက်-ရင်-လည်-ဦးခေါင်း ၎င်း၄-ပါးသောဌာန်၌မြဲပုံကိုဘော်ပြသော အပရေဆရာတို့၏ဝါဒ	၁၁	4
၉	ဆီးစအရပ်မှစ၍သဒ္ဒရုပ်ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ဆီးစ-ချက်-ရင်-လည်-ဦးခေါင်း-၎င်း ၅ ပါးသော်ဌာန်၌မြဲပုံကိုဘော်ပြသောဂိဏ္ဍာဆရာ၏ဝါဒ	၁၂	5

ဦးရေနံပါတ်။	[ဗဟုသုတလာကြောင်း၌] ဘော်ပြအပ်သောစကား၏မာတိကာ။	မျက်နှာနံပါတ်။	အမှတ်နံပါတ်။
၁၀	ဆိုးစအရပ်ကိုသချာစွာဘော်ပြချက် ...	၁၈	6
၁၁	သဒ္ဒရုပ်ဝင်ပုံ၊ ဝင်သောသဒ္ဒရုပ်၏ ယှော်သမ္ဘာရဆား ရသော ၂ ပါးတို့ကြောင့်ထွက်လာပုံကိုဘော်ပြချက်	၁၉	7
၁၂	ရင်–လည်–ဦးခေါင်းဌင်း ၃ပါးသောအရပ်မှစ၍ သဒ္ဒရုပ် ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ဘော်ပြသောရှင်အဋ္ဌဝံသဆရာ၏ဝါဒ ...	၂၂	8
၁၃	ချက်အရပ်မှ စ၍ သဒ္ဒရုပ် ဖြစ်ပေါ် လာပုံကို ဘော်ပြသော သရလင်္ကာဆရာ၏ ဝါဒတစ်ရပ်	၂၃	9
၁၄	သရလင်္ကာ ဆရာ၏ဝါဒနှင့် ရှင်သဒ္ဓမ္မသိရိ ဆရာ၏ဝါဒကိုနှိုးနှော၍ ဘော်ပြချက်	၂၅	10
၁၅	ချက်အရပ်မှ စ၍ သဒ္ဒရုပ် ဖြစ်ပုံကို ဘော်ပြသော ရှင်အဋ္ဌဝံသ ဆရာ၏ဝါဒအထူး	၂၆	11
၁၆	သဒ္ဒပဘောဓနှင့် တကွ အတ္ထညာပက သတ္တိရှိသောသဒ္ဒကိုဘော်ပြချက်	၂၇	12
၁၇	သဒ္ဒအမျိုးမျိုးတို့ကိုဘော်ပြချက်	၂၈	13
၁၈	ဝဏ္ဏ၏အဖြစ်သို့ မရောက်သော အတ္ထညာပက သတ္တိမရှိသောသဒ္ဒါတို့ကိုဘော်ပြချက်	၃၃	14
၁၉	သောတဓာနတို့ကြောင့်ဝိဝိစ္ဆိတဗ္ဗဌာန ...	၃၆	15
၂၀	၄၁–လုံးသောအက္ခရာတို့၏အစစွာ ဖြစ်ပေါ်လာပုံကိုဘော်ပြချက်	၃၆	16
၂၁	မဂဓအထိ သရအက္ခရာ (၂၅၉)လုံးကို ဘော်ချက်	၄၀	17

အခန်းနံပါတ်	[ဂမ္ဘီရလာကြက်း၌] ဘော်ပြအပ်သောစကား၏မာတိကာ။	မျက်နှာနံပါတ်	အမှတ်နံပါတ်
၂၂	သကာရွှအလို့ သရအက္ခရာ (၆၀)ကို ဘော်ပြချက်	၄၂	18
၂၃	ဗျဥ္စနက္ခရာ (၂၈၈)လုံးကို ဘော်ပြချက် ...	၅၁	19
၂၄	အက္ခရာပေါင်း(၅၉၃)လုံးကို ဘော်ပြချက်...	၅၂	20
၂၅	ဝဏ္ဏ- မ္ဘာန်- ကရိဏ်း- ပယတ်တို့ကို ဇယား ကွက်နှင့်တကွ အကျဉ်း ဘော်ပြချက်	၅၄	21
၂၆	ကဏ္ဍဌာန်၌မှတ်ရံ	၆၁	22
၂၇	တာလုဌာန်၌မှတ်ရံ	၆၄	23
၂၈	ရုဒ္ဓဌာန်၌မှတ်ရံ	၆၅	24
၂၉	ဒန္တဌာန်၌မှတ်ရံ	၆၆	25
၃၀	ဩဋ္ဌဌာန်၌မှတ်ရံ	၆၈	26
၃၁	နာသိကဌာန်၌မှတ်ရံ	၆၈	27
၃၂	ဥရဌာန်၌မှတ်ရံ	၆၉	28
၃၃	ဥရဇအက္ခရာကိုသေချာစွာဘော်ပြချက် ...	၇၀	29
၃၄	ဌာန်-ကရိဏ်း-ပယတန လက္ခဏာတို့နှင့် တကွကာရိကာဆရာ၏ဝါဒကို အကျဉ်း ဘော်ပြချက်	၇၂	30
၃၅	ထို့အတူဇါလိနီဆရာ၏ဝါဒကိုအကျဉ်းဘော် ပြချက်	၇၈	31
၃၆	ဗာဟိယပယတ်-၁၁-ပါး၏လက္ခဏာကို အကျဉ်းဘော်ပြချက်...	၈၀	32
	[သရသန္ဓိ-၌]		
၃၇	သုတ်အဓိပ္ပာယ်ထုံးနှင့်တကွ- ပုဗ္ဗသရလော ပသန္ဓိကိုဘော်ပြချက်	၈၃	33

ဦးရေနံပါတ်။	[ဂဗ္ဘလိလာကြွက်း၌] ဘော်ပြအပ်သောစကား၏ မာတိကာ။	မျက်နှာနံပါတ်။	အမှတ်နံပါတ်။
၃၇	ပုဗ္ဗသရ–၆၄–လုံးကျေပုံ–ဥဒါဟရုဏ် ...	၈၈	34
၃၉	ရှေးသရတစ်လုံးသာ ကျေသည်မဟုတ်၊ တပြိုင်နက်ရှေးသရ ၂ လုံး–၃ လုံး–၄ လုံး ကျေပုံ၊ သန္ဓိနိတိ– မှာသ်– ဆရာ နှစ်ရောက်တို့၏ ဝါဒကိုဘော်ပြချက် ...	၉၁	35
၄၀	ထိုဆရာ နှစ်ရောက်တို့၏ ဝါဒကို၊ ကစ္စာယနဝဏ္ဏနာ– နိရုတ္တိ သာရ မဉ္ဇူသာ–ဆရာနှစ်ရောက်တို့က–ပဋိက္ခိပ်ချက် ...	၉၂	36
၄၁	ဗျည်းနှောင်းရာ၌ ဗျည်းကျေပုံ၊ ဓာလိနီဆရာ၏ ဝါဒအထူး	၉၄	37
၄၂	ပရသရလောပသန္ဓိကိုဘော်ပြချက် ...	၉၅	38
၄၃	ပရသရ–၅၂–လုံးကျေပုံဥဒါဟရုဏ် ...	၉၆	39
၄၄	ပရသရလောပသန္ဓိအထူး	၉၆	40
၄၅	အသဝဏ္ဏာဒေသသန္ဓိကိုဘော်ပြချက် ...	၉၇	41
၄၆	အသဝဏ္ဏာဒေသသန္ဓိအထူး	၉၈	42
၄၇	ပရသရဒီဃသန္ဓိကိုဘော်ပြချက်	၉၉	43
၄၈	ပရသရ–၂၄–လုံးဒီဃပြုပုံဥဒါဟရုဏ် ...	၁၀၀	44
၄၉	တဗြာယံ–ဟူသောဥဒါဟရုဏ်၌ရုပ်စိရင်ပုံ အထူး	၁၀၂	45
၅၀	ဒီဃ–အသဝဏ္ဏာဒေသနိသေဓသန္ဓိ ...	၁၀၃	46
၅၁	အာကာရလောပ အသဝဏ္ဏာ ဒေသ နိသေဓသန္ဓိ	၁၀၃	47
၅၂	အဝဏ္ဏလောပအသဝဏ္ဏာဒေသနိသေဓသန္ဓိ	၁၀၄	48
၅၃	သံယောဂပုဗ္ဗအကာရဒီဃသန္ဓိ	၁၀၄	49

ဦးရေနံပါတ်	[ဗျည်းလာကြောင်း၌] တော်ပြအပ်သောစကား၏မာတိကာ။	စာမျက်နှာနံပါတ်	အမှတ်နံပါတ်
၅၄	ဗုဒ္ဓသရဒီဃသန္ဓိကိုတော်ပြချက်	၁၀၅	50
၅၅	ငေ / ယကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၀၆	51
၅၆	ဣဥ / ဝကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၀၇	52
၅၇	ဣ / ယကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၀၈	53
၅၈	တျ / စကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၀၉	54
၅၉	ဥ / ဝကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၁၀	55
၆၀	ဒွိသန္ဓိ-တိသဒ္ဒေပသန္ဓိ	၁၁၀	56
၆၁	ဝါဒေသနိဂ္ဂဟသန္ဓိ	၁၁၁	57
၆၂	အဘ္ဘာဒေသသန္ဓိ...	၁၁၂	58
၆၃	အဇ္ဈာဒေသသန္ဓိ	၁၁၂	59
၆၄	အဘ္ဘ-အဇ္ဈာဒေသနိဂ္ဂဟသန္ဓိ	၁၁၂	60
၆၅	ဝ / ဗကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၁၃	61
၆၆	ငေ / ရိကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၁၃	62
၆၇	ဣ / အဝါဒေသသန္ဓိ	၁၁၄	63
၆၈	ပုထသမ္ဗန္ဓ-ဂကာရာဂမသန္ဓိ	၁၁၅	64
၆၉	ပါသမ္ဗန္ဓ-ဂကာရာဂမသန္ဓိ	၁၁၅	65
၇၀	ယ-ဝ-မ-ဒ-န-တ-ရ-ဠ အာဂမသန္ဓိ ...	၁၁၅	66
၇၁	တေဗ္ဗိံသက္ခရာဂမသန္ဓိ	၁၁၈	67
	[ပကတိသန္ဓိ-၌]		
၇၂	အာလပနဝိဘတ္တျန္တ-ရဿပကတိသန္ဓိ ...	၁၂၀	68
၇၃	သမာသပဒန္တဒီဃပကတိသန္ဓိ	၁၂၁	၄င်း
၇၄	အတိတ်ကြိယာနှောင်းရောဌ်၊ နာမပဒန္တတုကာရ ကာရပကတိသန္ဓိ	၁၂၂	၄င်း

စဉ်ရေနံပါတ်	[ဂဗ္ဗလီလာကြက်း၌] ဘော်ပြအပ်သောစကား၏ မာတိကာ။	မှတ်နံပါတ်	အမှတ်နံပါတ်။
၇၅	ဗျည်းနှောင်းရာ၌ ပကတိသန္ဓိ	၁၂၂	69
	[ဗျဉ္ဇနသန္ဓိ-၌]		
၇၆	ဗျည်းနှောင်းရာ၌ ဒီဃသန္ဓိ	၁၂၃	70
၇၇	ဆန်းဂိုဏ်းစောင့်ရာ၌ ရဿသန္ဓိ	၁၂၃	71
၇၈	အာဂုမ်နှောင်းရာ၌ ရဿသန္ဓိ	၁၂၄	၎င်း
၇၉	သံယုဂ်နှောင်းရာ၌ ရဿသန္ဓိ	၁၂၄	၎င်း
၈၀	လောပ-အာဂမသန္ဓိ	၁၂၄	72
၈၁	သဗ္ဗသရ-အာဂမသန္ဓိ	၁၂၅	73
၈၂	သဒိသ-ဒွိတ္တသန္ဓိအမျိုးမျိုး	၁၂၅	74
၈၃	အသဒိသ-ဒွိတ္တသန္ဓိအမျိုးမျိုး	၁၃၀	75
၈၄	ခ / ဟကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၃၀	76
၈၅	ဒ / တကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၃၂	77
၈၆	ထ / ဍကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၃၂	78
၈၇	တ / ဓကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၃၂	79
၈၈	တ / ဏကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၃၃	80
၈၉	ဂ / ကကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၃၃	81
၉၀	ရ / ဠကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၃၃	82
၉၁	ယ / ဓကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၃၃	83
၉၂	ဝ / ဗကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၃၄	84
၉၃	ယ / ကကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၃၄	85
၉၄	ဈ / ယကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၃၄	86
၉၅	တ / ကကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၃၄	87

[illegible]	[ဂန္ထဝီလာကြဏ်း၌] ဘောင်ပြအပ်သောစကား၏ မာတိကာ။	မျက်နှာနံပါတ်။	အမှတ်နံပါတ်။
၉၈	ထ / စကာ့ရာဒေသသဒ္ဒိ	၁၃၄	88
၉၇	ပ / ဖကာရာဒေသသဒ္ဒိ	၁၃၄	89
၉၈	ဒ / ဒြကာရာဒေသသဒ္ဒိ	၁၃၄	90
၉၉	ခ / ဃကာရာဒေသသဒ္ဒိ	၁၃၄	91
၁၀၀	ဇ / ဒကာရာဒေသသဒ္ဒိ	၁၃၅	92
၁၀၁	ည / ဏ္ဍကာရာဒေသသဒ္ဒိ	၁၃၅	93
၁၀၂	ပ္ဆ / ပဏ္ဍာဒေသသဒ္ဒိ	၁၃၅	94
၁၀၃	နှ / ဏကာရာဒေသသဒ္ဒိ	၁၃၅	95
၁၀၄	ဏ / နကာရာဒေသသဒ္ဒိ	၁၃၅	96
၁၀၅	ဒ / ဓကာရာဒေသသဒ္ဒိ	၁၃၅	97
၁၀၆	ယ / ဝကာရာဒေသသဒ္ဒိ	၁၃၅	98
၁၀၇	ယ / ဝကာရာဒေသသဒ္ဒိတမျိုး	၁၃၆	99
၁၀၈	လ / ဠကာရာဒေသသဒ္ဒိ	၁၃၆	100
၁၀၉	က / ဒကာရာဒေသသဒ္ဒိ	၁၃၆	101
၁၁၀	မ / ပကာရာဒေသသဒ္ဒိ	၁၃၆	102
၁၁၁	ပ / မကာရာဒေသသဒ္ဒိ	၁၃၆	103
၁၁၂	ဝိ-ဝ / ပကာရာဒေသသဒ္ဒိ	၁၃၆	104
၁၁၃	ဇလာဗုသဒ္ဒါဒိရူပသိဒ္ဓိနသဒ္ဒိ	၁၃၆	105
၁၁၄	ရုခ / ရုဂါဒေသသဒ္ဒိ	၁၃၇	106
၁၁၅	ရုခ / ရုကာဒေသသဒ္ဒိ	၁၃၇	107
၁၁၆	တျ-ဈ- / စ္စ-ဇ္ဇာဒေသသဒ္ဒိ	၁၃၇	108
၁၁၇	နှ / နိဂ္ဂဟိတာ ဒေသ။တျ / စကာရာ ဒေသသဒ္ဒိ	၁၃၇	109
၁၁၈	ထျ-ဗျ- / ဆ္ဆ-ဇ္ဈာဒေသသဒ္ဒိ	၁၃၇	110

အခန်းပုဒ်	[ဝဇ္ဇလီလာကြလ်ား၌] ဘော်ပြအပ်သောစကား၏ မာတိကာ။	မျက်နှာပုဒ်	အမှတ်စဉ်ပုဒ်
၁၁၉	ဿ / န္တာဒေသသန္ဓိ	၁၃၀	111
၁၂၀	ဂျ / ဂ္ဂ-ဇ္ဇာဒေသသန္ဓိ	၁၃၀	112
၁၂၁	ဒျ-ဓျ- / ဇ္ဇ-ဇ္ဈာဒေသသန္ဓိ	၁၃၀	113
၁၂၂	လျ / လ္လာဒေသသန္ဓိ	၁၃၀	114
၁၂၃	ဗျ / ဗ္ဗာဒေသသန္ဓိ...	၁၃၀	115
၁၂၄	သျ / ဿာဒေသသန္ဓိ	၁၃၀	116
၁၂၅	ဂျ / ဂ္ဂါဒေသသန္ဓိ	၁၃၉	117
၁၂၆	ပျ-ဝ- / ပ္ပါဒေသသန္ဓိ	၁၃၉	118
၁၂၇	ဃျ / ဃ္ဃာဒေသသန္ဓိ	၁၃၉	119
၁၂၈	ဈျ / ဈ္ဈါဒေသသန္ဓိ	၁၃၉	120
၁၂၉	ဉျ-ဏျ- / ညာဒေသသန္ဓိ	၁၃၉	121
၁၃၀	ဘျ / ဗ္ဘါဒေသသန္ဓိ	၁၃၉	122
၁၃၁	မျ / မ္မာဒေသသန္ဓိ	၁၃၉	123
၁၃၂	သရူပဝဏ္ဏလောပသန္ဓိ	၁၄၀	124
၁၃၃	ဗုဒ္ဓ / အဗုဒ္ဓါဒေသသန္ဓိ	၁၄၀	125
၁၃၄	အဗုဒ္ဓ / ဗုဒ္ဓါဒေသသန္ဓိ	၁၄၀	126
၁၃၅	ဝိသဘာဂ / သဘာဂါဒေသသန္ဓိ	၁၄၀	127
၁၃၆	ဓာတိ / ဓ္ဓာဒေသသန္ဓိ	၁၄၀	128
၁၃၇	ဝိယ / ဗျာဒေသသန္ဓိ	၁၄၀	129
၁၃၈	ဝါစာ / ဗျာဒေသသန္ဓိ	၁၄၁	130
၁၃၉	သသညောဂ / ဝိသညောဂါဒေသသန္ဓိ ...	၁၄၁	131
၁၄၀	အသညောဂ / သသညောဂါဒေသသန္ဓိ ...	၁၄၁	132
၁၄၁	ယ-မ-န-ရ-နှောင်းရာ၌သရလောပသန္ဓိ ...	၁၄၁	133
၁၄၂	အနိမိတ္တဒီဃာဒေသသန္ဓိ	၁၄၃	134

[illegible]	[ဂဗ္ဘလိလာကြကျောင်း၌] ဘော်ပြအပ်သောစကား၏,မာတိကာ။	မျက်နှာနံပါတ်	အမှတ်နံပါတ်
၁၄၃	ဝတ် / ပဋိအာဒေသာသ္တိ	၁၄၃	135
၁၄၄	အ / ဥကာရာဒေသာသန္ဓိ	၁၄၃	136
၁၄၅	အဝ / ဩကာရာဒေသာသန္ဓိ	၁၄၄	137
၁၄၆	ဩကာရာဂမသန္ဓိ	၁၄၄	138
၁၄၇	သဗ္ဗသရာဂမသန္ဓိ	၁၄၅	139
	[နိဂ္ဂဟိတသန္ဓိ၌]		
၁၄၈	အံ / ဝဂ္ဂန္တာဒေသာသန္ဓိ	၁၄၅	140
၁၄၉	အံ / လကာရာဒေသာသန္ဓိ	၁၄၆	141
၁၅၀	အံ / ညကာရာဒေသာသန္ဓိ	၁၄၆	142
၁၅၁	အံ / ညကာရာဒေသာသန္ဓိတမျိုး	၁၄၇	143
၁၅၂	အံ / မ-ယ-ဒ-အာဒေသာသန္ဓိအမျိုးမျိုး ...	၁၄၇	144
၁၅၃	အံ / လောပသန္ဓိ	၁၄၈	145
၁၅၄	နိဂ္ဂဟိတမှာ-ပရသရလောပသန္ဓိ	၁၅၀	146
၁၅၅	ဝိသညောဂသန္ဓိ	၁၅၁	147
၁၅၆	အံ / အာဂမသန္ဓိ	၁၅၁	148
၁၅၇	အံ / အံအာဒေသာသန္ဓိ	၁၅၁	149
	[ဝေါမိဿကသန္ဓိ-၌]		
၁၅၈	မောဂ္ဂလာန်၌နိပါတနသုတ်ဖြင့်စီရင်အပ်သော ဥဒါဟရုဏ်	၁၅၂	150
၁၅၉	ဣ / အကာရာဒေသာ။ အ / ဥကာရာဒေသာသန္ဓိ	၁၅၅	151
၁၆၀	အ / ဧကာရာဒေသာသန္ဓိ	၁၅၅	152
၁၆၁	က / နိဂ္ဂဟိတာဒေသာသန္ဓိ	၁၅၅	153

ဆိုဒ်နံပါတ်	[ဂမ္ဘီရလီလာကြက်ဒ်] ဘောင်ဖြစ်သောစကားဖြော့မာတိကာ။	မျက်နှာနံပါတ်	အမှတ်နံပါတ်
၁၆၂	ဝဏ္ဏဝိပရိယာသ္နဒ္ဓိ	၁၅၅	154
၁၆၃	နိဂ္ဂဟိတလောပ-ဒီဃာဒေသသန္ဓိ... ...	၁၅၆	155
၁၆၄	ဆု / ဧကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၅၆	156
၁၆၅	ဝဏ္ဏလောပသန္ဓိ	၁၅၆	157
၁၆၆	ဝဏ္ဏဝိပရိယာသန္ဓိ	၁၅၇	158
၁၆၇	ဝဏ္ဏလောပနှင့်-ဝိပရိယာသန္ဓိ	၁၅၇	159
၁၆၈	ဝဏ္ဏဗဟုတ္တသန္ဓိ	၁၅၈	160
၁၇၀	ဝဏ္ဏအပ္ပတ္တသန္ဓိ	၁၅၈	161
၁၇၁	ဩ / အကာရဒေသသန္ဓိ	၁၅၈	162
၁၇၂	ဒီဃာသန္ဓိ	၁၅၉	163
၁၇၃	ဝ / စကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၅၉	164
၁၇၄	ဩသနေ့ရဂတိသန္ဓိ	၁၅၉	165
၁၇၅	အ / ဧကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၅၉	166
၁၇၆	အ / ဩကာရာဒေသသန္ဓိ...	၁၅၉	167
၁၇၇	ဥ / ဩကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၅၉	168
၁၇၈	ဧ / အ-ဣကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၆၀	169
၁၇၉	ဧ / ဣကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၆၀	170
၁၈၀	ဥ / ဣကာရာဒေသသန္ဓိ	၁၆၀	171
၁၈၁	သကာရဒွိတ္တသန္ဓိ	၁၆၀	172
၁၈၂	ဧကာရရဲလောပသန္ဓိ	၁၆၀	173
၁၈၃	ဗျဉ္ဇန-ဂတ္တ-တာ-နိပါတနသန္ဓိ	၁၆၁	174
၁၈၄	နိရုတ္တိနယ-၅ပါးအလျဉ်းမှတ်ဘွယ်	၁၆၁	175
၁၈၅	နိဂမန်းဂါထာပါဠိအနက်	၁၆၉	
	ဤတွင်မာတိကာပြီး၏။		

INTRODUCTION.

[သံဝိဉာပန]

—ဤ[ဂမ္ဘလိလာ]အမည်ရှိသောကျမ်းသည်၊ အဆုံးကြော်ငြာစာတွင်ပြဆိုသည့်အတိုင်းသဒ္ဒါ၌အလွန်ကျယ်ဝန်းမည်ရိုး၍၊ သဒ္ဒါနှင့်ဆက်ဆံသောအဘိဓာယတ္ထတို့ကို၊ သောတုဇန သုတကာမီတို့၏ပညာပါရမီကိုကူညီထောက်မလိုသော သမ္မာဆန္ဒဖြင့်အကျဉ်းဘောင်ပြအပ်သောကျမ်းတည်း။ ။ဤကျမ်းကိုမရေးသားမှီရှေးမဆွက။

☛ “ သောစကလျာဒိမ္မာနေဘိ၊ ဗျတ္တိတောတတ္တစိတ္တဇ
ပထဝီသတ္တိပိညတ္တိ၊ ဘုသံဃာန္နိနဇော မ တော ,,

ဟူသော၊ သဒ္ဒတ္ထဘောဒိသွာဂါထာတခုကိုအဦးပြု၍၊ ဗာလသောတုတို့အားရုတ်တရက်အသိညာဏ်ဖြစ်စေရာ၊ ရိုသံသောနှစ်လုံးမွားဖြင့် (၆၇) ပိုဒ်ခန့်ရှိသောသံပေါက်လက်ာများကိုရေးသားမွားဘူးလေပြီ၊ သံပေါက်လက်ာတို့ကား။ ။

—အသံဟူက–ဒဗ္ဗနိသသိ–မှိဘိမလပ်–ခေါ်ဆိုအပ်–မှတ်ပိုက် ဘူတနှစ်ပါး–ငါးပါး–တနယ်နှစ်ပါးအကျိုးတည်း။ ။အကျိုးဘူတ–တရားကိုပြမူ–အာကာသနှင့်–အနိလဟူ–နှစ်ပါးဘူကို၊ မှတ်ယူမလွဲ–မြဲစေတည်း။ ။ဤကားအသံ၌မှတ်ဘွယ်။ ။အသံဟူက–ဝိတ္တဇနှင့်–ကမ္မဇပထဝီ–နှစ်လီသောခေတ်–ထိဃိုန်ခပ်–ဖြစ်လပ် [ရှင်သဒ္ဒမှသိရိ] ဆရာအလိုတည်း။ ။ပထဗျာပေါ်–တေဇောအနိလ–အာကာသဟူ–ပဉ္စဘူတို့–အတူပေါင်းစပ်–ထိဃိုန်ခပ်–ဖြစ်လပ်[တာရာနာထတက်ဝါစဿတိ] ဆရာအလိုတနယ်းထည်း။ ။တေဇောအနိလ–သုခုမတို့–ထကွ ပေါင်းစပ်–

ထိဃိုန့်ခပ်–ဖြစ်လပ်[ဂိကျွာ]ဆရာအလိုတနယ်းတည်း။ ။ဤ
ကာ်းအသံဖြစ်ခြင်း အကြောင်းဒ္ဓ မှတ်ဘွယ်။ ။လုံးစုံသဒ္ဒါ–
အက္ခရာတို့–စဝွာအမှန်–ဖြစ်ရာမ္ဘာန်ကား–ကဏ္ဍာဒိအင်္ဂ–တရပ်
ရပ်မှ–ဦးဝွာစသည်–ဖြစ်ထ[ရှင်သဒ္ဓမ္မသိရိ]ဆရာအလိုတည်း။ ။
နာဘိ ဓေသ–ချက်ရပ်မှလျှင်–စ၍ တလိ–ရင်–လည်–ဦးခေါင်း–
လေးပါးပေါင်းဒ္ဓ–အကြောင်းသင့်မြတ်–ဆင့်ဆင့်ခပ်သည်–ဖြစ်
လပ်[ဇိနန္ဒဗုဒ္ဓိ]အပရေတရောက်အလိုတနယ်းတည်း။ ။နာ
ဘိဓေသ–စ၍တဖှည့်–ဥရာဒိသို့–ဆိုက်ဘိ ထင်ဝွာ–မ္ဘာန်ရှစ်ဖြာ
ထွင်–ယထာရဟာ–ဖြစ်လပ်ကြသည်–မိန့်ဟာ [ဂမ္ဘီရနိုကာ] ဆ
ရာအလိုတနယ်းတည်း။ ။နာဘိဓေသ–စ၍ထင်ဝွာ–ဖြစ်ပြန်
ခါလည်း–ပါခမိ ဘုန်းရှိ–စောမုနိအား–သူတပါးသာ– ဖြစ်အပ်
ရာသည်–ကြဏ်းလာ[ရှင်အဂ္ဂဝံသ]ဆရာအလိုတနယ်းတည်း။ ။
ဥရ–ကဏ္ဍ–သိရ မည်ခေါ်–မ္ဘာန်သုံးဘောင်က–သစ္စံလျှော် သမျှ–
ဖြစ်ပြီး မှလျှင်–ငါး၀ မ္ဘာန်ရပ်–ထိဃိုန့်ခပ်၍–ဝဏ္ဏတ်အပေါင်း–
ဖြစ်တုံ ရှောင်းသည် [ဓင်းရှင်အဂ္ဂဝံသ] ဆရာ အလို တနယ်း
တည်း။ ။မူလာဓာရ–ချက်မှအောက်ပါး–ဆီးစနားက–အရင်း
စ၍–ဆီးစ တပါး–ချက်ကား တရပ်–ရင်ရပ် အလယ်–တသွယ်
လည်ချောင်း–ဦးခေါင်း တဝ–ပေါင်း ပဉ္စဒ္ဓ–သဒ္ဒ လေးဖြာ–ဖြစ်
အပ်ရာသည်–မိန့်မှာ[ဂိကျွာ]ဆရာအလိုတနယ်းတည်း။ ။ဤ
ကာ်းအသံစ၍ဖြစ်ရာမ္ဘာန်ဒ္ဓမှတ်ဘွယ်။ ။အက္ခရာမူလ–စ၍အ
မှန်–ပေါ်ထွန်းဟံကား–ပတ်ရုံစကြဝဠာ–တောင်ဘိ လာတွင်–ပ
မာတိတိ–ဆင်ရှိရှိကို–လောကိ ဗိးပွါး–ရသေ့များတို့–ရေးသား
ခဲ့ကြ–ဤကစသည်–ဘောင်ပြ [နယတံဆောင်ဓာတ်ကြဏ်း] ဆ
ရာအလိုတည်း။ ။မဟောသွရ–နာမကြော်ဟိး–နတ်မင်းကြီး၏–
မ္ဘာန်နိုးကပ်မှိ–ပါဏိနိဟု–လောကိ ဗျာန်မေ့–ရှင်ရသေ့သည်–
စေ့စေ့ ဗိးပွါး–မျှော်ထောက် ထား၍–သင်ကြား ခဲ့ရ–ဤက၊ စ
သည်–ဘောင်ပြ [ဂမ္ဘီရနိုကာ] ဆရာအလိုတနယ်းတည်း။ ။
ဘာ့နုကမ္ဘာ–အစဝွာဒ္ဓ–စန္ဒာ သုရဏ်–ပေါ်ထွန်းသစ်က–ထိုနေလ

နှ-လေ၁က သညာ၁- လက္ခဏာဖြင့်- အက္ခရာလုံး- စွဲမှတ် သုံးသည့်-တလုံး[ပူရောဏ်]ဆရာအလိုတနယ်းတည်း။ ။ဤကားအက္ခရာမူလ ပေါ်ထွန်းပုံ၌ မှတ်ဘွယ်။ ။သရဗျည္ဇန-ထိုနှစ်ဝထွင်-သရ အက္ခရာ-တွက် သချာ ကား-အမှာ အစ-ဩကြ အဆုံး-ဤရှစ်လုံးကို၊ မိန့်ဟာဆိုသည်-မပို [ကစ္စာယန] ဆရာအလိုတည်း။ ။ရှစ်လုံးသရ-ထိုမှအလွတ်-ဇော်ဩတ်နှစ်လုံး-ရေတွက်ကြိုးသည်-ဆယ်လုံး [မောဂ္ဂလာန] ဆရာအလို တနယ်းတည်း။ ။သမာနက္ခရ-ပဉ္စကနှင့်-လေးဝသန္တျက္ခရာ-ပေါင်းစပ်ခါဖြင့်-ကိုးဖြာ သရ-ရေတွက်ပြသည်၊ မိန့်ဟ[သာရသွတ်နှင့်-ပြသာဒိုကာ]ဆရာအများအလိုတနယ်းတည်း။ ။ဤ၌အကျဉ်းအဓိပ္ပာယ်ကား။သာရသွတ်ကြဏ်း၌[အဣဥဍ္ဍဗ္ဗသမာနး]ဟူသောသုတ်ဖြင့် သမာနက္ခရာငါးလုံးကို ပြဆိုတော်မူသည်။ ထို့နောင်[ဧဧအောဩဩသန္တျက္ခရာဏိ]ဟူသော သုတ်ဖြင့် သန္တျက္ခရာလေးလုံးကိုပြဆိုတော်မူသည်။ဤနှစ်ရပ်ကိုပေါင်း၍ [ဥဘယေသွရား]-[အကာရာဒယး ပဉ္စဧကာရာ ဒယဥ္စ တွာရဥ္စဉ တယေသွရာဥယိတေ]ဟူသောသုဂ္ဂတ်နှစ်ရပ်ဖြင့်၊ ကိုးလုံးစပ်ပြဆိုတော်မူသည်။ပြသာဒိုကာ၌လည်း[ဥဘယဂဗ္ဗသျှပူဇော်ဂြသမာနသံဉီက ပဉ္စဝဏ်-သန္တျက္ခရသံဉီက စတုဝဏ် ပရာမဗ်က..တ္တန္။လ။နဝသွရား] ဟူ၍ကိုးလုံးစပ်ပြဆိုတော်မူသည်-သို့အတွက်၊ သမာနက္ခရ ပဉ္စကနှင့်ဟူသော သံပေါက်လင်္ကာကိုဖေ့ သွားလိုက်သည်။ ။အကားအစ-ဧအောကြအဆုံး-ဆယ်လေးလုံးကို မိန့်ဟာဆိုသည်-မပို [ဒုဂ်သိံဟ] ကေစိတဦး အလိုတည်း။ ။ဤ၌အကျဉ်း အဓိပ္ပာယ်ကား။ ကလာပ်ကျမ်းကိုစီရင်သော၊ဂ်သိံဟာဆရာသည် [တတြစတုဒ်ဂါဒေါသွရား]ဟူသောသုတ်ဖြင့်သရတဆယ်လေးလုံးကိုပြဆိုတော်မူသည်၊ ဤဂါ။ကို၊ ပြသာဒိုကာ၌ [အတြကေစိတ်ကလာပါနုသာရိဏာစ္စတုဒ်ဿရာ]ဂုကေစိတ်ဂါဒဖြင့်ပဏ်ဖိုလိုက်သည်၊ သို့ပါ၍ကုမ်မြန်မာမှုပြည်အားဖြတ်ကား ကေစိတ်ဝါဒကိုပင် အနှစ်သာရထင်၍

မှတ်သားပြောဆိုတတ်ကြ၏။ ။ဗျဉ္ဇနက္ခရ–ရေတွက်ပြမှု–မဂ
ဓထုံး–သုံးဆယ်သုံးတည်း–ဗျာကရဏ်းတရပ်–ကြဏ်းကလေါပ်
မှာ–သဒ္ဒါသာကို–သေချာ မခွ–ရေတွက် ပြသည်–[မဂဓနှင့်
သကဋ]အလိုနှစ်ပါးအထူးတည်း။ ။ဤကားသရဗျဉ္ဇနနှစ်မှတ်
ဘွယ်။ ။ရဿဒီဃ–ထိုနှစ်ဝတွင်–ရဿအက္ခရာ–ခေါ်သင်္ချာ
ကား–ကစ္စာယန–ဝါဒသုံးလုံး လေးလုံးမောဂ္ဂလာန်–ငါးတံဗျာက
ရဏ–ရေတွက်ပြသည်–မိန့်ဟ[ဆရာသုံးရော်]အလိုတည်း။ ။ဒီ
ဃအက္ခရာ–ခေါ်သင်္ချာကား–ကစ္စာယနပဒ္ဓကဟူ–ထပ်တူမောဂ္ဂ
လာန်–ရှစ်တံ ဗျာကရဏ–ရေတွက် ပြသည်–မိန့်ဟ [ဆရာသုံး
ရောက်]အလိုတည်း။ ။ဤ၌အကျဉ်းအဓိပ္ပာယ်ကား၊ နဂိုသိ
ဟဆရာသည်၊ ဖွ–အက္ခရာ၌ရဿရှိက ဒီဃလည်း ရှိရာ၏ဟု
နှစ်လုံးပိုက်၍ [ပြသွဖွကာရောဒ္ဒ တထာ ဒီဃော ပျဒ္ဒိတိမ
တမ်]ဟူ၍ ဒီဃတလုံးထည့်သွင်းပြီးလျှင် ဒီဃကိုးလုံးကို ပြဆို
တော်မူသည်–ဤဝါဒကိုပင်အနှစ်သာရထင်၍မှတ်သားပြောဆို
တတ်ကြ၏။ ။လဃုသိဒ္ဓန္တကောမုဒီကြဏ်း–ဂဗ္ဗထီရတ္နကြဏ်း
စသည်တို့၌ဖွ[ကာရသျဒီဃောဘာဝါတ်] ဟူ၍ဒီဃမရှိကြောင်း
များစွာပြဆိုကြရကား ရှစ်လုံးသာမှတ်။ ။ဗျည်းနှင့်မဖက်–
ရဿအက္ခရာ–မကြာကား–မျက်လွှာ တမှိတ်–လည် တညွှတ်ကို–
ကြဏ်း၌ဆိုသည်မပိ [စန္ဒြကာနှင့်ဆရာအများ]အလိုတည်း။ ။
ဗျည်းနှင့် ယှဉ်ရှက်– ရဿအက္ခရာ–မကြာကား– မျက်လွှာ တ
မှိတ်–လည် တညွှတ် ထက်–အစိတ် ဝက်မျှ– လောင်းစွက် ပြ
သည်–မိန့်ဟ[ကာရိကာ]ဆရာအလိုတနယ်းတည်း။ ။ဗျည်း
နှင့်မဖက်–ဒီဃအက္ခရာ–မကြာကား–မျက်လွှာ နှစ်မှိတ်– လည်နှစ်
ညွှတ်ကို–ကြဏ်း၌ဆိုသည်–မပိ [စန္ဒြကာနှင့်ဆရာအများ] အ
လိုတည်း။ ။ဗျည်းနှင့်ရောရှက်–ဒီဃအက္ခရာ–မကြာကား–မျက်
လွှာနှစ်မှိတ်–လည်နှစ်ညွှတ်ထက်–အစိတ် ဝက်မျှ–လောင်းစွက်
ပြသည်–မိန့်ဟ[ကာရိကာ]ဆရာအလိုတနယ်းတည်း။ ။ဝေး
သို့ခေါ်သံ သီချင်း သံနှင့်–ငိုသံတဝ–ရှေသမျှ–ပ္လု[တမည့် ခေါ်

ထို။ ။ပ္လုတက္ခရာ-မတြဲကား-မျက်လွှာသုံးမှိတ် လည်သုံး
ညှိတ်ကို-ကျမ်း၌ဆိုသည်-မပို[စန္ဒိကာနှင့်ဆရာအများ]အလို
ထည်း။ ။ပ္လုတက္ခရ-မဂဓမှာ-ရက္ခုထင်စွာ-မရှိရာကြောင့်-
ဒီဃသာသရ-သွင်းခါပြသည်-မိန့်ဟ [ကာရိကာ] ဆရာအလိုတ
နယ်းတည်း။ ။ဖြင့်သံဥဒတ်-နိမ့်နူဒတ်နှင့်-မှုလပ်သွရိ-သုံးပါး
ရှိသည်-မှတ်ဘိကာလဘောဇအထူးတည်း။ ။ဤကားရဿ
ဒီဃပ္လုတ၌မှတ်ဘွယ်။ ။ရဿအသံ-ရွှတ်တုံဖြိက-ဂြိုဝ်းသံ
ပမာ-ရွှတ်အပ်ရာသည်-ကျမ်းလာ [အနုဘူတိသွရ] ဆရာအ
လိုတည်း။ ။ဤ၌သာရသွတ်ကျမ်းတွင်[စာပဓေတ္တိကာဝဓေန္တာ
တို]ဟုတမတြဲရှိသောရဿကို [စာပ]အမည်ရှိသော သတ္တ
ဝါ၏အသံလောက်ရွှတ်ရမည်ဟုပြဆိုတော်မူသည်၊ ထို[စာပ]
ပုဒ်ကိုလည်း [စာပ-သွဏ်ရှုဒ္ဒေနီလံဂခဂေ] ဟုစိန်းသောကိုယ်
အင်္ဂါရှိသောငှက်ကိုဘွင့်ပြရကား၊ အချို့သောပုဏ္ဏားတို့က-ခို
ငှက်ကိုယောဇနာကြကုံ၏။ ။ရွှေသောဦးစွန်းမွေးရှိသောငှက်ကို
ဘွင့်ပြရကား အချို့သော ပုဏ္ဏားတို့က သစ်တောက် ငှက်ကို
ယောဇနာကြကုံ၏။ ကျေးဇူးရှင်သုမင်္ဂလ သိဟိုဠ်ဆရာတော်
ကြီးကား၊ အမရကောဂကျမ်း၌ [ကိကိဒိဝိ] ပုဒ်၏ပရိယာယ်
ဖြစ်သောကြောင့်[ကိကိ-ဒိဝ္ဂွိ-တိကိကိဒိဝေါ]ဟူသောဝစနတ္ထ
နှင့်ညီ၊ ကိကိ-ကိကိ-ဟုတွံတတ်သောငှက်ကားဂြိုဝ်းတည်း
ဟုနှစ်လုံးပိုက်တော်မူ၍ သင်ကြားခဲ့ရကား ဂြိုဝ်းကိုရေးသား
ထိုက်သည်။ အချို့ပုဏ္ဏား တို့ကား၊ နီလကဏ္ဍပုဒ်၏ပရိယာယ်
ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဟိန္ဒူဘာသာ အားဖြင့် နီလကဏ္ဍ အမည်ရှိ
သော-ထိုလူမျိုးတို့နမ္ဘာရပြဏာမပြုအပ်သောငှက်ကို ယော
ဇနာကြကုံ၏၊ ထိုငှက်သည်လည်း၊ ငါတို့မြန်မာဘာသာအား
ဖြင့်၊ ဂြိုဝ်းစိမ်း-ဟူ၍ဝင်း၊ ပဲတောင့် ပျတ်ဂြိုဝ်း-ဟူ၍ဝင်း-ခေါ်
ပေါ်ကြသော[နီလင်္ဂ]လက္ခဏာဖြင့် စိမ်းသောအမွေးရှိသော-အ
ဆံတိုတိုနှင့်တွံတတ်သောဂြိုဝ်းတစ်မျိုးပင်၊ ထိုပုဏ္ဏားတို့အကိုး
ဟန္တကား။ ။

☞ “အဂေါကဏ္ဍပိဂေါကဏ္ဍ၊ နန္ဒနံပ ၈ ၆ ၀ ၆ နံ ။

နီလကဏ္ဍောမနိဂြိဝါ၊ သောဗ္ဘိကာသျပရာဇိတား။

အင်္ဂေါစာပသျနာမာနိ၊ စာပဒဓဇ္ဈါတုယးပဝေတ်

တသျသဝ်ထိဝ်သိဒ္ဓိးသျာတ်၊ ဏ္ဍုဒ္ဒိမန္တိ ၀ ရံ ဂ နံ း ။”

ဟူသောပါဌ်တည်း။ ။ယ္ခုရေးသားခဲ့သည့်အတိုင်း ယောဇနာကြရာ၊ သတ္တဝါလွဲသော်လည်းဌက်မျိုးချင်းတူသေး၏။ မြန်မာပြည်ရှိအချို့တို့က၊ စာပပုဒ်ကိုအနက်မထင်သည်အတွက်၊ သေဂု-ဟုပုဒ်ပြင်ပြီးလျှင်၊ ဖါးကို ယောဇနာ ပုံကား အံ့ဩဘွယ်ကောင်းပေစွ။ ။ဒိဃအသံ-ရှတ်တုံပြီက-ကျိုးသံပမာ-ရှတ်အပ်ရာသည်-ကြဏ်းလာ[အနုဘူတိသွရ]ဆရာအလိုတည်း။ ။ပ္လုတ အသံ-ရှတ်တုံပြီက-ခေါင်းသံပမာ-ရှတ်အပ် ရာသည်-ကြဏ်းလာ[အနုဘူတိသွရ]ဆရာအလိုတည်း။ ။သုံးခွန်းခင့်ညံ့-ကြက်တွံသံတွင်-ရှေသံရသော-ဒိဃ အလယ်-ဆုံးဝယ် ပ္လုတ-ပမာ ပြသည်-မိန့်ဟ [ဝရဒရာဇမင်းကြီး] အလို တန်ယ်းတည်း။ ။သရမဘာက်-သက်သက် ဗျဉ္ဇနာ-ရှတ်သော ခါကား-မွေ့ဘာ သဒ္ဒ-တူအမှုဖြင့်-ရှတ်ရ မည်ကို-ကြဏ်း၌ ဆိုသည်-မပို[အနုဘူတိသွရ]ဆရာအလိုတည်း။ ။ဤကားရှတ်ဆိုရံအသံလက္ခဏာ၌မှတ်ဘွယ်။ ။လုံးစုံဝဏ္ဏတ်-ဖြစ်ရာရပ်-စွဲမှတ်ဌာန်သညာ။ ။ကဏ္ဍဌာနံ-တာလုဌာန်နှင့်-တဘာန်ရုဒ္ဓ-ဌာန်ဗန္ဓဟု-ထြဌတပါး-ပေါင်းငါးပါးကို-မိန့်ကြား ဆိုသည်-မပို[ကစ္စာယန]ဆရာအလိုတည်း။ ။ကစ္စာယန-ငါးဌာနထက်-သရ နုဂ်-ဖြစ်ရာ ဌာန်ဟု-တဘာန် နာသိ- လောင်းစွက် ဗျည့်သည်-မှတ်သိ[ဗုဒ္ဓပ္ပိယ]ဆရာအလိုတနယ်းတည်း။ ။ဗုဒ္ဓပ္ပိယ-ခြောက်ဌာနထက်-ဥရတဌာန်-ထည့်သွင်း ပြသည်-မှတ်ရံ[ရှင်အဂ္ဂဝံသနှင့်သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ]ဆရာ အများအလိုတနယ်းတည်း။ ။အဂ္ဂဝံသ-ဌာန် သတ္တထက်-ဖိဌ မူလံ-ဤတဌာန်ကို-အမှံလောင်းဖျည့်-ရှစ်ပါးရှိသည်-မှတ်သိ[ဇာလိနီနှင့်လောကီသာရသွတ်]ဆရာမြတ်တို့အလိုတနယ်းတည်း။ ။အကျဉ်း-

ဆိုးကား။ ။ကစ္စယ်းပဉ္စကာ–ဆမ္မာရူပသိဒ္ဓိ–နီတိတ် သဒ္ဒာ–အဋ္ဌသာရသွတ်–မိန့်ဆိုလပ်သည်–[လေးရပ်ဆရာ]ဝါဒဋ္ဌာန်စဉ်တည်း။ ။ဤကားဋ္ဌာနဘေဒဒ္ဓိမှတ်ဘွယ်။ ။အဝဏ်ကဝဂ်–ဟလောင်းစွက်–ရှစ်ချက်(ဇလုပ်မှာ)။ ။ဧဩတကွ–ဆယ်လုံးပြ–မှတ်ကြနယ်းထဝါ။ ။ကာကလနှင့်–ကဏ္ဍမဏိ–ဥန္တတိဋ္ဌာန်–ကဏ္ဍဋ္ဌာန်ဟု–နာမံလေးရပ်–ခေါ်ဆို အပ်သည်–မြဲမှတ်(ဇလုပ်ဖု)၏ အမည်တည်း။ ။ဣဝဏ် စဝဂ်–ယလောင်းစွက်–ရှစ်ချက်(အာစောက်)မှာ။ ။ဧနှင့်တကွ–ကိုးလုံးပြ–မှတ်ကြနယ်းထဝါ။ ။ဋဝဂ်ရဋ္ဌ–ချနှစ်ဝ–ဖြစ်ထ(ဦးခေါင်း)မှာ။ ။လျှာအထက်စပ်–အာထိပ်ရပ်–မြဲမှတ်(ဦးခေါင်း)သာ။ ။တဝဂ်လသ–ချနှစ်ဝ–ဖြစ်ထ(သွားဖုံး)မှာ။ ။ဝနှင့်တကွ–ရှစ်လုံးပြ–မှတ်ကြနယ်းထဝါ။ ။ဥဝဏ် ပဝဂ်–ချနှစ်ချက်–ဖြစ်ပျက် (နှုတ်ခမ်း)မှာ။ ။ဝဩတကွ–ကိုးလုံးပြ–မှတ်ကြနယ်းထဝါ။ ။ဗိန္ဒု ဝဂ္ဂန်–ဤခြောက်တံ–ဖြစ်ရံ(နှာခေါင်း)မှာ။ ။လျှာခင်အနား–အ[illegible]ရပါး ရှိဖြားကေံသာ။ ။ငင်းနှင့်စပ်–အရေးရပ်–မြဲမှတ်(နာသိကာ)။ ။ဝဂ္ဂန်အဆွတ်–ဟထိုးလပ်–မြဲမှတ်(ဥရဇာ)။ ။ပ[illegible]ဝတိုင်းပေ။သက်သက်နေ–မှတ်လေ(ကဏ္ဍ)မှာ။ ။ဧဩ [illegible]–ဋ္ဌာန်ဥရ–ဖြစ်ကြနယ်းထဝါ။ ။လုံးစုံဝဏ္ဏ–ရှိသမျှ–ဖြစ်[illegible]ရင်း)မှာ။ ။မိုစယ်းကြိုးသွားနှင့်–အလားတူဘိ၊ ထိုလိပ်–[illegible]လာပ်မှာ။ ။ဤကား ဋ္ဌာန်နှင့် တကွ ဋ္ဌာန ဇဒ္ဓိ မှတ်[illegible] ။ဂွတ်ဆိုသဖြင့်–အကြောင်းသင့်–မှတ်လင့်ကာရိဏ်း[illegible] ။ဟိဂ္ဂါမဏ္ဍ–ဩပဂ္ဂနှင့်–သကဋ္ဌာန်–ဇိဝှဂ္ဂံဟု–လေးတံက[illegible] အကြောင်းပြသည်–မိန့်ဟ[ကာရိကာနှင့်ဆရာအများ]အ[illegible]တည်း။ ။ဂွတ်ဆို လုလပ်–အားထုတ်အပ်–ပယာတ် ခေါ်[illegible] [illegible]–ဗာဟိရနှင့်–နှစ်ဝပယာတ်–ရှိတုံလပ်သည်–[illegible]|မင်းကြီးအလိုတည်း။ ။အဗ္ဘန္တရ–ပယာတန[illegible]–လေးပါး ရှိသည်–မှတ်ဘိ [ကာရိကာနှင့် ဆရာအ[illegible]]အလိုတည်း။ ။ပယာတန်–ဤလေးတန်ထက်–ဤသံပိဝဠ်–

တပါး စွပ်သည်–မိန့်အပ် [ဝရဒရာဇ] မင်းကြီး အလို တနယ်း တည်း။ ။ဗာဟိရပဟူ–ပယတ်မှုကား။ ။

☞ " ဗာဟိရယတနေ့ာနာမ၊ သံဝါရောဝိ ဝါ ရော တ ထာ ။
ဥဒဋ္ဌော့အနုဒဋ္ဌော့စ၊ သရိတော သာ သ မေ ဝ စ ။
မဟာပါဏာပ္ပပါဏောစ၊ ဇောသိဝါဇော့သော့နာဇော့ပိစ။
ကောဒသဏ္ဍမေဘာဒါ။ (ဝရဒေန) ပ ကာ သိ တာ ,,

နှစ်ဂါထာဖြင့်–ဆယ်တစ်ဖြာမှတ်–ဤပယတ်သည်–မင်းမြတ်[ဝရဒရာဇ]အလိုတည်း။ ။ဗာဟိရနှင့်–သဘာဝတူ–ပယတ်မှုကား။ ။

☞ " သိဂ်လိလံခနိတံဒိဃံ၊ ရဿံဂရုလဟု ဗိ န္ဒု ။
သမ္ဗန္ဓံဝဝတ္ထိဋ္ဌ၊ ဝိမုတ္တံ ဒ သ ဓာ မ တံ ,,

ဗြွခွန်းသံဖြင့်–ဆယ်တံပယတ်–မိန့်တော်မှတ်သည်–စောနတ်[ဗြိပဒုဋ္ဌမသမ္ဗုဒ္ဓ]၏ အလိုတည်း။ ။ဤကားကရိုဏ်းပယတ်၌မှတ်ဘွယ်။ ။

—ဤသို့ရေးသားမွှားဘူးသော (၉၇)ပိုဒ်ခန့်ရှိသော သံပေါက်လက်ာများကိုပင်၊ အရင်းခံ မွှား၍၊ ယခု [ဂဗ္ဗလီလာ] အမည်ရှိသောကြဏ်းကို ရေးသားခိုက်နှင့်အလျှင်းသင့်ခဲ့ရကား အထူးထူးသောသာဓကအမွှောက်အမွှားတို့ဖြင့် ရေးသားပြဆို လိုက်ပါသည်။ ။

သက္ကရာဇ်	[ဉာဏဝံသ]
၁၂၅၉ ခုနှစ်	ထာဝတိံသာတိုက်
ဝါခေါင်လ	• ပန်းတနော်မြို့

INTRODUCTION.

[သံပိဥ္စာပန]

—ဤ[ဂဗ္ဗလီလာ]အမည်ရှိသောကြမ်းသည်၊ အဆုံးကြော်ငြာ
စာတွင်ပြဆိုသည့်အတိုင်းသဒ္ဒါ၌အလွန်ကျယ်ဝန်းမည်ရှိ၍၊သဒ္ဒါ
နှင့်ဆက်ဆံသောအဘိဓာန်တို့ကို၊ သောတုဇန သုတကာမီ
တို့၏ပညာပါရမီကိုကူညီထောက်မလိုသော သမ္မာဆန္ဒဖြင့်အ
ကျဉ်းဘော်ပြအပ်သောကြမ်းတည်း။ ။ဤကြမ်းကိုမရေး
သားမှီရှေးမဆွက။

“ သောစကဏ္ဍာဒိမ္မာနေဘိ၊ ဗျတ္တိတောတဏ္ဍာပိဏ္ဍဇ
ပထဝိသတ္တိပိညတ္တိ၊ ဘူသံဃာနိနဓော မ တော ,,

ဟူသော၊ သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာဂါထာတချက်ကိုအဦးပြု၍၊ ဗာလသော
တုတို့အားချတ်တချက်အသိညာဏ်ဖြစ်စေရုံ၊ ရိသံသောနှစ်လုံး
မွှားဖြင့် (၆၇) ပိုဒ်ခန့်ရှိသောသံပေါက်လင်္ကာများကိုရေးသား
ဌွားဘူးလေပြီ၊ သံပေါက်လင်္ကာတို့ကား။ ။

—အသံဟူက-ဒဗ္ဗနိဿိ-မှိဘိမလဝ်-ခေါ်ဆိုအပ်-မှတ်ပိုက် ဘူ
တနှစ်ပါး-ငါးပါး-တနယ်းနှစ်ပါးအကျိုးတည်း။ ။အကျိုးဘူ
တ-တရားကိုပြမူ-အာကာသနှင့်-အနိလဟူ-နှစ်ပါးဘူကို၊ မှတ်
ယူမလွဲ-မြဲစေတည်း။ ။ဤကားအသံ၌မှတ်ဘွယ်။ ။အသံ
ဟူက-စိတ္တဇနှင့်-ကမ္မဇပထဝီ-နှစ်လီသောခေတ်-ထိဃိုင်ခပ်-
ဖြစ်လဝ် [ရှင်သဒ္ဒမ္မသိရိ] ဆုရာအဆိုတည်း။ ။ပထဗျာပေါ-
တေဇောအနိလ-အာကာသဟူ-ပဉ္စဘူတို့-အတူပေါင်းစပ်-ထိ
ဃိုင်ခပ်-ဖြစ်လဝ်[တာရာနာထတင်္ကဝါဝသ္သတိ] ဆရာအဆိုတ
နယ်းတည်း။ ။တေဇောအနိလ-သုခုမတို့-ထက္ကပေါင်းစပ်-

မှတ်သား လွယ်စိမ့်သော၄ါ။ မဂဓ ဘာသာဖြင့်။ ဆက်စပ် ခါ နောက်နားကပြန်ဆိုရေးသားခွာပါသည်။ပါဠိပါဠိအဆုံးအဆုံး၌(သ)ဟူ၍၎င်း(မ) ဟူ၍၎င်းရေးသားခွာပါသည်(သ)ကို၊ သကၠဋဘာသာ(မ)ကို၊မဂဓဘာသာဟုမှတ်တော်မူကြပါ။အနက် ပြန်မာယောဇနာသောအခါ။ မဂဓဘာသာကိုသာ၊ အနက် ပြန် မာယောဇနာပါလိမ့်မည်။ ၎င်းကိုခွာက်၍၊ သကၠဋဘာသာကို လည်းအနက်ပြန်မာယောဇနာနိုင်ကြပါလိမ့်မည်။ ။ဤသို့တော် ပြအပ်သောသင်္ကေတလက္ခဏာကို။ သဘောဝမှာ ဖိုက်ယူမိ၍ ဘတ်ရွတ် နိုင်လျှင်။ လွန်စွာပင် မပြီသ သော်လည်း။ မဏိပူရ ပုဏ္ဏား-ကာသိ ပုဏ္ဏားတို့နှင့်။ စကားနှီးနှော ပြောဆို ကြသည် ကာလ။ ပုဏ္ဏားတို့ဘတ်ရွတ်သမျှကိုမိမိကလည်းနားလည်နိုင် ၏။မိမိကဘတ်ရွတ်သမျှကို၊ပုဏ္ဏားတို့ကလည်းနားလည်နိုင်၏။ သို့ဖြစ်ပါ၍။ သကၠဋဘာသာ၌-ကောင်းစွာ ဘတ်ရွတ် လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ယ္ခုတော်ပြအပ်သောသင်္ကေတလက္ခဏာတို့ ကို။ သဘောဝမှာဖိုက်ယူမိအောင်ကြည့်ရှုမှတ်သားတော်မူကြ ပါစေကုံသတည်း။ ။

ဤကားသကၠဋဘာသာအက္ခရာတို့၌ဘတ်ရွတ်နိုင်ရဲ အသစ်စီမံအပ်သော။သင်္ကေတလက္ခဏာ။

—သန္ဓိအပြားကို ရေးသားသောအခဏ်း၌၊သုတ်တို့၏အစ၌ (က)-(မ)- သ)ဟူ၍ရေးသားခွာပါသည်။

(က) ကို ကစ္စယာနသုတ်။
(မ) ကို မောဂ္ဂလာန်သုတ်။
(သ) ကို သဒ္ဒနီတိသုတ်။

ဤသို့မှတ်တော်မူကြပါလေ။

[ဂမ္ဘီလာကြဏ်း]

INTRODUCTORY SECTION.

အာဒိသပုဗ္ဗကဂန္ထာရမ္ဘဂါထာ။

☞ "ဂမ္ဘေကဏ္ဏာမတိပုဗ္ဗ၊ဗျာကရဏာသရေစရေ
မုခပဒ္မါသနေဟံသ၊သာကဏ္ဍေတတု မေဖိန္း"

—ဗျာကရဏာသရေ။ ဗျာကရဏ်းတည်းဟူသောရေအိုင်၌။ စရေ။ ဝဲပျံကျက်စားတော်မူထသော။ ဂမ္ဘကေဏ္ဏံ။ ပရမတ္ထသဒ္ဒ၊ ပညတ္တိသဒ္ဒတည်းဟူသောသဒ္ဒမျက်စိရှိတော်မူထသော၊ အသတိပုဗ္ဗး၊ ပဒတ္ထ–ပဒတ္ထတ္ထ–အတ္ထတ္ထ–တည်းဟူသောအတ္ထမြီးဆံရှိတော်မူထသော။ဖိန္းဟံသ။ ဖိန္နမြတ်စွာရွှေဟင်းသာသည်။ မေမေ [ဂမ္ဘီလာ]၏ကြဏ်းစာကိုကောင်းစွာရေးထုတ်အကျွန်ုပ်၏။မုခပဒ္မါသနေ။ အင်္ဂါချွန်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသောခံတွင်းဒုမ္မာကြာနေရာ၌။သာကဏ္ဍတ်။မျက်မှောက်၏တွင်ထင်ထင်လျှားလျှား။ကေတတု။ တန့်နှုး ပျော်စံတော်မူပါ ရွှေဘုန်း တော်သျှင် သခင်ဘုရား။ ။

—(က) ဤဂန္ထာရမ္ဘဂါထာ၌၊ ဂမ္ဘေကဏ္ဏ–ပုဒ်ကို [ဂမ္ဘောဏ္ဍကဏ္ဏံယဿသောဂမ္ဘေကဏ္ဏံ] ဟုနှစ်ပုဒ်ပထမာတူသောတုလျာဓိကရဏဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်ဝစနတ္ထပြု၊ ၎င်းဝစနတ္ထဖြင့် ယောဇနာခဲ့သည့်အတိုင်း။ သဒ္ဒမျက်စိရှိတော်မူထသော။ ဤသို့ယောဇနာ။သို့မဟုတ်။ အခုံးပင်ပေါ [ဖလကေဂရ] ပုဒ်ကိုမြင်းလည်ခံမွေးခဲ့သို့အသိုး၌ ရှိခဲ့ရကား [ဖလေကေဂရောဝိယယဿသောဖလကေဂရော]ဟုဘိသခဲ့သို့ဤ၌လည်း [ဂမ္ဘောဏ္ဍကဏ္ဏံ ဝိယယဿ

သားဂမ္ဗေကျွဏ်] ဟု။ ရှေ့ပုဒ်ပထမာ နောက်ပုဒ် ဒုတိယာ မတူ သောဘိန္နာဓိကရဏ ဥပမာနောက်ရှိသော ဥပမာနောတ္တ ရဗ ဟုဗ္ဗီဟိသမာသ် ဝစနတ္တပြု ၎င်း ဝစနတ္တဖြင့်။ မျက်စိကို ခွဲသို့ သောသဒ္ဒရှိတော်မူထသော။ ဤသို့ယောဇနာ။ ကျွင်းသော၊ အသိ ပုဓ္ဓး–ပုဒ်၊ဗျာကရဏသရေ–ပုဒ်၊ မုခပဒ္မါသနေပုဒ်တို့၌ လည်း ဤနယ်းအတိုင်းသိလေ။ ။မုခပဒ္မါသနေ–၌၊ မုခ–သဒ္ဒါကို၊ အင်္ဂါ ချနှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသောခံတွင်းဟု ယောဇနာ လိုက်ခြင်းသည်။ ဇမ္ဗူညွှာမ်ကြာဏ်း၊ မုခ–ပုဒ်အဘွင့်၌။ ။

ဩဇ္ဇေဗ္ဗာစဒန္တမူလာနိ၊ ဒန္တဇိဂ္ဂါစတာလုစ။
ဂလောဂလာဒိသကလံ၊ သဗ္ဗင်္ဂံ မုခမုယတော။(သ)
ဩဇ္ဇေဗ္ဗာစဒန္တမူလာနိ၊ ဒန္တဇိဂ္ဂါစတာလုစ။
ဂလောဂလာဒိသကလံ၊ သတ္တင်္ဂံ မုခမုစ္စတော။(မ)

ဟူသော ဂါထာ နှင့်အညီ။ နှုတ်ခမ်း–သွားဖုံး–သွား–လျှာ–အာ စောက်–လည်–လည်ရင်း–ဤအင်္ဂါခုနစ်ပါးကိုပြဆိုရကား၊ ၎င်း နှင့်အညီယောဇနာလိုက်သည်၊ ဆန်ကိုဏ်းအလင်္ကာရလင်္ကာ တို့နှင့်ရှေးကောက်လျှင်ကျယ်လွန်းအံ့။ ။

—(၁) ယခုအခါ ငါတည်းဟူသောပြည်သျှင်မင်းကြီးသည်၊ အသိသိုးသောပါဠိအဋ္ဌကထာ ဋီကာအခဲကောက်အဦးတို့ဖြင့် အ ထူးတည်ပြုအပ်သော[ဇမ္ဗူလိလာ]ကြာဏ်းစာရွှေနန်းကိုအရန်းမဲ့ တိုက်ဖျက်၍၊ ငါ၏ အသက်ခန္ဓာကို ရန်ရှာ နှိတ်စက် တတ်ကုံ သောဥပ္ပရွှေဒက ဥပပိဠ္ဌကစရှိလုံးစုံရန်သူပုံတို့ကို။ ရေးသားခဲ့ သောအာသီသပုဗ္ဗကဂန္ထာရမ္ဘပါဠ်၌ ဘေးကပ်နောက်ထိုးဖြင့်၊ စောက်ထိုး ဝှံုးပျုံအောင် တွန်းလှံ တိုက်ဖျက်၍ အချက်ကျကျ အောင်မြေကိုလက်ဝယ်ရခဲ့ရကား၊ ကါယစိတ္တသုခနှစ်ဖြာပညာ ရှိမတ်လိမ္မာတို့နှင့်သာ ကောင်းစွာတိုင်ပင်၍ အလျှင်သောသတ် ခေါက်လုတ်အပ်[ဇမ္ဗူလိလာ]ကြာဏ်းစာ ရွှေနန်းကို၊ ထူးခရှိ

သောပန်းပြောက် ပန်းလိန် တို့ဖြင့်၊ တာဝတိံ ကွယ် ပျောက်
အောင်ခေါက်လုတ်ရေးသားပေအံ့။ ။ဝင်းပတိညာဏ်အ
တိုင်းခေါက်လုတ် ရေးသားရမှာလည်း၊ ဂန္ထာရ ဿဂါထာ၌၊
သဒ္ဒမျက်စိရှိတော်မူသောမြတ်စွာဘုရားဟု၊ သဒ္ဒါကိုရှေးဦးစွာ
ဖြင့်ထောမနာ ပြုလိုက်သည့်အတွက်၊ သဒ္ဒအရကိုရှေးဦးထား၍
ရေးသားလိုက်ပေအံ့သတည်း။ ။

—(I) သမ္ဗုယတိက ထိယတီတိ သဒ္ဒေါ-ဟူသော ဝစနတ္ထ
နှင့်အညီဝိစိဒ္ဓါရဖြင့်ရွတ်ဆိုအပ်သောသို့မဟုတ်။ သရတိသော
တပထံဂစ္ဆတီတိဝါသဒ္ဒေါ-ဟူသောဝစနတ္ထနှင့်အညီ သောတ
ပထသို့သွားတတ်သော။ အသံသွားကြောင်းကို သုတ္တဿ ဒီပနီ
ကျမ်း[အညေဒီဃာ]သုတ်တွင်ရှု။သို့မဟုတ်။ သပ္ပတိသောတ
ဝိညာဏာရမ္မဏာဘာဝံဂစ္ဆတီတိဝါသဒ္ဒေါ-ဟူသောဝစနတ္ထနှင့်
အညီ သောတ ဝိညာဏ်၏ အာရုံ၏ အဖြစ်သို့ ရောက်တတ်
သော။ သဒ္ဒ-ဟူသောရုပ်သည် အဘယ်မည်သော အကြောင်း
တို့ကြောင့်သဒ္ဒရုပ်ဖြစ်ပေါ်၍လာပါသနည်း၊ အဘယ်မည်သော
သဘာဝဓမ္မကိုသဒ္ဒရုပ်ဟုခေါ်ဝေါ်အပ်ပါသနည်းဟူငြားအံ့။ ။
။ဂဗ္ဘာဟိနာမပထဝျာဒိဘူတစတုက္ကယကြိယဝါ စေချောဝကာဂ
ဒေဂေါဟ္ဘနသမ္ဘုဓာတုဂ္ဂတောဂုဏာဝိဂေဖေး။(သ)။ ။သဒ္ဒေါဟိ
နာမပထဝျာဒိ စတုဝိဓဘူတကြိယာ ဇနိယော အာကာသဒေ
သောပဠနာဒမ္ဘနိဿိတောဂုဏာဝိသေသော။(မ)။ ။ဟုဂမ္ဘီ
ထိ ရတ္ထုံကျမ်း၌။သဒ္ဒရုပ်ဖြစ်ခြင်းအကြောင်းနှင့်တကွ သဒ္ဒရုပ်
ကိုပြဆိုတော်မူသည်။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ဟိ။ထင်စွာပြဦး
အံ့။ပထဝျာဒိစတုဝိဓဘူတကြိယာ။ ပထဝီအစရှိသော လေးပါး
သောဘုတ်တို့၏ကြိယာသည်။ဇနိယော။ ဖြစ်စေအပ်သော။အာ
ကာသဒေသောပဠနော။ အာကာသဘုတ်ကြောင့်ဖြစ်သော။ ဒမ္ဘ
နိဿိတော။ဒြပ်၌မှီသော။ဂုဏဝိသေသော။ ဘုတ်တို့၏အကျိုးဝိ
သေသသည်။သဒ္ဒေါနာမ။သဒ္ဒရုပ်မည်၏။ ။ဤကားမြန်မာ

ပြန်။ ။အဓိပ္ပာယ်ကား။ ပထဝီ–အာပေါ–တေဇော–ဝါယော–ဟုဆိုအပ်သောလေးပါးသောဓာတ်။ ထိုလေးပါးသောဓာတ်တို့၏ကြီးကျယ်သည်ဖြစ်စေအပ်သော။ ပထဝီ–ဓာတ်၏ ခိုင်မာသောလက္ခဏာ။ အာပေါဓာတ်၏ ဖွဲ့စီးသောလက္ခဏာ။ ဤသို့အစရှိသောဓာတ်လက္ခဏာတို့၏ အချင်းချင်းတစ်ပါးသည်။ တစ်ပါးအားမရောမရှက်မူ၍ပိုင်းခြားခြင်းတည်းဟူသော။ အာကာသဓာတ်။ ဤသို့အနွယဖြစ်သော လေးပါးသောဓာတ်။ ဗျတိရေကဖြစ်သောတစ်ပါးသောဓာတ်။ ပေါင်းအနွယဗျတိရေကဖြစ်ကုံသောငါးပါးသောဓာတ်တို့ကြောင့်။ သို့မဟုတ်။ အချင်းချင်းထိစပ်ခြင်းကြောင့်သဒ္ဒရုပ်သည်ဖြစ်၏ဟူလို။ ။ဆိုလိုရင်းကား။ တစ်စုံတစ်ယောက်သောဝဒ္ဓပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မြင်းဖြူကိုမြင်တွေ့သောအခါ။အသ်–ဟူ၍ဖွင်း။ သော–ဟူ၍ဖွင်း။ ဤသို့ရွတ်ဆို၏။ ထိုအခါ မြင်းဖြူသည်၊ အဿ–သဒ္ဒါ၏ မှီရာဖြစ်သောကြောင့် နိဿယ မည်၏။ အဿ–သဒ္ဒါသည် မြင်းဖြူ၌ မှီတတ်သောကြောင့်၊ နိဿိတမည်၏။ ဤသို့ဒဗ္ဗနိဿိတဖြစ်၍ မြင်းဖြူ၌မှီတတ်သောပြဆိုခဲ့သော အနွယ–ဗျတိရေက ဖြစ်ကုံသော ငါးပါးသောဓာတ်တို့၏ အချင်းချင်းထိခိုက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော၊ ဓာတ်ငါးပါးတို့၏အကျိုးတည်းဟူသော။ဒဗ္ဗနိဿိတဂုဏပိသေသအထူးကိုသဒ္ဒရုပ်ဟုမှတ်ဟူလို။ ။အနွယ–ဗျတိရေကဖြစ်ကုံသောငါးပါးသော ဓာတ်–ဟုရေးသားလိုက်ရာ၌လည်းဤသို့မှတ်။ငါးပါးသော ဓာတ်တို့သည် သဒ္ဒရုပ်ကိုဖြစ်စေသောအရာ၌၊ ပထဝီအစရှိသော လေးပါးသောဓာတ်တို့သည်၊ မုချအားဖြင့်၊ အာကာသဓာတ်တစ်ပါးကိုသာဖြစ်စေ၏။ ထိုအခါအာကာသဓာတ်သည်လေးပါးသောဓာတ်တို့၏ပယောဇန်မည်၏။ အာကာသဓာတ်ကမှတစ်ဖန်၊ လေးပါးသောဓာတ်တို့ကိုဖြစ်စေပြန်၏၊ ထိုအခါလေးပါးသောဓာတ်တို့သည် အာကာသဓာတ်၏ပယောဇန်မည်၏၊ ဤသို့အချင်းချင်းဂျေးဇူးပြုကြသော ကာလ၊ လေးပါးသောဓာတ်တို့သည်အာကာသဓာတ်ကို ကျေးဇူးပြုရာ

နို၊ အစဉ်လျှောက်သောအားဖြင့်ရင်း။ အလျှော်အားဖြင့်ရင်းကျေး
ဇူးပြုတတ်သောကြောင့်၊ အန္တယာဘုတ်မည်၏။ အာကာသဘုတ်
သည် အပြန်အားဖြင့်ရင်း၊ အလွန်အားဖြင့်ရင်းကျေးဇူး ပြုတတ်
သောကြောင့်၊ ဗျတိရေကဘုတ်မည်၏။ အာကာသဘုတ်သည်
လေးပါးသော ဘုတ်တို့ကိုကျေးဇူးပြုရာ၌လည်း၊ ဝိသေသအား
ဖြင့်ဝါယောဓါတ်ကိုသာ ထူးစွာကျေးဇူးပြုသည်ဟုမှတ် [အာ
ကာသာနိလ ပ္ပ ဘေဒေါဒေဟ နိဿိတော စိတ္တဇာသဒ္ဒေါယော၀]
အစရှိသောသဒ္ဒနီတိပါဌ်နှင့်ညီစေ။ ထိုအတွက်၊ အန္တယဗျတိရေ
ကဖြစ်ကုံသောငါးပါးသော ဘုတ်–ဟုရေးသားလိုက်သည်။ ဤ
အဓိပ္ပာယ်အဖွင့်ကိုလည်းရင်းဂမ္ဘီရတွင်ကြကျား၌ပင်။ ။တ
သျှစဘူတစတုမ္ဗိယပြယောဇတေ့နာကာ ဂသ္သ တေ့နစာန္တယဗျ
တိရေကာဘျာမ်ပဥ္စဘူတဂဏတာ။(သ)။ ။တဿစစတုဝိ
ဓဘူတပယောဇနိယဘာဝေနာကာသဿဘာဝေနစာန္တယဗျတိ
ရေကောဟိပဥ္စဘူတဂဏတာဝေဒိတဗ္ဗာ။(မ)။ ။ဟုတစ်ဘိ
ထပ်ဆင့်ဘွင့်ပြတော်မူသည်။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။တဿ
စ။ ထိုသဒ္ဒရုပ်၏လည်း၊ စတုဝိဓဘူတပယောဇနိယ ဘာဝေန။
လေးပါးသော ဘုတ်တို့၏အကျိုး၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။ အာ
ကာသဿဘာဝေနစ။ အာကာသဘုတ်၏အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ ထည့်။ဗျ
တိ။သို့။ အန္တယဗျတိရေကေဟိ။ အန္တယဗျတိရေကဖြစ်ကုံသော
ဘုတ်တို့ဖြင့်။ပဥ္စဘူတဂဏတာ။ငါးပါးသော ဘုတ်တို့၏အကျိုး
၏အဖြစ်ကို။ဝေဒိတဗ္ဗာ။၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ဤဝါဒ
ကိုပြဆိုလတ္တန့်သော သဒ္ဒတ္ထဘော်ဒစိန္တာဆရာ၏ဝါဒနှင့်စေ့စေ့နှိုင်း
ညှိ၍သဘောဝပ်မိအောင်ယူ။ ။ဤကားသဒ္ဒရုပ်ဖြစ်ပေါ်လာ
သော အကြောင်းနှင့်တကွသဒ္ဒရုပ်ကိုဘော်ပြသော။ တာရာနာ
ထဆရာ၏ဝါဒ။ ။

–(ဒ) ဤသို့ ပြဆိုအပ်ပြီးသော၊ ဒမ္ဘနိဿိတဂဏ ဝိသေသ
တည်းဟူသောသဒ္ဒရုပ်သည်အစစွာအားဖြင့်အဘယ်မည်သော

ဈာန်၌ အဘယ်သို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်၍လာပါ သနည်းဟူမြွားအံ့။ ။

သောဝစကဏ္ဏာဒိဈာနေသာဘိ၊ ဗျတ္တိတောတတ္ထ စိတ္တဇ။
ပထဝီသတ္တိဝိညတ္တိ၊ ဘူသံစာန္နိုနစောမစော။

ဟူ၍။ သဒ္ဒတ္ထ ဘောဓိသ္သာကျမ်း၌၊ သဒ္ဒရုပ်၏ အစဉ်သာ ဖြစ်ပေါ် လာရာဈာန်နှင့်တကွဖြစ်ပုံအခြင်းအရာကိုပြဆိုတော်မူသည်။ ။ မြန်မာပြန်ကား။ ။သော စ။ ထိုသဒ္ဒရုပ်သည်လည်း။ကဏ္ဏာဒိ ဈာနေ။ လည်အစရှိသောဈာန်၌။ ဝါ။ လည်အစရှိသော- ငါးပါး သောဈာန်-ခြောက်ပါးသော ဈာန်-ခုနစ်ပါးသော ဈာန်-ရှစ်ပါး သောဈာန်၌။အဘိဗျတ္တိတော။ထင်သောအားဖြင့်။ဝါ။ အက္ခရာပိ သသကိုပြသောအားဖြင့်။ တတ္ထ။ ထိုလည်အစရှိသောဈာန်၌။ စိတ္တဇပထဝီသတ္တိ ဝိညတ္တိဘူသံစာန္နိုနစော။ စိတ္တဇပထဝီသတ္တိ တည်းဟူသော ဝိညတ်ကြောင့်ဖြစ်ကုံသော ဘုတ်တို့၏အချင်း ချင်းထိပါးခြင်းကြောင့်ဖြစ်ကုံ၏ဟူ၍။ဝါ။ သတ္တိဝိညတ်နှစ်ပါး နှင့်ပြည့်စုံသောစိတ္တဇပထဝီကြောင့်ဖြစ်သောဘုတ်တို့၏အချင်း ချင်းထိပါးခြင်းကြောင့်ဖြစ်၏ဟူ၍။မပေါ။သိအပ်၏။ ။ဤ ကားမြန်မာပြန်။ ။အဓိပ္ပါယ်ကား။ယှဉ်ပြဆိုအပ်ပြီးသော၊ ဧဗ္ဗ နိသသိတဂုဏာ ဝိသေသ တည်းဟူသော သဒ္ဒရုပ်သည်။ တစ်ခု တစ်ရောက်သော ဝဒ္ဒနပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မြင်းဒြမ်ကိုမြင်တွေ့သော အခါ။ အသံ-ဟူ၍ငင်း၊ သော-ဟူ၍ငင်းရွတ်ဆိုတော့အံ့ဟု၊ မြင်း ဒြမ်ကိုအာရုံပြု၍၊ကြံစီလိုက်သောခဏ၌။ဝိညတ်ကိုဖြစ်စေတတ် ကုံသော။ ဝဋ္ဋော- ကာမဝစော် တစ်ချယုတ် သုံးဆယ်-အဘိ ညာဏ်နှစ်-ဟု ဆိုအပ်သော သုံးဆယ်နှစ်ပါးသော ဝိညတ္တိသ မုဋ္ဌာပကစိတ်တို့တွင်၊ တစ်ပါးပါးသောစိတ်သည်၊ ငါးပါးသော ဈာန်-တို့တွင်၊ တစ်ပါးပါးသောဈာန်၌၊ ပထဝီ- အာပေါ-တေ ဇော-ဝါယော-ဝဏ္ဏ-ဂန္ဓ-ရသာ-ဩဇာ-ဟုဆိုအပ်သော စိတ္တဇ ဋ္ဌကလာပ်ရုပ်ကိုဖြစ်စေ၏။ထိုအခါငင်းစိတ္တဇဋ္ဌကလာပ်ရုပ်၌ပါ ရှိသော စိတ္တဇ ပထဝီဘုတ်၏ သတ္တိဟု ဆိုအပ်သော ဝိညတ်

ငကြောင့်ရင်း။ သို့မဟုတ်။ သဗ္ဗိဝိညတ်နှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော
စိတ္တဇပထဝီဓာတ်ကြောင့်ရင်း။ ကမ်ကြောင့်ရင်း။ ဤနှစ်ပါးသော
အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ကမ္မဇပထဝီဓာတ်သည် ဖြစ်ပေါ်၍လာ
၏။ ဤသို့ဖြစ်ပေါ်၍လာသော ကမ္မဇပထဝီဓာတ်နှင့် အချင်းချင်း
ထိစာန့်ခြင်းရှိသော စိတ္တဇပထဝီဓာတ်ကြောင့်။ သို့မဟုတ်။ ကမ္မ
ဇပထဝီစိတ္တဇ ပထဝီဟု ဆိုအပ်သောဓာတ်နှစ်ပါးတို့၏ အချင်း
ချင်း ထိစာန့်ခြင်းကြောင့်။ ငါးပါးသော ရှာန်တို့တွင်၊ တစ်ပါး
ပါးသောရှာန်၌။ အသ်-ဟူ၍ရင်း။ သော-ဟူ၍ရင်းအက္ခရာဝိသေ
သကိုပြသောအားဖြင့်၊ သဒ္ဒရုပ်သည်ဖြစ်၏ဟူလို။ ။ဤကားငို
ကာအဓိပ္ပာယ်။ ။ဤငိုကာအဓိပ္ပာယ်၌အထူးကား။ ကမ္မဇပထ
ဝီဓာတ်သည် [စိတ္တဇပထဝီသဗ္ဗိဝိညတ္တိဓာတုသံစာနို့နစော] ဟူ
သောပါဌ်တွင်၊ ပထဝီသဗ္ဗိဝိညတ္တိ-ဟူသောပုဒ်နှင့်ဓာတုသံစာနို့န
-ဟူသောပုဒ်၏ တပ္ပုရိသ်ဝါကျအဖွင့်မ်းကိုရှေ့ခံ၍။ ကမ်ဟူသော
အကြောင်းတစ်ပါးကြောင့်သာဖြစ်သည်မဟုတ်။ သဗ္ဗိဝိညတ်
နှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသောစိတ္တဇပထဝီဓာတ်တစ်ပါး၊ ကမ်တစ်ပါး၏
အကြောင်းနှစ်ပါးတို့ကြောင့်ဖြစ်၏ဟု ငိုကာဆရာနှစ်လိုတော်
မူသည်၊ နှစ်လိုကြောင်းကိုလည်း ငိုကာနိဿယတွင်မှာရှုးချက်
ရှိသည်၊ ၎င်းငိုကာဆရာ၏အလိုအားဖြင့်ကါးအချင်းချင်းထိစာန့်
ကြသောကမ္မဇပထဝီစိတ္တဇပထဝီဓာတ်နှစ်ပါးတို့တွင်၊ စိတ္တဇပ
ထဝီ ဓာတ်သည် သာလျှင် နာမ်ဟူသော အကြောင်း တစ်ပါး
ကြောင့်ဖြစ်၏၊ ကမ္မဇပထဝီဓာတ်မှာမူကား။ ရုပ်နာမ်ဟူသောအ
ကြောင်းနှစ်ပါးတို့ကြောင့်ဖြစ်၏။ ၎င်းဓာတ်နှစ်ပါးတို့တွင်လည်း၊
စိတ္တဇပထဝီ ဓာတ်ကားအကြောင်း ကမ္မဇပထဝီ ဓာတ်ကားအ
ကျိုး။ ဤသို့အထူးမှတ်သားဘို့ရှိသည်။ ။ဤကားလည်းအစ
ရှိသောရှာန်မှစ၍၊ အက္ခရာဝိသေသကိုပြသောအခြင်းအရာအား
ဖြင့်သဒ္ဒရုပ်ဖြစ်ပေါ်လာပုံကိုဖော်ပြသော၊ ၎င်းသဒ္ဒမ္ဘသိရီဆရာ
၏ဝါဒ။ ။

—(၃) ဒီပဏီ၌ကား [ဘူနံကမ္မဇပထဝီစိတ္တဇ ပထဝီဓါတူနံ] ဟု–ဘူပုဒ်၏ အရ၊ သဒ္ဒရုပ်ကိုဖြစ်စေတတ်သော ကမ္မဇပထဝီ–စိတ္တဇပထဝီဘုတ်နှစ်ပါးလုံးကိုအသီးဖွင့်ပြပြီးမှ၊ [စိတ္တဇပထဝီ သဒ္ဒုပ္ပတ္တိ–ကာရဏာ–ဘူတသံဃာတာနံ] ဟုတစ်ဖန် ကာရဏာ–ဟူသောပါဌ်ဖြင့်ဖုံ၍သဒ္ဒုပ္ပတ်နှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော စိတ္တဇပထဝီဘုတ်ကို၊ အကြောင်းလုပ်၍ဖွင့်ပြရကား၊ ဋီကာပြဆိုသည့်အတိုင်း အချင်းချင်းထိခိုက်နိုင်သောဘုတ်ကားမဟုတ်။ အချင်းချင်းထိခိုက်ကြသော ဘုတ်နှစ်ပါးတို့၏ အကြောင်းတည်းဟု၊ ဋီကိုပယ်ဖျက်၍ဖွင့်ပြတော်မူသည်။ ။ဤကားဆန့်ကျင်ချက်။ ။ ဤသို့ဆန့်ကျင်ကြသော၊ ဋီကာ–ဒီပဏီနှစ်ဝါဒ၌၊ အဘယ်ဆရာ၏ ဝါဒသည်၊ သာရဝန္တဝါဒဖြစ်၍မှတ်သားအပ်ပါသနည်းဟုသောမေးကာအထောက်အထားနှင့်တကွစူးစမ်းလတ်သော်။ ။ဝစီဘေဒကရစိတ္တသမုဋ္ဌာန ပထဝီဓာတုယာ အက္ခရုပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဂတဥပါဒိန္နကရူပေဟိသံဃဋ္ဋနပစ္စယဘူတော ဃောသဝိကာရော ဝစီဝိညတ္တိ။ ။ဟူသောအဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဋီကာ။ ။သဒ္ဒဇနကစိတ္တဇပထဝီဓာတုယာသဟုပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဘူတ ကမ္မဇသံဃဋ္ဋနပစ္စယဘူတော ဃောသဝိကာရော ဝစီဝိညတ္တိ။ ။ဟူသောအဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟဋီကာ။ ။ဤသို့အစရှိသောဋီကာတို့၌၊ သဒ္ဒရုပ်ကိုဖြစ်စေတတ်သော စိတ္တဇပထဝီဘုတ်နှင့်တကွ၊ သဒ္ဒရုပ်ဖြစ်ရာဋ္ဌာန်၌ဖြစ်သော ဥပါဒိန္နက ကမ္မဇဘုတ်၏–အချင်းချင်းထိခိုက်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော တစ်ခုသော ဘောင်ပြုခြင်းသည် ဝစီဝိညတ်ရုပ်မည်၏ဟု ဝစီဝိညတ်ရုပ်ကိုဖွင့်ပြသော အချက်။ သန္နိဋ္ဌာန်၌လည်း။ ။ဣဒံဝက္ခာမီတိ–အနုဝိတက္ကယတော အ–နုဝိစာရယတော တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ ဥပ္ပန္နာယ ပထဝီဓါတုယာဥပါဒိန္နကဃဋ္ဋနေန တတ္ထတတ္ထသဒ္ဒေါဇာယတိ။ ။ ဟုသဒ္ဒရုပ်ဖြစ်ပုံကို တိုက်ရိုက်ဖွင့်ပြသော အ–ချက်၊ ဤအချက်တို့နှင့်နှိုင်းညှိမူ၊ သဒ္ဒုပ္ပတ်နှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော စိတ္တဇပထဝီဘုတ်သည်။ အချင်းချင်းထိခိုက်ကြသော ဘုတ်နှစ်ပါးတို့၏ အ

ကြောင်းဟု ဒီပနီဘွင့်ပြအပ်သော အဓိပ္ပာယ်ကားမထင်။ ဋီကာဘွင့်ပြသည့်အတိုင်းသတ္တိပိဋကတ်နှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ဝိဘတ္တပစ္စ ပထဝီဘုတ်သည်ပင်၊ ကမ္မဇပထဝီဘုတ်နှင့်အချင်းချင်းထိပါးနိုး ခြင်းကြောင့် သဒ္ဒရုပ်ဖြစ်သည်ဟူသောအဓိပ္ပာယ်သာလျှင်တင် ခဲ့ရကား ဋီကာ၏ ဝါဒသည် သာရဝန္တ ဝါဒဖြစ်၍ မှတ်သားအပ် ၏။ ။ဤကားဋီကာဒီပနီ နှစ်ဝါဒတို့၏ဆန့်ကျင်ချက်နှင့်တ ကွ၊ သာရဝန္တဝါဒကိုဘော်ပြချက်။ ။

—(4) ဇိနန္တပုဒ္ဓ°–အစရှိသောအပရေခဆရာကြီးတို့သည်ကား၊ ပြဆိုအပ်ပြီးသော၊ ဓမ္မနိသိုတ ဂုဏ ဝိသေသတည်း ဟူသော သဒ္ဒရုပ်သည်။ ရှင်သဒ္ဓမ္မသိရိ ဆရာ၏ ဝါဒ အတိုင်း လည်အစရှိ သောမှုန်ဦးသာဖြစ်သည်မဟုတ်သေး၊ မိမိတို့ဖြစ်ရာမှုန်မှတစ် ပါး၊ ချက်အရပ်မှစ၍၊ချက်–ရင်–လည်–ဦးခေါင်း–ရင်းလေးပါး သောမှုန်ဦးမြဲ၏ဟု၊ အယူရှိတော် မူကြကုံ၏၊ ထို့ကြောင့် မ ဟုတ်လောရင်းသဒ္ဒတ္တဘောဒဝိနိသ္သာကြကျမ်း၌ပင်။ ။

နာဘိတောဗ္ဘာရဏုသာသာဟ၊ ဘူတပါဒောပရောပရိ။
သံဃဋ္ဋ နောရ ကဏ္ဍာဒိ၊ သိရ ဇောတိ ပရေ ဝိနူ။

ဟုဝါဒကွဲကိုပြဆိုတော်မူသည်။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။နာဘိ တော။ ချက်အရပ်မှ။ထဥ္ဌ။ပမ္မာယာ။စ၍၊ ဥဗ္ဘာရဏဥသာသာဟဘူ တပါဒောပရောပရိသံဃဋ္ဋနောရကဏ္ဍာဒိသိရဇောတိ။ ရွတ် ဆိုခြင်း၌အားထုတ်ခြင်းကြောင့်ဝါယောဓာတ်သည်အဆင့်ဆင့် ထိပါးနိုး ခြင်းကြောင့်–ရင်–လည်–အစရှိသော မှုန်–ဦးခေါင်း၌ ဖြစ်၏ဟူ၍၊အပရေ၊အချို့ကုံသော၊ဝိနူ။ လိမ္မာမြင်သိပညာရှိတို့ သည်။ထဥ္ဌ။ဝဒန္တိ။ဆိုတော်မူကြကုံ၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ အဓိပ္ပာယ်ကား။ချက်အရပ်မှစ၍ဝါယောဓာတ်သည်အဆင့်ဆင့် အချင်းချင်းထိပါးနိုးခြင်းကြောင့်၊ ရင်းချက်နှင့်တကွ–ရင်–လည်– ဦးခေါင်း၊ ရင်းလေးပါးသော မှုန်၌ ရှေးဦးမဆွဖြစ်ပြီးမှ။ သို့မ

ဟုတ်။ရေခံပြီးမှ။ကဏ္ဍတာလုစသောမွှာန်တို့၌ မိမိတို့မွှာန်အား လျော်စွာသဒ္ဒရုပ်နှင့်တကွအက္ခရာတို့သည်ဖြစ်ကုံ၏ဟူလို။ ။ ဆိုလိုရင်းကား ကဏ္ဍဇအက္ခရာသည်ကဏ္ဍမွှာန်၌သာဖြစ်သည်မ ဟုတ်၊ မိမိတို့ဖြစ်ရာမွှာန်နှင့်တကွ၊ ချက်–ရင်–လည်–ဦးခေါင်း ငါးလေးပါးသော မွှာန်၌လည်းဖြစ်၏။ တာလုဇ အက္ခရာသည် လည်း၊ တာလုမွှာန်၌သာဖြစ်သည်မဟုတ်၊ မိမိတို့ ဖြစ်ရာမွှာန်နှင့် တကွ၊ ချက်–ရင်– လည်–ဦးခေါင်း– ငါးလေးပါးသော မွှာန်၌ လည်းဖြစ်၏၊ ဤအတူ–မုဒ္ဓဇ–ဒန္တဇ–ဩဋ္ဌဇ–အက္ခရာတို့၌လည်းသိ အပ်၏။ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုလည်းဒီပဏီ၌။ ။ကဏ္ဍဇာနကဏ္ဍေ ယောဝဇာတောနာဘိမှိဥရေသိရေစ၊ တာလုဇာနတာလမှိယော ဝနာဘိမှိဥရေကဏ္ဍေသိရေစဇာတော၊ ဧဝံမုဒ္ဓဇဒန္တဇဩဋ္ဌဇာ ပီတိဝုတ္တံဟောတိ။ ။ဟူ၍ဖွင့်ပြတော်မူသည်။ ။မြန်မာပြန် ကား။ ။ကဏ္ဍဇာ။ ကဏ္ဍဇ အက္ခရာသည်။ ကဏ္ဍေယော။ လည်၌သာလျှင်။ ဇာတော။ဖြစ်သည်။န။မဟုတ်သေး၊ နာဘိမှိစ။ ချက်၌ရင်း။ဥရေစ။ရင်၌ရင်း။သိရေစ။ဦးခေါင်း၌ရင်း။ဇာတော။ ဖြစ်၏။တာလုဇာ။တာလုဇအက္ခရာသည်။ တာလမှိယော။အာ စောက်၌သာလျှင်။ ဇာတော။သည်။န။သေး။ နာဘိမှိစ။၌ရင်း။ဥ ရေစ။၌ရင်း။ကဏ္ဍေစ။၌ရင်း။သိရေစ။၌ရင်း။ဇာတော။၏။မုဒ္ဓဇ ဒန္တဇ– ဩဋ္ဌ ဇာပိ။ မုဒ္ဓဇက္ခရာ– ဒန္တဇက္ခရာ– ဩဋ္ဌ ဇက္ခရာတို့ သည်လည်း။ဧဝံ။ ဤအတူတည်း။ဣတိ။ဝုံ။ဝုတ္တံဝုတ္တော။ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ။၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ဤကားချက်အရပ်မှစ ၍သဒ္ဒရုပ် ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ချက်–ရင်–လည်–ဦးခေါင်းငါးလေး ပါးသောမွှာန်၌မြပုံကိုဘော်ပြသောအပရေဆရာတို့၏ဝါဒ။ ။

—(5) ဤသို့ သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာဆရာ–ဒီပဏီဆရာ–နှစ်ပါး တို့ဘွင့်ပြအပ်သောပါဌ်ပါဋ္ဌတို့ဖြင့်သာ၊ အပရေဆရာတို့၏ယူ ပုံဝါဒကွဲကိုထင်ရှားစွာရသိပေ၏။ ။အပရေဆရာတို့ပြဆို အပ်သော ပထမမူလကြာ်းရင်းတို့၌ကား။ ငင်းသဒ္ဒတ္ထဘေဒ

စိန္တာခုစရာဒီပကာဘိဓာရာနှစ်ပါးတို့ ပြဆိုသည့်အတိုင်း၊ ချက်အရပ်မှစ၍။ ချက်-ရင်-လည်-ဦးခေါင်း ၎င်းလေးပါးသော ဌာန်၌မြသစ်၍ ဟူသော ပြဆိုချက်ကား မရှိ။ အဘယ်ခဲ့သို့ ရှိသနည်းဟူငြားအံ့။ ။

အာဝဇ္ဇာဗုဒ္ဓျာသမေတျာထော၊ နှဲနေ့ာယင်ဧ ဇ္ဈပိဝကွယာ။
မနဿကာယဂ္ဂိမာဟန္တိ၊ သဘေြရ ယတိမာရုတ မ် ။
သောဒိဏော်မုဋ္ဌိဘိဟတော၊ ဝဏ္ဏိမာပဇ္ဇမာရု တေး။
ဝဏ်ာန်ဓနယတေတေပ့ါ၊ ဝိဘာဂးပစ္စခဲ မ တေး။
သွဲရ တားကာလတားဿာနတ်၊ ပြယတ္တာနုပြဒါ န တေး။(သ)
အဇ္ဈတ္တံသမေတ္တစေတသာ၊ မနောယုဇ္ဇေပိဝက္ခိတော။
မနောဒေဟဂ္ဂိဥဋ္ဌာပေတိ၊ သောပေသိယတိမာလုတံ။
သောမုဒ္ဒနိအဘိဟတော၊ ဝတ္တမာပဇ္ဇမာလုတော။
ဝဏ္ဏာဇနယန္တေတေသံ၊ ဝိဘာဂေါ ပစ္စခေမတော။
သရကာလဋ္ဌာနတော၊ ယတနာ နုပဒါ န တော။(မ)

ဟူ၍၊ ဂဏ္ဍာကျမ်း၌၊ သိးစအရပ်မှစ၍၊ သိးစ-ချက်-ရင်-လည်-ဦးခေါင်း-၎င်းငါးပါးသောဌာန်၌မြ၏ဟုပြဆိုတော်မူသည်။ ။

မြန်မာပြန်ကား။ ။စေတသာ။စိတ်ဖြင့်။အဇ္ဈံ။ ဖြစ်တည်းဟူသောအဇ္ဈကို။သမေတ္တ။အာရုံပြု၍။မနောယုဇ္ဇေ။စိတ်နှင့်ယှဉ်သောအဇ္ဈ၌။ပိဝက္ခိတော။ရွတ်ဆိုခြင်းကြောင့်။မနော။စိတ်သည်။ဒေဟဂ္ဂိ။တေဇောဓာတ်ကို။ ဥဋ္ဌာပေတိ။ရွကြွစေ၏။ သော။ထိုတေဇောဓာတ်သည်။မာလုတံ။ ဝါယောဓာတ်ကို။ ပေသိယတိ။တိုက်တွန်း၏။သော။ထိုဝါယောဓာတ်သည်။မုဒ္ဒနိ။ဦးခေါင်း၌။အဘိဟတော။ ထိခတ်သောကြောင့်။ဝတ္တံ။ခံတွင်းသို့။အာပဇ္ဇ။ရောက်၍။မာလုတော။ဝါယောဓာတ်သည်။ဝဏ္ဏာ။အ-အစရှိသောဝဏ္ဏတို့ကို၊ ဇနယန္တေ။ဖြစ်စေအပ်ကုန်၏။ တေသံ။ ထိုအ-အစရှိသောဝဏ္ဏတို့၏။ ဝိဘာဂေါ။ ဝေဘန်ခြင်းကို။ သရကာလဋ္ဌာနတော။ သရ-ကာလ-ဌာန-အားဖြင့်၎င်း။ ပယ တနာနု ပဒါနတော။ အဇ္ဈတ္တပယတ်-ဗာဟိရပယတ်အားဖြင့်၎င်း။ ထင်၏။ ဣ

တိ။ဝံ့။ပဋ္ဌော။ငါးပါးအပြားအားဖြင့်။မတော။သိအပ်၏။ ။ဤကားဖြန်မာဖြန်။ ။ဤကားဂိက္ကာကြကျမ်းရင်း၌ပြဆိုအပ်သောအကျဉ်းမှတ်ဘွယ်။ ။အကျယ်ကိုပြဆိုဦးအံ့။သဒ္ဒသည်။ပရောဂါဂိသဒ္ဒ-ပသာသ နိက္ခိသဒ္ဒ-မဇ္ဈသဒ္ဒ-ဝေသရိသဒ္ဒ-ဟူ၍လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင်။ တစ်စုံတစ်ရေခံ့သော ဝဒ္ဓပုဂ္ဂိုလ်သည်စေတနာဖြင့်ဖော့ခေါ်သည်ဖြစ်၍၊ သိအပ်သောဒြပ်တည်းဟူသောအဋ္ဌကိုအာရုံပြု၍၊ တစ်စုံတစ်ခုသောသဒ္ဒကို ရွတ်ဆိုလပ်သည်ရှိသော်။ထိုဒြပ်တည်းဟူသော အဋ္ဌကိုသိကြောင်းဖြစ်သောသဒ္ဒကိုဖြစ်စေခြင်းငှာ။ အားထုတ်သောခဏ၌ တိုက်တွန်းတတ်သော၊မနိမ်ရွှေသည်။ သို့မဟုတ်။ ဥမ္မော ကာမဖော၀တစ်ခုယုတ် သုံးဆယ် အဘိညာဏ်ဒွေ-ဟု ဆိုအပ်သော သုံးဆယ် နှစ်ပါးသော ဝိညတ္တိသမုဋ္ဌာပကစိတ်တို့တွင် တစ်ပါးပါးသောစိတ်သည်။ ရှေးဦးစွာ၊ အကြော ကြီးငယ်တို့၏ ရဝေးပေါင်းဆုံရာ- မူလာဓာရ-အမည် ရှိသော ဆီးစ အရပ်၌ တည်သော တေဇောဓာတ်ကိုလှုပ်ရှားစေ၏၊ထိုတေဇောဓာတ်၏လှုပ်ရှားခြင်းသည်လည်း၊ ယှင်မူလာဓာရအမည်ရှိသောဆီးစအရပ်၌တည်သောဝါယောဓာတ်၏လှုပ်ရှားခြင်းကြောင့်ဖြစ်၏။ ဥပမာကားယွန်လောကဆီမီးကိုညှိထွန်းကြလပ်သော်၊ လေ၏လုံခြုံရာအရပ်၌မီးတောက်ကားမဖြစ်နိုင်။ လေတည်းဟူသောသဟဲကိုရမှ မီးတောက်ဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့မှတ်။ ဤသို့အဆင့်ဆင့် အားဖြင့်လှုပ်ရှားကြသော တေဇောဓာတ်-ဝါယောဓာတ်နှစ်ပါးတို့သည်၎င်း၊ မူလာဓါရအမည်ရှိသောဆီးစအရပ်၌ပင်လျှင်တည်ရှိသောသုခုမရုပ်သည်၎င်း၊ ဤသုံးပါးတို့သည်ဖြစ်စေအပ်သောသဒ္ဒကို၊ပရောဂါဂိသဒ္ဒဟူ၍ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။ ။ထို့နောင်မူလာဓါရအမည်ရှိသော ဆီးစအရပ်၌ ပရောဂါဂိသဒ္ဒဖြစ်ပြီးမှ၊ ၎င်းပရောဂါဂိသဒ္ဒသည်ပင်လျှင်၊ ချက်အဆုံးရှိသော အရပ်ကိုလှုပ်ရှားစေပြီးသ[illegible] ပရောဂါဂိသဒ္ဒနှင့် ချက်အရပ်တို့ ပေါင်းယှဉ်ခြင်းကြောင့် [illegible]ဘံဖြစ်စေအပ်သောသဒ္ဒကို၊ ပသာသ နိက္ခိသဒ္ဒဟူ၍ခေါ်ဝေါ်အပ်

၏။ ။ထို့နောင်ချက်အရပ်၌ပဿဂ္ဃိသဒ္ဒဖြစ်ပြီးမှ၊ ၎င်းပဿဂ္ဃိ သဒ္ဒသည် ပင်လျှောင် ရင်အရပ်သို့ အစဉ် လျောက်သည် ဖြစ်၍ ပဿဂ္ဃိသဒ္ဒနှင့် ရင်အရပ်တို့ ပေါင်းယှဉ်ခြင်းကြောင့် တစ်ဘံ ဖြစ်စေအပ်သောသဒ္ဒကိုမဇ္ဈိမသဒ္ဒဟူ၍ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။ ။ထို့ နောင်ရင်အရပ်၌မဇ္ဈိမသဒ္ဒဖြစ်ပြီးမှ၊ ၎င်းမဇ္ဈိမသဒ္ဒသည်ပင်လျှောင်၊ ခံ တွင်းအဆုံးရှိသောအရပ်ကိုလွှဲလပ်၍၊ ရှေးဦးစွာလည်အရပ်သို့ ရောက်၍၊ လည်အရပ်မှသည်၊ ဦးခေါင်းအရပ်သို့ တက်လာလျှက်၊ ထိုဦးခေါင်းအရပ်ကိုပင်ထိပါးနိုင်မြဲသဖြင့်၊ သဒ္ဒရုပ်သည်တစ်ဘံ ပြီလည်ပြီးလျှင်ခံတွင်းကို ဘွင့်သောကာလ၌၊ မိမိတို့နှာခေါင်းအား လျော်စွာ၊ ရှစ်ပါးသောနှာခေါင်း၌ကောင်းစွာ ထိပါးနိုင်မိခြင်းကြောင့် တစ်ဘန် ဖြစ်စေအပ်သောသဒ္ဒကို၊ ဝေသရိသဒ္ဒဟူ၍ ခေါ်ဝေါ် အပ်၏။ ။ဆိုလိုရင်းကားကဏ္ဍဇအက္ခရာသည် ကဏ္ဍနှာခေါင်း၌ သာဖြစ်သည်မဟုတ်၊ မိမိတို့ဖြစ်ရာနှာခေါင်းနှင့်တကွ၊ ဆီး-ချက်-ရင်-လည်-ဦးခေါင်းငါးပါးသောနှာခေါင်း၌လည်းဖြစ်၏။ တာလုဇအက္ခရာသည်လည်း တာလုနှာခေါင်း၌သာ ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ မိမိ ဖြစ်ရာနှာခေါင်းနှင့်တကွ၊ ဆီး-ချက်-ရင်-လည်-ဦးခေါင်း၊ ၎င်းငါး ပါးသောနှာခေါင်း၌လည်းဖြစ်၏၊ ဤအတူမုဒ္ဓဇ-ဒန္တဇ-ဩဋ္ဌဇ-အက္ခ ရာစသည်တို့၌လည်းမှတ်အပ်၏ဟူလို။ ဤအဓိပ္ပာယ်အကျယ်ကို လည်း၎င်းဝိက္ခာပါဠ်၏အဘွင့်၌ပင်။ ။ဝဏ္ဏေဘတ္တဗ္ဗိပြကာရညာ ဝဒဘိမိယတေ။ စေတနေနညာတထိဝိဝက္ခယာ၊ တဒ္ဒေါစကေဂဗ္ဘ နိဖ္ဖါဒနာယပြေရိတမန္တူကာရဏံ၊ မူလာဓာရညိတမနုလံ စာလ ယတိ၊ တဗ္ဗာလိတဗ္ဗါနုလညတ်ညလညာနိလစလနာယ ပြာဘဝ တိ၊ တဗ္ဗလိတေနစာနိလေနုတဝေဩဝသူကတ်ဗ္ဗရူပဂေကာတွာဒိ တးဂဗ္ဘးပရာဝါကိတျာဘိမိယတေ၊ တတောနာဘိဒေဂပယျိန္တစ လိတေနတေနတဒ္ဒေဂသံယောဂါဒုတွာဒိတးဂဗ္ဘးပဿန္တိတိဗျဝ ပြိယတေ၊ တတဒ္ဒေနေဝaဒယဒ္ဒေဂ်ပရိသရတာဟaဒယာသံ ယောဂေနနိဖ္ဖါဒိတးဂဗ္ဘါမဓျေတျုပ္ပတေ၊ တတောမုခပယျိန္တ မာကြမတာတေနကဏ္ဍဒေဂ်ပြာပျအာဟတျမုရ်ဒ္ဓါနံတတ်ပြတိ

ဇာတေနပရောဝဇ္ဇတျစရဓိဝရေကဏ္ဍုဒ္ဒါဒိမုအန္တိမုညညာနေမုလွာ
ဘိဇာတေနောတ္တာဒီတးဂမ္ဘီးဓေဝသွရိတျယ္ဆွေတော။(သ)။ ။
ဝဏ္ဏုပ္ပတ္တိပကာရော တာဝတိဝိယတေစေတနာ ယညာတတ္တ
ကာထနေနတဗ္ဗာဓကောသန္ဒုနိပ္ဖာဒနာယ ပေသိတံမနိန္ဒြိယံမူလာ
ဓာရဋ္ဌိတမနလံဇာလေတိ၊ တမ္ဗုနစလန်တသ္မိံဋ္ဌိတ အနိလစလ
နေနပဘာဝတိ၊ တာယစတေဇောဓာတုယာအနိလေနစ တပ္ပြေ
ဝသုခုမရူပေနောပ္ပါဒိတောသဒ္ဒေါပရောဝါဂိတျံဘိဓိယတေ၊ တ
တောနာဘိ ဓေသပရိယန္တစလနေန၊ တေနတံဓေသ သံယောဂ
တောဥပ္ပါဒိတောသဒ္ဒေါပသတ္တိတိဝေါဟာရိယတေ၊ တတော
တေနေဝဟာဒယဓေသံ ပရိသရန္တော ဟာဒယာသံယောဂေန နိပ္ဖါဒိ
တောသဒ္ဒေါမဇ္ဈေတျုတ္တော၊ တတောမုခပရိယန္တမာကမ္မတေ
နကဏ္ဍဒေသံပတ္တာ အာဟစ္စမုဒ္ဒံ တံပဋိဇာဓေန ပရောဝတ္တိတ္တာ
မုခဝိဝရေအန္တုသုန္ဒာနေသုသွာဘိဇာဓေနောပ္ပါဒိတော သဒ္ဒေါ
ဝေသရီတျုစ္စတေ။(မ)။ ။ဟုမိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။
ဝဏ္ဏုပ္ပတ္တိပကာရော။ဝဏ္ဏ၏ဖြစ်ခြင်းအပြားကို။ တာဝ။ရှေးဦး
စွာ။အဘိဓိယတေ။ ဆိုအပ်၏။စေတနာယ။စေတနာဖြင့်။ ညာ
တတ္တကာထနေ။သိအပ်သောဖြစ်တဉ်းဟူသောအနက်ကိုရှုတ်ဆို
ရာ၌။တဗ္ဗောဓကောသဒ္ဒနိပ္ဖါဒနာယ။ထိုဖြစ်တဉ်းဟူသောအနက်ကို
သိကြောင်းဖြစ်သော သဒ္ဒကို ပြီးစေခြင်းငှာ။ ပေသိတံ။ တိုက်
တွန်းတတ်သော။ မနိန္ဒြိယံ။ ဝိညာဏ်သမုဋ္ဌာ ပကာစိတ်သည်။မူ
လာဓာရဋ္ဌိတံ။ ဆီးစ-အရပ်၌ တည်သော။ အနလံ။ တေဇော
ဓာတ်ကို။စာလေတိ။လှုပ်ရှားစေ၏။ တမ္ဗုနစလန်။ ထိုတေဇော
ဓာတ်၏လှုပ်ရှားခြင်းသည်။ တသ္မိံ။ထိုဆီးစအရပ်၌။ ဋ္ဌိတအနိ
လစလနေန။ တည်သောဝါယောဓာတ်၏လှုပ်ရှားခြင်းကြောင့်။
ပဘာဝတိ။ ဖြစ်၏။ တာယစတေဇောဓာတုယာ။ ထိုတေဇော
ဓာတ်သည်၎င်း။အနိလေနစ။ ဝါယောဓာတ်သည်၎င်း။ သုခုမရူ
ပေနစ။ သုခုမရုပ်သည်၎င်း။ ဥပ္ပါဒိတော။ ဖြစ်စေအပ်သော။
သဒ္ဒေါ။သဒ္ဒကို။ပရောဝါဂိတိ။ပရောဝါဂိသဒ္ဒဟူ၍။ အဘိဓိယတေ။

ဆို အပ်၏။ တ တော။ ထိုနောင်မှ။ နာဘိဒေသပရိယန္တာလနေန။ ချက်အဆုံးရှိသောအရပ်လှုပ်ရှားခြင်းကြောင့်။ တေန။ ထိုပစ္စယာ ဂါကိသဒ္ဒနှင့်။ တံဒေသယောဂတော။ ထိုချက်အရပ်တို့ပေါင်းယှဉ် ခြင်းကြောင့်။ ဥပ္ပါဒိတော။ ဖြစ်စေအပ်သော။ သဒ္ဒေါ။ သဒ္ဒကို။ ပဿန္တီတိ။ ပဿန္တီသဒ္ဒဟူ၍။ ဝေါဟာရိယတော။ ခေါ်ဝေါ်အပ် ၏။ တဘော။ ထို့နောင်မှ။ တေနေဝ။ ထိုပဿန္တီသဒ္ဒသည်ပင် လျှင်။ ဟဒယဒေသံ။ ရင်အရပ်သို့။ ပရိသရန္တာ။ အစဉ်ရှောက် သည်ဖြစ်၍။ ဟဒယသံယောဂေန။ ရင်အရပ်နှင့်ပေါင်းယှဉ်ခြင်း ကြောင့်။ နိပ္ဖါဒိတော။ ပြီးစေအပ်သော။ သဒ္ဒေါ။ သဒ္ဒကို။ မဇ္ဈိမာ တိ၊ မဇ္ဈိမာ သဒ္ဒဟူ၍ ဥဒ္ဒိတော။ ဆိုအပ်၏။ တတော။ ထို့နောင်မှ။ မုခ ပရိယန္တံ၊ ခံတွင်းအဆုံးကို။ အာကမ။ လွှံလပ်၍။ တေန။ ထိုမဇ္ဈိမာ သဒ္ဒဖြင့်။ ကဏ္ဍဒေသံ။ သည်အရပ်သို့။ ပတ္တော။ ရောက်၍။ မုဒ္ဓံ။ ဦး ခေါင်းကို။ အာဟစ္စ။ ထိ၍။ တံပဋိဃာတဝေန။ ထိုဦးခေါင်းနှင့်ထိ ခိုက်မိသဖြင့်။ ပရာဝတ္တိတွာ၊ တစ်ဖန်ပြန်လည်၍။ မုခဝိဝရေ။ ခံ တွင်းကို ဖွင့်သောကာလ၌၊ အနုသန္ဓာနေ့သု။ ဥရအစရှိသော ရှစ်ပါးသော ဌာန်တို့၌၊ သွာဘိဃာတဝေန။ ကောင်းစွာ ထိခိုက် မိခြင်းကြောင့်။ ဥပ္ပါဒိတော။ ဖြစ်စေအပ်သော။ သဒ္ဒေါ။ သဒ္ဒကို။ ဝေခရီတိ။ ဝေခရီသဒ္ဒဟူ၍။ ဥဒ္ဒိတော။ ဆိုအပ်၏။　　။ဤကား မြန်မာပြန်။　　။ဤသို့လျှင်ဂမ္ဘီရကြတ်းရင်း၊ ၎င်းအဖွင့်တို့၌ ယှဉ် ရေးသားခဲ့သည့်အတိုင်း၊ သီးစအရပ်မှစ၍၊ သီးစ–ချက်–ရင်– လည်–ဦးခေါင်း၎င်းငါးပါးသော ဌာန်၌မြည်သည်ဟူသောဝါဒထင် ရှားစွာ ရှိပါသောကြောင့်၊ သဒ္ဒတ္ထဘေဒ စိန္တာကြတ်းကို ပြုရ တော်မူသော ရှင်သဒ္ဓမ္မ သိရိ ဆရာသည် [နာဘိ တော ဗ္ဗာရ ဏာသာဘာ] အစရှိသောစကားကိုပြဆိုတော်မမူဘဲ၊ မိမိပြဆို အပ်သောချက်အရပ်မှ–နှစ်လက်မခွဲခန့်အောက်နားသို့ ရွှေ့လိုက် ပါမူသီးစအရပ်သို့ရောက်နိုင်ပါတပျည်းကား။　　။

☞ ' မူလာဒ်ခါရတောဝ္ဂါရဏာ၊ ဥသသာသဟောနူပရုပရို၊
စာဋ္ဌေန္တွေသသာသနေသနာဘိ၊ ဥရကဏ္ဍသိရေဗိစ။
ဓာယိတ္တွာအဇ္ဈမွာနေသု၊ ဓာယန္တီတျုပရေဗိ ရှု ,,

ဟူ၍၊ မြဲဆိုတော်မူပါမူကားကောင်းလေစွ။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။
စ။ဝါဒတစ်ချက်ဆက်လိုက်ဦးအံ့။ ဥဗ္ဗာရဏာဥသသာဟောန။ ရွတ်
ခြင်းဌာအားထုတ်ခြင်းကြောင့်။မူလာခါရဝေါ။ အကြောကြီး
ငယ်တို့၏ ရစေးပေါင်းဆုံရာ-မူလာခါရ အမည်ရှိသော ဆီးစ
အရပ်မှ။ သသာနော။ဝါယောခါတ်သည်။ ဝါ။ဝါယောခါတ်၏။
ဥပရုပရို။အဆင့်ဆင့်။စာဋ္ဌေန္တွေ။ထိစာန်လျှက်။ဝါ။ထိစာန်ခြင်း
ကြောင့်။ထည့်။ဝဏ္ဏာ။တို့သည်။ နာဘိဥရကဏ္ဍသိရေဗိ။ချက်-
ရင်-လည်-ဦးခေါင်းဟုဆိုအပ်သောအရပ်၌။ ဓာယိတ္တွာ။ဖြစ်ပြီး
မှ။အဇ္ဈသုဗ္ဗာနေသု၊ ရှစ်ပါးသောဌာန်တို့၌။ ဓာယန္တီ။ဖြစ်ကုံ၏။
ဣတိ။ဝံ။အပရေ။ အချို့ကုံသော။ဗိရူ။ ပညာရှိတို့သည်။ထည့်။ဝ
ဒန္တိ။ဆိုတော်မူကြကုံ၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ဤကား
ဆီးစ အရပ်မှစ၍ သဒ္ဒရုပ် ဖြစ်ပေါ် လာပုံ၊ ဆီးစ-ချက်-ရင်-
လည်-ဦးခေါင်း၊ ၎င်းငါးပါးသော ဌာန်၌မြဲပုံကို ဘော်ပြသော
ဂါထာ၏ဝါဒ။ ။

—(6) အနက်မြန်မာယောဇနာရာ၌ [မူလာခါရဋ္ဌိတမနလံ
စာလယာတိ]ဟူသောဂါထာအဘွင့်ပါဌ်၊ [မူလခါရဋ္ဌိတမနလံစာ
သေတိ] ဟူသောဓာတ်ဘာသာဖြင့်ပြီးဆိုအပ်သောပါဌ် [မူလာ
ခါရတောဝ္ဂါရဏာ] ဟူသောဂါထာပါဌ်တို့၌၊ မူလာခါရ-ပုဒ်
ကို။ ဆီးစ-အရပ်ဟု အနက်မြန်မာယောဇနာ လိုက် ခြင်းသည်။
ဆီးစ အရပ် ဟူသည်ကား။ ပုရိသလိန်နှင့် ချက်အရပ်၊ ထိုနှစ်
ရပ်တို့၏ အလည်စပ်ကြားကိုဆိုလိုသည်။ ထိုဆီးစအရပ်သည်
ကိုယ်၌ တည်သော အလုံးစုံသော အကြော ကြီးငယ် တို့၏
ရစေးပေါင်းဆုံရာ တည်ရာမူလဌာန ဖြစ်သောကြောင့်၊ မူလာ
ခါရအရပ်ဟုဆိုလိုသည်။ထို့ကြောင့်မဟုတ်လော၊ ဇမ္ဗူဒွေဘဂ်

ခြင်း၊မူလာခရ-ပုဒ်အဘွင့်၌။ ။မူလာခရ-နာဘိလိင်္ဂယော
နိဗျေ၊ တသျှဟိ ဂရိယဿသကလနာ ဒွိနာဝ မူလဿာန တွတ်။
(၁၁)။ ။မူလာခရ-နာဘိလိင်္ဂါနံမဇ္ဈေ၊တဿဟိသရိယေမ္ဘိ
တာနံသကလခမဏီနံမူလဋ္ဌာနတော။(မ)။ ။ဟုမိန့်အပ်၏။ ။
မြန်မာပြန်ကား။ ။မူလာခရ။ မူလာခရပုဒ်သည်။ နာဘိ
လိင်္ဂါနံ။ချက်ပုရိသလိင်နှစ်ရပ်တို့၏။မဇ္ဈေ။ အလည်၌။ဝါ။ဆီးစ
အရပ်၌။ဟောတိ။၏။ဟိ။အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ။ တဿ။ထို
မူလာခရအရပ်သည်။ဝါ။ဆီးစအရပ်သည်။သရိယေ။ကိုယ်၌။
ဌိတာနံ။ တည်ကုံသော၊ သကလခ မဏီနံ၊ အလုံးစုံသော အ
ကြော ကြီးငယ် တို့၏။ မူလဋ္ဌာနတော။ မူလတည်ရာဌာနဖြစ်
သောကြောင့်တည်း။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ဤကားဆီး
စအရပ်ကိုသေချာစွာဘော်ပြချက်။

—(7) ယခုပြဆိုအပ်သော၊ ဆီးစအရပ်မှစ၍၊ ဖြစ်ပေါ်လာ
သော သဒ္ဒရုပ်ကို အစွဲပြု၍၊ အသံဝင်သည်၊ အသံပြာသည်ဟု၊
သောဝေဇနအပေါင်းတို့မှာ၊ သင်ရခြင်းအံရခြင်း သရဇာယ်ရ
ခြင်းကြောင့်၊ဝေဒနာဝိသေသကိုတွေ့ရှိကြရသည်။ဤသို့တွေ့ရှိ
ရခြင်းကား၊ဂိက္ခာကြဏ်းရင်း၊ ၎င်းအဘွင့်တို့နှင့်အညီဆင်ခြင်
လပ်သည့်ရှိသော်။ ဝိညတ္တိသမုဋ္ဌာပက စိတ်ကြောင့်၊ ဆီးစအ
ရပ်၌ရှိသောတေဇောဓာတ်မှုကြွ၏၊ ဝါယောဓာတ်မှုကြွသည်
ကိုသဟဲပြု၍ တေဇောဓာတ်ဗလရှိ၏၊ တေဇောဓာတ်၏ဗလ
ကြောင့်၊ ဝါယောဓာတ်နှင့်တကွသဒ္ဒရုပ်သည် ဌာန်သို့တက်၍
လာသဖြင့်သာရာစွာသော မရူသရကိုဖြွက်ဆိုနိုင်၏။" ဥပမာ
ကား။ တစ်ရုံတစ်ခုသော သင်္ဂပင်အောက်က တေဇောမီးကိုညှိ
သည့်ရှိသော်၊ တေဇောမီးအဟုံကြောင့်၊ ဝါယောလေသည်အ
ထက်သို့တက်၍၊ သံစ်ခွက်တို့၏ဘိကမ္ဘူနသဒ္ဒရုပ်ကိုပြုနိုင်သခဲ့
သို့မှတ်။ ။ယင်းသို့ဖြစ်လပ်သော်။ အသံဝင်သောသူ တစ်

ရေခံသည်။ ဆီးစ အရပ်တွင် ဝါယောဓာတ် အားနည်း ခြင်းကြောင့်၊ ဝါယောဓာတ်အားနည်း ခြင်းသည်တေဇောဓာတ်မဖွံ့ဖြိုး ခြင်းကြောင့် တေဇောဓာတ် မဖွံ့ဖြိုးခြင်းသည်၊ ဝါယောဓာတ်၏ဗလသဟဲကို မရခြင်းကြောင့်။ စပ်စစ်ဆိုလိုရင်းကား ဆီးစအရပ်၌တေဇောဓာတ်ရင်းခြောက်ချားခြင်းကြောင့်။သို့မဟုတ်။ပျက်စီးခြင်းကြောင့်၊ အသိဝင်၏။ ။သို့မဟုတ်။ ။

ဟာဒိပြာဏောဂုဒေပါနော၊ သမာနောနာဘိမ်ခုလေ။
ဥဒါနောကဏ္ဍဒေဂေဿျာတ်၊ဗျာနောသဗ်ဂရိယ ဂး။(သ)
ဥရေပါဏောဂုဗျာပါနော၊ သမာနောနာဘိမဏ္ဍလေ။
ဥဒါနော ကဏ္ဍ ဒေသေစ၊ ဗျာနောသဗ္ဗ သင်္ဃဂေါ။(မ)

ပုံရှုသောအမရကောဒိုကာပါဌ်မိန့်ဆိုအပ်သည်နှင့်အညီ။ရင်အရပ်၌ထမင်းကိုဆာလောင်စေတတ်သော ပါဏအမည်ရှိသောလေ၊ ဝဋ္ဋဂ်ပသာဝမဂ်၌ကျင်ကြီးကျင်ငယ်ကိုသက်လျှောစေတတ်သော အာပါနအမည်ရှိသောလေ။ ချက်အဝန်း၌ အစာအဟာရကို ကြေစေတတ်သောသမာနအမည်ရှိသောလေ။ လည်အရပ်၌စကားကို ဆိုစေတတ်သော ဥဒါနအမည်ရှိသောလေ။ ကိုယ်အလုံး၌၊ သွေးကြောတို့ကို ရွေ့ရှားစေတတ်သော ဗျာနအမည်ရှိသောလေ။ အားဖြင့်လေမျိုးငါးပါးတို့တွင်၊ ဆီးစအရပ်၌ တေဇောဓာတ်ခြောက်ချားခြင်းကြောင့်။ သို့မဟုတ်။ပျက်စီးခြင်းကြောင့်အဆင့်ဆင့်အားဖြင့်လည်အရပ်၌စကားကိုဆိုစေတတ်သောဥဒါနလေခြောက်ချားရကား။ သို့မဟုတ်။ ပျက်စီးရကား အသိမပြုဝင်သည်ဟုခေါ်သည်။ ။သို့မဟုတ်။ဆီးစအရပ်၌ တေဇောဓာတ်ပျက်သည်ရှိသော်၊ ချက်အရပ်၌ အစာအဟာရကိုကြေစေတတ်သော ပါစကသမာနလေပျက်ရကား ပထဝီဓာတ်ပျက်သဖြင့်၊ ဝမ်းသက်တတ်၏။ တေဇောကြောင်းရင်းခံ၌ ဝမ်းသက်ရကား ဝမ်းသက်သောသူသည်အသိမပြုဝင်တတ်သည်။ ထို့ကြောင့်ဓာတုသင်္ဂဟအမည်ရှိသော ဓာတ်ကျမ်း၌လည်း။ ။ဝမ်းကြေစေနော၊ ကပ်မြေခံခါ၌၊ မှတ်ရာတလ်၊ ပထဝီ

ခေတ်၊ ယုတ်လတ် တုံက၊ ပါစက တေဇော၊ ပျက်သဘောဝ် ကြောင့်။ဟူ၍တေဇောပျက်၍ဝမ်းသက်ကြောင်းကိုပြဆိုတော်မူသည်။ ။ယင်းသို့ဖြစ်လပ်သော်။အသံဝင်သောသူတစ်ရေဝံကို၊ ခေတ်ဆရာသည်ယှောက်–သမ္ဘရာ–ဆားဒင်းရသာနှစ်ပါးကို၊ အဘယ်ခေတ်ကိုအလိုရှိ၍ ပေးသနည်း၊ ဒင်းရသာနှစ်ပါးသည် အဘယ်ခေတ်ခိုးကိုအားရှိစေသနည်း။ ဒင်းရသာနှစ်ပါးကိုလျက်ရလျှင် အဘယ်ကြောင့်အသံထွက်လာပါသနည်းဟုရှုးစန်းရုံရှိ၏။ အရသိန်အရှမသိုသွားတတ်သောယှောက်သမ္ဘရာ–အကြောသို့ သွားတတ်သောဆား၊ ဒင်းရသာနှစ်ပါးကို လျက်ရသော်၊ အသံဝင်သောသူတစ်ရောက်၏တေဇောခေတ်ခိုးကိုအားရှိစေ၏။ထို့ကြောင့်ဒင်းခေတ်ကြကျမ်း၌ပင်။ ။ခေတ်မီးတထွေမယန်းပေ၊ပေးလေယှောက်သမ္ဘရာငရုပ်သာ။ ။ဟူ၍တေဇောခေတ်ခိုးကိုအားရှိစေရုံပြဆိုတော်မူသည်။ ဤသို့ပြဆိုသည့်အတိုင်း၊ ဒင်းရသာနှစ်ပါးကို လျက်ရသော်။အကြောတို့၏ရဝေး ပေါင်းဆုံရာ ဆီးစအရပ်၌ တေဇောခေတ် အားရှိ၍၊ ချက်အရပ်၌ သမာန လေလည်း ဗလသဟဲကိုရ၍၊ အစာကြေသည့်အသံထွက်သည်။ ထို့ကြောင့်ယှောက်သမ္ဘရာဆားဒင်းရသာနှစ်ပါးကို၊ သောတဇနတို့ အမြဲနိစ္စ ရုဂသုံးဆောင်ရလျှင်၊ တေဇော ခေတ်သည်း အားရှိ၏၊ အဘိခါန် သဂ္ဂဝဂ်တွင်၊မီးဟောပရိယာယ်တစ်ဆယ်ရှစ်ပါး၌[ရမသိခေါဝါယုသခေါ]ဟုမီးနှင့်လေဒိတ်ဆွေခင်ပွန်းဖြစ်ကြောင်းကိုပြဆိုရကား၊ နောက်ကပြခဲ့သော လေမျိုးငါးပါးလည်းအားရှိ၍ လေမျိုးငါးပါး၏အကျိုးကိုခံစားရပါလိမ့်မည်။ ။တနယ်းလည်း၊လောကသင်္ကေတသောကသမုတိအားဖြင့်၊ ယှောက်ဟူသောအသီး၏၊ယှဟူသောအက္ခရာ။သမ္ဘရာဟူသောအသီး၏၊ သဟူသောအက္ခရာ။ ဆားဟူသောခေတ်၏၊ ဆဟူသောအက္ခရာတို့နှင့်အသံတူဖြစ်ကုံသော။ ။ဂဗသဟ၊ဠုတျေတေငကော်ဥဿုါသံဦဘဝနှိ။ ။ဟူ၍၊ ကာတဗြီကြကျမ်း၌။ ဂဗသဟ၊ ဤအက္ခရာလေးလုံးကိုဥ

ဘွာတေဓော သညာဖြင့်ပြဆိုတော်မူသောကြောင့်။ ယှော်က်-သမ္တရာ-ဆသားဥင်းရသာ နှစ်ပါးသည် ရသတေဓော သကော်တ တေဓောဖြစ်ရကား၊ သဒ္ဒရုပ်ကိုသူတို့သာလျှင်၊ သာ၍ထောံပန့် တတ်သည်ဟုမှတ်လေ။ ။ဤကားသဒ္ဒရုပ်ဝင်ပုံ၊ ဝင်သော်သဒ္ဒ ရုပ်၏ ယှော်က်သမ္တရာဆသား-ရသာနှစ်ပါးတို့ကြောင့် ထွက်လာ ပုံကိုဘော်ပြချက်။ ။

—(၈) ရင်-လည်-ဦးခေါင်း-ဥင်းသုံးပါးသောအရပ်မှစ၍သဒ္ဒ ရုပ်ဖြစ်ပေါ်လာပုံကိုဘော်ပြသော ရှင်အဂ္ဂဝံသဆရာ၏ ဝါဒကို ဆိုဦးအံ့။ ။ကောစိဟိသဒ္ဒေါ ဥရသိကောစိကဏ္ဌေကောစိသိ ရသိဘိ-တိသု ဌာနေသု ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဇေံတိသု ဌာနေသု ဥပ္ပန္နော သောစိတ္တဇသဒ္ဒေါကဏ္ဌတာလုမုဒ္ဓဒန္တ ဩဋ္ဌသင်္ခါတာနိပဉ္စဌာ နာနိစာနေ့တွာဝဏ္ဏတ္တမုပဂစ္ဆတိ။ ။ဟူ၍သဒ္ဒနိတိကျမ်း၌၊ ရင်-လည်-ဦးခေါင်း ဥင်းသုံးပါးသောအရပ်မှစ၍၊ သဒ္ဒရုပ်ဖြစ် ပေါ်လာပုံကိုပြဆိုတော်မူသည်။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ဟိ။ ထင်စွာပြဦးအံ့၊ ကောစိ။ အချို့သော။ သဒ္ဒေါ။ သဒ္ဒရုပ်သည်။ ဥရ သိ။ ရင်အရပ်၌။ ကောစိ။ အချို့သောသဒ္ဒရုပ်သည်။ ကဏ္ဌေ။ လည်အရပ်၌။ ကောစိ။ အချို့သော သဒ္ဒရုပ်သည်။ သိရသိ။ ဦး ခေါင်းအရပ်၌။ဇာတိ။ဝ့်။တိသုဌာနေသု။ သုံးပါးသောအရပ်တို့၌ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။၏။ ဇေံ။ဝ့်။ တိသုဌာနေသု။ သုံးပါးသော အရပ်တို့၌။ ဥပ္ပန္နော။ဖြစ်သော။သောစိတ္တဇသဒ္ဒေါ။ ထိုစိတ္တဇသဒ္ဒရုပ်သည်။ ကဏ္ဌ-တာလုမုဒ္ဓဒန္တဩဋ္ဌသင်္ခါတာနိ။ကဏ္ဌ-တာလု-မုဒ္ဓ-ဒန္တ-ဩဋ္ဌ-ဟုဆိုအပ်ကုံသော။ပဉ္စဌာနာနိ။ ငါးပါးသော ဌာန်တို့ကို။ စာနေ့တွာ။ထိစာန်၍။ ဝဏ္ဏတ္တံ။က-ခ-အစရှိသောဝဏ္ဏ၏ အဖြစ် သို့။ဥပဂစ္ဆတိ။ ကပ်ရောက်၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။အဓိပ္ပာယ်ကား [အာကာသာနိ လပ္ပဘောဒေါ ဓေဘာ နိသိတော စိတ္တဇသဒ္ဒေါ]ဟူသောဥင်းသဒ္ဒနိတိပါဌ် မိန့်ဆိုအပ်သည်နှင့်အ ညီ အာကာသဓာတ်-ဝါယောဓာတ်အားဖြင့်ပြားသော၊ ဓေဘာ

နိဿိတဖြစ်၍ကိုယ်၌မှီတတ်သောစိတ်ကြောင့် ဖြစ်သောစိတ္တဇသဒ္ဒရုပ်သည်။ဒေဟာနိဿိတဖြစ်၍၊ ကိုယ်၌ပင်မှီသော်လည်း၊ တစ်ကိုယ်လုံးမှစ၍မဖြစ်လာဘဲ။ အချို့ကားရင်အရပ်မှစ၍ဖြစ်၏။ အချို့ကား လည်အရပ်မှစ၍ဖြစ်၏။ အချို့ကား ဦးခေါင်းအရပ်မှစ၍ဖြစ်၏။ ။ဆိုလိုရင်းကားပြဆိုရေးသားခဲ့သောအပရေဆရာတို့၏ဝါဒခဲ့သို့မြဲသည်ဟုမဆိုလို၊ သဒ္ဒရုပ်အား လျှော်စွာ၊ ရင်အရပ်နှင့် လျော်သော သဒ္ဒရုပ်သည် ရင်အရပ်မှစ၍။ လည် အရပ်နှင့် လျော်သော သဒ္ဒ ရုပ်သည်၊ လည်အရပ်မှ စ၍။ဦးခေါင်းအရပ်နှင့်လျော်သောသဒ္ဒရုပ်သည်၊ ဦးခေါင်းအရပ်မှစ၍။ ဤသို့သျှင်ရင်–သည်–ဦးခေါင်း–ရင်းသုံးပါးသောအရပ်မှစ၍အသီးအသီးဖြစ်၏ဟုလို။ဤသို့သုံးပါးသောအရပ်မှအသီးအသီးဖြစ်ပြီး၍၊ တစ်ဘံကဏ္ဍတာလုအစရှိသောငါးပါးသောဌာန်တို့သို့ထိပါးနှင်၍။ထိုထိုဌာန်တို့အားလျော်စွာ၊ ကဏ္ဍဇ–တာလုဇအစရှိသောဌာနဇဝဏ္ဏ၏အဖြစ်သို့ရောက်၏ဟုလို။ ။ဆထူးသတိဌာန်ရ။ ။သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာကြကျော်း၌၊ ပြည့်နီအပ်သော၊ ချက်အရပ်မှစ၍သဒ္ဒရုပ်ဖြစ်သည်ဟူသော အပရေဆရာတို့၏ဝါဒသည်။ ဆီးစအရပ်မှစ၍သဒ္ဒရုပ်ဖြစ်သည်ဟူသော၊ ဓိဏ္ဍာဆရာ၏ဝါဒနှင့်မတူသော်လည်းသက်လားသေး၏၊ ဤသဒ္ဒနိတိဆရာ၏ဝါဒမှာမူကား၊ မည်သည့်ဝါဒနှင့်လည်းမတူ၊ မည်သူ၏ဝါဒသို့လည်း မသက်လားခဲ့ရကား၊ ညာဏ်မြင်အောင်ရှုတော်မူကြပါလော။ ။ဤကားရင်–လည်–ဦးခေါင်းရင်းသုံးပါးသောအရပ်မှစ၍ သဒ္ဒရုပ်ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ဘော်ပြသော ရှင်အဂ္ဂဝံသဆရာ၏ဝါဒ။ ။

—(၅) ချက်အရပ်မှစ၍၊ သဒ္ဒရုပ် ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို **ဘော်ပြ**ရသောသာရလာဒီကာဆရာ၏ဝါဒတစ်ရပ်ကိုပြဆိုဦးအံ့။ ။တာထာဟိနာဘိပြဒေဂါတ်ပြယတ္တာဝိဧပပြေရိတာ:ပြာကောဝါယု။ ဦးနှိမ်ကြမန္တုရပြဘူတိနိဿာနာနာ၊ဘန္တ ကင ဂကက်သျှကာန

ဘိဗျဉ္ဇကမ္မနေဝေါ်ါတ္တတ္တိဿ(သ)။ ။တထာပဟိနာဘိပဒေသ
တောပယာတန ဝိသေသပေသိတော ပါဏောဝါယု၊ ဥဒ္ဓံအာ
ကမ္မဥရပဘူတိ နိဌာနာနုပ္ပါဟန္တိ တတော ဝဏ္ဏာဿ တဒဘိဗျဉ္ဇ
ကောသဒ္ဒေါဥပ္ပဇ္ဇတိ။(မ)။ ။ဟူ၍သိဒ္ဓန္တကောမုဒီအဖွင့်သ
ရလာဒီကာ၌၊ ချက်အရပ်မှစ၍ သဒ္ဒရုပ်ဖြစ်ပေါ်လာပုံကိုပြဆို
တော်မူသည်။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။တထာတံဝစနံ။ထိုသဒ္ဒ
ရုပ်ဖြစ်ပေါ်လာပုံစကားကို။ဟိ။ ထင်စွာပြဦးအံ့။ နာဘိပဒေသ
တော။ချက်အရပ်မှ။ ပယာတနဝိသေသပေသိတော၊ ပယတ်အ
ထူးသည် စေလိုက်တိုက်တွန်း လိုက်သောကြောင့်။ ပါဏော။
ပါဏအမည်ရှိသော။ဝါယု။ဝါယောဓာတ်သည်။ဥဒ္ဓံ။ အထက်
သို့။အာကမ္မ။ လွှံလပ်၍။ဥရပဘုတိနိ။ ရင်အရပ်အစရှိကုံသော။
ဌာနာနိ။ ဌာန်တို့ကို။အာဟန္တိ။ထိစာန်လာကုံ၏။ တတော။ထို
နေရာမှ။ ဝဏ္ဏာဿ။ ဝဏ္ဏကို။ အဘိဗျဉ္ဇကော။ ပြတတ်သော။
သဒ္ဒေါ။သဒ္ဒရုပ်သည်။ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ဖြစ်၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။
အဓိပ္ပာယ်ကား။တစ်ဖုံတစ်ရေသောဝဏ္ဏပုဂ္ဂိုလ်သည်တစ်ပုံ
တစ်ခုကိုရွတ်ဆိုလပ်သည်ရှိသော်၊ အနည်းငယ်ခန့်ချက်အရပ်
၌လှုပ်ရှားး၏၊ ၎င်းလှုပ်ရှားသည်ကိုပင် ပယတ် အထူးဟု ဆိုလို
သည်။ ထိုပယတ်အထူးသည်တိုက်တွန်းလိုက်သည်ဖြစ်၍ ချက်
အရပ်မှသည်-ရင်အစရှိသောအရပ်တိုင်အောင်၊ ဝါယောဓာတ်
သည်ဘက်၍လာ၏၊ဗျည်းကိုကား မပြစွမ်းနိုင်သေး၊ အက္ခရာဝိ
သေသကိုမထင်စေနိုင်သေးဟုလို။ဥရအစရှိသောဌာန်သို့ရော်
ပြီးမှသာမိမိတို့၏ဌာန်အားလျော်စွာ အက္ခရာဝိသေသကို ထင်
စေသောအားဖြင့်ဖြစ်ကြကုံ၏ဟုလို။ ။ဤဝါဒ၌။ဥရပဘုတိနိ
ဟူသောပါဌ်တွင်အာဒျတ္တအနက်ရှိသော ပဘုတိ-သဒ္ဒါဖြင့်။ဥရ
ဌာန်ကိုအစဌား၍ဌာနတ္တမဌာနအစဉ်ကိုသာ ပြဆိုသောစကား
ဖြစ်သည်။ ရင်-လည်-ဦးခေါင်း ၎င်းဌာန်တို့၌မြသည်ကို ပြဆို
သောစကားမဟုတ်။သာဓကကား။ ။ဌာနကရဏာသမ္ဘဝ်အ
ဘာဝေပနာတိ ဥရာဒိနိဌာနာနိ သံဝုတာဒိနိ ကရဏာနိ အဟာ

ပေဇ္ဇန္တံ။ ။ဟူသောသာရတ္ထဒီပနီဋီကာ၊ ။ဥရောဒိနိဗ္ဗာနာနိနာ မသံဝုတာဒိနိကရဏာနိနာမ။ ။ဟူသောဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာတို့၌ ဘွင့်ပြအပ်သောစကားခဲ့သို့ ဗျာနက္ကမဗျာနအစဉ်ကိုသာ ပြဆိုသော စကားဖြစ်သည်ဟုမှတ်။ ။ဤကားချက်အရပ်မှစ၍ သဒ္ဒရုပ်ဖြစ်ပေါ်လာပုံကိုဘော်ပြသော သရလာဋီကာဆရာ၏ ဝါဒတစ်ရပ်၊ ။

—(၁၀) ၎င်းသရလာဋီကာဆရာ၏ဝါဒမှာမူကား။ အညာဝါဒ ဟုသီးခြားတစ်ခုပြုဘို့ရာမရှိ။အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ။ သဒ္ဒတ္ထ ဘေဒစိန္တာကြကျမ်းကို ပြုစုတော်မူသော ၎င်းသဒ္ဓမ္မသိရိဆရာ၏ ဝါဒနှင့် တူမျှသောကြောင့်တည်း။ အဘယ်သို့ တူမျှသနည်းဟူ ပြားအံ့။ ။သဒ္ဒရုပ်သည်။ အနဘိဗျတ္တိတသဒ္ဒ၊ အဘိဗျတ္တိတ သဒ္ဒအားဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ချက်အရပ်မှ စ၍ဥရ–ကဏ္ဍစသော ဌာန်တိုင်အောင် ဤအတွင်း၌ ဖြစ်သော သဒ္ဒရုပ်သည်၊ အက္ခရာ ဝိသေသကို ထင်စွာ မပြတတ်သော ကြောင့်အနဘိဗျတ္တိတသဒ္ဒရုပ်မည်၏။ ဥရ–ကဏ္ဍစသော ဌာန် သို့ရောက်သော သဒ္ဒရုပ်သည်၊ အက္ခရာ ဝိသေသကို ထင်စွာပြ တတ်သောကြောင့်၊ အဘိဗျတ္တိတသဒ္ဒရုပ်မည်၏။ ယင်းသို့ဖြစ် လပ်သော်၊ သရလာဋီကာ ဆရာသည်။ အနဘိဗျတ္တိတ–အဘိ ဗျတ္တိတသဒ္ဒနှစ်ပါးလုံးကိုရည်၍ [တတောဟိနာဘိဒေသတော] အစရှိသည်ဖြင့် မိန့်ဆိုအပ်၏။ ၎င်းသဒ္ဓမ္မသိရိ ဆရာမှာမူကား၊ ကဏ္ဍအစရှိသော ဌာန်သို့ရောက်မှ၊ အဘိဗျတ္တိတဖြစ်၍အက္ခရာဝိ သေသကိုထင်စွာပြတတ်ရကား၊ ဤကိုရည်၍ [သောစကဏ္ဍာ ဒိဌာနေဘိဗျတ္တိတော တတ္ထစိတ္တဇ] အစရှိသည်ဖြင့် မိန့်ဆိုအပ် ၏။ ။အထူးကား။ သရလာဋီကာဆရာသည်ဥရဌာန်သို့ရောက် လျှင်ပင်။အဘိဗျတ္တိတဖြစ်၍အက္ခရာဝိသေသကိုထင်စွာပြတတ် ၏ဟု အယူရှိရကား [ဥရပဘုတိနိဗ္ဗာနာနျှာဟန္တိ]ဟူ၍ဥရဌာန် ကိုအစထား၍ပြဆိုတော်မူသည်။ ၎င်းသဒ္ဓမ္မသိရိဆရာမှာမူကား၊

ကဇ္ဇုဋ္ဌာန်သို့ရောက်မှသာလျှင်အဘိဗျတ္တိတဖြစ်၍ အကန္တရေဝဝိသော
သက်ုထင်ရှားပြတတ်၏ ဟုအယူရှိရကား [သောစကဇ္ဇုဒ်ဋ္ဌာ
နေတိ]ဟူ၍ကဇ္ဇုဋ္ဌာန်ကိုအစရွှား၍ပြဆိုတော်မူသည်။ ဤကား
အထူး။ ။ဤကားသရလာဋီကာဆရာ၏ဝါဒနှင့်ရှင်သဒ္ဓမ္မဇောတိ
ရိဆရာ၏ဝါဒကိုနှီးနှော၍ဘော်ပြချက်။ ။

---(၁၁) ချက် အ ရပ် မှ စ၍ သဒ္ဒရုပ် ဖြစ်ပေါ် လာ ပုံ ကို
ဘော်ပြသော၊ ရှင်အဂ္ဂ ဝံသ ဆရာ၏ဝါဒ အထူးကို ပြဆို ဦး
အံ့။ ။ဝိသေသတော ပနဘဂဝတော သဒ္ဒေါကပ္ပသတသ
ဟဿာဓိကာနိ စတ္တာရိအသင်္ချေယျာနိ ပုရိတဒါနသီလာဒိပါ
ရမီပုညေန ပရိသောဓိတဝတ္ထုတ္တာနာဘိတော ပဋ္ဌာယသမုဋ္ဌ
ဟန္တော မဟာဖြဘူနော သရေဝဝိ ဿ ဝိတ္တုသောမှာ ဒိဟိအဗလိ
ဗုဒ္ဓေါဝိသုဒ္ဓေါအဋ္ဌင်္ဂသမ္ပန္နာဂတောဟုတွာသမုဋ္ဌာတိ။ ။ဟူ၍
သဒ္ဒနီတိကြအော ၌၊ ချက်အရပ်မှစ၍ သဒ္ဒရုပ်ဖြစ်ပေါ်လာပုံကိုပြ
ဆိုတော်မူ သည်။ မြန်မာပြန်ကား။ ပန။အဘို့တစ်ပါးကို
ပြဆိုဦးအံ့။ ဝိသေသတော။ အထူး အားဖြင့်။ ဘဂဝတော။မြတ်
စွာဘုရား၏။သဒ္ဒေါ။အသံတော်သည်။ ကပ္ပသတသဟဿာဓိ
ကာနိ။ကမ္ဘာတစ်သိန်းအလွန်ရှိကုံသော။ စတ္တာရိအသင်္ချေယျာနိ။
လေးအသင်္ချေတို့ ကာလ ပတ်လုံး။ ပုရိတ ဒါနသီလာဒိ ပါရမိ
ပုညေန။ ဖြည့်ဆည်းဘူးတော်မူအပ်သောဒါနသီလအစရှိသော
ပါရမီပုည်းတော်ဖြင့်။ပရိသောဓိတဝတ္ထုတ္တာ။ သုတ်သင်တော်
မူအပ်ပြီးသောဝတ္ထုရှိတော်မူသောကြောင့်။ နာဘိတော။ချက်
တော်မှ။ ပဋ္ဌာယ။စ၍။သမုဋ္ဌဟန္တော။တက်လာသော [သဒ္ဒေါ-
မှာပြီစပ်]သဒ္ဒေါ။အသံတော်သည်။မဟာဖြဟ္မုနော။ဖြဟ္မာမင်း
ကြီး၏။သရေဝဝိယ။ အသံကဲ့သို့။ ဝိတ္တု သောမှာဒိဟိ။ သည်းခြေ
သလိပ်စသည့်ဘို့ဖြင့်။ အဗလိဗုဒ္ဓေါ။မမြေးရှက်သည်။ဝိသုဒ္ဓေါ။
စင်သည်။အဋ္ဌင်္ဂသမ္ပန္နာဂတော။ အင်္ဂါ၈-ပါးနှင့်ပြည့်စုံသည်။

ဟုတ္တွာ။၍။သရဏ္ဍာတိ။ဖြစ်၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။အဓိပ္ပာယ်ကား၊ သရလာဒိုကာဆရာခဲ့သို့၊ ချက်အရပ်မှစ၍ သဒ္ဒရုပ်ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို နှစ်သက်တော်မူပါသော်လည်း၊ သူငါကစ၊ မြင်သမျှဥပင်၊ ချက်အရပ်မှစ၍ ဖြစ်သည်ဟုနှစ်သက်တော်မမူ[ဝိသေသသတေ့ပန] အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်၊ ဖြပ္ပာမင်း၏ အသံခဲ့သို့၊ သည်းခြေညှိသိစသည်တို့ဖြင့် မမြေးမတွယ်၊ စင်ကြယ်ကြည်လင်သော။အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သဒ္ဒရုပ်ကိုသာ။ ဝိသေသ ပြု၍၊ ချက်တော်မှစ၍ ဖြစ်သည်ဟုအထူးနှစ်သက်တော်မူသည်။ ။ဤစကားလည်း (၈) အမှတ်နံပါတ်တွင်ပြဆိုခဲ့သောစကားခဲ့သို့။ ညာဏ်မြင်အောင်ရှုတော်မူကြပါလေ။ ။ဤ ကားချက်အရင်မှစ၍သဒ္ဒရုပ်ဖြစ်ပေါ်လာပုံ ကိုဆောင်ပြသော၊ ရှင်အဂ္ဂဝံသဆရာ၏ ဝါဒအထူး။ ။

—(12) ဤသို့လျှင် ဝါဒအရပ်ရပ်တို့ဖြင့် ပြဆိုအပ်သောသဒ္ဒရုပ်သည် အပြားမရှိအဘေဒပင်မှတ် ရအံ့လော၊ ဘေဒဖြစ်ကအဘယ်သဒ္ဒရုပ်ကိုမှ ကျ၂ ကြော ဖြင့် အဋ္ဌဉ္ဉ ပကာသ တို့ဖြင့် မှတ်ရအံ့လောဟုပြောအံ့။ ။

သဒ္ဒေါဟိဒုဗ္ဗိဓောဝိတ္တ၊ ဇောကာရုဒေါတုဇောဒရ"
သဒ္ဒါဗျဉ္ဇနာပကာရဋ္ဌာ၊ ဝိဉ္ဇဇောဝိဓေယျ တော "

ဟူ၍၊ သဒ္ဒဋ္ဌ ဘောဒဝိန္ဒုကြဏ်း၌။ သဒ္ဒပဘေဒနှင့်တကွ အဋ္ဌညာပကာသအို့ရှိသောသဒ္ဒရုပ်ကိုပြဆိုတော်မူသည်။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ဟိ။မှံ၏။သဒ္ဒေါ။သဒ္ဒရုပ်သည်။ အကာရောဒိ။အစအက္ခရာအစရှိသော။ဝိတ္တဇော။ဝိတ္တဇသဒ္ဒရုပ်။ဥဒရသဒ္ဒါဒိ။ဝမ်းသံအစရှိသော။ဥတုဇော။ ဥတုဇသဒ္ဒရုပ်။ဣတိ။ဝို့။ ဒုဗ္ဗိဓော။နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ဣဓ။ ဤသဒ္ဒဟူသောစကား၌။ ဝိတ္တဇောဝ။ဝိတ္တဇသဒ္ဒရုပ်ကိုသာလျှင်။ ဂယှတေ။ ယူအပ်၏။ ကသ္မာ။ အဘယ်ကြောင့် နည်းဟူမူကား၊ အဋ္ဌော ပကာရဋ္ဌာ။ အဋ္ဌသညာ

ပကဏ္ဍာ။ အနက်ကိုသိစေတတ်သောကြောင့်တည်း။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။အဓိပ္ပာယ်ကား၊ သဒ္ဒရုပ်သည်စိတ္တဇသဒ္ဒ-ဥတုဇသဒ္ဒအားဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ အ-အ စရှိသော အက္ခရဗ္ဗာရဏ သဒ္ဒသည်၊ စိတ္တ သရုမ္မာန် ရှိသောကြောင့် စိတ္တဇ သဒ္ဒမည်၏။ ဝမ်းသံ-အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်၊ ပဲ့တင်၊ တော်လည်း စသည်ကိုယူ၊ ၎င်းအသံသည်၊ ဥတုသရုမ္မာန် ရှိသောကြောင့်၊ ဥတုဇသဒ္ဒမည်၏။ ဤသို့ပြားလပ်သော်ဗုဒ္ဓဝစနသဘာဝနိရုတ်၌၊ စိတ္တသဒ္ဒ သာလျှင် အ ညာပက သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်ရကား၊ စိတ္တဇသဒ္ဒကိုသာအတ္ထညာပကသတ္တိဖြင့် မှတ်ဟူလို။ ။ဤကား သဒ္ဒပဘေဒနှင့်တကွ၊ အတ္ထညာပက သတ္တိရှိသောသဒ္ဒကိုဘော်ပြချက်။ ။

—(13) ဤ၌၊အလုံးစုံသော သဒ္ဒရုပ်ဟူသမျှတွင်၊ ပဓာနအားဖြင့်သာ စိတ္တဇသဒ္ဒ ဥတုဇသဒ္ဒဟူ၍ သဒ္ဒနှစ်ပါးကို ပြဆိုလိုက်သည်။ အပဓာနအားဖြင့်ကား၊ သဒ္ဒသည်။ ပရမတ္ထသဒ္ဒပညတ္တိသဒ္ဒအားဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ပုရိသောဟူသောပုဒ်၌၊ ရွတ်၍မပြီးသေးသော။ပု-အစရှိသောတစ်လုံးတစ်လုံးသောသဒ္ဒသည် ပရမတ္ထသဒ္ဒမည်၏။ ပုရိသော ဟူသော၊ ရွတ်၍ပြီးပြီးသော အပေါင်း ဖြစ်သော သဒ္ဒသည် ပညတ္တိသဒ္ဒမည်၏။ တနည်းလည်း။ မဂဓသဒ္ဒ-သကဋသဒ္ဒ အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ တွင်။ ဤကြဏ်း၌ပင် မဂဓ ပါဌ်ရှိသည်-မဂဓသဒ္ဒမည်၏။ သကဋ ပါဌ်ရှိသည် သကဋ သဒ္ဒမည်၏။ ။ ၎င်းမဂဓ သဒ္ဒ-သကဋ သဒ္ဒကို ဆိုသဖြင့်။ ။တ ဒ္ဓိတတ္တ မဒေဂဇပေသာဝိကပြဘဝေး။ ။ဟူသောဝဿာလင်္ကာရချာယ ပါဌ် မိန့်ဆို အပ်သည်နှင့် အညီ။ သကဋ ဘာသာမှ ဘောက်ဖြီ၍ဖြစ်သော။ သကဋဘာသာနှင့် အလား တူသော။ သူရသေန-သူရရဋ္ဌ-မဟာရဋ္ဌစသောထိုထိုအရပ်၌ဖြစ်သော၊

ပြာကာ႒တဘာသာ၊ ဝိသာစ ဘာသာ။ တနယ်းလည်း တချပ် ကုလားစသော ထိုထိုလူမျိုးတို့၏ ဘာသာ။ ဤအလုံးစုံသောဘာသာတို့၏။ သဒ္ဒကိုလည်းယူ။ ။တနယ်းလည်း၊ အဗုဒ္ဓိဟောတုသဒ္ဒ–ဗုဒ္ဓိဟောတုသဒ္ဒ–အားဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ တွင်။ မိုဃ်းသံအစရှိသောဥတုဇသက်သက်သည် အဗုဒ္ဓိဟောတုသဒ္ဒမည်၏။ ဗုဒ္ဓိဟောတုသဒ္ဒ၌။ သဘာဝိကသဒ္ဒ–ကပ္ပါနိကသဒ္ဒ–အားဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ တွင်။ ငိုကြွေးခြင်း ရယ်ရွှင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောလေသံသည်။ သဘာဝိကသဒ္ဒမည်၏။ ကပ္ပါနိကသဒ္ဒ၌။ ဝါဒိတ ရူပ သဒ္ဒ–ဂီတိ ရူပသဒ္ဒ–ဝဏ္ဏတ္တမက–သဒ္ဒအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ တွင်။ စိတ္တပစ္စယ ဥတုသမုဋ္ဌာန်ရှိသော၊ စည်-စောင်းပြင်းအစရှိသောအသံသည်။ ဝါဒိတရူပ သဒ္ဒမည်၏။ နိသာဒသဒ္ဒအစရှိသောအသံခုနစ်ပါးသည်၊ ဂီတိရူပသဒ္ဒမည်၏။ သဒ္ဒဝိသေသနှင့်တကွ၊ ကဏ္ဍတာလုအစရှိသောဌာန်တို့သို့ ထိခိုက်သော၊ ဝဏ္ဏ၏အဖြစ်သို့ ရောက်သောအသံသည်။ ဝဏ္ဏတ္တမကသဒ္ဒမည်၏။ ။နိသာဒသဒ္ဒအစရှိသောအသံခုနစ်ပါးဟူရာ၌။ ။နိသာဒသဒ္ဒ–ဥသဘသဒ္ဒ–ဂန္ဓာရသဒ္ဒ–ဆဇ္ဇသဒ္ဒ–မဇ္ဈိမသဒ္ဒ–ဓေဝတ သဒ္ဒ–ပဥ္စမ သဒ္ဒ–အားဖြင့် ခုနစ်ပါး တည်း၊ ထိုကြောင့်အမရကောဂကျမ်း၌။ ။

နိဿါဒရ္ဘဂါန္ဓာရ၊ ဇဍ္ဍဇမဇျမဓေဝတား။
ပံစမစ္စေတျမီသပ္တ၊ တံတြီကံဌောတ္ထိတားသွရား။(သ)
နိသာဒုသဘဂန္ဓာရ၊ ဆဇ္ဇမဇ္ဈိမဓေဝတာ။
ပဥ္စမောစေတိတေသတ္တ၊ သိရာကဏ္ဍုဋ္ဌိတာသရာ။(မ)

ဟူ၍။ နိသာဒသဒ္ဒ–အစရှိသော သဒ္ဒခုနစ်ပါးကို ပြဆိုတော်မူသည်။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။နိသာဒုသဘဂန္ဓာရ၊ ဆဇ္ဇမဇ္ဈိမဓေဝတာစ။ နိသာဒသဒ္ဒ–ဥသဘသဒ္ဒ–ဂန္ဓာရသဒ္ဒ–ဆဇ္ဇသဒ္ဒ–မဇ္ဈိမသဒ္ဒ–ဓေဝတသဒ္ဒ–ငင်း။ ပဥ္စမောစ။ ပဥ္စမသဒ္ဒငင်း။ သတ္တ။ ခုနစ်ပါးကုံသော။ တေသရာ။ ထိုသဒ္ဒတို့သည်။ သိရာကဏ္ဍုဋ္ဌိတာ။ လည်အကြော–လည်ချောင်း နှစ်ရပ်၌တည်ကုံသည်။ ဟောဋ္ဌ်။ ကုံ

၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ဤပါဌ်တွင်[သိရာကဏ္ဍဒွိတာသရာ]ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။သဒ္ဒခုနှစ်ပါးတို့တွင်။ဆဇသဒ္ဒ-မှကျွင်းသောသဒ္ဒခြောက်ပါးကိုသာ၊ လည်အကြော-လည်ချောင်းနှစ်ရပ်၌ဖြစ်သည်ဟုမှတ်။ ။ဆဇသဒ္ဒတစ်ပါးမှာမူကား။ ဆဋ္ဌာနေဇာယတေတိဆဇော-ဟူသောဝစနတ္ထနှင့်အညီ။နှာခေါင်းလည်ချောင်း အစရှိသော ဋ္ဌာန် ခြောက်ပါး၌ ဖြစ်သည် ဟုမှတ်။ ထို့ကြောင့်အမရကောဂရိကာ၌။ ။

နာသကံဋ္ဌမုရဿာလု။ဇိဝှံဒန္တေသံသွ ၁ ၈ နှ။
ပဋိဇ္ဇးသဇာယတေယသ္မာတသ္မာဆဇ္ဇောတိသ္မတေး။(သ)
နာသကဏ္ဍမုရောတာလု၊ဇိဝှါဒန္တေစသမ္ဘဝံ။
ဆဋ္ဌာနေဇာယတေယသ္မာ၊တသ္မာဆဇောတိဇာနိတော။(မ)

ဟူ၍။ဆဇသဒ္ဒ၏ဖြစ်ရာဋ္ဌာန်ခြောက်ပါးကိုပြဆိုတော်မူသည်။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။နာသကဏ္ဍဥ"နှာခေါင်းလည်ချောင်းရင်း။ဥရတာလုဇိဝှါဒန္တေစ။ရင်-အာခေါက်-လျှာ-သွားရင်း။ဆဋ္ဌာနေ၊ခြောက်ပါးသောဋ္ဌာန်၌။ သမ္ဘဝံ-သမ္ဘဝေသော။ ထိလျက်။ ယသ္မာ။ကြောင့်။ ဇာယတေ။ ဖြစ်တတ်၏။ တသ္မာ။ ကြောင့်။ ဆဇောတိ။ဆဇသဒ္ဒဟူ၍'ဇာနိတော။သိအပ်၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ထိုခုနှစ်ပါးသော သဒ္ဒတို့တွင်။ ဆင်၏အသံသည်၊နိသာဒသဒ္ဒမည်၏။နွား၏အသံသည်၊ဥသဘသဒ္ဒမည်၏။ သိုး၏အသံသည်၊ဂန္ဓာရသဒ္ဒမည်၏။ ဥဒေါင်း၏အသံသည်၊ဆဇသဒ္ဒမည်၏။ကြိုးကြာ၏အသံသည်၊မဇ္ဈိမသဒ္ဒမည်၏။မြင်း၏အသံသည်၊ဓေဝတသဒ္ဒမည်၏။ဥသြ၏အသံသည်၊ပဉ္စမသဒ္ဒမည်၏။ထို့ကြောင့်အမရကောဂရိကာ၌။

ပဋိစ္ဆံရောတိမယူရဿု၊ဂါဝေါနဒ္ဒတိစဒ္ဒဘံ၊
အဇာဝိကောဘုဂါန္ဓာရံ၊ကြောဉ္စာနဒတိမဇ္ဈိမံ။(သ)
ပုဖ္ဖသာဓာရဏေကာလေ၊ ကောကိလာရောတိပဉ္စမံ။
အဿုဓေဝတံရောတိ၊ နိသာဒံရောတိကုဉ္ဇရော။(သ)
ဆဇံရဝတိမယူရော၊ဂါဝေါနဒတိဥသဘံ ။

အဇေဝါရဝတိဂန္ဓာရံ၊ ကောဉ္စောနဒတိမဇ္ဈိမံ ။(မ)
ပုပ္ဖသာဓာရဏေကာလေ၊ ကောကိလောဝ္ဂတိပဉ္စမံ။
ဓေဝတံအဿောရဝတိ၊ နိသာဒေါဝ္ဂတိ ကုဉ္ဇရော။(မ)

ဟူ၍၊ သတ္တဂ္ဂါဝျူနှစ်ပျို့နှင့်တကွ၊ သဒ္ဒခုနှစ်ပါးကို ပြဆိုတော်မူသည်။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။မယူရော။ဥဒေါင်းသည်။ဆဇ္ဇံ။ဆဇ္ဇသဒ္ဒကို။ ရဝတိ။ မြည်တွံတတ်၏။ဂါဝေါ။ နွားသည်။ဥသဘံ။ဥသဘသဒ္ဒကို။နဒတိ။ မြည်တွံတတ်၏။အဇော။ဆိတ်သည်။ဂန္ဓာရံ။ဂန္ဓာရသဒ္ဒကို။ ရဝတိ။၏။ ကောဉ္စော။ ကြိုးကြာသည်။ မဇ္ဈိမံ။မဇ္ဈိမသဒ္ဒကို။နဒတိ။၏။ပုပ္ဖသာဓာရဏေ။ ပန်းနှင့်ဆက်ဆံသော။ ကာလေ။၌၊ ကောကိလော။ ဥဩသည်။ပဉ္စမံ။ပဉ္စမသဒ္ဒကို။ဥဂ္ဂတိ။၏။အဿော။ မြင်းသည်။ဓေဝတံ။ ဓေဝတသဒ္ဒကို။ရဝတိ။၏။ ကုဉ္ဇရော။ဆင်သည်။ နိသာဒံ။ နိသာဒသဒ္ဒကို။ဥဂ္ဂတိ။၏။ ။ဤကား မြန်မာပြန်။ ။ဤဥဒေါင်းအစရှိသောတိရစ္ဆာန်တို့ကိုဆိုသဖြင့်။ ၎င်းတို့နှင့်သဒ္ဒအာကာရတူရာတူရာတိရစ္ဆာန်တို့၏သဒ္ဒတို့ကိုသည်းသ ၎်ဟ်။ ။ဘနယ်းကား။ ကာကလီသဒ္ဒ-ကလသဒ္ဒ-မန္ဒသဒ္ဒ-တာရသဒ္ဒ-အားဖြင့်။ လေးပါးအပြားရှိ၏။ဘွင်။သိမ်မွေ့နူးညံ့သောအသံသည်။ကာကလီသဒ္ဒမည်၏။ ချိုမြိန်သာရာသော အသံသည်။ ကလသဒ္ဒမည်၏။ လေးနက်သော။သို့မဟုတ်။ မောင်းမောင်းသြသြရှိသောအသံသည်။မန္ဒသဒ္ဒမည်၏။ မြင့်သော။ သို့မဟုတ်။ ကျယ်လောင်သောအသံသည်။ တာရသဒ္ဒမည်၏။ ထို့ကြောင့်အမရကောသကျမ်း၌။

ကာကလီတုကလေသုက္ခေဓွနောတုမဓုရာသ္ဖုဋေ။
ကလောမန္ဒြဿုဂံဘီရေ၊ တာရောတျုစ္စေဿြယ်းဿြိမ္။(သ)
ကာကလီသရေသုခုမေ၊ သဒ္ဒေ မ ဓု ရ န ကွ ေ ရ ။
ကလောမန္ဒေါတုဂမ္ဘီရေ၊ တာရောဥစ္စတယောတိသု ။(မ)

ဟူ၍၊ လက္ခဏာနှင့်တကွသဒ္ဒလေးပါးကိုပြဆိုတော်မူသည်။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။သုခုမေ။နူးညံ့သိမ်မွေ့သော။သရေ။ အသံ၌။ ကာကလီ။ ကာကလီသဒ္ဒမည်၏။နကွရေ။ အကွရ ဆိုပ်သော။

သဒ္ဒေ။ ၌။ကာလော။ ကာလသဒ္ဒမည်၏။ဂရုဳ့ရေ။ လေးနက်သော
အသံ၌။မန္ဒော။မန္ဒသဒ္ဒမည်၏။ဥစ္စေ။မြင့်သောအသံ၌။ တာရော။
တာရသဒ္ဒမည်၏။တယော။ကာလသဒ္ဒအစရှိသော။ သဒ္ဒသုံးပါး
သည်။တိသ္။ လိန်သုံးပါးတို့၌။ဟောန္တိ။ကုံ၏။ ။ဤကားမြန်
မာပြန်။ ။ထိုလေးပါးသောသဒ္ဒတို့တွင်။မန္ဒသဒ္ဒ-တာရသဒ္ဒ-
နှစ်ပါးကို [သမန္တြိးကာံမ္ဗမဇ္ဈုဿဏ္ဍာရဂိရသိဂိယတေ] ဟူသော
ဝှင်းအမရကောဝ ဂေပါဌ်မိနှံ့ဆိုအပ်သည်နှင့်အညီ။ မန္ဒသဒ္ဒကို၊
လည်ချောင်းအလည်မှ၊ တာရသဒ္ဒကို၊ ဦးခေါင်းမှအသီးအသီး
ဖြစ်သည်ဟုမှတ်။ ကျွင်းသော ကာကလီသဒ္ဒ-ကလသဒ္ဒနှစ်ပါး
ကို။လည်ချောင်း၏၊ဇလုပ်ဖုမှဖြစ်သည်ဟုမှတ်။ ။တနယ်း
ကား။ တတသဒ္ဒ-အာနဒ္ဓသဒ္ဒ-သုသိရ သဒ္ဒ-ဃနသဒ္ဒ-အားဖြင့်
လေးပါးအပြားရှိ၏။တွင်။စောင်းအစရှိသောအသံသည်၊တတ
သဒ္ဒမည်၏။ ရရိုဖ်းစည် အစရှိသောအသံသည်၊ အာနဒ္ဓသဒ္ဒ
မည်၏။ တံမွှာအစရှိသော အသံသည်။ သုသိရသဒ္ဒမည်၏။
ကြေးဖြင့်ပြီးသော ခွက်ကွင်းအစရှိသော အသံသည်၊ဃနသဒ္ဒ
မည်၏။ထို့ကြောင့်အမရကောဂကြဏ်း၌။ ။

တတံဝိဏာဒိကံဝါဇ္ဇ။မာနဒ္ဓံမုရဇာဒိကံ။
ဝံသာဒိကံတုသုဿိရံ၊ ကံသတာလာဒိကံဃနံ။(သ)
တတံဝီဏာဒိကံဝါဇ္ဇံ၊ အာနဒ္ဓံမုရဇာဒိကံ။
ဝံသာဒိကန္တုသုသိရံ၊ ကံသတာလာဒိကံဃနံ။(မ)

ဟူ၍၊သဒ္ဒလေးပါးကိုပြဆိုတော်မူသည်။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။
ဝိဏာဒိကံ။စောင်းအစရှိသော။ဝါဇ္ဇံ။အသံကို။တတံ။ တတသဒ္ဒ
ဟူ၍။ဝဒန္တိ။၏။ မုရဇာဒိကံ။ ရရိုဖ်းစည်အစရှိသော။ ဝါဇ္ဇံ။
ကို။အာနဒ္ဓံ။အာနဒ္ဓသဒ္ဒဟူ၍။ဝဒန္တိ။၏။ ဝံသာဒိကံ။တံမွှာအ
စရှိသော။ဝါဇ္ဇံ။ကို။သုသိရံ။သုသိရသဒ္ဒဟူ၍။ ဝဒန္တိ။၏။ကံသ
တာလာဒိကံ။ ကြေးဖြင့်ပြီးသောခွက်ကွင်းအစရှိသော။ဝါဇ္ဇံ။ကို။
ဃနံ။ဃနသဒ္ဒဟူ၍။ဝဒန္တိ။၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ဤမှ
တစ်ပါးလည်း။ အမရကောဂကြဏ်း၊'ဂန္ဓါဒိဝဂ်၌ များစွာပြဆို

ဒေသး၏၊ ကျယ်လွန်းအံ့ပိုး၍မရေးသားပြီ။ ။ဤကား။သဒ္ဒအမျိုးမျိုးတို့ကိုဖော်ပြချက်။

—(I4) ဤသို့ပြဆိုအပ်သောသဒ္ဒအမျိုးမျိုးတို့ကိုမှတ်သားပြီးမှ [အာကာသာနိလပ္ပဘေဒေါဒေဟာနိသိတော စိတ္တဇသဒ္ဒေါ ယောဝဏ္ဏဝတ္တရုပဂတော] ဟူသော သဒ္ဒနိတိပါဠ်ဖြင့်၊ စိတ္တဇသဒ္ဒသည်လျှင်ဝဏ္ဏ၏အဖြစ်သို့ရောက်သည်ဟူသော စကားရပ်။ ထို့မဟုတ် [အဇ္ဈတ္တာ ပကာရတ္တာ စိတ္တ ဇောပိဇ ဂယှတော]ဟူသော သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာပါဠ်ဖြင့်၊ အတ္တညာပက သတ္တိရှိသောကြောင့်စိတ္တဇသဒ္ဒကိုယူရမည်ဟူသောစကားရပ်တို့၌။ အလုံးရုံသောစိတ္တဇသဒ္ဒသည်ပင်လျှင်၊ ဝဏ္ဏ၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ အတ္တညာပကသတ္တိရှိသည်ဟု မယူအပ်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ။ အဘိဗျဉ္ဇကသဒ္ဒ–အနဘိဗျဉ္ဇကသဒ္ဒ–အားဖြင့် နှစ်ပါးတို့တွင်။သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာကြံကျမ်း၌ပင်[စိတ္တဇောကာရာဒေါ]ဟူ၍၊ အ–အစရှိသောလေးဆယ်တစ်လုံးသော အဘိဗျဉ္ဇကသဒ္ဒတို့ကို အတ္တညာပကသတ္တိဖြင့်ပြဆိုတော်မူအပ်ရကား။ အနဘိဗျဉ္ဇကသဒ္ဒ–ဟူဟူသမျှသည်ဝဏ္ဏ၏အဖြစ်သို့လည်းမရောက်။ အတ္တညာပကသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးလည်း မပြုတတ်သောကြောင့်၊ စိတ္တဇသဒ္ဒပင်ဖြစ်သော်လည်းမယူအပ်ဟူလို။ ။ဝဏ္ဏ၏အဖြစ်သို့လည်းမရောက်၊ အတ္တညာပကသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးလည်းမပြုတတ်သောသဒ္ဒတို့ဟူသည် အဘယ်သဒ္ဒတို့နည်းဟူငြားအံ့။ ။သဗ္ဗာဘာဝိကောဝဏ်ဝိဂေဟါနဘိဗျဉ္ဇကောဟာသိတရုဒိတာဒိ ရူပေါ ပြာကဋိမဗြဲသာခါရဏော။(သ)။ ။သဗ္ဗာဘာဝိကောဝဏ္ဏဝိသေသာနဘိဗျဉ္ဇကောဟာသိတရုဒိတာဒိရူပေါ ဝါယုမတ္တသာခါရဏော။(မ)။ ။ဟူ၍ဂန္ထဝိရတ်ကြံကျမ်း၌၊ သဒ္ဒဝိသေသကိုပြဆိုတော်မူသည်။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ဝဏ္ဏဝိသေသာနဘိဗျဉ္ဇကော။ အ–အစရှိသောဝဏ္ဏဝိသေသကိုမပြတတ်သော။ဝါယုမတ္တသာခါရဏော။လေမျှလေဘံနှင့်ဆက်ဆံသော။ဟာသိတ

ရုဒိတာဒိရူပေါ။ ရယ်ရွှင်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းစသည့် သဘောဝင်ရှိ
သောသဒ္ဒသည်။ သဘာဝိကော။ သဘာဝိကသဒ္ဒမည်၏။ ။
ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ဤစကားရပ်၌။သဘာဝိကသဒ္ဒဟူသည်၊
ရယ်ရွှင်သောအခါ ငိုကြွေးသောအခါတို့၌ ဖြစ်သော ဝါယော
ဓာတ်မှုဖြစ်သောလေသံတည်း။ ထိုအသံသည်၊ အ–အစရှိသော
အက္ခရာ ဝိသေသကို မပြတတ်သော အနဘိဗျဉ္ဇက သဒ္ဒဖြစ်
သောကြောင့် ဝဏ္ဏ၏ အဖြစ်သို့လည်း မရောက်–အတ္ထညာပက
သတ္တိဖြင့်လည်း၊ ကျေးဇူး မပြုတတ်ရကား စိတ္တဇသဒ္ဒပင်ဖြစ်
သော်လည်း မယူအပ်။ ဟသိတ ရုဒိတာဒိ–၌ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်၊
တေခံခေါက်သော အသံ–လေချွန်သော အသံ–ဝေဒနာ ကပ်ငြိ
သောအခါညီးငြူသောအသံ–ထိုအသံတို့ကိုလည်းသင်္ဂြိုဟ်။ ။
တနည်းကား။ ။ယောဒူရာဒိကဏ္ဌတောဝဏ္ဏဝိဂေပမနဝိ
ဂန္ဓတားကဏ္ဌပထမဝတရတိ ပတ္တာသိဒတစိတ္တာရတ္တာဒိဝိဂေ
ပမဝဂမယတိတိ။(သ)။ ။ယောဒူရမှာကထယတောဝဏ္ဏဝိသေ
သံအနဝိဂန္ဓနော သောတပထမ ဝတရတိ ပဋ္ဌာသိဒတိစဥ္ဇ
သံဒ္ဒတာဒိဝိသေသံအဝဂမယတိတိ။(မ)။ ။ဟူ၍ရင်းကြကျး၌
ပင်သဒ္ဒဝိသေသကိုပြဆိုတော်မူပြီသည်။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။
ဒူရမှာ။ ဝေးသောအရပ်မှ။ ကထယတော။ ထူးလိုက်သောသူ
၏။ယောသဒ္ဒေါ။အကြင်အသံသည်။ဝဏ္ဏဝိသေသံ။ ဝဏ္ဏအထူး
သို့။အနဘိဂန္ဓနော။မရောက်မူ၍။သောတပထံ။ သောတအစဉ်သို့။
အဝတရတိ။သက်၏။ ပဋ္ဌာသိဒတိ။နှစ်၏။ ဥစ္စသဒ္ဒတာဒိဝိသေ
သံ။မြင့်သောအသံ၏အဖြစ်စသောသဒ္ဒဝိသေသသို့။ အဝဂမယ
တိ။ကပ်ရောက်၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ဤစကားရပ်၌
လည်း။ဝေးသေါအရပ်မှနေ၍ထူးလိုက်သောသူ၏။အသံသည်။
အထက်သို့ပျံ့အံ့သောလေသံခဲ့သို့၊ ဝဏ္ဏအထူးသို့မရောက်မူ၍၊ ဥစ္စ
သဒ္ဒအဖြစ်ဖြင့်သောတဒွါရသို့ဝင်လာ၏၊ ထိုအသံသည်လည်း
အ–အစရှိသောအက္ခရာဝိသေသကိုမပြတတ်သော အနဘိဗျဉ္ဇ
ကသဒ္ဒဖြစ်သောကြောင့်။ ဝဏ္ဏ၏အဖြစ်သို့လည်းမရောက်၊ အတ္ထ

ညာပကသတ္တိဖြင့်လည်း ကျေးဇူးမပြုတတ်ရကား၊ ဝိစ္ဆာသဒ္ဒပင်ဖြစ်သော်လည်းမယူအပ်။ ။တနယ်းကား။ ။ဇိဝှါယာ ဤပဒန္တရာပါတေဝဂ်ာနာ မနုတ်ပဗ္ဗင်္ဂမ္ဗုပလမ္ဘတ်တဿိတရ ဒိတာဒေါစ ဝဂေ်ာတွတ္တိ မန္တရေ ဏာပိ တတ်ပြတိတေ္တ။ (သ)။ ။ဇိဝှါယဤသံ အန္တရာပါတေဝဏ္ဏာနံ မနုပ္ပဗ္ဗေသဒ္ဒေါ ပလမ္ဘတိ၊ ဟာသိတရုဒိတာဒေါစ၊ ဝဏ္ဏုပ္ပတ္တိမန္တရေနာပိတံပတိ တောဝ။(မ)။ ။ဟူ၍ရင်းကြက်း၌ပင် သဒ္ဒပိသောသကိုပြဆို တော်မူပြီသည်။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ဇိဝှါယ။လျှာဖြင့်။ဤ ဘံ။စဉ်းငယ်။အန္တရာပါတေ။အကြားသို့ရောက်စေ၍။ ဝဏ္ဏာနံ။ ဝဏ္ဏ တို့၏။ထည့်။သဒ္ဒံ။အသံသို့။အနုပ္ပဗ္ဗေ။မရောက်မှီ။ သဒ္ဒေါစ။သဒ္ဒ ပိသောသကိုရင်း။ ဟာသိတရုဒိတာဒေါစ။ ရယ်ရွှင်ခြင်း ငိုကြွေး ခြင်း စသော သဒ္ဒ ပိသောသကိုရင်း။ ဥပ လဗ္ဘတိ။ ရအပ်၏။ ဝဏ္ဏုပ္ပတ္တိမန္တရေနာပိ။ ဝဏ္ဏဖြစ်ပြီးသည်၏အချားမဲ့ဖြင့်လည်း။ တံ။ထိုဝဏ္ဏမဖြစ်မှီအသံသို့။ပတိတောဝ။ရောက်သောသဒ္ဒပိသော သကိုရင်း။ဥပလဗ္ဘတိ။၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ဤစကား ရပ်၌လည်း။ တစ်ရုံတစ်ခုသောအက္ခရာကိုရွတ်ဆိုမည်ဟုအား ထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မိမိ၏ခံတွင်းကိုဘွင့်ဟ၍မြွားခိုက်၊ လျှာဖြင့် စဉ်းငယ်အကြားသို့ရောက်စေ၍၊ ရွတ်ဆိုရံယှဉ်ကြံလိုက် သောဝဏ္ဏ၏အဖြစ်သို့မရောက်မှီ ဖြစ်သော လေသံ။ ဝဏ္ဏဖြစ်ပြီး သည်၏အချားမဲ့၌၊ ဆွဲငင်သောလေသံ။ ဆိုလိုရင်းကား။အက္ခ ရာတစ်လုံး၏အသံကို၊ သုံးပိုင်းပိုင်း၍၊ ပထမပိုင်းတတိယပိုင်းအ သံတို့သည်။အ-အစရှိသောအက္ခရာပိသောသကိုမပြတတ်သော အနတ္ထဗျဥ္ဇနကသဒ္ဒဖြစ်သောကြောင့်။ ဝဏ္ဏ၏အဖြစ်သို့လည်းမ ရောက်အဗ္ဗ ညာပကသတ္တိဖြင့်လည်း ကျေးဇူးမပြုတတ် ရကား၊ ဝိစ္ဆာသဒ္ဒပင်ဖြစ်သော်လည်းမယူအပ်။ ။ဤကားဝဏ္ဏ၏အ ဖြစ်သို့ မရောက်သော-အဗ္ဗညာပက သတ္တိမရှိသော သဒ္ဒတို့ကို ဘောဒ်ပြချက်။

—(15) ဤသို့ပြဆိုအပ်ပြီးသောစကားရပ်တို့၌။ သောတုဇနတို့၏ညာဏာဘိဝုဍ္ဎိဖြစ်စိမ့်သောငှါ၊ အထူးကြီးအပ်သော ဝိဝိတ္တတဗ္ဗဋ္ဌာနအချက်တို့ကို၊ အဖြွက်မျှတော်ပြဦးအံ့။ ။သောစကဗျတ္တာဒိဋ္ဌာနေဘိဗျတ္တိတောတတ္တစိတ္တဇ။ ။ဟူ၍စိတ္တဇသဒ္ဒ၏ကဗျတ္တတာသုစသောဋ္ဌာန်၌ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြဆိုတော်မူသည်။ ယသုရေးသားအပ်သော၊ ရယ်ရွှင်သောအခါ၊ ငိုကြွေးသောအခါတို့၌ဖြစ်သောလေသံ။ တောခံခေါက်သောအသံ၊ လေချွန်သောအသံ။ ယှဉ်ကြက်သံအစရှိသည့်တို့သည်။ စိတ္တဇသဒ္ဒဖြစ်ဘိရကား။ အဘယ်မည်သောဋ္ဌာန်၌ဖြစ်သနည်းဟုမေး။ ။ဋ္ဌာန်၌ဖြစ်ခဲ့လျှင်။ လေးဆယ့် တစ်လုံးသော အက္ခရာတို့တွင် အဘယ်အက္ခရာဖြင့် ရေးသားအပ်သောသဒ္ဒဖြစ်သနည်းဟုမေး။ ။ဋ္ဌာန်ကိုမပြနိုင်ပြီလျှင်စိတ္တဇသဒ္ဒဟူသည်၊ မိုးလင်းသံအစရှိသော ဥတုဇသဒ္ဒတို့ကဲ့သို့ဋ္ဌာန်နှင့်ကင်း၍ဖြစ်နိုင်သလောဟုမေး။ ။အကယ်၍၊ အနဘိဗျဉ္ဇကဖြစ်၍၊ ချက်အရပ်မှဖြစ်သည်ဟု ဆိုငြားအံ့။ ယှဉ်ကြက်သံသည်၊ အဇ္ဈတ္တမှထွက်သောအသံမဟုတ်၊ ဗဟိဒ္ဓမှဝင်လာသောအသံမဟုတ်လောဟုမေး။ ။အကယ်၍ဋ္ဌာန်နှင့်ကင်းလျှင်။ သို့မဟုတ်။ ဗဟိဒ္ဓမှဝင်လာလျှင်၊ အဘယ်အရပ်၌ဖြစ်သော စိတ္တဇပထဝီဓာတ်နှင့်၊ အဘယ်အရပ်၌ဖြစ်သော ကမ္မဇပထဝီဓာတ်တို့၊ ထိခိုက်၍ဖြစ်ပါသနည်းဟုမေး။ ။ဥပလက္ခဏာနယ်အားဖြင့်၊ ဋ္ဌာန်ကိုသာ မှတ်၍ဆိုလိုက်သည်။ ကရိုဏ်းပယတ်တို့၌လည်း ဗူးစမ်းမေးမြန်းလေ။ ။ဤကား သောတုဇနတို့ကြိုရံ ဝိဝိတ္တတဗ္ဗဋ္ဌာန။ ။

—(16) ဤသို့ဝါဒအရပ်ရပ်တို့ဖြင့်ပြဆိုအပ်သော၊ ဝဏ္ဏ၏အဖြစ်သို့လည်း ရေခံတတ်သော အဋ္ဌညာပကသတ္တိဖြင့်လည်း ကျေးဇူးပြုတတ်သော၊ ဝဏ္ဏုပ္ပတ္တိ—အဋ္ဌောပကာရ—အဘိဗျဉ္ဇကစိတ္တဇသဒ္ဒတို့ကို၊ မှတ်ရာမှတ်ကြောင်း ဖြစ်ကုံသော၊ လေးဆယ့်တစ်လုံးသောအက္ခရာတို့သည်၊ ယွန်ဘဒ္ဒကမ္ဘာဝယ်၊ ဘယ်

ခါကာလ သမယက–အစစွာဖြစ်ပေါ်၍ လာပါသနည်း ဟူမြွား ဒွံ။ ။ဝေမေဝခေါ်အမ္ဗမ္မယေတေအပေါသုံ။ ။ဟူသောသိ လက္ခန်ပါဠိတော်။ ။တေကိရဒိဗ္ဗေနစက္ခုနာပြလောကေတွာ ပစ္စုပဿာတံ အကာတွာကဿပ သမ္ဗာသမ္ဗုဒ္ဓဿဘဂဝတော ပါဝစနေနသဟာသံသန္ဒိတွာမန္တေဂကျံသုံ။ ။ဟူသောသိလက္ခံ အဋ္ဌကထာ–၌သို့ အစ ရှိသော သာသနာတော် ကျမ်းတို့၌၊ ကဿပ မြတ်စွာဘုရားသခင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွံတော်မူပြီးသည့် နောက်၊ ငါတို့ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားသခင်ပွင့်တော်မမူမီ၊ သာ သနာ သုညအခါတွင်၊ သာသနာပ အဋ္ဌကစသော တစ်ကျိပ် သော ဗာဟိရက ရသေ့တို့သည်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာ နုဿတိအ ဘိညာဉ်ဖြင့်၊ ကဿပမြတ်စွာဘုရားသခင်၏ ပါဝစနသဒ္ဒါနှင့် သင့်လျော်စွာနှီးနှော၍မန္တာန်ကျမ်းများကို စီရင်ကြကြောင်းကို အမြွက်မျှ ပြဆိုတော်မူ၏၊ အက္ခရာနှင့်တကွဟု နေရာကြပြဆို လျက်မရှိ။ ။ဝေဒါနိသူတြာနိမဟာရဉ်မိပါဏိနိနာမပေဟာသွရာဒ ဓိဂတာနိ။ ။ဟူသောလောကီဗျာကရဏ်ကျမ်း။၌သို့အစ ရှိသောလောကီကျမ်းတို့၌၊ ပါဏိနိရှင်ရသေ့သည်၊မပေဟာသွ ရထံမှ။ အဣဥဏ်–အစ။ ဟလ်–အဆုံးရှိသော အကျဉ်းအားဖြင့် တစ်ဆယ်လေး။ အကျယ်အားဖြင့် လေးဆယ်တစ်ပါးအပြားရှိ သော ပစ္စာဟာရသုတ်များကို သင်ယူရကြောင်း။ ထိုရသေ့ သင်ယူရခြင်းသည်လည်း။ ။

ယေနက္ခရသမန္နာယ၊ မဓိဂမျမပေဟာသွရာတ်။
ကeတ်သ္နံဗျာကရဏံပြောဏ္ဏံ၊ တင်ဩပါ၊ ဏိနိယေနမး။(သ)
ယေနအက္ခရပတ္တိယ၊ မဓိဂမျမပေဟာသရာ။
သကလံဗျာကရဏံဝုတ္တံ၊ တဿပါဏိနိနေ့ာနမော။(မ)

ဟူသော ဂန္ထိန္ဒ၊ ဋီကာနှင့် အညီ–အက္ခရာနှင့် တကွ သင်ယူရ ကြောင်းကို ထင်ရှားစွာပြဆိုလျက်ရှိ၏။ အကယ်၍အက္ခရာနှင့် တကွသင်ယူရသည်ဖြစ်ငြား၊ ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏နောက် ပေါ်ရေ၀်ဖြစ်ထွန်းသောအက္ခရာဖြစ်ခဲ့ရကား၊ ဘဒ္ဒကမ္ဘာတွင်၊

အစစ္စာပွင့်တော်မူသော၊ ကက္ကုသန္ဓ မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ထက်တော်၌၊ အဘာယ်အက္ခရာဖြင့် ဝေါဟာ သင်္ကေတ နေရာကြအောင် လောကတွင် သုံးစွဲကြသနည်းဟု၊ ရှုးစန်းရံ ရေဝံခဲ့၏။ ။အာဒိကပ္ပကျမ်းလက္ခဏာဒီပကျမ်းနယတံခေါင်စသော ကျမ်းတို့၌ကား၊ ဗျာနလာဘ၊ လောကီပျော်မွေ၊ ရှင်ရသေ့တို့သည်၊ လောကီ စီးပွါးအလို့ငှာ၊ စကြဝဠာ မဟာတံတိုင်းမှခဝင်ကောင်ပမာဏရှိသောအက္ခရာတို့ကို၊ ကောင်းမွံစွာကူးဆောင်ခဲ့ကြောင်းကိုပြဆိုတော်မူသည်၊ ထိုကြောင့်မဟုတ်လောနယတံခေါင်ကျမ်း၌။ ။ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ အဖြင့် ခေါင်သည်၊ မိုးစင်းခေါင် စွင့်စွင့်၊ လျှပ်ရောင် တင့်သား၊ တောင်ဖြင့် ဘီလာ၊ စက္ကဝါတွင်၊ အက္ခရာတည့်၊ ခင်ရှိရှိကို၊ လောကီစီးပွါး၊ ရသေ့များတို့၊ ထောက်ထားကြွင်းမဲ့၊ကူးယူခဲ့၍။ ။ဤသို့စသည်ဖြင့် စပ်ဆိုတော်မူသည်။ ဤစကားရပ်၌လည်းကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ နေ့ခံပေါ်ရေဝံ ဖြစ်ထွန်းသောအက္ခရာဖြစ်ခဲ့ရကား၊ ဘဒ္ဒကမ္ဘာတွင်။ အစစ္စာပွင့်တော်မူသော၊ ကက္ကုသန္ဓ မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ထက်တော်၌၊ အဘာယ်အက္ခရာဖြင့်ဝေါဟာသင်္ကေတနေရာကြအောင်လောကတွင်သုံးစွဲကြသနည်းဟု၊ ထို့အတူရှုးစန်းရံရေဝံခဲ့၏။ ။ပုရာဏ်ကျမ်းတို့၌ကား၊ဘဒ္ဒကပ္ပ၊ အစလက်ဦး၊ ပကတူးကပင်။ကမ္ဘာဦးသူလူပညာရှိတို့သည်၊ နေ့လနက္ခတ် ပေါ်လာ သည့်နှင့်တကွ၊ ၎င်းနေ့လနက္ခတ်ကိုပင်အမှီပြု၍၊ လေးဆဲ့တစ်လုံးသောအက္ခရာတို့သည်၊ ဝေါဟာသင်္ကေတ နေရာကြအောင် လောကတွင် သုံးစွဲရံ ဖြစ်သည်ဟု ပြဆိုတော် မူကြကုံ၏၊ ထိုကြောင့် မဟုတ်လော ပုရာဏ်ကျမ်းတို့၌။ ။ကေစဗ္ဗာ၊ အက္ခရာ၏၊ စစ္စာမူလ၊ ဖြစ်ပုံပြပိန္နံ၊ ဘဒ္ဒတွင်လာ၊ ဤကမ္ဘာဝယ်၊ လေးဖြာကျွန်းရပ်၊ လှည့်လည်ပတ်သား၊ နက္ခတ်တာရာ၊ ဂြိုဟ်များစွာကို၊ သညာတစ်ချ၊ နည်းမှီပြု၍၊ သမုဝေါဟာ၊ ဖြစ်ထွန်းလာ၏။ ။ဝန်းခါအစ၊ စန္ဒါ-လသည် (ပ) အက္ခရာ၊ လူများစွာကို၊ သညာမခွ၊ ဘော်၍ပြ၏။ ပ-

မှတစ်လီ၊အဓမ္မမိတ္တွင်၊ အညီချိုင့်၄နှီး၊ တေဘံရောင်သန်းလျှက်၊အစွန်းနှစ်စ(ဗ)ကိုပြ၏။ဗ-မှတစ်လီ၊ ပုဏ္ဏမိတ္တွင်၊ ရုံညီစက်ဝန်း၊ ယုဂန်လမ်းက၊ ရောင်လျှမ်းတက်ကျွ (ဝ)ကိုပြ၏။ဝ-မှတစ်ဘံ၊ ဆုပ်လျှော့ပြီသော်၊ အမှံမုကျွ(ဓ)ကိုပြ၏။ ဓ-မှတစ်ခန်း၊ကုံခမန်းတွင်၊ မှောင်သန်းပကျွ(ဂ)ကိုပြ၏။ဒိနကရာနေ့စကြာသည်၊ ကမ္ဘာ့အစ၊ ဆုံးတိုင်ကြာအောင်(ဝ)အက္ခရာ၊ဖြစ်ထွန်းရှာ၏။ထိုခါကာလ၊ဗျည်းခြံဝတွင်၊သမဒွေဘော်၊ ဆောင်ထိုက်သော်ကား၊ပသော်ကား(ယ)၊ဝမှာ(ထ)နှင့်၊ဂမှာ(က)ကြီး၊ ဒွေဘော်နှီး၍၊အသီးနံသင့်၊ ဂဏန်းဘွင့်သော်၊ စွန်းမြင့်မရှိ၊ လေးဆယ်ပြည့်၏။ ပြည့်သည့် လေးဆယ်၊ ဗိန္ဒု ငယ်ဘို့၊ ကြယ်တာရာနှော်၊ဂဏန်းကောဲလျှက်၊ခြင့်ထေံမနှေး နှောန်လိုက်ရေးသော်၊ လေးဆယ့်တစ်လုံးမူလတည်း။ ။ဤသို့ပူရာဏ်ကြမ်းတို့၌စပ်ဆိုတော်မူသည်။ ။အဓိပ္ပာယ်ကား၊ဘဒ္ဒကပ္ပ-အစလက်ဦးပကတျူးကပင်၊နက္ခတ္တရာဇာစန္ဒြာလမင်းသည်၊တစ်လ၏အစ၊ လွှန်းကာလ၌ (ပ)အက္ခရာ ၏သဏ္ဍာန်ကို ပြ၏။ လွှန်း ၈ရစ်ရက်ခန့် ကာလ၌ (ဗ)အက္ခရာ၏သဏ္ဍာန်ကိုပြ၏။ လပြည့်နေ့ ကာလ၌ (ဝ)အက္ခရာ၏သဏ္ဍာန်ကိုပြ၏။ လပြည့်ကျော်ရှစ်ရက်ခန့်ကာလ၌ (ဓ)အက္ခရာ၏ သဏ္ဍာန်ကိုပြ၏။ တစ်လ၏အဆုံး လွှတ်ကာလ၌(ဂ)အက္ခရာ၏သဏ္ဍာန်ကိုပြ၏။နေမင်းမှာမူကား (ဝ) အက္ခရာ၏ သဏ္ဍာန် ကိုသာ အမြဲ ပြ၏။ ထိုအခါ ဗျည်းပေါင်းခြံလုံးရ၏။ ၎င်းဗျည်းပေါင်း ခြံလုံးတွင်၊ သမ ဒွေဘော် ဆောင်ထိုက်သော ဗျည်းကား၊ပ-အက္ခရာကိုဒွေဘော်ဆောင်သော်(ယ)အက္ခရာဖြစ်၏။ဝ-အက္ခရာကိုဒွေဘော်ဆောင်သော်(ထ)အက္ခရာဖြစ်၏။ဂ-အက္ခရာကိုဒွေဘော်ဆောင်သော် (က) အက္ခရာဖြစ်၏။ မူလဗျည်းပေါင်းခြံလုံးနှင့်ပြို၍ပေါင်းသော်၊ ကိုးလုံးအရေအတွက်ရ၏။အောက်တွင်ရှုလေ။ ။

ပ	ဗ	ဝ	ဓ	ဂ	ဝ	ယ	ထ	က
၅	၅	၄	၁	၂	၄	၄	၁	၂

ဎင်းကိုးလုံးကို၊ နံသင့်ဂဏန်းအရ ပေါင်းရုံးရေတွက်သော် ရေးသား ပြခဲ့သည့်အတိုင်း သင်္ချာ(၄၀)အရေအတွက်ရ၏၊ နိဂ္ဂဟိတ်အတွက်ကြယ်နက္ခတ်တစ်လုံးကိုထည့်သော်(၄၁)လုံး အရေအတွက်ရ၏။ ဎင်း(၄၁)လုံးသင်္ချာအား ချော်စွာ၊ ကမ္ဘာ တာလုစ သောဓမ္မာနိဒ္ဒ အက္ခရာ ဒွဲသော်၊ ယခုလောကတွင်ရေး သားလေ့လာကြသောအက္ခရာတို့ဖြစ်ကုံ၏ဟူလို။ ။အလေး ကား။ ။နံသင့်(၄၁)လုံးနှင့်၊ ဗျည်းကိုးလုံးကိုပြု၍ပေါင်းသည်ရှိ သော်၊ (၅၀) အရေအတွက်ရ၏။ ဤကား နေဝန်း၏ ယူဇနာ သင်္ချာတည်း။ ဎင်း(၅၀)တွင်နေမင်း၏အတွက်-ဝအက္ခရာတစ် လုံးကို ပယ်နုတ်သော်(၄၉)အရေအတွက်ကျင်း၏။ ဤကားလ ဝန်း၏ယူဇနာသင်္ချာတည်း။ နေလနက္ခတ်တည်းဟူသောဗျည်း ကိုးလုံးသည်၊ အဋ္ဌာ-မဏ္ဍ-ဗာဟိရ တဉ်းဟူသော လမ်းသုံးလမ်း၌သွားခဲ့ရကား၊ ဗျည်းကိုးလုံးကို-လမ်းသုံးလမ်းနှင့် မြှောက်သော် (၂၇)လုံးအရေအတွက်ရ၏။ ဤကားနက္ခတ်၏သင်္ချာတည်း။ ။ ဤသို့လျှင် ဘဒ္ဒကပ္ပအစလက်ဦး ပကတေးကပင်၊ နေလနက္ခတ် ပေါ်လာသည်နှင့်တကွ၊ ဎင်းနေလနက္ခတ်ကိုပင်အမှီပြု၍ (၄၁) လုံးသောအက္ခရာတို့သည်ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟုမှတ်လေ။ ။ဤ အရာ၌၊ပါဠိအဋ္ဌကထာ၊ ကြံကျမ်းစာအာဂမတို့ဖြင့်နေရာကြမရှိရ ကားသာရဟူ၍မထင်။သို့ပါစင်လည်း၊ သုတေသိတသုတကာ မိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ဗဟုသုတအကျိုးငှာ၊ စကားအခွင့်သင့်၍ ထည့် သွင်းရေးသားလိုက်သည်။ ။ဤကားလေးဆယ်တစ်လုံးသော အက္ခရာတို့၏အစစွာဖြစ်ပေါ်လာပုံကိုဘော်ပြချက်။ ။

—(17) ဤသို့လျှင်၊ လေးဖြာကျွန်းရပ်၊ လှည့်လည်ပတ်သား၊ နက္ခတ်တာရာဂြိုဟ်များစွာကို၊ သညာတစ်ချ၊နယ်းမှီပြု၍၊သမုဒေါဟာ၊ ဖြစ်ထွန်းလာကုံသော အက္ခရာဟူသမျှတို့သည်၊ သိဒ္ဓိတ္ထု-အားဖြင့် ရေတွက်သည် ရှိသော် (၄၁) လုံးတည်း၊ ထို့

ကြောင့်ကဗျာယာဉ်းကျမ်း၌ [အက္ခရာပါဒယောကေစတ္တာလီသံ] ဟုသုတ်တည်အပ်၏။ ။ထိုလေးဆယ်တစ်လုံးသောအက္ခရာတို့သည်။သရက္ခရာ–ဗျဉ္ဇနက္ခရာ–အားဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။တွင်။ သရက္ခရာဟူသည်[တတ္ထောဒ္ဒသာသရာအဋ္ဌ]ဟူသောကဗျာယာဉ်းသုတ်နှင့်အညီ။အကျဉ်းအားဖြင့်၊အ–အစ၊ ဩ–အဆုံး၊ ပေါင်း (၈) လုံးတည်း။အကျယ်အားဖြင့်ကား(၂၅၉)လုံးအရေအတွက်ရှိကုံ၏။ ။ထင်ရှားပြဦးအံ့။ ။သရက္ခရာတို့သည်၊ရဿက္ခရာ–ဒီဃက္ခရာ–အားဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။တွင်။အ–ဣ–ဥ–ဟူသော၊သုံးလုံးသော ရဿက္ခရာတို့သည်၊ က–အစ၊ နိဂ္ဂဟိတ်–အဆုံးရှိသော

ဗျဉ္ဇနက္ခရာ	၃၃	လုံးတို့နှင့်ဆက်ဆံခဲ့ရကား
ရဿက္ခရာ	၃	လုံး နှင့် မြှောက် ပွါး သော်။
ရဿက္ခရာပေါင်း	၉၉	လုံး အရေ အတွက် ရ၏။

အာ–ဤ–ဦ–ဧ–ဩ–ဟူသောငါးလုံးသောဒီဃက္ခရာတို့သည်လည်း နိဂ္ဂဟိတ်သည်ကြဉ်အပ်သော ၃၂ လုံးသောဗျည်းတို့နှင့် ဆက်ဆံရကား၊ဒီဃက္ခရာ ၅ လုံး နှင့် မြှောက် ပွါး သော်။

ဒီဃက္ခရာပေါင်း	၁၆၀	လုံး အရေ အတွက် ရ၏။

ရဿက္ခရာ–ဒီဃက္ခရာနှစ်ရပ်ကိုပေါင်းသော်သရက္ခရာပေါင်း (၂၅၉)လုံးအရေအတွက်ရှိကုံ၏။ထို့ကြောင့်ကဗျာယနဘောဇဒိုကာတတိယပရိစ္ဆေဒအဘွင့်၌။ ။ဧကေကဿရဿဿ တေတ္တိံသ တေတ္တိံသ ဘေဒတ္တာ၊ နဝနဝုတိ ဟောန္တိ၊ ဧကေကဿဒီဃဿဒွတ္တိံသဒွတ္တိံသ ဘေဒတ္တာ သဋ္ဌိအဓိကဧကသတာနိ ဟောန္တိ။ တဒ္ဓာ၊ နဝ ပညာ သ ဒွေ သတာနိ သရာနိ ဟောန္တိ။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ဧကေကဿရဿဿ။တစ်လုံးတစ်လုံးသောရဿ၏။ တေတ္တိံသ တေတ္တိံသ ဘေဒတ္တာ။ သုံးဆယ်သုံးလုံး၊ သုံးဆယ်သုံးလုံးပြားသောကြောင့်။ နဝနဝုတိ။ ကိုးဆယ်ကိုးလုံးသောရဿသရတို့သည်။ဟောန္တိ။ကုံ၏။ဧကေကဿဒီဃဿ။ တစ်လုံးတစ်လုံးသောဒီဃ၏။ ဒွတ္တိံသဒွတ္တိံသ ဘေဒတ္တာ။ သုံးဆယ်နှစ်လုံးသုံး

ခုဆယ်နှစ်လုံး ပြားသောကြောင့်။ သဗ္ဗိ အမိက ဧက သဘာဝနီ။ ခြောက်ဆယ်အလွှံ့ရှိကုံသော တစ်ရာသောဒီဃသရတို့သည်။ ဟောန္တိ။ကုံ၏။ တဘွာ။ကြောင့်။နဝပညာသ ဒွေသတာနိ။ နှစ်ရာ- ငါးဆယ်- ကိုးလုံး ကုံသော။ သရာနိ။ သရ တို့သည်။ ဟောန္တိ။ကုံ၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ဤကားမဂဓအဆို သရက္ခရာ(၂၅၉)လုံးကိုဘော်ပြချက်။ ။

—(၁၄) သကဋအဆိုကိုပြဆိုဦးအံ့။ ။ကဗ္ဗယ်းကြေငြာ၌ပြဆိုအပ်သော သရက္ခရာ ၅စ်လုံးကို [ဒသာဒေါသရာ]ဟူသော မောဂ္ဂလာန် သုတ်နှင့် အညီ။ ဧဩ-သော္ဘိ-အဓရှိသော ဥဒါဟြာဏ်တို့ကိုမြှော်၍၊ ပိဋကတ်တော်တွင် အကျိုးထင်ရကား။ ရဿငါးလုံး-ဒီဃငါးလုံးပြည့်စိန့်မျှစိန့်သော၌။ ဧဝ်-ဩတ်-ဤနှစ်လုံးကိုထည့်၍ အ-ဣ-ဥ-ဧဝ်-ဩတ်-အားဖြင့် ရဿငါးလုံး။အာ-ဤ-ဦ-ဧ-ဩ-အားဖြင့်ဒီဃငါးလုံး၊ ဤသို့လျှင်သရက္ခရာ ဆယ်လုံးကိုမှတ်သားအပ်၏။ ဤသို့မှတ်သားပြီးမှ။ အ-ဣ-ဥ-ဧဝ်-ဩတ်-ဟူသော ငါးလုံးသော ရဿက္ခရာ တို့တွင်၊ အ-ရဿတစ်လုံး၌။ သကဋနည်းအားလျော်စွာ၊ကာလဘေဒကာလအပြားအားဖြင့်၊ မြှောံပွါးရေတွက်သော်၊ ရဿကာလ-တစ်ပါး။ဒီဃကာလ-တစ်ပါး။ ပ္လုတကာလ-တစ်ပါး။ဤသို့အားဖြင့် သုံးပါးပြားရကားရဿက္ခရာ ၅ လုံးကို၊ရဿ-ဒီဃ-ပ္လုတ

ရင်းကာလ ၃ ပါး နှင့် မြှောံ ပွါး သော်။

သရက္ခရာပေါင်း ၁၅ လုံး အရေ အတွက် ရှိ၏။

ဤသို့မြှောံပွါးပြီး၍၊ တစ်ဘံ၊ရင်း(၁၅)လုံးသော သရက္ခရာတို့တွင်၊ တစ်လုံး တစ်လုံး၌။ ဥဒတ္တ ကာလ-တစ်ပါး။ အနု ဒတ္တ ကာလ-တစ်ပါး။ သရိတ ကာလ- တစ်ပါး- ဤသို့ အားဖြင့်၊

သီးပါး သုံးပါးစီ ဖြားပြီခဲ့ရကား။ ပထမ မျှော်ပွါးခဲ့ ပြီးသော။

သရက္ခရာ	၁၅	လုံးကို၊ ဥဒတ္တ–အနုဒတ္တ–သရိ
တ၊ ရင်းကာလ	၃	ပါး နှင့် မျှော်ပွါး ပြီ သော်။
သရက္ခရာပေါင်း	၄၅	လုံး အ ရေ အ တွက် ရှိ၏။
မျှော်ပွါးခဲ့ပြီးသော	၁၅	လုံး နှင့် ပြီ၍ ပေါင်း သော်။
သရက္ခရာပေါင်း	(၆၀)	လုံးအရေ အတွက် ရှိကုံ၏။

ထို့ကြောင့်ဂမ္ဘီရတ္ထုံကြကျမ်း၌။ ။
ဥဒတ္တဒွိန္နုဒတ္တဒွိ၊သွရိတဒွိသွရာဩြိတာ။
ဖြဲသွာဒီဃ်ီးပ္လုတဒွေတိ၊ ကာလတောနိယမာအစိ။(သ)။
ဥဒတ္တောစာနုဒတ္တောစ၊ သရိတောစသရာတိဓာ။
ရဿောဒီဃောပ္လုတောစေတိ၊ကါလတောါသဋ္ဌိတေသရာ။(မ)

ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ဥဒတ္တောစ။ဥဒတ္တကာလရင်း။အနုဒတ္တောစ။အနုဒတ္တကာလရင်း။ သရိတောစ။ သရိတကာလရင်း။သရာ။ တို့သည်။တိဓာ။၏။ ရဿောစ။ ရဿကာလရင်း။ဒီဃောစ။ဒီဃကာလရင်း။ပ္လုတောစ၊ ပ္လုတ်ကာလရင်း။ ဣတိ။ဝိ။ ကာလတော။ ကာလအားဖြင့်။ တေသရာ။ တို့သည်။ သဋ္ဌိ။ခြောက်ဆယ်အရေအတွက်ရှိကုံသည်။ ဟောဒ္တိ။ကုံ၏။ ။

၍ကားမြန်မာပြန်။ ။၍သကဋ္ဌအလိုကိုပြဆိုရေးသားရာ၊ သကဋ္ဌကြကျမ်းတို့၌ကား၊ ပိဋကတ်တော်တွင်အကျိုးမထင်သော အက္ခရာတို့နှင့်တကွပြဆိုလျက်ရှိသောကြောင့်၊ပိဋကတ်တော် နှင့်ဆိုင်ရာ အက္ခရာကိုသာ ရွေးချယ် ကောက်နုတ်၍၊ စီစစ်ရေး သားလိုက်သည်။ ။

ကာလဘေဒအားဖြင့်
သရက္ခရာ(၆၀)ကိုအကျဉ်းမှတ်ရံဖယား

အ	ရဿ	ဥဒတ္တ	အနုဒတ္တ	သရိတ	၄ ပါး
အာ	ဒီဃ	...	...	၎င်း	၄ ပါး
အာ ၃	ပ္လုတ	...	...	၎င်း	၄ ပါး
ဣ	ရဿ	...	...	၎င်း	၄ ပါး
ဤ	ဒီဃ	...	...	၎င်း	၄ ပါး
ဤ ၃	ပ္လုတ	...	...	၎င်း	၄ ပါး
ဥ	ရဿ	...	...	၎င်း	၄ ပါး
ဦ	ဒီဃ	...	...	၎င်း	၄ ပါး
ဦ ၃	ပ္လုတ	...	...	၎င်း	၄ ပါး
ဧ	ရဿ	...	...	၎င်း	၄ ပါး
ဧ	ဒီဃ	...	...	၎င်း	၄ ပါး
ဧ ၃	ပ္လုတ	...	...	၎င်း	၄ ပါး
ဩ	ရဿ	...	...	၎င်း	၄ ပါး
ဩ	ဒီဃ	...	...	၎င်း	၄ ပါး
ဩ ၃	ပ္လုတ	...	...	၎င်း	၄ ပါး

ဥဒတ္တစသော-ကာလသုံးပါးမှာ။ထိုက်
သည့်အားလျော်စွာ၊တစ်ပါးတစ်ပါးစီဖြစ်ကြကုန်၏။

သရ တို့၌။ ၃-ဂဏန်း ရေးသား မှားခြင်းသည်၊ သုံးမတြာ ရှိသောပ္လုတ်ဟုသိစိန့်သောငှာ၊ရေးသားမှားသည်။ ။ရဿ-ဒီဃ-ပ္လုတ်-သုံးပါးတို့၏အထူးကား။ ရဿသည်၊တစ်မတြာကာလရှိ၏။ဒီဃသည်နှစ်မတြာကာလရှိ၏။ ပ္လုတ်သည်သုံးမတြာကာလရှိ၏။ထို့ကြောင့်သာရသွတ်ကြဲကျမ်း၌။ ။ဧကမာတြောဘဝေဒ္ဓသွေ့ါ ဒွိမတ္တောဒီဃမုစ္စတေ။ တိမတ္တော တုပ္လုတော။(သ)။ ။ဧကမတ္တောရဿောဒွိမတ္တောဒီဃောတိမတ္တောပ္လုတော။(မ)။ ။ပဒ္ဒချ်မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ဧကမတ္တော။တစ်မတြာ ကာလရှိသော သရသည်။ ရဿော။ ရဿမည်၏။ ဒွိ

မတ္တော။နှစ်မတြာကာလရှိသောသရသည်။ ဒီဃော။ ဒီဃမည်၏။ တိမတ္တော။ သုံးမတြာ ကာလရှိသောသရသည်။ပ္လုတော။ ပ္လုတ်မည်၏။ ။ဤကားမြန်မာပြီ။ ။ထိုသုံးပါးတို့တွင်၊ ပ္လုတ်ဟူသည်–ရဿဒီဃတို့ခဲ့သို့ သရက္ခရာ အားဖြင့် အထူး မရှိ။ ရင်းဒီဃကိုပင်၊ သုံးမတြာကာလအထူးအားဖြင့်၊ အဝေး သို့လှမ်းခေါ်သောအခါ၊ တေးသီသောအခါ၊ ငိုကြွေးသောအခါ တို့၌၊ဒီဃ၏ပကတိ မတြာကာလထက်လွန်၏၊ ဤအခါကိုစွဲ၍။ ပ္လုဃတေဒီဃမတိက္ကန္တေတိပ္လုတော–ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ဒီဃကာလကိုလွန်တတ်သောသဏ္ဌာန်ကြောင့်၊ပ္လုတ်မည်၏၊ ထို့ ကြောင့်ရုဠ္ဌဗောဓိကာ–သာရသ္ဂတိစသောကျမ်းတို့၌။ ။ဒူ ရာဝှါနေစဂါနေစ၊ရောဒနေစ၊ပ္လုတားမတား(သ)။ ။ဒူရာဝှါနေစ ဂါနေစ၊ရောဒနေစပ္လုတောမတော။(မ)။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန် မာပြန်ကား။ ။ဒူရာဝှါနေစ။အဝေးသို့လှမ်းခေါ်သောအခါ၌ရင်း။ ဂါနေစ။တေးသီသောအခါ၌ရင်း။ ရောဒနေစ။ငိုကြွေးသောအ ခါ၌ရင်း။ပ္လုတော။ပ္လုတ်ကို။မတော။သိအပ်၏။ ။ဤကားမြန် ပြန်။ ။ဥဒတ္တာနုဒတ္တ သရိတ–သုံးပါး၌လည်း။ အသံကိုမြှင့်၍ ရွတ်ဆိုသောအခါ။ ဥဒ္ဓမာကမ္ဗဒေတီတိဥဒတ္တော–ဟူသောဝစ နတ္ထနှင့်အညီ။အထက်သို့လွှံမြှင့်၍အသံကိုပေးတတ်သောသဏ္ဌာန် ကြောင့် ဥဒတ္တမည်၏။ အသံကိုနိမ့်၍ ရွတ်ဆိုသောအခါ။ နဥ ဒတ္တောအနုဒတ္တော–ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ၊ ဥဒတ္တမှတစ်ပါး သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်တတ်သောသဏ္ဌာန်ကြောင့် အနု ဒတ္တမည်၏။ဥဒတ္တသဒ္ဒ၏အဋ္ဌနှင့်၊ အနုဒတ္တသဒ္ဒ၏အဋ္ဌကိုယူ၍ ရွတ်ဆိုသောအခါ။ သို့မဟုတ်။အမျှအားဖြင့်ရွတ်ဆိုသောအခါ။ သရောအဿဿာတ္တိတိသရိတော–သမတော ဈရိတဗ္ဗောကထိ တဗ္ဗောတိသရိတော–ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ၊ အမျှအားဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သောသဏ္ဌာန်ကြောင့်သရိတမည်၏။ထို့ကြောင့်ဂဗ္ဘ ထိရတ္ထုံကျမ်း၌။ ။တတြတာလွှာ ဒိဗ္ဗညာနေဖူဋ္ဌာဘာဂေ နိပ္ဖန္နာဥဒတ္တားတဧတြဝနိဧဌ္ဌရုဋ္ဌာယဉ်မာဂေကာနုဒတ္တားဖြထမ

မန္ဒိရုဒတ္တ တယောဗ္ဗာယဲ့ ဥတ္တရာန္ဒိမန္ဒုဒတ္တ တယောဗ္ဗာယဲ့မြော ဏားသွရိတ။(သ)။ ။တတြတာလွာဒိသုဌာနေသုဥဒ္ဓဘာဂေ နိပ္ဖန္နော၊ဥဒတ္တော–တတြေဝနိဗ္ဗေန ဥစ္စာရိယမာနော အနုဒတ္တော ပထမမဒ္ဓဓုဒတ္တရစ္စာရိယဥတ္တရဒ္ဓ မန္ဒုဒတ္တရစ္စာရိယမာနော သရိ တော။(မ)။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။တ တြဝစနေ။၌။ တာလွာ ဒိသု။ တာလု အစ ရှိကုံသော။ ဌာနေ သု။ဌာန်တို့၌။ ဥဒ္ဓဘာဂေ။ အထက် အဘို့၌။ နိပ္ဖန္နော။ ပြီးသော အသံသည်။ ဥဒတ္တော။ ဥဒတ္တ မည်၏။ တတြေဝ။ ထိုတာလု အစရှိသော ဌာန်၌ပင်လျှင်။ နိဗ္ဗေန။ နိမ့်သော အားဖြင့်။ ဥစ္စာ ရိယ မာနော။ ရွတ်ဆို အပ်သော အသံ သည်။ အနု ဒတ္တော။ အနုဒတ္တမည်၏။ပထမမဒ္ဓံ။ ပထမအဒ္ဓဟုဆိုအပ်သော။ ဥဒတ္တံ။ ဥဒတ္တကို။ ဥစ္စာရိယ။ ရွတ်ဆို၍။ ဥတ္တရဒ္ဓံ။ နောက်ဖြစ်သော အဒ္ဓ ဟုဆိုအပ်သော။ အနုဒတ္တံ၊ အနုဒတ္တကို။ ဥစ္စာရိယမာနော။ရွတ် ဆိုအပ်သော အသံသည်။ သရိတော။ သရိတမည်၏။ ။ဤ ကားမြန်မာပြန်။ ။ဤဥဒတ္တာနုဒတ္တသရိတသုံးပါးသည်။ရဿ– ဒီဃ–ပ္လုတ်–တို့ခဲ့သို့ မတြာကာလအထူးမရှိ၊ ၎င်းရဿ–ဒီဃ– ပ္လုတ်တို့သို့လိုက်၍မတြာကာလကိုသိလေ။ ။တနယ်းလည်း၊သ ရမဘက် သက်သက်သောဗျည်းကိုလောင်းစွက်၍ မတြာကာ လနှင့်တကွ၊ ရွတ်ဆိုရံလက္ခဏာကိုပြဆိုဦးအံ့။ ။ရဿသည် တစ်မတြာကာလရှိ၏။ဒီဃသည်နှစ်မတြာကာလရှိ၏။ ပ္လုတ် သည် သုံးမတြာ ကာလရှိ၏။ သရမဘက် သက်သက်သော ဗျည်းသည်မတြာဝက်မတြာခွဲကာလရှိ၏။ ။သရမဘက်သက် သက်သောဗျည်းဟူရာ၌ ဥပမာကား။ဗုဒ္ဓံ–ဟူသောပုဒ်၌။ ဓနိ တ–ဓအောင်ချိုင့်၏အထက်၊သိထိလ–ဒထွေးသည်၊ ဗု–အက္ခရာ ကို–ဒ်–ဟူ၍အသတ်သံယုဂ်ပြုလုတ်လျှက်တည်၏။ ၎င်း–ဒ်–ကို ပင်၊သရမဘက်သက်သက်သောဗျည်းဟုဆိုလိုသည်။ ။ထို အခါ မတြာဝက် မတြာခွဲ ကာလရှိ၏။ ဤသို့မတြာကာလကို မှတ်။ထို့ကြောင့်သာရသွတီစသောကျမ်းတို့၌။

ဧကမာတြော်ာဘဝေဒ်ဖြသွေ့ာ၊ ဒွိမာတြားဒီဃဴရုယှိတေ။

တြိမာတြာဿုပ္လုတောဉ္ဇေ်ယော၊ဗျဉ္ဇနံစာဒ္ဓမာတြကံ။(သ)
ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ဤကိုရည်၍၊ဝစနတ္ထဇောတိကာ၌။ ။

ဧကမတ္တော်ာဘဝေရဿော၊ဒွိမတ္တော်ာဒီဃမုစ္စတေ။

တိမတ္တော်ာတုပ္ပုတောဉေယျော၊ဗျဉ္ဇနံစဍ္ဎမတ္တကံ။(မ)
ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။ဖြန်မာပြန်ကား။ ။ဧကမတ္တော်ာ။တစ်မ
တြာကာလရှိသောသရသည်။ ရဿော။ ရဿမည်သည်။ဘ
ဝေ။ဖြစ်၏။ ဒွိမတ္တော်ာ။ နှစ်မတြာကာလရှိသောသရကို။ဒီဃံ။ဒီ
ဃမည်၏ဟူ၍။ ဥစ္စတေ။ ဆိုအပ်၏။ တု။ ထိုမှတစ်ပါး။ တိ
မတ္တော်ာ။ သုံးမတြာကာလရှိသောသရကို။ပ္လုတော။ ပ္လုတ်မည်
၏ဟူ၍။ ဉေယျော။ သိအပ်၏။စ။အထူးကား။ အဍ္ဎမတ္တကံ။မ
တြာဝက်မတြာခွဲကာလရှိသောအက္ခရာကို။ဗျဉ္ဇနံ။ဗျဉ္ဇနမည်၏
ဟူ၍။ဉေယျံ။၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။သောတုဇနတို့
အထူးသတိမူရား၏။ ။တြိမာတြာဿုပ္လုတောဉ္ဇေ်ယော-ဟူသော
ပါဠ်၌၊ပ္လုတော-ပုဒ်ကို၊ ပ္လုတော-ဟုဝစနတ္ထဇောတိကာဆရာ
ရေးသားပြန်ဆိုတော်မူသည်။ ကျွန်ုပ်ကလည်းအတုလိုက်၍ ပ္လု
တော-ဟူ၍ပင် ရေးသား ပြန်ဆိုခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ ပြန်ဆိုခြင်း
ကားမသင့်။အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ။ ။ဒူရာဝှါနေစဂါနေ
စ၊ရောဒနေစပ္လုတားမတား။ ။ဟူသောပါဠ်၌။ပ္လုတပုဒ်သည်။ဒူ
ရာဝှါနစသောသုံးပုဒ်ရှိသည်အနက်တွင်၊ ဂါနေစဟူသောပုဒ်နှင့်
လည်းဆက်ဆံရကား။ ဂီတသရကိုပင်၊ တုလျာဓိကရဏအား
ဖြင့်ပ္လုတဟုဆိုလိုသည်။ ယင်းသို့ ဖြစ်လပ်သော်။ ဂီတသရနှင့်
တုလျာဓိကရဏဖြစ်သော ပ္လုတပုဒ်ကို၊ပ္လုတောဟုရင်း ဆရာ
ပြန်ဆိုသည့်အတိုင်းယူခဲ့လျှင်၊ သဒ္ဒသင်္ဂဟပါဠိတော်၌၊ မြတ်
စွာဘုရားသခင်သည်။ ။နဘိက္ခဝေပ္လုတေန-ဂီတဿရေန
ဓမ္မောဘာသေတဗ္ဗော။ ။စသည်ဖြင့်သာဟောတော်ရာ၏။ဤ
သို့မဟောမူ၍။ ။နဘိက္ခဝေအာယာတကေန ဂီတဿရေန
ဓမ္မောဘာသေတဗ္ဗော။ ။စသည်ဖြင့်ဟောတော်မူသည်ကို

ဖွေ့ခံ့လျှင်။ တြိမာတြာ ဿုဋ္ဌုတောဒေါ်ယော-ဟူသောသကဍုပါ ဒကို။ တိမတ္တာယာတကောညေယျော-ဟူ၍ အာယာတကပုဒ် နှင့်ပြန်ဆိုမှသာအသင့်ဟုမှတ်။ ။ပ္လုတ်သည်သုံးမတြာကာ လဖြင့်၊ ဒီဃကာလကိုလွှံ၍အတိဒီဃဖြစ်သခဲ့သို့၊ အာယာတက သည်လည်း ဒီဃကာလကိုလွှံ၍ အတိဒီဃ ဖြစ်သည်ဟုမှတ်။ နှိုင်းညှိရံသက်သေကား။ ။အာယာတကောနာမ။လ။တံဝိနာ သေတွာအတိဒီဃံကာတုံနဝဋ္ဋတိ။ ။ဟူသောဗုဒ္ဓဝါအဋ္ဌက ထာသက်သေနှင့်နှိုင်းညှိလေ။ ။ဤကားအရေးသတိရှားရုံ။ ။ ဤသို့ ပြဆိုအပ်ပြီးသော၊ ရဿ-ဒီဃ-ပ္လုတ-ဗျဉ္ဇန-ဒုင်းလေး ပါးကို၊မတြာကာလအားဖြင့်မှတ်သားပြီးမှ။ မတြာကာလကိုမ ယုတ်အောင် ရွတ်ဆိုလိုသောဝဒ္ဓနပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရဿကိုရွတ် ဆိုသောအခါကြိုဝ်း၏ အသံပမာဏလော် ရွတ်ဆိုအပ်၏။ ဒီဃ ကိုကျီး၏အသံပမာဏလော်ရွတ်ဆိုအပ်၏။ ပ္လုတ်ကိုဥဒေါင်း ၏အသံပမာဏလော်ရွတ်ဆိုအပ်၏။ သရမဘက်သက်သက် သောဗျည်းကိုမြွေဘာ၏အသံပမာဏလော်ရွတ်ဆိုအပ်၏။ အ ဘယ်ကြောင့် နည်းဟူမူ။ ရဿ-ဒီဃ-ပ္လုတ-ဗျဉ္ဇန-ဒုင်းလေး ပါးကို၊ ထိုသတ္တဝါ လေးမျိုးတို့ ရွတ်ဆို တတ်သော ကြောင့် တည်း။ ထိုကြောင့်မဟုတ်လောသာရသ္သတိကြဏ်း၌။ ။

စာပပေတ္တိကံဝဒေန္တာတြာ ဒ္ဒိမာတြာ ဝါယသောဝဒေတ်။
တြိမာတြာ တုဂိခိပြု၊ယာ၊ နကုလစ္ဆန္ဒမာတြာ ကံ။(သ)
ကိကိဒိဝေါကေမတ္တုံ၊ ဒွိမတ္တုံဝါယသောဝဒိ။
တိမတ္တုံတုနီလဂီဝေါ၊ နကုလောစဍ္ဍမတ္တကံ။(မ)

ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ကေမတ္တုံ။ တစ်မတြာ ကာလရှိသောရဿကို။ ကိကိဒိဝေါ။ ကြိုဝ်းသည်။ ဝဒိ။ ရွတ်ဆို တတ်၏။ [ဤ၌၊ စာပ-ပုဒ်ကို၊ ဂမ္ဘီရသွာမ်အာဘိဓာန်၌။ ။စာပ- သွဏ်ရုဓေ့-နီလဂ်ခဂေ။ ။ဟုသွင့်ဆိုရကား။ ဗာရာဏသီ ပြည်ရှိ၊ နေပါလဒေ္တအမည်ရှိသောပုဏ္ဏားကြီးသည်၊ သွဏ်ရု ဓေ့-ဟူသောပုဒ်ကိုဖွေ့ခံ၍၊ ပြောင်ရွှေရွှေအဆင်းရှိသောဉီးစွန်း

ဓွေးရှိသည်-ဟူရကား၊ သစ်တော၁ံ ဌက်ကို ယောဇနာ၏။ထို ပုဏ္ဏားကြီးသည်၊ သစ်တော၁ံဌက်၏ နှုတ်သီးဖြင့်၊သစ်ကိုင်းစ သည်တို့၌ခေါ်သောအသံကိုပင်။ ဌက်သံဟုထင်၍ ယောဇနာ သည်။ ။မြန်မာပြည်ရှိအချို့ပုဏ္ဏားတို့သည်။ နိလံဂ-ပုဒ်ကို ရွှေ၁ံ၍။စိန်းသောကိုယ်အင်္ဂါရှိသည်-ဟူရကား၊ခိုဝ်သတ္တဝါကို ယောဇနာကြကုံ၏။ထိုပုဏ္ဏားတို့ယောဇနာအတိုင်း၊ လူ၏ငိုသံ ခဲ့သို့ရှည်လံစွာ ရွတ်ဆိုတတ်သော၊ ခို၏အသံနှင့်၊ တစ်မကြာ ကာလရှိသောရသကားမဟာပ်မိပေစွ။ ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်တော် မူသော-သိပတိုင်ကျွန်း-သုမင်္ဂလ ဆရာ တော်ကြီး သည်ကား။ သွဏ်ဂူဓေ့-ပုဒ်ကိုရွှေ၁ံ၍။ ပြောင်ရွှေရွှေအဆင်းရှိသော-ဦးစွန်း မွေးရှိသော။ဦးစွန်းမွေးဟူရာ၌။ ဦးထိပ်၌ပေါ်သောအမွေးသော မညာကိုဆိုလိုသည်။ ခေါင်းဦးစွန်းခဲ့သို့မြင့်သော ဦးစွန်းကိုမဆို လို။နိလင်္ဂ-ပုဒ်ကိုရွှေ၁ံ၍၊စိန်းသောကိုယ်အင်္ဂါရှိသော။ကိကိ-ဒိ ဝ-ပုဒ်၏ပရိယာယ် ဖြစ်၍။ ကိကိ-ဒိဝဏ္ဏတိ ကိကိ ဒိဝေါ-ဟူ သောဝစနတ္ထနှင့်အညီ-ကိကိ-ကိကိ-ဟူ၍ ရွတ်ဆိုတတ်သော သတ္တဝါကား။ကြိုဝ်းသတ္တဝါတည်းဟုနှစ်လုံးပိုက်တော်မူ၍၊ကြိုဝ်း ကိုသင်ကြားပို့ချတော် မူလိုက်ရကား၊ ကြိုဝ်းကိုယောဇနာလိုက် သည်]ဗွိမတ္တံ။နှစ်မကြာကာလရှိသောဒီဃကို။ ဝါယသော။ကျိုး သည်။ဝဒိ။ရွတ်ဆိုတတ်၏။တု။ထိုမှတစ်ပါး။တိမတ္တံ။သုံးမကြာ ကာလရှိသောပ္လုတ်ကို။နိလဂီဝေါ။ ဥဒေါင်းသည်။ဝဒိ။ရွတ်ဆို တတ်၏[ဤ၌။ဂိဝိ-ပုဒ်ကိုဂဗ္ဘသွာဒ်အဘိဓာန်၌။ ။ဂိဝိန်-မ ယုရေဝဝေယျာ။ ။စသည်ဖြင့်။ဥဒေါင်းဟူသောအနက်-မိး ဟူသော အနက်-ကန္နကြုတ်နီပင် ဟူသော အနက်-ကိတ်ကြိုဟ် ဟူသောအနက်-ကြက်ဟူသောအနက် စသည်ဖြင့်များစွာဘွင့် ဆိုတော်မူသည်။ ထိုအနက်တို့တွင်။ မြန်မာပြည်ရှိအချို့ပုဏ္ဏား တို့သည်၊ ကြက်ကိုယောဇနာကြကုံ၏။ သုမင်္ဂလ ဆရာတော် ကြီးသည်ကား၊ ဥဒေါင်းကိုယောဇနာတော်မူသည်။ နှစ်သက် ရာကိုယူ]စ။အထူးကား။အဍ္ဎမတ္တကံ။ မကြာဝက်ကာလရှိသော

ဗျည်းကို။နကုလော။မြွေဘာသည်။ဝဒိ။ရွတ်ဆိုတတ်၏။[ဤ၌။န
ကုလ–ပုဒ်ကို၊မြန်မာပြည်ရှိအချို့ပုဏ္ဏားတို့သည်၊ ရှင့်ကိုယောဇ
နာကြကုံ၏။ဤကားအလွန်ယုတ္တိမရှိ၊ ရှင့်၏အသံနှင့်မတြာဝက်
ကာလရှိသောဗျည်းကားမဟုပ်မိပေစ္။ဂမ္ဘီသွာယ်၌လည်း။ ။
နကုလ–သပ်ဝေရိနိဗဒ္ဓေဩ။ ။ဟူ၍ဘွင့်ဆိုတော်မူသည်။ ။
နကုလ။ နကုလ–ပုဒ်သည်။ သပ် ဝေရိနိ။ မြွေ၏ ရန်သူ ဖြစ်
သော။ဗဒ္ဓေဩ။ မြွေဘာဟူသောအနက်၌။သျှာတ်။ဖြစ်၏။ ။
ဤသို့ဘွင့်ဆိုရကားသုမင်္ဂလဆရာတော်ကြီးသည်။ မြွေဘာကို
ယောဇနာတော်မူသည်။ ။ဤကားဂါထာ၏မြန်မာပြန်။ ။
ပြဆိုခဲ့သောမတြာဝက်ရှိသောဗျည်း၏အသံကို။ ။အဒ္ဓမတ္တ
ကံဗျဉ္ဇနံ။ ။ဟူသောသျှာသနပါဠိမိန့်ဆိုအပ်သည်နှင့်အညီ။ဗျည်း
တို့သည်သက်သက်သောအခါ မတြာခွဲကာလရှိ၏ဟုကြဏ်း
စာတို့၌အဆိုရှိ၍သာ သောတုဇနတို့သိကြရသည်။မြန်မာလူမျိုး
တို့၏အသံ၌ကားမပါမရှိ။ဥပမာကား။ မကိုန်–ဟူသောစကား
၌၊ သတ်၍ဖွားအပ်သော သရကာင်းသော–န်–၏အသံသည်၊ မြွေ
ဘာ၏အသံပမာဏခန့်မျှ မပါမရှိ။ မကိုန်–ဟု ရွတ်ဆိုရာ။ သု
ဏန္တပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မည်သည့် အက္ခရာနှင့်သတ်၍ ဖွားသည်ဟု
ကြားခါမျှဖြင့်မသိနိုင်။ရေးသားသည်ကိုတွေ့မြင်မှသာ။ ဋ္ဌသတ်
သည်ဟု သိနိုင်သည်။ဣင်္ဂလိသ်–ဟိန္ဒီ–စသော လူမျိုးတို့၌ကား
ပြသ ထင်ရှားစွာ ပါရှိ၏။ ဥပမာကား။ မြန်မာ ဘာသာ အားး
ဖြင့်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဘုန်းကြီး–ဟူသောစကားကို။ ဣင်္ဂလိသ်ဘာ
သာအားဖြင့်[BUDDHISTPRIEST—ဗုဒ္ဓိစ်တ်ပြိစ်တ်]ဟုခေါ်
၏။ ထိုစကား၌။ သတ်၍ဖွားအပ်သော–စ်–တ်–ဇင်းအက္ခရာတို့
၏အသံသည်။ ထိုလူမျိုးတို့၌၊ မြွေဘာ၏အသံပမာဏခန့်ရှတ်
တရက်ရောနှောပါရှိ၏။ ဤအသံကိုပင် ဗျည်းတို့သည် သက်
သက်သောအခါမတြာခွဲကာလရှိ၏ဟုဆိုလိုသည်။ ။သိဋ္ဌ ဓ္ဌ
ဓောရဒိ ၌ကား၊ ဗျည်းကို နှုတ်ပယ်၍။ ရသ–ဒိဃ–ပ္လုတ်–
ဇင်းသုံးပါးကို။သာရသ္မတိ၌ခဲ့သို့။သတ္တဝါတစ်မျိုးစိနှင့်အသီးအ

ဒါဒီးပြဆိုလျှင်၊ ကျယ်စနိုးထင်၍။ တစ်ကောင်သောသတ္တဝါ၏ အသံပမာဏဖြင့်မတြာကာလကိုပြဆိုတော်မူသည်။ ။ထင်ရှားပြီးအံ့။ ။ယ္လုလောကဠ်။ကြက်တည်ညင်တွ်သည်။ ဥ–သရတစ်လုံးကိုအစွဲပြု၍။ ဥ–ဦ–ဦ၃–ဟူ၍အသံသုံးဆင့်တွန်၏။ ထိုတွံသံ၌။ ပထမ–ဥသည်ရဿ၏တစ်မတြာကာလမည်၏။ ဒုတိယဦသည်။ ဒီဃ၏နှစ်မတြာကာလမည်၏။ ၃ ဂဏန်းရေးသားမှားအပ်သောတတိယဦသည် ပ္လုတ်၏ သုံးမတြာကာလမည်၏။ ဤသို့တစ်ကောင်သော သတ္တဝါ၏အသံပမာဏဖြင့်။ မတြာကာလကိုမှတ်ဟူလို။ထို့ကြောင့်သဒ္ဒနီတိကော်မုဒီကြောင်း၌။ ။ဦကာလောပြသွဒီဃပ္လုတး။(သ)။ ။ဦကာလောရဿဒီဃပ္လုတော။(မ)။ ။ဟူ၍သုတ်တည်တော်မူသည်။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ဦကာလော။ဥ–ဦ–ဦ၃–ဟူသောကြက်တွံသံကာလရှိသောသရသည်။ ဝါ။ဥ–ဦ–ဦ၃–ဟူသော ကြက်တွံသံကာလခဲ့သို့သောကာလရှိသောသရသည်။ ယထက္ကမံ။ အစဉ်အားလျော်စွာ။ ရဿဒီဃပ္လုတော။ရဿဒီဃပ္လုတ်ဟူသောအမည်ရှိသည်။ဘဝတိ။၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ဦကာလော–ပုဒ်ကို။ ဥစ–ဦစ– ဦစ–ဟု၊ ၎င်းဝုတ္တိ၌ ကောသိုဒ် ဝါကျရကား။ဥ–ဦ–ဦ–ဟူ၍သုံးလုံးယောဇနာ။ ။ကုက္ကုဋ္ဌရုတေဦကာလေ။ ။ဟု၊၎င်းဋီကာ၌ဘွင့်ဆိုရကား။ကြက်တွံသံကာလရှိသောဟုထည့်၍ယောဇနာ။ ။ဤကားသကဋအလိုသရကျွရာ(၉၀)ကိုဘော်ပြချက်။ ။

—(19) ဗျဥ္ဇနက္ခရာ ဟူသည် [သေသာ ဗျဥ္ဇနာ] ဟူသောသုတ်နှင့် အညီ၊ အကျဉ်း အားဖြင့်က–အစ၊ နိဂ္ဂဟိတ်– အဆုံးပေါင်း သုံး ဆယ် သုံးလုံး တည်း။ အ ကျယ် အား ဖြင့် ကား (၂ဂဂ)လုံး အရေ အတွက် ရှိကုံ၏။ ။ထင်ရှားပြီးအံ့။ ။ နိဂ္ဂ ဟိတ် နှင့် တ ကွ သရ ရှစ် လုံး ပေါင်း ကိုး လုံး သော

အက္ခရာ တို့သည်။ နိဂ္ဂဟိတ် သည့် ကြည့် အပ် သော ကျွင်း
ဗျဉ္ဇနက္ခရာ ၃၂ လုံးတို့နှင့် ဆက်ဆံ ရကား
နိဂ္ဂဟိတ်–သရ–ဂုင်း ၈ လုံး နှင့် မျှော်ပွား သော်။
ဗျဉ္ဇနက္ခရာပေါင်း ၂ဂဂ လုံး အရေအတွက် ရှိကုံ၏။
ထို့ကြောင့်ကစ္စာယနသောဒ္ဒိုကာတတိယပရိစ္ဆေဒအဘွင့်၌။ ။
အဋ္ဌသရာဇေကံနိဂ္ဂဟိတံ ဗတ္တိံသဗျဉ္ဇနေသု နဝဘေဒါ ဟောန္တိ
တသ္မာဧကဗျဉ္ဇနဿနဝနဝဘေဒတ္တာအဋ္ဌာသိတိဒွိသတဗျဉ္ဇနာ
နိဟောန္တိ။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။အဋ္ဌ
သရာ။ရှစ်လုံးသောသရသည်၎င်း။ဧကံနိဂ္ဂဟိတံ။တစ်လုံးသော
နိဂ္ဂဟိတ်သည်၎င်း။ ဗတ္တိံသဗျဉ္ဇနေသု။ သုံးဆယ်နှစ်လုံး သော
ဗျည်းတို့၌။ နဝဘေဒါ။ ကိုးလုံး ပြားကုံသည်။ ဟောန္တိ။ ကုံ၏။
တသ္မာ။ကြောင့်။ဧကဗျဉ္ဇနဿ။တစ်လုံးသောဗျည်း၏။ နဝနဝ
ဘေဒတ္တာ။ကိုးလုံးကိုးလုံးပြားသောကြောင့်။ အဋ္ဌာသိတိဒွိသတ
ဗျဉ္ဇနာနိ။ နှစ်ရာရှစ်ဆယ်ရှစ်လုံးသောဗျည်းတို့သည်။ဟောန္တိ။
ကုံ၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။နိဂ္ဂဟိတ်ကို၊ ရသ–သုံးလုံး၊
ဗျည်းသုံးဆယ်နှစ်လုံး၊ ပေါင်းသုံးဆယ်ငါးလုံးတို့နှင့်ဆက်ဆံ၍၊
နိဂ္ဂဟိတ်ပေါင်း သုံးဆယ်ငါးလုံး မျှော်ပွါးပြီးလျှင်၊ မျှော်ပွါးခဲ့
သော၊ နှစ်ရာရှစ်ဆယ်ရှစ်လုံးနှင့်တစ်ဘန်ပေါင်း၍၊ ဗျည်းပေါင်း
(၃၂၃) လုံးဟု ရေးသား သင့်၏။– ၎င်းကစ္စာယန သောဒ္ဒိုကာ၌
မဆိုရကားမရေးသားလိုပြီ။ ။ဤကားဗျဉ္ဇနက္ခရာ(၂ဂဂ)လုံး
ကိုဘော်ပြချက်။ ။

—(၂၀) တနည်းကား။ သရဟူ၍၎င်း၊ ဗျည်းဟူ၍၎င်းမရေ
တွက်မူ၍။ အက္ခရာ သာမညအားဖြင့် ရေတွက်သည် ရှိသော်
[အက္ခရာပါဒယောဧကစတ္တာလီသံ] ဟူသော သုတ်နှင့် အညီ။
အကျဉ်း အားဖြင့်၊ အ–အစ နိဂ္ဂဟိတ် အဆုံးပေါင်း လေးဆယ်
တစ်လုံး တည်း။ အကျယ် အားဖြင့် ကား။ (၅၆၃)လုံး အရေ

အတွက် ရှိကုံ၏။ ။ထင်စွာ ပြဦးအံ့။ ။နိဂ္ဂဟိတ် သည် ကြည့် အပ်သော သုံးဆယ် နှစ်လုံးသော ဗျည်း တို့သည်။ နိဂ္ဂဟိတ်နှင့်တကွ သရရှစ်လုံးပေါင်း ကိုးလုံးနှင့် ဆက်ဆံရကား။

ဗျဉ္ဇနက္ခရာ ၃၂ လုံး ကို၊ နိဂ္ဂ ဟိတ် သရ
ရင်းအက္ခရာ ၉ လုံးနှင့် မြှောံ ပွား သော်။
ဗျဉ္ဇနက္ခရာပေါင်း ၂၈၈ လုံးအရေအတွက်ရ၏။ ရင်း
ဗျည်းကိုသရရဟိတဗျည်း ၃၃ လုံးနှင့် ပေါင်း သော်။ သရ
မိဿကဗျည်းပေါင်း (၃၂၁) လုံး အရေအတွက်ရှိကုံ၏။

ဤကား၊ သရနှင့်ရောသော–
သရမိဿကဗျည်းပေါင်း(၃၂၁)

အ– အစ၊ ဩ–အဆုံး ရှိသော ရှစ်လုံး သော သရ တို့သည်။ သုံး ဆယ် သုံး လုံး သော ဗျည်း တို့ နှင့် ဆက် ဆံ ရကား။

သရက္ခရာ ၈ လုံး ကို။ အ လုံး ရုံ သော
ဗျဉ္ဇနက္ခရာ ၃၃ လုံး နှင့် မြှောံ ပွား သော်။
သရက္ခရာပေါင်း ၂၆၄ လုံးအရေအတွက်ရ၏။ ရင်း
သရကို၊ ဗျဉ္ဇနရဟိတသရ ၈ လုံးနှင့် ပေါင်းသော်။ ဗျဉ္ဇန
မိဿကသရပေါင်း (၂၇၂) လုံးအရေအတွက် ရှိကုံ၏။

ဤကား၊ ဗျည်းနှင့်ရောသော
ဗျဉ္ဇနမိဿကသရပေါင်း(၂၇၂)

ဤသို့နှစ်နယ်းမြှောံပွားခဲ့ရာတွင်။ ပထမမြှောံပွားခဲ့သော။ သရ
မိဿကဗျည်းပေါင်း ၃၂၁ လုံးနှင့်ဒုတိယမြှောံပွါးအပ်
သေါ်ဗျဉ္ဇနမိဿကသရပေါင်း ၂၇၂ လုံးကိုပေါင်းသော်အလုံးရုံ
အက္ခရာပေါင်း ၅၉၃ လုံးအရေအတွက်ရှိကုံ၏။
ထို့ကြောင့်ကစ္စာယနသောဒဂိုကာတတိယပရိစ္ဆေဒအဘွင့်၌။ ။
အစ္စသရာဧကံ နိဂ္ဂဟိတံဗတ္တိံ သဗျဉ္ဇနေသု နဝသေဒါဟောန္တိ။
တဘ္ဘာဧကာ ဗျဉ္ဇနသသ နဝနဝသောဒတ္တာအစ္စာသိတိဗွိသတဗျဉ္ဇ
နာဒိဟောန္တိ။ ။သရရဟိတေနဗျဉ္ဇနေနသဒ္ဓိံဧကာဝီသာဓိက
တိသတာနိ ဟောန္တိ။ ။အစ္စသု သရေသု ဧကေကာသ အ

ရဿ။ တေတ္တိံသတေတ္တိံသ ဘေဒတ္တာ စတုသဋ္ဌိဒွေသတာနိ ဟောန္တိ။ ။ဗျဉ္ဇနပိရဟိတေန အဍ္ဎသရေနသဒ္ဓိံ။ ဒွါသတ္တာဓိကဒွိသတာနိ။တသ္မာသဗ္ဗေအက္ခရာတေနဝုတာဓိကပဉ္စသတာနိဟောန္တိ။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။အဍ္ဎသရော။ ရှစ်လုံးသောသရတို့သည်ပင်။ ဧကံနိဂ္ဂဟိတံ။ တစ်လုံးသောနိဂ္ဂဟိတ်သည်ပင်။ ဗတ္တိံသ ဗျဉ္ဇနေသု။ သုံးဆယ်နှစ်လုံးသောဗျည်းတို့၌။ နဝဘေဒါ။ကိုးလုံးပြားကုံသည်။ ဟောန္တိ။ကုံ၏။တသ္မာ။ကြောင့်။ ဧကဗျဉ္ဇနဿ။ တစ်လုံးသောဗျည်း၏။နဝနဝဘေဒတ္တာ။ ကိုးလုံးကိုးလုံးပြားသောကြောင့်။ အဍ္ဎာသိတိဒွိသတဗျဉ္ဇနာနိ။ နှစ်ရာ ရှစ်ဆယ် ရှစ်လုံး သော ဗျည်းတို့ သည်။ ဟောန္တိ။ ကုံ၏။ သရရဟိတေန။ သရကင်းသော။ ဗျဉ္ဇနေန။ ဗျည်းနှင့်။သဒ္ဓိံ။အက္ခ။ဧကဝီသာဓိကတိသတာနိ။နှစ်ဆယ်တစ်လုံးအလျှံရှိသောသုံးရာသောဗျည်းတို့သည်။ဟောန္တိ။ကုံ၏။ ။အဍ္ဎသုသရေသု။ ရှစ်လုံးသော သရတို့တွင်။ ဧကေကဿ သရဿ။ တစ်လုံးတစ်လုံးသော သရ၏။ တေတ္တိံသတေတ္တိံသ ဘေဒတ္တာ။သုံးဆယ်သုံးလုံး သုံးဆယ်သုံးလုံးပြားသောကြောင့်။ စတုသဋ္ဌိဒွေသတာနိ။ နှစ်ရာခြောက်ဆယ်လေးလုံးသော သရတို့သည်။ဟောန္တိ။ကုံ၏။ဗျဉ္ဇနပိရဟိတေန။ ဗျည်းကင်းသော။အဍ္ဎသရေန။ သရရှစ်လုံးနှင့်။သဒ္ဓိံ။အက္ခ။ ဒွါသတ္တာဓိကဒွိသတာနိ။ ခုနှစ်ဆယ် နှစ်လုံးအလျှံရှိကုံသော နှစ်ရာသော သရတို့သည်။ ဟောန္တိ။ကုံ၏။ တသ္မာ။ကြောင့်။ သဗ္ဗေအက္ခရာ။ အလုံးစုံသော အက္ခရာတို့သည်။ တေနဝုတာဓိကပဉ္စသတာနိ။ ကိုးဆယ်သုံးလုံးအလျှံရှိသော ငါးရာတို့သည်၊ဝါ။ ငါးရာကိုးဆယ်သုံးလုံးတို့သည်။ဟောန္တိ။ကုံ၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ဤကားအက္ခရာပေါင်း(၅၉၃)လုံးကိုဘော်ပြချက်။ ။

—(၃၁)ဤသို့နယအဘုံဘုံ၊အာဂုမ်ညာပကသာဓကတို့နှင့်တကွ ဘော်ပြရေးသားခဲ့သော အက္ခရာတို့သည်။ သို့မဟုတ်၊ ဝဏ္ဏတို့

ဍသည် [တထာဟိဓ္ဓာနကရဏပ္ပယတနေဟိဝဏ္ဏာဇာယန္တေ]ဟူသောရူပသိဒ္ဓိပါဌ်။မိန့်ပြအပ်သည်နှင့်အညီ။ဓ္ဓာန–ကရဏ–ပယတန–တို့ဖြင့် ဝဏ္ဏတို့၏ဖြစ်ပုံကိုပြဆိုရကား။ ဝဏ္ဏအပြား–ဓ္ဓာန်အပြား–ကရိဏ်းအပြား– ပယတ်အပြားတို့ကိုလည်း ရေးသားဘော်ပြအပ်၏။ထိုလေးပါးသောအပြားတို့တွင်။ ဝဏ္ဏအပြားဟူရာ၌၊ ဝဏ္ဏဟူသည် [အာဒယောတိတာလီသံဝဏ္ဏာ] ဟူသောမောဂ္ဂလာန်သုတ်နှင့်အညီ။ ဇော်–ဩတ်– ဟူသော ဝဏ္ဏနှစ်လုံးသည်။ဇ္ဈ–ဘောဏ္ဍ–အစရှိသောဥဒါဟြုဏ်တို့ကိုဓွေခံ၍ ပိဋကတ်တော်တွင် အကျိုးထင်ရကား ၎င်းနှစ်လုံးနှင့်တကွ၊ လေးဆယ်သုံးလုံးသော ဝဏ္ဏတို့ကိုရှေးဦးစွာ မှတ်သားအပ်၏။ ။

ဓ္ဓာန်အပြားဟူရာ၌။ဓ္ဓာန်ဟူသည်၊ နွှာသ်ဆရာ၏အလိုအားဖြင့်၊ ကဏ္ဍဓ္ဓာန်–တာလုဓ္ဓာန်–မုဒ္ဓဓ္ဓာန်–ဒန္တ ဓ္ဓာန်–ဩဋ္ဌဓ္ဓာန်– အားဖြင့် ငါးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုငါးပါးတို့ထက်–နာသိကဓ္ဓာန်သည်၊ သရဏဒါနအရာ၌၊ပိဋကတ်တော်တွင်အကျိုးထင်ရကား၊ ၎င်းနာသိကဓ္ဓာန်နှင့်တကွ၊ ရူပသိဒ္ဓိဆရာ၏အလိုအားဖြင့် ဓ္ဓာန်ခြောက်ပါး။ ထိုခြောက်ပါးတို့ထက်၊ ဥရဓ္ဓာန်သည် [ဥရာဒိနိဓ္ဓာနာနိနာမ] ဟူသောဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ [ဓ္ဓာနကရဏသမ္ဘဝံအဟာပေတ္တွာနာတိ ဥရာဒိနိဓ္ဓာနာနိသံဝုတာဒိနိ ကရဏာနိအဟာပေတွာ] ဟူသောသာရတ္ထဒီပဏီဋီကာတို့၌၊ သရဏဒါနအရာ၌ပင်၊ ဘွင့်ပြတော်မူသဖြင့်ပိဋကတ်တော်တွင်အကျိုးထင်ရကား။ ၎င်းဥရဓ္ဓာန်နှင့်တကွ၊ သဒ္ဒနိတိ–မောဂ္ဂလာန်ဆရာတို့၏အလိုအားဖြင့်။ ဓ္ဓာန်ခုနှစ်ပါးကိုမှတ်သားအပ်၏။ ။သဒ္ဒသာရတ္ထဇာလိနီ–ဆရာ၏အလိုအားဖြင့်ကား။ သဒ္ဒနိတိ–မောဂ္ဂလာန် ဆရာတို့၏ အလိုထက်၊ ဇိဝှါမူလဓ္ဓာန် တစ်ပါးကို လောင်းစွက်၍၊ ဓ္ဓာန်ရှစ်ပါးကို ပြဆိုတော်မူသည်၊ဤသို့ပြဆိုတော်မူသောဇာလိနီဆရာ၏ဝါဒသည် အသင့်ယုတ္တတရ ဖြစ်သည်ဟုမထင်၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ၊ ဂဗ္ဘလီရတ္ထံ–သာရသင်္ဂဟစသောကြဏ်းတို့၌။ ။

အဒေမ္ဗောညာနာနိဝဏ်နာ၊ ရုရုးကံဖွဲ့းဂိရညာထာ။
ဇိဌါမူလဥ္စဒဿဝိ၊ နာသိကောဓေမ္ဗောစတာလုစ။(သ)
ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ဤကိုရည်၍ဓာလိနီကြက်း၌။ ။

အဓ္မမ္မာနာနိဝဏ္ဏာနံ၊ ကဇ္ဈောသိရောဥရောပိစ။
ဇိဌါမူလဥ္စဒန္တောစ၊ နာသိကောဓမ္မောစတာလုစ။ (မ)
ဟူ၍၊ သကာဝူမှုပြီး၍၊ ထပ်တူထပ်မျှ ပြဆိုတော်မူသည်။ ။ဖြန်မပြန်ကား။ ။ဝဏ္ဏာနံ။တို့၏။ ဌာနာနိ။ ဖြစ်ရာဌာန်တို့သည်။ ကဇ္ဈောစ။ငင်း။သိရောစ။ ဦးခေါင်းငင်း။ဥရောပိစ။ငင်း။ ဇိဌါမူလဥ္စ။ လျှာရင်းငင်း။ဒန္တောစ။ငင်း။နာသိကောစ။ငင်း။ ဩဌောစ။ငင်း။တာလုစ။ငင်း။ထည့်။ဣတိ။သို့။အဓ္မ။ရှစ်ပါးတည်း။ ။ဤကားဖြန်မပြန်။ ။ဤသို့တူမျှလပ်သော်၊ ဇိဌါမူလဌာန်၌ဖြစ်သော၊ ဇိဌါမူလဇအက္ခရာကို၊ဂမ္ဘီရတွင် စသော ကြက်းတို့၌ [ဇိဌါမူလေတုကားပြောသွား]ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ကဲ- ခဲ-ဟူသောအက္ခရာနှစ်လုံးကိုပြဆိုတော်မူသည်။ ငင်းအက္ခရာနှစ်လုံးသည် ငါတို့ပိဋကတ်တော်၌မရှိခဲ့ရကား၊ဓာလိနီကြက်း၌ [သဗ္ဗေဝဏ္ဏာစဇိဌဌာ၊ဇိဌါမူလေသုဓာယရေ]ဟူ၍လျှာ၌တည်ကုံသောအလုံးစုံသောဝဏ္ဏတို့ကိုပြဆိုတော်မူသည်။ ဤသို့ပြဆိုတော်မူသည့်အတိုင်း။စကားနှစ်ရပ်ကိုဖွဲ့ချေ၍။ သကာဝူကြက်းတို့၌၊ သူတို့အက္ခရာနှင့်သူတို့ဌာန်၊ အလောတံကိုပင်၊ တံတံမရှုမှု၍ ဓာလိနီဆရာသည်၊ဇိဌါမူလဌာန်၌၊ မဖြစ်တံကောင်းသောဝဏ္ဏတွေရှိသ၍ကိုသိမ်းကျုံး၍ပြဆိုလိုက်ခြင်းသည်။ဖွဲ့ံဖွားဘွယ်ရာဝါဒတစ်ပါးအလားတူမဂဓ-သကာဝူတို့၌မထင်ရကားအသင့်ယုတ္တတရဖြစ်သည်ဟုမထင်၊ သို့အတွက်၊ ငင်းဇိဌါမူလဌာန်ကိုသဒ္ဒနီတိ-မောဂ္ဂလာန် ဆရာတို့သည်လည်း ပဇ်ထုံဘဲကြည်ကြပ်ရှိရော့ထင့်ဟု၊ချီးမွမ်းမိပေသတည်း။ ။ကရိုဏ်းအပြားဟူရာ၌၊ ကရိုဏ်းဟူသည်၊ ဇိဌါမဇ္ဈကရိုဏ်း-ဇိဌောပဂ္ဂကရိုဏ်း-ဇိဌဂ္ဂကရိုဏ်း-သကာဌာနကရိုဏ်းအားဖြင့်၊ကရိုဏ်းလေးပါးကိုမှတ်သားအပ်၏။ သရလာဝိုကာ၌ကား။ ။ဇိဌါဂြောပါဂြမဇ္ဈမူလာ

နိဝဇ္ဇောဘတ်ပဗ္ဗဇ္ဇုသွာန်တာလဝ္ဗာဒိယာဒါသမျက်သွာဂန္တိ။(သ)။ ။ ဇိဝှဇ္ဇေါ ပဂ္ဂမစ္ဆမူလာနိ ဝဏ္ဏုပ္ပဗ္ဗဇ္ဇိမွာန် တာလဝ္ဗာဒိယာဒါ သမ္ဗာ ဖုသန္တိ။(မ)။ ။စသည်ဖြင့်မိန့်ဆိုအပ်သောစကားတွင်၊ သက မွာနကရိုဏ်းအရာ၌၊ ဇိဝှါမူလဟု ဆိုလိုသည်၊ သို့သော်လည်း ထိုထိုသကဋ္ဌကြဏ်းတို့၌၊ ကရိုဏ်းဟူ၍ မရေတွက်ကြရကား ရူပသိဒ္ဓိ စသည်တို့၌ ပြဆိုသည် အတိုင်း၊ ဇိဝှါမစ္ဆစသော က ရိုဏ်းလေးပါးကိုသာမှတ်သားအပ်၏။ ။ပယတ်အပြား ဟူရာ ၌။ပယတ်ဟူသည်၊ ရူပသိဒ္ဓိစသည်တို့၌၊ သံဝုတ-ဝိဝဋ-ဖုဋ္ဌ-ဤ သမ္ဗုဋ္ဌ-အားဖြင့်ရင်းလေးပါးကိုသာပြဆိုတော်မူသည်။သကဋ္ဌ ကြဏ်းတို့၌ကားများစွာသောပယတ်တို့ကိုပြဆိုကြကုန်၏၊ ထိုသို့ ပြဆိုအပ်သော များစွာသောပယတ်တို့သည်၊ ပိဋကတ်တော် တွင်အကျိုးထင်ရကား၊ ရေးသားဘော်ပြအပ်၏။ ။ပယတ် သည်အဗ္ဘန္တရပယတ်-ဗာဟိရပယတ်အားဖြင့်၊ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ တွင်။အဗ္ဘန္တရပယတ်ဟူသည်ကား၊ ဖုဋ္ဌ-ဤသံဖုဋ္ဌ-ဤသံဝိဝဋ- ဝိဝဋ- သံဝုတ- အားဖြင့် ငါးပါးတည်း ထို့ ကြောင့်၊ လဃု ကောမုဒီကြဏ်း၌။ ။ပြယတ္တောဒွိဓာအာဘျန္တရောဗာဟျဲ့ အာဒျပဉ္စဓာသွဖြေပတ် သွဖြေပဒ္ဓိဝဒတ ဝိဝဒတသံဝဒတဘေ ဒါတ်။(သ)။ ။ပယတနောဒွိဓာ၊အဗ္ဘန္တရောဗာဟိရောစ-အာဒိ ပဉ္စဓာဖုဋ္ဌ- ဤသံဖုဋ္ဌ- ဤသံဝိဝဋ-ဝိဝဋ- သံဝုတ- ဘေဒေန။ (မ)။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ပယတနော။ ပယတ်သည်။အဗ္ဘန္တရော။အဗ္ဘန္တရပယတ်ရင်း။ ဗာဟိရော။ ရင်း။ဣတိ။သို့။ဒွိဓာ။ ၏။ အာဒိ။ အစဖြစ်သောအဗ္ဘန္တရပယတ် သည်။ဖုဋ္ဌ-ဤသံဖုဋ္ဌ- ဤသံဝိဝဋ-ဝိဝဋ-သံဝုတဘေဒေန။ဖြင့်။ ပဉ္စဓာ။၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ဗာဟိရပယတ် ဟူသည် ကား။ဝိဝါရ-သံဝါရ-သာသ-နာဒ-ဃောသ-အဃောသ- အပ္ပ ပါဏ-မဟာပါဏ-ဥဒတ္တ-အနုဒတ္တ-သရိတ-အားဖြင့်တစ်ဆယ် တစ်ပါးတည်း၊ ထို့ကြောင့်လဃုကောမုဒီကြမ်း၌။ ။ဗာဟျ ပြယတ္တေဘွေဒ္ဓိကာဒဿဓာ၊ ဝိဝါရဒ္ဓသံဝါရဒ္ဓ ဇွါသော နာဒေါဃော

ပေါ်အဃောပေါ်အလွှပြာဏော မဟာပြာဏာဥဒတ္တောအနုဒတ္တား
သွရိတဘေဒတိ။ (၁၁)။ ။ဗာဟိရပယတနောတု ဧကာဒသဓာ။
ဝိဝါရောသံဝါရောသာသော နာဒေါဃော ဃောသအဃောသော
အပ္ပပါဏော မဟာပါဏောဥဒတ္တော အနုဒတ္တောသရိတောစေ
တိ။(၁၂)။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။တု။ ထိုမှ
တစ်ပါး။ဗာဟိရပယတနော။ သည်။ ဝိဝါရော။ ဝိဝါရပယတ်
၎င်း။သံဝါရော။ သံဝါရပယတ်၎င်း။လ။သရိတော။ သရိတ
ပယတ်၎င်း။ဣတိ။သို့။ဧကာဒသဓာ။တစ်ဆယ်တစ်ပါးအပြားရှိ
၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ဤသို့အကြည်းအားဖြင့်ပြဆိုအပ်
သော၊ဝဏ္ဏ-၄၃-လုံး။ဌာန်-၇-ပါး။ ကရိုဏ်း-၄-ပါး။ အဗ္ဘန္တရ
ပယတ်-၅-ပါး။ဗာဟိရပယတ်-၁၁-ပါးတို့ကို၊ ရှေးဦးစွာမှတ်
သားပြီးမှ အသီးအသီးအက္ခရာတို့နှင့် ယှဉ်တွဲရေးသားခဲ့လျှင်၊
များပြားကျယ်ဝန်းမည်ဖြစ်သောကြောင့်။အသိဉာဏ်လည်းရှုပ်
ထွေးမည်ဖြစ်သောကြောင့် လွယ်လင့်တကူ မှတ်ယူဝိန့်သော
ဌာအလူးလူးသောကြဏ်းတို့နှင့်နှိုင်းညှိစင်းစား၍ ဇယားကွက်
ရေးသားလျှင် အကျဉ်း အားဖြင့် သိနိုင်ရာ၏ဟု နှစ်လုံးသွင်းရှိ
သည်ဖြစ်၍ အောက်တွင် ဇယားကွက်ရေးသားထားပါသည်၊ ၎င်း
ဇယားကွက်တွင်ကြည့်ရှု၍သိလေ။ ။

ဗာဟိရပယတ်တစ်ဆယ်တစ်ပါးမှာမူကား၊ ပထမဇယား
ကွက်ခဲ့သို့၊ ဝဂ်အက္ခရာငါးလုံးတို့၌ အစဉ်အတိုင်းမပြဆိုအပ်၊ ပ
ထမက္ခရာဒုတိယက္ခရာစသည်တို့၌သာပြဆိုအပ်ရကား၊ အသီး
ခွဲခြား၍၊ ဒုတိယဇယားကွက်ရေးသားထားပါသည် ၎င်းဇယား
ကွက်တွင်ကြည့်ရှု၍သိလေ။ ။

ဝဏ္ဏ	မှာန်	ကရိုဏ်း	အဗ္ဘန္တရပယတ်
အ	ကဏ္ဌမဏိ	သကမှာန်	သံဝုတ
အာ	ကဏ္ဌမဏိ	သကမှာန်	ဝိဝဋ
ဣ ဤ	တာလု	ဇိဝှါမဇ္ဈ	ဝိဝဋ
ဥ ဦ	ဩဋ္ဌ	သကမှာန်	ဝိဝဋ
ဧတ် ဧ	ကဏ္ဌတာလု	သကမှာန်	ဝိဝဋ
ဩတ် ဩ	ကဏ္ဌောဋ္ဌ	သကမှာန်	ဝိဝဋ
က၊ ခ၊ ဂ၊ ဃ၊ င၊	ကဏ္ဌမဏိ	သကမှာန်	ဖုဋ္ဌ
စ၊ ဆ၊ ဇ၊ ဈ၊ ည၊	တာလု	ဇိဝှါမဇ္ဈ	ဖုဋ္ဌ
ဋ၊ ဌ၊ ဍ၊ ဎ၊ ဏ၊	သိရ	ဇိဝှောပဂ္ဂ	ဖုဋ္ဌ
တ၊ ထ၊ ဒ၊ ဓ၊ န၊	ဒန္တမူလ	ဇိဝှဂ္ဂ	ဖုဋ္ဌ
ပ၊ ဖ၊ ဗ၊ ဘ၊ မ၊	ဩဋ္ဌ	သကမှာန်	ဖုဋ္ဌ
ယ၊	တာလု	ဇိဝှါမဇ္ဈ	ဤသမ္ဖုဋ္ဌ
ရ၊ ဠ၊	သိရ	ဇိဝှောပဂ္ဂ	ဤသမ္ဖုဋ္ဌ
လ၊	ဒန္တမူလ	ဇိဝှဂ္ဂ	ဤသမ္ဖုဋ္ဌ
ဝ၊	ဒန္တောဋ္ဌ	သကမှာန်	ဤသမ္ဖုဋ္ဌ
သ၊	ဒန္တမူလ	ဇိဝှဂ္ဂ	ဤသံဝိဝဋ
ဟ၊	ကဏ္ဌမဏိ	သကမှာန်	ဤသံဝိဝဋ
အံ၊ င၊ ည၊ ဏ၊ န၊ မ၊	နာသိက	သကမှာန်	ဖုဋ္ဌ
ငှ၊ ညှ၊ ဏှ၊ နှ၊ မှ၊ ယှ၊ ရှ၊ လှ၊ ဠှ၊ ဝှ၊	ဥရ	သကမှာန်	ဝိဝဋ

☞ ဒုတိယဇယားကွက်ဟိုဘက်မှာ။

ဤကား
ပဌမဇယားကွက်။

ဤကား ဒုတိယစယားကွက်။

ဝဏ္ဏ	[ဗာဟိရပယတ်တစ်ဆယ်တစ်ပါး]						
အ၊ အာ၊ ဣ၊ ဤ၊ ဥ၊ ဦ၊ ဧ်၊ ဧ၊ ဩ်၊ ဩ၊	ဝိဝါရ	သာသ	အဃောသ	အပ္ပပါဏ	ဥဒတ္တ	အနုဒတ္တ	သရိတ
က၊ စ၊ ဋ၊ တ၊ ပ၊	ဝိဝါရ	သာသ	အဃောသ	အပ္ပပါဏ	...	... ...	၎င်း
ခ၊ ဆ၊ ဌ၊ ထ၊ ဖ၊	ဝိဝါရ	သာသ	အဃောသ	မဟာပါဏ	...	... ...	၎င်း
ဂ၊ ဇ၊ ဍ၊ ဒ၊ ဗ၊	သံဝါရ	နာဒ	ဃောသ	အပ္ပပါဏ	...	... ...	၎င်း
ဃ၊ ဈ၊ ဎ၊ ဓ၊ ဘ၊	သံဝါရ	နာဒ	ဃောသ	မဟာပါဏ	...	... ...	၎င်း
င၊ ည၊ ဏ၊ န၊ မ၊	သံဝါရ	နာဒ	ဃောသ	အပ္ပပါဏ	...	... ...	၎င်း
ယ၊ ရ၊ လ၊ ဠ၊ ဝ၊	သံဝါရ	နာဒ	ဃောသ	အပ္ပပါဏ	...	... ...	၎င်း
သ၊	ဝိဝါရ	သာသ	အဃောသ	မဟာပါဏ	...	... ...	၎င်း
ဟ၊ အံ၊	သံဝါရ	နာဒ	ဃောသ	မဟာပါဏ	...	... ...	၎င်း
ငှ၊ ညှ၊ ဏှ၊ နှ၊ မှ၊ ယှ၊ ရှ၊ လှ၊ ဠှ၊ ဝှ၊	သံဝါရ	နာဒ	ဃောသ	မဟာပါဏ	...	... ...	၎င်း

—(22) ဤသို့ဇယားကွက်နှစ်ရပ်ဖြင့်။ အကျဉ်းပြပြီး၍။ယခု[အ ခါအကျဉ်းပြအပ်ပြီးသော ဗျာန်ကရိဏ်းပယတနတို့ကို၊ ဤကား ကဏ္ဌ-ဤကား တာလု-စသော အားဖြင့် ဗျာန် ကရိဏ်း ပယ တနတို့နှင့်တကွ၊ ဝဏ္ဏတို့၏ဖြစ်ပုံကိုအထူးထူးသောသဒ္ဒါဋီကာ စသည်တို့ဖြင့်နှိုင်းဆဆင်ချင်လျက်ထင်ရှားအကျယ်ကိုပြဆိုပေ အံ့။ ။ကဏ္ဌ-တာလု-အစရှိသောခုနစ်ပါးသောဗျာန်တို့တွင်၊ ကဏ္ဌ-ဟူသည် အဘယ်အနက်ကြောင့် ကဏ္ဌမည်ပါ သနည်း ကဏ္ဌ-ဟူသည်အဘယ်နည်းဟူမြားအံ့။[ကံ-သီသံဗျာတိဗွော တိကဏ္ဌော]ဗွော။ဤလည်း၌။ကံ-သီသံ။ဥခေါင်းသည်။ဗျာတိ။ တည်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ။ ကြောင့်။ ကဏ္ဌော။ ကဏ္ဌမည် ၏။ အဓိကရဏသာဓ်၊ က-သဒ္ဒုပပဒ၊ ဗျာ-ဓာတ်၊ အ-ပစ္စယ်း။ ကေသာ၌ ကသဒ္ဒါ ခဲ့သို့၊ ဥခေါင်း ဟော ကြိ။ သို့ မဟုတ် [ကော-ဥဒါန သသနော ဗျာတိ ဗွောတိ ဝါ ကဏ္ဌော] ဗွော။ ၌။ ကော-ဥဒါနသသနော။ စကားကိုဆိုစေတတ်သော ဥဒါန လေသည်။ ဗျာတိ။ တည်တတ်၏။ ဣတိ တသ္မာဝါ။ ကြောင့် လည်း။ကဏ္ဌော။ ကဏ္ဌမည်၏။ သာဓန-ဓာတ်-ပစ္စယ်းအတူ။ ကကုဓရုကျော၌၊က-သဒ္ဒါခဲ့သို့လေဟောကြိ။ သို့မဟုတ်[ကော သဒ္ဒေါဗျာတိဗွောတိဝါကဏ္ဌော] ဗွော။၌။ကော-သဒ္ဒေါ။ အသံ သည်။ ဗျာတိ။၏။ ဣတိတသ္မာဝါ။ ကြောင့်လည်း။ ကဏ္ဌော။ ကဏ္ဌမည်၏။ သာဓန-ဓာတ်-ပစ္စယ်းအတူ။ က-သဒ္ဒါကိုအသံ ဟောကြိ။ ။က-ဓနေ- ပြကာဂေ-ဂဗ္ဘေစ။ ။ဂဗ္ဘဩဘာမ် ကြဏ်း။ သို့မဟုတ် [ကဏတိဘောဇနာဒိနိဂစ္ဆတိဗွောတိပါ ကဏ္ဌော]ဗွော။၌။ဘောဇနာဒိနိ။ ဘောဇန်စသည်တို့သည်၊ က ဏတိ-ဂစ္ဆတိ။ သွားတတ်၏။ ဣတိတသ္မာဝါ။ ကြောင့်လည်း။ ကဏ္ဌော။၏။အဓိကရဏသာဓ်၊ ကဏ-ဓာတ်၊ ဗွ-ပစ္စယ်း။ ။ ကဏဂဝေတာ။ ။ဂဗ္ဘဩဘာမ်ဓာတ်နက်။ သို့မဟုတ်[ကဗျတိ ဝေနဝါစဉ်္ကိဝါကဏ္ဌော]ဝေန။ ထိုလည်ဖြင့်၊ဝါစံ။ စကားကို။ ကဗျတိ။ဆိုတတ်၏။ ဣတိတသ္မာဝါ။ ကြောင့်လည်း။ကဏ္ဌော။

၏။ကရဏသာဓ်၊ ကမ္မ-ဓာတ်၊ ဏာ-ပစ္စယ်း။ သို့မဟုတ်[ကာမေ
တိဋ္ဌန္တိ ဩဒနာဒိကန္တိ ဝါ ကဠောပါ]ယော။အကြင်လည်သည်။
ဩဒနာဒိကံ။ထမင်းစသည်ကို။ကာမေ တိဋ္ဌန္တိ။ အလိုရှိတတ်
၏။ဇုတိတဿာဝါ။ကြောင့်လည်း။ ကဠောပါ။၏။ ကတ္တုသာဓ်၊
ကရဓာတ်၊ ဩ-ပစ္စယ်း။ ။ကမ္ဗိဿာယံတိပိဓာတု။ ။ဘေဒ
ဝိန္တာဒိကာ။ ။ဤခြောက်ချက်သော ဝစနတ္ထတို့တွင်။ ပထမ
တစ်ချက်ဖြင့်၊ အလုံးစုံလုံးဝန်းလည်တိုင်ကိုယူ။ နောက်ငါးချက်
ဖြင့်၊အရှေ့လည်တစ်ခြမ်းကိုယူ။ထို့ကြောင့်ဂဗ္ဘဒေသာခ်ကြဏ်း
၌။ ။ကဠုံ-ပုံ-ကဏ-မ္ဘ-တသျာနေတွံ၊ ကမ္ဗို-အစ်ဝါ၊ ဂြိဝါပု
ရောဘာဂေ။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာ ပြန်ကား။ ။
ကဠုံ။ကဠုံပုဒ်။ပုံ။ပုလ္လိင်န်။ ကဏ။ကဏဓာတ်။မ္ဘ။မ္ဘပစ္စယ်း။ဝါ။
တနယ်းကား။တသျာန်။ ထိုမ္ဘ-အဓိတ်အသရကို။ဇုတွံ။ ဇုသရ
၏။အဖြစ်ကို။ကဧတျ။ပြု၍။ကမ္ဗိ။ကမ္ဗိဓာတ်။အစ်။ အပစ္စယ်း။ဂြိဝါ
ပုရောဘာဂေ။လည်၏။ရှေ့အတို့၌။ သျာတ်။ဖြစ်၏။ ။ဤကား
မြန်မာပြန်။ ။ဤစကားရပ်ဖြင့်၊ ညှတ်ရိုး-၂ ချတ်၏ ပေါင်းဆုံ
ရာမှစ၍၊ ဇလုပ်ဖုတိုင်အောင်၊ ဇလျှားလက်လေးသစ်ခန့်ရှိသော
အရှေ့လည် တစ်ခြမ်းကို သာမညအားဖြင့်ရ၏။ ထိုလည်တစ်
ခြမ်းတွင်လည်း။ ကဠုံဇအကျွရာတို့သည်၊ အရင်း၌ဖြစ်လေသ
လော။ အဖျား၌ဖြစ်လေသလော။ အလည်တွင်ဖြစ်လေသလော
ဟုဗုးစနုံးရုံရှိ၏ [ကံဓွော-ဂလောထ ဂြိဝါယာံ-ဇိ ရောဓိးကန္တ
ရေတျပိ] ဟူသောအမရကောဇကြဏ်းနှင့်အညီ၊ ကံဓွ-ဂလ-
ဂြိဝါ-ဇိဓိ ရောဓိအစရှိသောလည်ဟောပရိယာယ်ငါးပါးတို့တွင်၊
ဂိဝါ-စသောပုဒ်တို့ကိုမဆိုမူ၍၊ ကဠုံဓွာန်ဟု ကဠုံပုဒ်နှင့်ပြဆို
ရကား၊ ဇလုပ်ဖုဟုဆိုအပ်သောလည်၏ အဖျား၌ဖြစ်သည် ဟု
မှတ်။ထို့ကြောင့်အမရကောဇဋီကာ၌။ ။ကံဓွးဂလးဧွဂြိဝါ
ဂြဘာဂသျ။(သ)။ ။ကဠောပါဂလောဧွဂိဝဂ္ဂဘာဂဿ။(မ)။ ။
ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ကဠောပါဂလောဧွ။
ကံဠုံ-ဂလ-၂ ပုဒ်သည်။ဂိဝဂ္ဂဘာဂဿ။လည်၏။အဖျား၊လည်

၏ ဇလုပ်၌။ ဟောတိ။ ၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ဂမ္ဘီထိ ရှေးကြကျမ်း၌လည်း။ ။ကာဝင်္ဂချက်နှံ့ တွဲဗျဉ်ဟာရဉာ၊ ကံ့ရှ ဇမ္ဘူချက်နှံ့မှုလပရတယာဘတ္တာဝေ။(သ)။ ။ဂဝဂ္ဂသာကဏ္ဍဘာဝေါ-ဝေါဟာရေဟု ကဏ္ဍသန္ဒာသကဏ္ဍမူလ ပရတာယ ဘဇိတာဝေ။(မ)။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ ကာဝဂ္ဂသာ။ ကာဝဂ်၏။ ကဏ္ဍဘာဝေါ။ ကဏ္ဍ၌ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ၏။ ဝေါဟာရေဟု။ သည်ကား။ ကဏ္ဍသန္ဒာသ။ ၏။ ကဏ္ဍမူလပရတာယ။ လည်ရင်း၏ နေဘံ၌ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘဇိတာဝေ။ လည်၏အဖျား၊ လည်၏ ဇလုပ်သို့ကပ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ။ ၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ဤကို ရည်၍ကာရိကာကြကျမ်း၌။ ။

ကဏ္ဍတာလောဋ္ဌဒန္တာစ၊ မုဒ္ဓဋ္ဌာနဥ္စပဥ္စဟိ။
တေသုစကဏ္ဍကဋ္ဌာနံ၊ ကာကလဋ္ဌာနမုစ္စတေ။
ကာကလဋ္ဌာနကံနာမ၊ ဥန္နတိဋ္ဌာနမုစ္စတေ။
တေစ္ဆဥန္နတိဋ္ဌာနံ၊ ယောကဏ္ဍမဏိမုစ္စတေ။

ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ကဏ္ဍ တာလောဋ္ဌဒန္တာစ။ ကဏ္ဍဋ္ဌာန်-တာလုဋ္ဌာန်-ဩဋ္ဌဋ္ဌာန်-ဒန္တဋ္ဌာန်ဇင်း။ မုဒ္ဓဋ္ဌာနဥ္စ။ မုဒ္ဓဋ္ဌာန်ဇင်း။ပဥ္စ။ ငါးပါးတို့တည်း။ ဟိ။အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ တေသုစ။ထိုငါးပါးတို့တွင်လည်း။ကဏ္ဍကဋ္ဌာနံ။ ကဏ္ဍဋ္ဌာန်ကို။ ကာကလဋ္ဌာနံ။ကာကလဋ္ဌာန်ဟူ၍။ဥစ္စတေ။၏။ ကာကလဋ္ဌာနကံနာမ။ကာကလဋ္ဌာန်မည်သည်။ဥန္နတိဋ္ဌာနံ။ မြင့်သောဋ္ဌာနဟုဆိုအပ်သောဥန္နတိဋ္ဌာန်ကို။ ဥစ္စတေ။၏။ တေစ္ဆဥန္နတိဋ္ဌာနံ။ထို ဥန္နတိဋ္ဌာန်သည်လည်း။ ကဏ္ဍမဏိ။ လည်၌ ပဋ္ဌာပြားဆွဲ၍သွား သည်နှင့်တူသောကြောင့် ကဏ္ဍမဏိအမည်ရှိသော ဇလုပ်ကလေးကို။ဥစ္စတေ။၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။သို့အတွက် ဇယားကွက်တွင်၊ ကဏ္ဍမဏိဟုရေးသားခဲ့သည်။ ခေါ်ဝေါ်လိုမှု။ ကဏ္ဍဋ္ဌာန်-ကာကလဋ္ဌာန်-ဥန္နတိဋ္ဌာန်- ကဏ္ဍမဏိဋ္ဌာန်-ဟူ၍၊ ကာရိကာပါဌ်ကို ထွောက်မှု၊ လေးနံမည်တို့ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်သင့်

သည်။ ဈာန-သဒ္ဒါနှင့်ကား [တိဗ္ဗဈေဝဏ္ဏာတဒ္ဒါယတ္တဂုတ္တိတာဝ ယာတိဈာနံ-ကဏ္ဍမေဝဈာနံကဏ္ဍဈာနံ] ဟုဝစနတ္ထပြု။ ။ဤ ကားကဏ္ဍဈာန်၌မှတ်ရာ။ ။

—(23)တာလု-၌လည်း၊ တာလုဟူသည်အာဘယ်အနက်ကြောင့် တာလုမည်သနည်း တာလုဟူသည် အာဘယ်နည်း ဟူပြားအံ့။ [တလန္တိ ပတိဋ္ဌဟန္တိ ဧတ္ထ ဇိဝှာတိ တာလု]ဧတ္ထ။ ဤအာစောက်၌။ ဇိဝှာ။သွားတို့သည်။ တလန္တိ ပတိဋ္ဌဟန္တိ။ တည်တတ်ကုံ၏။ဣ တိ တသ္မာ။ကြောင့်။တာလု။တာလုမည်၏။ အဓိကရဏသာဓ်၊ တလ-ဓာတ်၊ ဏု-ပစ္စယ်း။ သို့မဟုတ်[တရန္တိ ဝဏ္ဏာအနေနာတိ ဝါ တာလု]အနေန။ ဤအာစောက်ဖြင့်။ဝဏ္ဏာ။ ဝဏ္ဏတို့သည်။တ ရန္တိ။လွှံတတ်ကုံ၏။ ဣတိ တသ္မာ ဝါ။ ကြောင့်လည်း။ တာလု။ ၏။ကရဏသာဓ်၊တရဓာတ်၊ဥပစ္စယ်း။ရကိုလပြု။ဇင်းဝစနတ္ထ-၂ ချက်ဖြင့်၊ ဇိဝှဂ္ဂ၏သမီပဋ္ဌာနဖြစ်သော၊ သွားရင်းသွားဖြစ် တို့၏ အခုံးအထက် အာစောက်အပြင်ကိုယူ၊ထို့ကြောင့်ဂဗ္ဘ ဩဋ္ဌာဝ်ကြဏ်း၌။ ။တာလု-နံ- တရတျနေနဝဏ္ဏား-တဒ-ဇုဏ်-ရသျလး ဇိဝှဂ္ဂြယာဝိဇ္ဇာနေဋ္ဌာနဘောဒေ။(သ)။ ။တာ လု-နံ-တရတိ အနေန ဝဏ္ဏာ-တရ-ဥ-ရဿလော-ဇိဝှဂ္ဂြယာ ဝိဇ္ဇာနေဋ္ဌာနဘောဒေ။(မ)။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန် ကား။ ။တာလု။တာလုပုဒ်။နံ။နပုလ္လိင်။အနေန။ဤတာလုဖြင့်။ ဝဏ္ဏာ။တို့ကို။တရတိ။၏။ တရ။တရဓာတ်။ဥ။ဥပစ္စယ်း။ရဿ။ ရအက္ခရာကို။လော။လပြု။ ဇိဝှဂ္ဂြယာဝိဇ္ဇာနေ။ ဇိဝှဂ္ဂ၏ သမီပ ဋ္ဌာဖြစ်သော။ဋ္ဌာနဘောဒေ။ ဋ္ဌာန်အထူးဟူသော အနက်၌။ ဟော တိ။၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ကာရိကာ၌လည်း။ ။ဇိဝှါ မဇ္ဈနံအာသန္နေ၊ဇိဝှါယဥပရိတလေ။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။ မြန်မာပြန်ကား။ ။ဇိဝှါမဇ္ဈနံ။လျှာလည်နှင့်။အာသန္နေ။အနီး ဖြစ်သော။ဇိဝှါယ။လျှာ၏။ဥပရိတလေ။ အထက်အာစောက်အ

ပြင်၌။ဟောတိ။၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ဈာနသဒ္ဒါနှင့်
ကား၊ ကဈ္ဈတ္တတွင်နယ်းရှိပြီ။ ။ဤကားတဝလုဈာန်၌မှတ်ရာ။ ။

—(24) ရုဒ္ဒ-၌လည်း၊ ရုဒ္ဒဟူသည်အဘယ်အနက်ကြောင့်ရုဒ္ဒ
မည်သနည်း၊ ရုဒ္ဒဟူသည်အဘယ်နည်းဟူမြွားအံ့။[ရုဒတိဗန္ဓတိ
ကန္ဒရေနာတိရုဒ္ဒေါ] ကန္ဒရေန။လည်တိုင်နှင့်။ ရုဒတိဗန္ဓတိ။ဖွဲ့
တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ။ကြောင့်။ ရုဒ္ဒေါ။၏။ ကတ္တုသာဓ်၊ ရုဒ၊
ဓာတ်၊ တ-ပစ္စယ်း။ သို့မဟုတ်[မောဒန္တိ ဧတ္ထဥကာဒယောတိဝါ
ရုဒ္ဒေါ]ဧတ္ထ။ဤဦးခေါင်း၌။ဥကာဒယော။ သန်းစသည်တို့သည်။
မောဒန္တိ။မြူးတူးခုံပေါက်။သွေးကိုသောက်လျက် ဝမ်းမြောက်တတ်
ကုံ၏။ဣတိတသ္မာဝါ။ကြောင့်လည်း။ရုဒ္ဒေါ။ရုဒ္ဒမည်၏။ အဓိက
ရဏသာဓ်၊ ရုဒ-ဓာတ်၊ ဓ-ပစ္စယ်း။သို့မဟုတ်[ရုဗ္ဘတိဗန္ဓတိဧတ္ထ
ကေသာဒယောတိဝါရုဒ္ဒေါ]ဧတ္ထ။၌။ ကေသာဒယော။ ဆံပင်စ
သည်တို့ကို။ရုဗ္ဘတိ-ဗန္ဓတိ။ဖွဲ့တတ်၏။ ဣတိတသ္မာဝါ။ကြောင့်
လည်း။ရုဒ္ဒေါ။၏။အဓိကရဏသာဓ်၊ရုဗဓာတ်၊ အပစ္စည်း၊ ဗကို
ဒပြု။ငင်းဝစနတ္ထသုံးချက်တို့ဖြင့်၊ လည်တိုင်၏အထက်၊ အလုံးရုံ
သောဦးခေါင်းကိုယူ။ ထို့ကြောင့် ဂမ္ဘီရသာမ်ကြကျမ်း၌။ ။
ရုဒ္ဒ-ပုံ-ရုဗ္ဘ-ကန္ဒိ-ဝုဍ္ဎိ-မဇ္ဇကော။(သ)။ ။ရုဒ္ဒ-ပုံ ရုဗ-အန်
-ဓစ-မတ္တကော။(မ)။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။
ရုဒ္ဒ။ရုဒ္ဒ-ပုဒ်။ပုံ။ပုလ္လိင်။ရုဗ။ရုဗဓါတ်။အန်။အပစ္စယ်း။ဓစ။ဗကိုဓ
ပြု။မတ္တကေ။ ဦးခေါင်းဟူသောအနက်၌။ ဟောတိ။၏။ ။ဤ
ကားမြန်မာပြီ။ ။ဤရုဒ္ဒ သဒ္ဒါသည်။ သိရ-သီသ-မတ္ထက-
သဒ္ဒါတို့၏ပရိယာယ်ဟုမှတ်၊ ထို့ကြောင့် သိဒ္ဓန္တကောမုဒီ
ကာစသည်တို့၌။ ။ဥရေးကာံဓွးဂီရည္ဍထော။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်
၏။ဤကိုရည်၍။ဓာလိနီ၌။ ။ဥရောကဈောသိရောပိစ။ ။
ဟူ၍သိရဈာန်ကိုပြဆိုတော်မူသည်။ သို့အတွက်၊ ဇယားကွက်
တွင်သိရဟုရေးသားခဲ့သည်။ ဤသို့၊ သိရ-၏ပရိယာယ်ဖြစ်၍၊
ဦးခေါင်းကိုဟောသော်လည်း။ ကြောင်လျှာပင်ဟော၊ ရုဒ္ဒပုဒ္ဓ-

ပုဒ်၌၊ ရုဋ္ဌသဒ္ဒါကား၊ သစ်ပင်၏ ဦးခေါင်းထိပ်ကိုဟော၏။ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓိ-ပုဒ်၌၊ ရုဋ္ဌသဒ္ဒါကား၊ တောင်၏ ဦးခေါင်းထိပ်ကို ဟော၏။ ရုဋ္ဌနိဗဒ္ဓ ကွဲ-ပုဒ်၌၊ ရုဋ္ဌသဒ္ဒါကား၊ လူ၏ ဦးခေါင်းထိပ်ကို ဟော၏။ ဤသို့အများနှင့် ဆက်ဆံလပ်သော်၊ ပဋ္ဌုထုတ်ပြအပ်သော ရုဋ္ဌသဒ္ဒါသည်၊ အဂ္ဂရုက္ခာရတနာ ဌာနဖြစ်ရာကား၊ လျှာ၏ အထက်၊ ပြဆိုခဲ့သော တာလုဌာန်၏ အထက်၊ လက်၊ ၁-လုံးခန့် အကွာဥပမာဆိုသော်၊ လိပ်ခွံခဲ့သို့၊ လျှာကိုအုပ်မိုးသော၊ လိုဏ် ခေါင်းအရပ်ကိုသာ၊ ရုဋ္ဌသဒ္ဒါ၏ ဝါစိတဗ္ဗ-ရုဋ္ဌဌာန်ဟုမှတ်၊ ထို့ကြောင့်ကာရိကာကြံဖွင့်၌။ ။မုခ ဗ္ဘန္တရ ရုဋ္ဌမ္ဘိ၊ ရုဋ္ဌဌာနံ ပကာကာသိတံ။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။မုခ ဗ္ဘန္တရ ရုဋ္ဌမ္ဘိ။ ခံတွင်း၏၊ အတွင်းဦးခေါင်းထိပ်၌။ ရုဋ္ဌဌာနံ။ ရုဋ္ဌဌာန်ကို။ ပကာသိတံ။ ပြအပ်၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။လျှာထိပ်ကိုမ ယူလင့်၊ ဗိဇ္ဇကရိုဏ်းနှင့်အဘေဒဖြစ်မည်။ ဌာနသဒ္ဒါနှင့်ကား၊ ကဏ္ဍဝွင်နယ်းရှိပြီ။ ။ဤကားရုဋ္ဌဌာန်၌မှတ်ရံ။ ။

—(25) ဒန္တ-၌လည်း။ ဒန္တ-ဟူသည်အဘယ်အနက်ကြောင့်ဒန္တ မည်သနည်း၊ ဒန္တ-ဟူသည်အဘယ်နည်းဟူပြောအံ့။ [ခံသတိခါဒ တိတိဒန္တော]ဟောတနာဒိ။ ဟောစန်စသည်ကို။ ခံသတိခါဒတိ။ စားတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ။ ကြောင့်။ ဒန္တော။ ဒန္တမည်၏။ ကဏ္ဍ သာဓ်၊ ခံသ-ဓာတ်၊ တ-ပစ္စယ်း။ သို့မဟုတ် [ဒမတိတိဝါဒန္တော]ဒ မတိ။ ညှိမ်သက်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာဝါ။ ကြောင့်လည်း။ ဒန္တော။ ဒန္တမည်၏။ ကဏ္ဍုသာဓ်၊ ဒမ-ဓာတ်၊ တ-ပစ္စယ်း။ ရင်းဝစနတ္ထ-၂ ချက်ဖြင့်၊ အထက် အောက်- ၃၂ ချောင်း သော သွားတို့ကိုယူ ထို့ကြောင့်ပဒ္မသြဿဓ်ကြံဖွင့်၌။ ။ဒန္တ-ပုံ-ဒမ-တန်-စဝ်ဏ သာဓတဘောဇ။ (သ)။ ။ဒန္တ-ပုံ-တ-ခါဒန သာဓန ဘောဇ။ (မ)။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ဒန္တ၊ ဒန္တပုဒ်။ ပုံ။ ပုလ္လိင်။ တ၊ တပစ္စယ်း။ ခါဒနသာဓနဘောဇ။ စားခြင်းကိုပြီးစေတတ်သောသွားအထူးဟူသောအနက်၌။ ဟောတိ။ ၏။ ။ဤ

ဓား၊မြန်မာပြန်။ ။ဤစကားရပ်ဖြင့်၊ စားခြင်းကိုပြီးစေတတ်
သော၁ အထက်သွားအောက်သွား–၂ရပ်တွင်၊ အဂ္ဂရုဗ္ဗာရတာဋ္ဌာန
ဖြစ်ရကား။အထက်သွားကိုယူ။ ။အထူးသတိဋ္ဌား၏။ ။
သွားကိုဒန္တဋ္ဌာန်ဟုဆိုရာ၌၊ ရက္ခ၊အားဖြင့်မမှတ်ယူလင့်။ အဘယ်
ကြောင့်နည်းဟူမူ၊ မိခင်ဝမ်းမှမွေးဘွားပြီးနေ၁၊ ၇–လသားခန့်
သို့ရောက်မှသွားပေါ်၍လာရကား၊ မွေးဘွားစသူငယ်၌သွားဖုံး
သာရှိ၏။ ဓင်းနေ၁၊ ၆၀–ရွယ်ခန့်သို့ ရောက် ပြီသော် ကျွတ်
ထွက်၍သွားခဲ့ရကားသူအိုနှင့်လည်းသွားဖုံးသာရှိ၏။ အကယ်၍
သွားကိုသာဒန္တဋ္ဌာန်ဟုယူခဲ့လျှင်။သူငယ်သူအိုတို့၌၊ အသို့ဋ္ဌာန်ပြု
အောင် ရွတ်ဆိုနိုင်တော့မည်နည်း။ မပြိုပြိုလျှင်၊ ဘုန်းကြီးအိုထံ
၌၊သရေကာဂိုဏ်ခံ၍ အသို့ ရှင်သာမဏော ပြုနိုင် တော့မည်နည်း။
ထို့ကြောင့် ဒန္တမူလဖြစ်သောသွားဖုံးကိုသာဋ္ဌာန်ဟုဆို၊ခဏခန့်
တန့်နားသောသွားကိုမဆိုနှင့်။ သို့အတွက်ဇယားကွက်တွင် ဒန္တ
မူလ–ဟုရေးသားခဲ့သည်။ထို့ကြောင့်မဟုတ်လော၊ ဇမ္ဗူထိရ
တုံကြံကျမ်း၌။ ။တဝဂ်သျှဒန္တမူလိယတွေပိဒန္တျတွဝတ်အနူထာ
ဘာဋ္ဌဒန္တသျှတဒုဋ္ဌာရာနုပပဇ္ဇေး။(သ)။ ။တဝဂ္ဂသာဒန္တမူလိယ
ဘာဝေပိဒန္တောဘာပိတောပိယ။ အညထာ ဘဂ္ဂဒန္တသာ တဒုဋ္ဌာရ
ရုပ္ပဇ္ဇတိ။ (မ)။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။တ
ဝဂ္ဂသာ။ တဝဂ်၏။ ဒန္တမူလိယဘာဝေပိ။ သွားရင်း၌ ဖြစ်သော်
လည်း။ဒန္တေ။သွား၌။ ဘာပိတောပိယ။ ဖြစ်သခဲ့သို့။ ဟောတိ။၏။
အညထာ။ အိုသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ဘဂ္ဂဒန္တသာ။ သွားကျိုး
သောသူအား။ တဒုဋ္ဌာရံ။ထိုတဝဂ်ကိုရွတ်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။
၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ကာရိကာ၌လည်း။ ။ဥပရိဒန္တ
ဋ္ဌာနသာ၊ ပန္တိယာဘန္တဒန္တရမ္ပိစ။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြ
ကား။ ။ဒန္တဋ္ဌာနသာ။ဒန္တဋ္ဌာန်၏။ ဥပရိ။အထက်၌။ ပန္တိယာ။အ
စဉ်အားဖြင့်။အဘန္တဒန္တရမ္ပိစ။ အတွင်း၌လည်း။ ဟောတိ။၏။ ။
ဤကားမြန်မာပြ။ ။ဋ္ဌာနသဒ္ဒါနှင့်ကား။ကဗျာတွင်နယ်းရှိပြီ။ ။
ဤကား၊ ဒန္တဋ္ဌာန်၌မှတ်ရာ။ ။

—(၂၆) ဩဍ္ဍ၊၌လည်း၊ဩဍ္ဍဟူသည်အဘယ်အနက်ကြောင့် ဩဍ္ဍမည်သနည်း။ဩဍ္ဍဟူသည်အဘယ်နည်းဟူဖြားအံ့။ [ဥဿတိခေလာဒိမိတိဩဍ္ဍော]ခေလာဒိံ။ တံထွေးစသည်ကို။ ဥဿတိ။တားမြစ်တတ်၏။ဇာတိတဿာ။ကြောင့်။ဩဍ္ဍော။ဩဍ္ဍမည်၏။ ကတ္တုသာဓ်၊ဥဿ-ဓာတ်၊ဍ-ပစ္စယ်း။သို့မဟုတ် [ဩဒနာဒိသုဥဇ္ဈန ဥဿိယတေတိဝါ ဩဍ္ဍော] ဩဒနာဒိသု။ ထမင်းစသည်တို့၌။ဥဇ္ဈန။အပူဖြင့်။ ဥဿိယတေ။လောင်အပ်၏။ ဇာတိတဿာဝါ။ကြောင့်လည်း။ဩဍ္ဍော။၏။ကမ္မသာဓ်၊ ဥဿဓာတ်။ဍပစ္စယ်း။၎င်းဝစနတ္ထ-၂ ချက်ဖြင့်။အထက်အောက်နှုတ်ခမ်း ၂-ရပ်ကိုယူ။ထို့ကြောင့်ဂန္ထဒေသာဓ်ကျမ်း၌။ ။ဩဍ္ဍ-ပုံ-ဥဇ္ဈတေ ဥဇ္ဈယာရေန-ဥဇ-ကမ္မဏိဌာန်-ဧဂနန္တဒေ။(သ)။ ။ဩဍ္ဍ-ပုံ-ဥဿတေ ဥဇ္ဈာ ကာရေန- ဥဿ- ကမ္မနိ-ဍ- ဧသ နန္တဒေ။(မ)။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ဩဍ္ဍ။ဩဍ္ဍပုဒ်။ပုံ။ပုလ္လိင်။ဥဇ္ဈာကာရေန။ ပူသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဥသတေ။လောင်အပ်၏။ဥဿ။ဥဿဓာတ်။ကမ္မနိ။ကမ်အနက်၌။ဍ။ဍပစ္စယ်း။ဧသနန္တဒေ။ နှုတ်ခမ်း-၂ ရပ်ဟူသောအနက်၌။ ဟောတိ။၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ဌာနသဒ္ဒါနှင့်ကားကဇ္ဇာတွင်နယ်းရှိပြီ။ ။ဤကားဩဍ္ဍဌာန်၌မှတ်ရံ။ ။

—(၂၇) နာသိက-ဌာန်၌လည်း။ နာသိကဟူသည် အဘယ်အနက်ကြောင့်နာသိကမည်သနည်း၊ နာသိကဟူသည်အဘယ်နည်းဟူဖြားအံ့။[အာသတိဧတ္ထဝါတောပဝိသတီတိနာသိကာ] ဧတ္ထ။ ဤနှာ၌။ ဝါတော။ လေသည်။ အာသတိ-ပဝိသတိ။ ဝင်တတ်၏။ ဇာတိတဿာ။ ကြောင့်။ နာသိကာ။၏။ အဓိကရဏသာဓ်၊အာသ-ဓာတ်၊ ဏ္ဍုပစ္စယ်း၊ ဇာတောနာယတိခဲ့သို့၊ နကိုအာဂုမ်ကြံ။ ။အာသဥပဝေဂနေ။ ။ဂန္ထဒေသာဓ်ကျမ်း။သို့မဟုတ်[နာသတိတေနသဒ္ဒံကရောတီတိဝါနာသိကာ] တေန။ဖြင့်။နာသတိသဒ္ဒံကရောတိ။ ရှုံးရှုံးဟူသောအသံကို ပြုတတ်

ဏ္ဍ်။ ဋ္ဌာတိတည္ထာဝါ။ ကြောင့်လည်း။ နံသိကာ။ဏ္ဍ်။ ကာရဏာ သာဓ်၊ နာသာခေါင်-ဏ္ဍ၊ပဋ္ဋယ်း။ ၎င်းဝစနဋ္ဌ-၂ ချက်ဖြင့်၊ ဃာ နိမ္မြေ့ကိုယူ။ ထို့ကြောင့်ဂဗ္ဘဗ္ဗော္ဘာဓ်ကြံဏ်း၌။ ။နာသိကာ-ဣတိ-နာသာ-ဏ္ဍ၊လ်-ဂန္ဓဂြာဟကေန္ဒြိယ ဘေဒေနာ သာယာဓ်။ (သ)။ ။နာသိကာ-ထိ-နာသာ-ဏ္ဍ၊-ဂန္ဓဂါဟကဏ္ဍန္ဒြိယဘေ ဒေ-နာသာသာယံ။(မ်)။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်ဏ္ဍ်။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ နာသ။ နာသာပုဒ်။ထိ။ ဏ္ဍဋ္ဌိလိန်။ နာသ။ နာသာခေါင်။ဏ္ဍ၊။ဏ္ဍ၊ ပဋ္ဋယ်း။ ဂန္ဓဂါဟကဏ္ဍန္ဒြိယဘေဒေ။ ဂန္ဓာရုမ်ကိုယူတတ်သော ဏ္ဍန္ဒြေအထူးဟုဆိုအပ်သော်။နာသာါယံ။နှာခေါင်းဟူသောအနက် ၌။ဟောတိ။ဏ္ဍ်။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ဤသို့ဃာနိမ္မြေကို ပြဆိုသော်လည်း၊ အဂ္ဃရုဋ္ဌာရဏာ မှာနဖြစ်ရကား။ ဟင်းလင်း ပွင့်သော ခံတွင်း၏အတွင်း၌၊ ဥပမာ ဆိုသော်၊ ထက်စည်၌ ကြက်မွှားသော သားရေခွဲသို့၊ လျှာခင်နှင့်စပ်သောအရေသည် ရှိ၏၊ ၎င်းအရေနှင့်စပ်သော အမှတ်ရေးမှာနကိုသာ နာသိက မှာန်ဟုမှတ်ထို့ကြောင့်ကာရိကာကြံဏ်း၌။ ။

ဝိဝဋ္ဋရခဏ္ဍဿ၊ ပဏာဝစမ္ဗက်ံဝိယ။

တံသမ္ဗန္ဓာစယာလေခါ၊ သာဏ္ဍမာနာသိကာမတာ။

ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ဝိဝဋ္ဋရခဏ္ဍဿ။ဟင်း လင်းပွင့်သော ခံတွင်း၏ အတွင်း၌။ ပဏာဝစမ္ဗက်ံဝိယ။ ထက် စည်၏သားရေခွဲသို့။ အဋ္ဌိ။ ၏။ တံသမ္ဗန္ဓာစ။ ထိုအရေနှင့် လည်းစပ်သော။ယာ-သာလေခါ။ အကြင်အရေးသည်။အဋ္ဌိ။ရှိ ၏။ဏ္ဍမာ။ဤအရေးကို။ နာသိကာ။နာသိကဟူ၍။ မတာ။သိအပ် ၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။မှာနသဒ္ဒါနှင့်ကားကဏ္ဍ္ဍတွင် နယ်းရှိပြီ။ ။ဤကားနာသိကမှာန်၌မှတ်ရံ။ ။

—(၂၄ ဥရ-၌လည်း။ဥရဟူသည်အဘယ်အနက်ကြောင့်၊ ဥ ရမည်သနည်း။ ဥရဟူသည် အဘယ်နည်းဟူပြားအံ့။ [သော ကေန တာဋ္ဌေန္တော ဥသတီတိ ဥရော] သောကေန။ သောက

ကြောင့်။တော၀ဋ္ဋေန္တော။ ထုရိုက်လျှက်။ဥသတိ။ပူတတ်၍။ ဍုတိ
တသ္မာ။ ကြောင့်။ဥရံ။ ဥရမည်၍။ ကဏ္ဍုသာခ်၊ ဥသခါတ်၊ရ
ပစ္စည်း။ သို့မဟုတ် [ဥ-ဒုက္ခလာဘေသတိရဋ္ဌိပဟာရဋ္ဌိဋ္ဌေဗ
နာတိဥရံ]ဋ္ဌေ။ဤရင်၌။ဇနာ။လူတို့သည်။ဥ-ဒုက္ခလာဘေ။ဆင်း
ရဲဒုက္ခရသည်။သတိ။သော်။ရဋ္ဌိပဟာရဋ္ဌိ။ရိုက်ငင်မလပ်ထုရိုက်
တတ်၍။ ဍုတိတသ္မာဝါ။ကြောင့်လည်း။ဥရံ။၍။ အဓိကရဏာ
သာခ်၊ဥ-ပုပ္ပ-ရခါတ်၊အ-ပစ္စည်း။ ။ဥသိဝေဒုက္ခလာဘကော။ ။
ဧကက္ခရကောသကြကျမ်း။ ။ငင်း၀စနဋ္ဌ-၂ ချက်ဖြင့်။သား
မြတ်-၂ ခုတို့၏အကြားရင်ညွှန့်မှစ၍ ညှုတ်ရိုး-၂ ခုတို့၏ဆုံရာ
ဤအရပ်အတွင်းရင်သားကိုရ၍။ ဤအရာ၌၊အက္ခရပ္ပာရဏာမှာ
နဖြစ်ရကား။ ။ဟာဒ္ဓိဝဒိပါကောဂုမေပါကော။ ။ဟူသောအ
မရကော ဂဋိကာနှင့်အညီ၊ ထမင်းကိုခသာ စေတတ်သော၊ ပါ
ဏ-အမည်ရှိသောလေ၍တည်ရာဖြစ်သော ရင်ခေါင်းကိုယူ။
ဌာနသဒ္ဒါနှင့်ကား ကမ္ဘာ့တွင်နယ်းရှိပြီ။ ။ဤကားဥရဋ္ဌာန်၌
မှတ်ရံ။ ။

—(၃၅) ဤသဏ္ဍာမမျှော်ဖြစ်သော ဥရဋ္ဌာန်သည်၊ ထိုထိုပါဠိ
အဋ္ဌကထာတို့၌အဖြွက်မျှသာပြဆိုခဲ့ရကား၊ကမ္ဘာ့တာလု-စသည်
တို့၌ခဲ့သို့အက္ခရာဝိသေသဤသည်တို့ကား ဥရဇဟုနေရာကြသိ
နိုင်ရုံမရှိ။ ။ထင်စွာပြဦးအံ့။ ။ဝိနယ်းမဟာဝါပါဠိတော်ပဗ္ဗဇ္ဇာ
ခဏ္ဍကာ၌။ ။ဗုဒ္ဓံသရဏံဂစ္ဆာမိ။လ။တတိယမ္ပိသံဃံသရဏံ
ဂစ္ဆာမိ။ ။ဟူသောသရဏဂုမ် ၃ ပါးကိုဟောဖြွက်တော်မူ
ရာ၊ရင်းအဋ္ဌကထာ၌။ ။ဗုကာရဓကာရာဒီနံဗျဉ္ဇနာနံဌာနကရ
ဏာသမ္ပန်အဟာပေန္တေန အာစရိယေနာပိ အန္တေဝါသိ ကေနာပိ။
ဝတ္တဗ္ဗာနိ။ ။ဟူ၍၊ဌာန်ကရိုဏ်းနှင့်ပြည့်စုံအောင်ရွတ်အပ်သည်
၏အဖြစ်ကိုပြဆိုတော်မူသည်။ ဌာနကရဏံသမ္ပဒံ-ပုဒ်၍ဌာန်
ကရိုဏ်းအရကိုလည်း။သာရတ္ထဒီပဏီဋိကာ၌။ ။ဌာနကရ
ဏာသမ္ပန် အဟာပေန္တေနာတိ၊ ဥရာဒီနိဌာနာနိ သံဝုတာဒိနိကရ

ဆာဒိနိအပတာပေရ္တြေ။ ။ဟူ၍ ဥရ–အစရှိသော ဗျည်း–သံဝုတ–အစရှိသောကရိုဏ်းတို့ကိုဘွင့်ပြတော်မူသည်။ ဝဏ္ဏရဇုန္တိမိုကာ၌လည်း၍အတူဘွင့်ပြတော်မူသည်။ ဤသို့အမြွက်မျှသာ ပြဆိုကြရကား၊ နေရာကြသိနိုင်ရံမရှိ။ ။သို့သော်လည်း၊ သဒ္ဒလက္ခဏာကိုပြဆိုရာဖြစ်သောထိုထိုကျမ်းတို့၌ရှုစန်းရှာဖွေသော်။ သဒ္ဒဗိန္ဒုကောသမုဒ္ဒိကျမ်း၌။ ။

ဟကာရံပံစမေဟိ ယုတ္တံ၊ အန္တဿာဘိဗဒ္ဓိသံယုတံ။
ဩရသံ့ တ္တံဗိဓာနိယာ၊ ဗ္ဗိမာဟုရသံယုတံ။(သ)

ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ဤကိုရည်၍၊ သဒ္ဒဘေဒရာသိစသည်တို့၌။ ။

ဟကာရံပဉ္စမေဟော၊ အန္တဋ္ဌေဟိစသံယုတ္တံ။
ဩရသံ့ တိဝဒန္တေတ္ထ၊ ကဏ္ဍဇံတဒသံယုတ္တံ။(မ)

ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ပဉ္စမေဟော။င–ည–ဏ–န–မ–ဟူသောပဉ္စမက္ခရာတို့နှင့်၎င်း။ အန္တဋ္ဌေဟိစ။ ယ–ရ–လ–ဝ–ဟူသော အန္တဋ္ဌ အက္ခရာ တို့နှင့်၎င်း။ သံယုတ္တံ။ ယှဉ်သော။ဟကာရံ။ဟအက္ခရာကို။ဝါ။ ငှ–ညှ–ဏှ–နှ–မှ–ယှ–ရှ–လှ–ဝှ– ဟူသော ဟ–အက္ခရာကို။ ဩရ သံ့။ ရင်၌ ဖြစ်၏ဟူ၍။ ဝဒန္တိ။ကုံ၏။ဧတ္တ။ဤပဉ္စမ–အန္တဋ္ဌတို့၌။အသံယုတ္တံ။ မယှဉ်သော။တံ။ထိုဟအက္ခရာကို။ကဏ္ဍဇံ။ လည်၌ဖြစ်သောကဏ္ဍဇအက္ခရာဟူ၍။ဝဒန္တိ။ကုံ၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ဤသို့ဘွင့်ပြရကား၊ ငှ–ညှ–စသော အက္ခရာတို့ကိုဥရဇအက္ခရာဟုမှတ်။ဇာလိနီကျမ်း၌ကား။ ။ဥရဋ္ဌာနေစကောရော–ထြကာရောယောဝဒ္ဒိပိတော။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ဥရဋ္ဌာနေစ။၌လည်း။ ဧကာရော ဩကာရော ယော။ ဧ–အက္ခရာ ဩ အက္ခရာကို သဒ္ဒလျှင်။ဒိပိတော။ပြအပ်၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ဤသို့ ဘွင့်ပြရကား၊ ဧ–ဩ–၂ လုံးကို ဥရဇအက္ခရာဟုမှတ်။ ။အထူးသတိပြုဖွယ်ရာ။ ။၎င်းဇာလိနီဆရာ၏ဝါဒသည်၊ မိမိနှင့်တူမျှသောဝါဒတစ်ပါး အခြားသောမဂဓ–သကဋတို့၌ မရှိခဲ့ရကား စင်းစားရံရှိသည်။ ။ဤသို့မဂဓ–သကဋတို့၌၊ဥရဇအက္ခရာ

ကိုသေချာစွာဘွင့်ပြရကား [ဗုဒ္ဓံသရဏံဂစ္ဆာမိ]ဟူသောဥဒါဟရုဏ်၍။ ။ဥရောဒိနိဋ္ဌာနာနိ။လ။အပဟာပေန္တေန။ ။ဟူသောပါဠိဖြင့်ဥရ-အစရှိသော ဌာန်တို့ကို မယုတ်အောင် ရွတ်ဆိုရမည်ဟူသော ဋီကာဆရာ၏ စကားသည် အထူးစင်းစားရံရှိ၏။အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ [ဗုဒ္ဓံသရဏံဂစ္ဆာမိ] ဟူသောသရဏာဂုဏ်၌ ဥရစအက္ခရာ မရှိသောကြောင့်တည်း။ ။ဤကားဥရစအက္ခရာကိုသေချာစွာဘော်ပြချက်။ ။

—(၃၀) ယခုအခါ၊ဌာန်ကိုထင်စွာပြပြီး၍၊ ကရိုဏ်း-ပယာတ်တို့၏လက္ခဏာကိုလည်း ထင်စွာပြအပ်၏။ ဇိဝှါမဏ္ဍစသော ကရိုဏ်းလေးပါး၊ သံဝုတစသော အဇ္ဈတ္တရပယာတ်ငါး၊ သံဝါရစသောဗာဟိရပယာတ် တစ်ဆယ်တစ်ပါးတို့ကို၊ ကဏ္ဍတာလုစသောဌာန်တို့ခဲ့သို့ အသီးအသီး ပြဆိုရေးသား လိုက်လျှင် များပြားကျယ်ဝန်းမည်ဖြစ်သောကြောင့်ဌာန်-ကရိုဏ်း-ပယာတ်တို့၏လက္ခဏာကိုသာအကျဉ်းဘော်ပြပေအံ့။ ။ဌာန်ဟူသည်ကား [တိဋ္ဌန္တေတ္ထ ဝဏ္ဏာတဒါယတ္တဝုတ္တိတာယာတိဌာနံ] ဟူသောဝစနတ္ထနှင့်အညီ၊ ခ-အစရှိသောဝဏ္ဏတို့၏တည်ရာဖြစ်သောကြောင့်ဌာန်မည်၏။ကရိုဏ်းဟူသည်ကား[ကရီယတေ အနေနာတိကရဏံ] ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ၊ ဝဏ္ဏဝိသေသကိုဘော်ပြခြင်းငှာ၊ ပြဆိုအပ်ပြီးသော ဌာန်ကိုပင်၊ လျှာလည်-လျှာဖျား-လျှာဖျား၏အနီး မိမိတို့၏ဖြစ်ရာ သကဌာန ဤလေးပါးတို့ဖြင့် ထိခိုက်မြှံချိမတည်လှုပ်ရှားရခြင်းသည် ဝဏ္ဏ၏ဖြစ်ခြင်းအကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်ကရိုဏ်းမည်၏။ ပယာတ်ဟူသည်ကား [ကရီယတေ အနေနာတိကရဏံ] ဟူသောဝစနတ္ထနှင့်အညီဝဏ္ဏဝိသေသကိုဘော်ပြခြင်းငှာ၊ ခံတွင်းကို၊ ပိန်ခြင်း-ဘွင့်ခြင်း-စဉ်းငယ်ဘွင့်ခြင်း-ထိခြင်း-စဉ်းငယ်ထိခြင်း-ဤငါးပါး တို့သည်၊ ပြုပြင်ပြီးသော ဌာန်ကရိုဏ်းတို့ကို မိမိတို့လက္ခဏာအားလျော်စွာအားထုတ်ခြင်းလုံ့လဖြစ်သောကြောင့်၊

"သို့မဟုတ်။ ဝဏ္ဏ၏ ဖြစ်ခြင်း အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် က
ရိုဏ်းပင်မည်၏။ ဤသံဂုတစသောပယတ်ကို၊ သာရတ္ထဒီပိကာ-
ဝဇိရ ဗုဒ္ဓိဋီကာ-ဓာလိနီ စသည် တို့၌၊ ကရိုဏ်းဟူ၍ ဘွင့်ရ
ကားကရိုဏ်းဟူ၍မှတ်၊ သို့သော်လည်း အကြောင်းထူးကိုစွဲ၍
ပယတ်ဟုဆိုဖို့သည်ဟုမှတ်။ ထို့ကြောင့်ရူပသိဒ္ဓိ၌။ ။ပယ
တန်သံဂုတာဒိကရဏာပိသေသော။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာ
ပြန်ကားလွယ်၏။ ။တနယ်းကား။ ဤနှာန်ကရိုဏ်းပယတန-
တို့၏ လက္ခဏာကို ထင်စွာပြပြီး၍၊ တစ်လုံးသော အက္ခရာဖြင့်
ဥဒ္ဓာရဏာကာရကိုဘော်ပြဦးအံ့။ ။အကြင်ဝဒ္ဒနပုဂ္ဂိုလ်တစ်
ရေခံသည်ယ-ဟူသော အက္ခရာ တစ်လုံးကိုစွဲ၍၊ ရွတ်ဆိုတော့
အန္နဟုကြီးစည်လပ်သော် ဇိဝှါမဏ္ဍ-ဟုဆိုအပ်သော လျှာလည်
အရပ်ကို၊ ခပ်ကော့ကော့အသာမျှော်၍။ ဒန္တမူလဌာန်၏ အထက်
လက်တစ်လုံးခန့် ပမာဏ-တာလုဌာန်ဝိသေသနှင့်တကွ ရှေးရှု
သောခဏ၌၊ ယင်းပြဆိုအပ်သော တာလုသည်-ယအက္ခရာ၏
ဖြစ်ရာဖြစ်သောကြောင့်၊ ဌာန်မည်၏။ ယင်းပြဆိုအပ်သောဇိဝှါ
မဏ္ဍသည်-ယအက္ခရာ၏ ဖြစ်ခြင်းအကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့်
ကရိုဏ်းမည်၏။ ဤသို့ဌာန်ကရိုဏ်းပယတ်တို့၏ နည်းကပ်လျက်
ရွယ်နေစဉ်တွင်။ လျှင်မျှစွာဆီးစအရပ်မှမပြတ်ထွက်လာသော
ဝါယောဓာတ်ကို၊ ဤသံဗုဒ္ဓပယတ်က၊ ကြတ်ကြတ်လည်းမထိ။
မထိဘဲလည်းမရှိ၊ ယလုံးမှန်းသိလောက်အောင်၊ ဝိရိယသဏ္ဌာန်နှင့်
ဒုတိယမျှော်အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်ပယတ်မည်၏။ ။
ဤနယ်းကိုမှီ၍၊ ယထာရဟာဝဏ္ဏတို့သည်၊ ယထာရဟာဌာန်တို့၌၊
ယထာရဟာကရိုဏ်းတို့ကို၊ ဒုတိယမျှော်ယထာရဟာကရိုဏ်းတို့
ဖြင့်၊ နီးခြင်း-ဝေးခြင်း-ထိခြင်း-စဉ်းငယ်ထိခြင်းတို့ဖြင့် ဖြစ်ကြ
ကုံ၏ဟုမှတ်။ ထို့ကြောင့်၊ ကောရဒီပိကာ၌။ ။တတြော
တ္တရွေးပြာက် ဇိဝှါဂြော ပါဂြမချမူလာနိ ဝဏ္ဏောတ္တတ္တိဿာနံ
တာလွာဒိယဒါသမျက်သွ ဂန္တီ တဒါသွ မြိတာ ဤပတ်သွဂေ်ဤ
ပတ်သွ ၊ မြိတာ သမိပါဝဿာနေသံဝaတတာ နူရာဝဿာနေပိဝa

တတာ။(သ)။ ။တတြ ပုဗ္ဗဏှိပထမံ ဇိဋ္ဌင်္ဂေါ ပင်္ဂမဇ္ဈမူလာနိ• ဝဏ္ဏုပုဗ္ဗဏှိဋ္ဌာနံတာလွာဒိယဒါ ကမ္မာဖုသန္တိ တဒါသမ္ဘုဋ္ဌတာဉ် သမ္ဘုဋ္ဌေဉ်သံဖုဋ္ဌတာသမိပဋ္ဌာနေ သံဂုတတာဒူရဋ္ဌာနေဝိဂတ တာဝေဒိတဗ္ဗာ။(မ)။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ တတြ။ထိုဋ္ဌာန်၌။ ဉပုဗ္ဗဏှိပထမံ။ ဝဏ္ဏဖြစ်သည့်မှရှေးဦးစွာ။ ဇိ ဋ္ဌင်္ဂေါမဇ္ဈမူလာနိ။ လျှာဖျား-လျှာဖျား၏အနီး-လျှာလယ်-လျှာ ရင်းတို့သည်။ ဝဏ္ဏုပုဗ္ဗဏှိဋ္ဌာနံ။ ဝဏ္ဏ၏ ဖြစ်ရာဋ္ဌာန်ဟု ဆိုအပ် သော။တာလွာဒိ။တာလုစသည်တို့ကို။ယဒါ။၌။သမ္မာ။ ကောင်း စွာ။ဖုသန္တိ။ထိကုံ၏။တဒါ။၌။သံဖုဋ္ဌတာ။သံဖုဋ္ဌ၏အဖြစ်ကို။ဉ် သံဖုဋ္ဌေ။စဉ်းငယ်ထိရာ၌။ဉ်သံဖုဋ္ဌတာ။ ဉ်သံဖုဋ္ဌ၏အဖြစ်ကို။ သမိပဋ္ဌာနေ။နီးသောဋ္ဌာန၌။သံဂုတတာ။ သံဂုတ၏အဖြစ်ကို။ ဒူရဋ္ဌာနေ။ဝေးသောဋ္ဌာန၌။ဝိဂုတတာ။ ဝိဂုတ၏အဖြစ်ကို။ဝေ ဒိတဗ္ဗာ။၏။ ။ဉ်ကားမြန်မာပြန်။ ။ဉ်စကားရပ်ဖြင့်။ဇိဋ္ဌဂ္ဂ- ဇိဋ္ဌေါပဂ္ဂ-ဇိဋ္ဌါမဇ္ဈ-ဇိဋ္ဌါမူလ-ဟူသော ကရိုဏ်းလေးပါး။ သံ ဖုဋ္ဌ-ဉ်သံဖုဋ္ဌ-သံဂုတ-ဝိဂုတ-ဟူသော ပယတ်လေးပါးကိုအ ထူးမှတ်။ ။သမိပဋ္ဌာန-ဒူရဋ္ဌာန-ပုဒ်တို့ဖြင့်၊ ပိဒ်ပုံဘွင့်ပုံကို လည်းအထူးမှတ်။ ။ဂါထာနှင့်တကွအကျဉ်းမှတ်ရံကား။ ။

1 ကဏ္ဌတာလောဋ္ဌဒန္တာစ၊ ရဋ္ဌဋ္ဌာနဥပဥပဟိ။
တေသုစကဏ္ဌကဋ္ဌာနံ။ကာကာလဋ္ဌာနရုစ္စတေ။
2 ကာကာလဋ္ဌာနကံနာသ၊ ဥဒ္ဓတိဋ္ဌာနရုစ္စတေ။
တေဥဒ္ဓတိဋ္ဌာနံ၊ ယောကဏ္ဌမဏိရုစ္စတေ။
3 ကဋ္ဌေဥပုဒ္ဓဝဏ္ဏာနံ၊ တဋ္ဌေဝကာရဏံဘဝေ။
ဋ္ဌာနဥကာရဏဋ္ဌေဝ၊ နစဋ္ဌေဝိသုံဘဝေ။
4 ဇိဋ္ဌါမဇ္ဈေနအာသန္နေ၊ ဇိဋ္ဌါယဉပရိတလေ။
ဥပဒ္ဓမာနဝဏ္ဏာနံ၊ မဇ္ဈမ္ဘိကာရဏံဘဝေ။
5 မုခဘာဏ္ဍရမုဋ္ဌမှိ။ရဋ္ဌဋ္ဌာနံပကာသိတံ။
ကာရဏံတဗ္ဗဇာတာနံ။ဇိဋ္ဌေါပဂ္ဂန္တိလက္ခိတံ။

6 ဥပရိဒ္ဓဋ္ဌာနသော၊ ပဋ္ဌိယာတ္ထဋ္ဌရမ္ဘိစ။
တဇ္ဇူပဋ္ဌဝဏ္ဏာနံ၊ ဓိဗ္ဗဂ္ဂိကရဏံဘဝေ။
7 တာလုမ္ဘိရဋ္ဌိနိဒ္ဒေသ္သေ၊ အာသဒ္ဓိသာကတောပန။
ဋ္ဌာနဋ္ဌကရဏာဋ္ဌေဝ၊ ဝိသုံဝိသုံပဝတ္တတိ။
8 ဩဋ္ဌဋ္ဌာနမ္ဘိသမ္ဘူတံ၊ ဝဏ္ဏာနံကရဏမ္ဘိစ။
ဩဋ္ဌဋ္ဌာနမနုညတ္တိ၊ သဒ္ဒညူဟိပကာသိတံ။
9 ဝိဝဋ္ဋရခတ္တဋ္ဌိရံ၊ ပဏာဝစမ္ဘကံဝိယ။
တံသမ္ဘဋ္ဌာစယာလေခါ၊ သာဏ္ဍမာနာသိကာမတာ။
10 ယောဝဏ္ဏာတဇ္ဇဇာယန္တိ၊ နာသိကဋ္ဌာနဇာမတာ။
တဒေဝကရဏံတေသံ၊ ဝဏ္ဏာနမုပလက္ခိတံ။
11 ဝဏ္ဏုဋ္ဌာရဏာဥသာဟော၊ ပယာတနမုဒီရိတံ။
သံဝုတံဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာတိ၊ ဖုသဇ္ဇံဤသဖုဋ္ဌကံ။
12 သံဝုတဇ္ဇံအကာရဿ၊ ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌတထာပရံ။
အဝသေသသရာနဋ္ဌ၊ သ–ဟ–ကာရာနမေဝစ။
13 ပယာတနဋ္ဌဝဂ္ဂါနံ၊ ဖုဋ္ဌတ္တိပကာသိတံ။
ယရလဝါဝသေသာနံ၊ ဤသံဖုဋ္ဌံပကာသိတံ။
14 သံဝုတသဿအကာရဿ၊ ပယာတနဿဘာဝတော။
သဝဏ္ဏာဿဉာသိဋ္ဌတ္တံ၊ ဝိဝဋ္ဋတ္တံပတိယတော။
15 ထုလျပယာတနဋ္ဌာနာ၊ ဒီဃရဿသဝဏ္ဏကာ။
ဒီဃဿယဋ္ဌိရဿာပိ၊ သဝဏ္ဏာဝပဝုတ္တရေ။

ဟူ၍၊ မိန့်အပ်၏။ ။ကြဏ်းနက် သဒ္ဒဘေဒ ရာသိ စသော ကြဏ်းတို့၌ပြဆိုအပ်သောစကားများသည်–ကာရိကာကြဏ်း၌အကြွန်းဝင်ခဲ့ရကား၊ ကာရိကာကို သာလက်ရင်းမှား၍ ရေးသားလိုက်သည်။ ။1–နံပါတ်၊ 2–နံပါတ်ဂါထာ၏ မြန်မာပြန် ကားကဏ္ဌဋ္ဌာန်တွင် ရေးသားခဲ့ပြီ။ ။3–နံပါတ်ဂါထာ၏ မြန်မာပြကား။ ။ကဏ္ဌေ။လည်၌။ဥပ္ပန္နဝဏ္ဏာနံ။ဖြစ်ကုံသောဝဏ္ဏ။တို့၏။ကရဏံ။ ကရိုဏ်းသည်။တဒ္ဒေဝ။ ထိုလည်၌သာလျှင်။ဘဝေ။၏။ဒွေ။ဤအရာ၌။ဋ္ဌာနဋ္ဌ။ဋ္ဌာန်သည်ဖင်း။ ကရဏဋ္ဌေဝ

ကရိုဏ်းသည်ဧင်း။ဝိသုံ။အသိး။နှစဘဝေ။မဖြစ်။ ။4-နံပါတ်
ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။ဇိဂ္ဂါမဇ္ဈေန။ လျှာ၏အလည်နှင့်။
အာသန္နေ။အနီးဖြစ်သော။ ဇိဂ္ဂါယ။ လျှာ၏။ ဥပရိတလေ။ အ
ထက်အပြင်ဟုဆိုအပ်သောအာစောက်အရပ်၌။ဥပ္ပဇ္ဇမာနဝဏ္ဏာ
နံ။ဖြစ်ကုံသောဝဏ္ဏတို့၏။ ကရဏံ။ကရိုဏ်းသည်။ မဇ္ဈမ္ဘိ။လျှာ
၏အလည်၌။ ဘဝေ။ ၏။ ။5-နံပါတ်ဂါထာ၏ မြန်မာပြန်
ကား။ ။ရခတ္တဂ္ဂရမုဒ္ဓမှိ။ ခံတွင်း၏ အတွင်းဖြစ်သော ထိပ်၌။
မုဒ္ဓမှာနံ။ကို။ပကာသိတံ။ပြအပ်၏။တတ္ထ။ထိုမုဒ္ဓမှာန်၌။ဇာတာ
နံ။ဖြစ်ကုံသောဝဏ္ဏတို့၏။ ကရဏံ။ကို။ဇိဂ္ဂေါပဂ္ဂန္တိ၊ လျှာဖျား
၏အနီးအရပ်ဟူ၍။ လက္ခိတံ။ မှတ်ယူအပ်၏။ ။6-နံပါတ်ဂါ
ထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။ဒန္တမှာနသာ။ဒန္တမှာန၏။ဥပရိစ။အ
ထက်သွားဖုံး၌ဧင်း။ပန္တိယာ။ အစဉ်၏။ အဗ္ဘန္တရမှိစ။ အတွင်း၌
ဧင်း။ဒန္တမှာနံ။သည်။ဘဝေ။၏။တတ္ထ။ ထိုဒန္တမှာန်၌။ဥပ္ပန္နဝဏ္ဏာ
နံ။တို့၏။ကရဏံ။သည်။ဇိဂ္ဂဂ္ဂံ။ လျှာဖျားလျှာထိပ်သည်။ဘဝေ။
၏။ ။7-နံပါတ်ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။ပန။အထူးကို
ဆိုဦးအံ့။တာလုမှိ။အာစောက်၌ဧင်း။မုဒ္ဓနိ။ ထိပ်၌ဧင်း။ဒန္တေ။သွား
ဖုံး၌ဧင်း [ထည့်] ဥပ္ပန္နဝဏ္ဏာနံ။ တို့၏။ဌာနဋ္ဌ။ သည်ဧင်း။ ကရ
ဏဋ္ဌဝ။သည်ဧင်း။ဝိသုံဝိသုံ။အသိးအသိး။ပဝတ္တတိ။၏။ ။8-
နံပါတ်ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။စ။အဘို့တစ်ပါးကို ဆိုဦး
အံ့။ဩဋ္ဌမှာနမှိ။ဩဋ္ဌမှာန်၌။သမ္ဘူတံ။ ကောင်းစွာဖြစ်ကုံသော။
ဝဏ္ဏာနံ။တို့၏။ ကရဏမ္ပိ။ကရိုဏ်းသည်လည်း။ ဩဋ္ဌမှာနံ။ဩဋ္ဌ
မှာန်တည်း။အနည်း။ တစ်ပါးသောမှာန်မဟုတ်။ဣတိ။ဝ့်။ သဒ္ဒညူ
ဟိ။သဒ္ဒအရာလိမ္မာမြင်သိပညာရှိတို့သည်။ပကာသိတံ။၏။ ။
9-နံပါတ်ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကားနာသိကမှာန်တွင်ရေးသားခဲ့
ပြီ။ ။10-နံပါတ်ဂါထါ၏မြန်မါပြန်ကါး။ ။တတ္ထ။ထိုနာသိကမှာန်
၌။ယေဝဏ္ဏာ။အကြင်င-ည-ဏ-န-မ-အံ-ဟူသောဝဏ္ဏတို့သည်။
ဇာယန္တိ။ ကုံ၏။နာသိကဋ္ဌာနဇာ။ နာသိကဋ္ဌာန်၌ဖြစ်ကုံသော
အက္ခရာတို့ဟူ၍။မတာ။သိအပ်၏။ တေသံဝဏ္ဏာနံ။တို့၏။ ကရ

ဏှံ။ကို။တခေ၀။ထိုနာသိကာမ္ဘာန်ဟူ၍သာလျှင်။ ဥပလက္ခိတံ။နှစ်လုံးစွဲကာပ်မှတ်အပ်၏။ ။11–နံပါတ်ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။ဝဏ္ဏုဒ္ဒေသရဏာဥသာဟော။ ဝဏ္ဏကိုရွတ်ခြင်းဌာအားထုပ်ခြင်းကို။ပယတန်။ဟူ၍။ဥဒိရိတံ။၏။သံဝုတန္တ။ သံဝုတပယတ်ဝင်း။ ဝိဝဋန္တ။ ဝင်း။ ဖုသဏ္ဌံ။ဝင်း။ဤသံဖုဌကံ။ ဝင်း။ဘူတိ။ ဤလေးပါးတည်း။ ။12–နံပါတ်ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။အကာရသာ။အ–အက္ခရာ၏။သံဝုတတ္တံ။ သံဝုတ ပယတ်၏အဖြစ်ကို။မတံ။၏။ အထာပရံ။တစ်ပါးတုံ။ အဝသေသသာသရာနန္တ။ ကြွင်းသောသရ–၇ လုံးတို့၏ဝင်း။ သဟကာရာနမေဝစ။ သ–ဟ–အက္ခရာတို့၏ဝင်း။ဝိဝတံ။ဝိဝတပယတ်၏အဖြစ်ကို။မတံ။၏။ ။13–နံပါတ်ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။ဝဂ္ဂါနံ။ဝဂ်အက္ခရာ–၂၅ လုံးတို့၏။ပယတနန္တ။ပယတနကိုလည်း။ဖုသဏ္ဌန္တိ။ ဖုဋ္ဌပယတ်ဟူ၍။ ပကာသိတံ။၏။ ယရလဝါဝသေသာနံ။ကြွင်းသောယ–ရ–လ–ဝ––အက္ခရာ၊ ၄ လုံးကို။ဤသံဖုဋ္ဌံ။ဤသံဖုဋ္ဌပယတ်ဟူ၍။ပကာသိတံ။၏။ ။14–နံပါတ်ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။သံဝုတသာ။သံဝုတပယတ်ဟုဆိုအပ်သော။ အကာရသာ။အ–အက္ခရာ၏။ပယတနသဘာဝတော။ ပယတ်၏သဘောဝ်အားဖြင့်။ သဝဏ္ဏသညာသိဒ္ဓတ္တံ။သဝဏ်သညာပြီးစီးသော၌။ဝိဝဋတ္တံ။ဝိဝဋပယတ်၏အဖြစ်ကို။ပတိယတေ။သိအပ်၏။ ။15–နံပါတ်ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။ဧရုလျပယတနမှာနာ။တူသောပယတ်–မှာန်ရှိကုံသော။ ဒီဃရဿာ။ ဒီဃ–ရဿ–သရတို့ကို။ သဝဏ္ဏကာ။ သဝဏ်ဟူ၍။ ပဝုစ္စရေ။ ဆိုအပ်၏။ ဒီဃဒွယန္တိ ရဿာပိ။ဒီဃနှလုံးရဿ ၂ လုံးကိုလည်း။သဝဏ္ဏာဝ။ သဝဏ်ဟူ၍သာလျှင်။ပဝုစ္စရေ။၏။ ။ဤကား ၁၅ ဂါထာတို့၏မြန်မာပြန်။ ။ဒီဃ ၂ လုံး–ရဿ ၂ လုံးဟူရာ၌။ဧ–ဩဟူသောဒီဃ ၂ လုံး။14–နံပါတ်ဂါထာတွင်ပြဆိုသည့်အတိုင်း။သံဝုတအဘို့အရဿ–၁ လုံး၊ ဝိဝဋအဘို့အရဿ–၁ လုံး ဝင်းရဿ ၂ လုံးကိုယူ။ ။ဤကားကာရိကာခဝရာ၏ဝါဒ။ ။

—(31) သဒ္ဒသာရတ္ထဇာလိနီကျမ်း၌ကား။ ။

1 အဋ္ဌဋ္ဌာနာနိဝဏ္ဏာနံ၊ ကဏ္ဌောသိရောဥရောပိစ။
ဇိဝှါမူလဉ္စဒန္တာစ၊ နာသိကောဋ္ဌာစတာလုစ။
2 အအာဧဩကဝဂ္ဂေါစ၊ ဟကာရောကဏ္ဌဇာမတော။
ဋဝဂ္ဂေါရဠကာရောစ၊ သတ္တသိရသိဇာယရေ။
3 ဣဤဧယစဝဂ္ဂေါစ၊ နဝတာလုမှိဇာယရေ။
ဥဦဩပဝဂ္ဂေါစ၊ နဝဩဋ္ဌမှိဇာယရေ။
4 တဝဂ္ဂေါလသဝါအဋ္ဌ၊ ဝဏ္ဏာဒန္တသုဇာယရေ။
နာသိကာဉဏနမာ၊ အဝဏ္ဏာစာပိအဋ္ဌမော၊
5 ဥရသ္မိံဝါပိဩကာရော၊ ကောရောယောဝဒီပိတော။
သမ္ဗဝဏ္ဏာစဇိဝှဂ္ဂါ၊ ဇိဝှါမူလေသုဇာယရေ။
6 စတုဗ္ဗိဓံကရဏံ၊ ဖုသတ္တံဤသံဖုသတ္တံ။
သံဝုတံဝိဝဋ္ဋာပိ၊ ကရဏာညုဟိတာသိတံ။
7 တံယထာပဉ္စဝီသတိ၊ ဝဂ္ဂါဖုသတ္တမီရိတံ။
ဤသံဖုဋ္ဌာယရလဝါ၊ သံဝုတန္တုရသာမတံ။
8 ဝိဝဋ္ဋသဗ္ဗဒီဃာ၊ ဒုတိယစတုတ္ထမ္ပိစ။
ဝဂ္ဂါတေသံဏှမေသောဒါ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာဝိဘာဝိနာ။

ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။ဤဝါဒသည်အချားသောဝါဒတို့နှင့်မတူရကားအထူးထူးစန်းရံ့ရှိသည်။ ။1-နံပါတ်ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။အမှတ်နံပါတ်-(21)တွင်ရေးသားခဲ့ပြီ။ ။2-နံပါတ်ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။အအာဧဩကဝဂ္ဂေါစ။အ-အက္ခရာ၊ အာ-အက္ခရာ၊ ဧ-အက္ခရာ၊ ဩ-အက္ခရာ၊ ကဝဂ် ၅ လုံးကို၎င်း။ဟကာရောစ။ဟ-အက္ခရာကို၎င်း။ကဏ္ဌဇော။ ကဏ္ဌဇအက္ခရာဟူ၍။မတော။၏။ဋဝဂ္ဂေါစ။ဋဝဂ် ၅ လုံး၎င်း။ ရဠကာရောစ။ ရ-အက္ခရာ-ဠ-အက္ခရာ၎င်း။သတ္တ။ ၇ -လုံးသောအက္ခရာတို့သည်။ သိရသိ။ထိပ်၌။ဇာယရေ။၏။ ။3-နံပါတ်ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။ဣဤဧယစဝဂ္ဂေါစ။ဣ-အက္ခရာ-ဤ-အက္ခရာ-ဧ-

အဏ္ဍရာ-ယအက္ခရာစဝဂ် ၅ လုံး၎င်း။ နဝ။ ၉ လုံးသောအက္ခရာ
တို့သည်။တာလုမှိ။အာဓောက်၌။ဇာယရေ။၏။ဥဦဩဝပဝဂ္ဂေါ
စ။ ဥ-အက္ခရာ၊ ဦ-အက္ခရာ ဩ-အက္ခရာ ဝ-အက္ခရာ ပဝဂ် ၅
လုံး၎င်း။နဝ။တို့သည်။ဩဋ္ဌမှိ။နှုတ်ခမ်း၌။ဇာယရေ။၏။ ။4-နံ
ပါတ်ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။တဝဂ္ဂေါ။တဝဂ်-၅-လုံး၎င်း။
လသဝါ။လ-အက္ခရာ သ-အက္ခရာ ဝ-အက္ခရာ၎င်း။အဋ္ဌဝဏ္ဏာ။
ရှစ်လုံးသောဝဏ္ဏတို့သည်။ဒန္တေသု။သွားတို့၌။ဇါယရေ။၏။ငည
ဏနမာ။ င-အက္ခရာ-ည-ဏ-န-မ-အက္ခရာတို့သည်၎င်း။ အပိ။
စစ်စစ်။အဋ္ဌမော။ယအက္ခရာမှစ၍ရှစ်လုံးမြောက်သော။အံဝဏ္ဏော
စ။ဗိန္ဒုသည်၎င်း။နာသိကာ။နှာခေါင်း၌။ ဇာယရေ။ ၏။ ။5-
နံပါတ်ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။ဥရသ္မိံ ဂါဝိ။ ရင်၌လည်း။
ဩကာရော ဧကာရော ယော ဝ။ ဩအက္ခရာ ဧအက္ခရာကို သာ
လျှင်။ဒိဝိတော။ပြအပ်၏။ ဇိဝှမှာ။လျှာ၌တည်ကုံသော။ သဗ္ဗေ
ဝဏ္ဏာ။အလုံးစုံသော ဝဏ္ဏတို့သည်။ဇိဝှါမူလေသု။ လျှာရင်းတို့
၌။ဇာယရေ။ကုံ၏။ ။6-နံပါတ်ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။
ကရဏံ။ကရိဏ်းကို။ဖုသတ္တံ။ ဖုဋ္ဌကရိဏ်း၎င်း။ ဤသံဖုသတ္တံ။
၎င်း။သံဝုတံ။၎င်း။ဝိဝဋ္ဋသဝိ။၎င်း။ ဣတိ။ဝုံ။စတုဗ္ဗိဓံ။ လေးပါးအ
ပြားရှိကုံ၏ဟူ၍။ကရဏညူဟိ။ ကရိဏ်းကိုသိသော ပညာရှိ
တို့သည်။ ဘာသိတံ။ ၏။ ။7-နံပါတ် ဂါထာ၏ မြန်မာပြန်
ကား။ ။တံ။ထိုဥဒါဟြုဏ်ဟူသည်။ယထာ။ကား။ပဉ္စဝိသတိ
ဝဂ္ဂါ။၂၅ လုံးသောဝဂ်ကို။ ဖုသတ္တံ။ဖုဋ္ဌကရိဏ်းဟူ၍။ ဤရိတံ။
မိန့်အပ်၏။ယရလဝါ။ယ-အက္ခရာ၊ ရ-အက္ခရာ၊ လ-အက္ခရာ၊ ဝ-
အက္ခရာတို့ကို။ဤသံဖုဋ္ဌာ။ဟူ၍။ဤရိတာ။၏။ တု။ထိုမှတစ်ပါး။
ရသံ။ရသာ ၃ လုံးကို။ သံဝုတံ။ဟူ၍။မတံ။ ၏။ ။8-နံပါတ်
ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။သဗ္ဗေဒီဃာစ။အလုံးစုံသောဒီဃာ
တို့ကို၎င်း။ဝဂ္ဂါ-ဝဂ္ဂါနံ။ဝဂ်တို့၏။ ဒုတိယစတုတ္ထမ္ဘိစ။ ဒုတိယက္ခ
ရာစတုတ္ထက္ခရာကို၎င်း။ဝိဝဋ္ဋံ။ဟူ၍။မတံ။၏။ ဣတိ။ဝုံ။တေသံ။
ထိုအက္ခရာတို့၏။ဤမေဘေဒါ။ဤအပြားကို။ဝိဘာဝိနော။ပညာရှိ

သည်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ၏။ ။ဤကား-ဂ-ဂါထာတို့၏ မြန်မာပြန်။ ။ဤကားသဒ္ဒသာရတ္ထဇာလိနီဆရာ၏ ဝါဒ။ ။

—(၃၂) ဝိဝါရစသော ဗာဟိရ ပယတ် ၁၁ ပါးမှာ မူကား ယှဉ်ပြအပ်ပြီးသော ဌာန်ကရိုဏ်းပယတနတို့မှ။ မပြတ်ဖြစ်ပြီး၍ လာသောအသံကို။ ။လည်တလျောက်ကိုဖွင့်၍ပေးခြင်း။ဝိဝါရ။ ။ပိတ်၍ပေးခြင်း။သံဝါရ။ ။ရှူခြင်းရှိုက်ခြင်း။သာသ။ ။ဆွဲငင် ညီးညူခြင်း။နာဒ။ ။ပြင်းပြခြင်း။ ဃောသ။ ။ပြော့လျော့ခြင်း။အဃောသ။ ။လေနည်းခြင်း။အပ္ပပါဏ။ ။လေများခြင်း။ မဟာပါဏ။ ။မြှင့်၍ရွတ်ခြင်း။ ဥဒတ္တ။ ။နိမ့်၍ရွတ်ခြင်း။အနုဒတ္တ။ ။အမျှရွတ်ခြင်း။သရိတ။ ။ဤ ၁၁ ပါးတို့ဖြင့်၊ ချောင်လျော့ပတ်-အဖြတ်အပိုဒ်- အနှိုက်အဆွဲ လေနည်းလေများ စသောအားဖြင့် သံထားနိမ့်မြှင့် အဆင်သင့် အောင် ထေံချင့်၍ ပြုပြင်စီမံတတ်သောလက္ခဏာရှိ၏။ ဥပမာကား။ ယခု လောကတွင် ဟာသအင်္ဂါ၌ နှုပညာကို ကောင်းစွာ မှုတ်တတ်သော နှုမှုတ်ယောကျ်ား တစ်ရေံသည်။ မိမိနှုကိုမှုတ်လိုက်သောအခါ ထမ်းရွက်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော နှုခင်သည်နှုသံ၏ ဖြစ်ရာ ဌာန ဖြစ်သော ကြောင့် ဌာန်နှင့် တူ၏။ နှုမှုတ်ယောကျ်ား၏ နှုတ်ခမ်း-၂- ရပ် သည် နှုသံ၏ ဖြစ်ခြင်း အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်ကရိုဏ်းနှင့်တူ၏။ နှုခင်နှုတ်ခမ်း-၂-ရပ်တို့၏ ပေါင်းစပ်လျှက်ရှိနေစဉ်တွင်၊ အလျှင်မပြတ်မှုတ်လိုက်သော ဝါယောဓာတ်သည် နှုသံ ဖြစ်ခြင်း၏ လုလ္လ ဖြစ်သော ကြောင့်ပယတ်နှင့်တူ၏။ ဤသို့ဌာန်ကရိုဏ်းပယတ်တို့မှမပြတ်ဖြစ်လာသောနှု၏အသံကို၊ နှုတံပေါက်-ဂ-ပေါက်သည်ချောင်လျော့ပတ် အဖြတ်အပိုဒ်အနှိုက်အဆွဲ လေနည်းလေများ စသောအားဖြင့်သံထားနိမ့်မြှင့်တေးနှင့်သင့်အောင်ထေံချင့်၍ ပြုပြင်စီမံတတ်သောကြောင့်၊ ဗာဟိရပယတ်နှင့်တူ၏။ ။ဤကားဗာဟိရပယတ်-၁၁-ပါး၏လက္ခဏာ။ ။ငါတို့ပိဋကတ်၌ကား၊

ဗာဟိရ ပယတ် ခဲ့သို့ သိထိလ-ဓနိတ စသော-၁၀-ပါးသော ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိကိုသာ ပြဆိုတော်မူသည်၊ ဂါထာနှင့်တကွ အကျဉ်း မှတ်ရုံကား။ ။

1 သိထိလံဓနိတံဒီဃံ၊ ရဿံဂရုလဟုဗိန္ဒု။
သမ္ဗန္ဓံ ဝဝတ္ထိတဉ္စ၊ ဝိမုတ္တံဒသဓာမတံ။
2 တတ္ထပဉ္စသုဝဂ္ဂေသု၊ ပဌမံတတိယံတထာ။
သိထိလံနာမဒုတိယံစတုတ္ထံဓနိတံဒွယံ။
3 ဒီဃံရဿံသုတံယဉ္စ၊ ဂရုကံလဟုကံတထာ။
ဂရုကံနာမသံယောဂံ၊ ပရံကတွာနဉ္စရိတံ။
4 အသံယောဂံပရံကတွာ၊ ဘာသိတံလဟုကဒွယံ။
ဒီဃံဝါဂရုကံရဿံ၊ လဟုကန္တိစအဗြဝုံ။
5 ကရဏာနိဂ္ဂဟေတွာန၊ မုခေနာဝိဝဋေနယံ။
ဝုစ္စတေနိဂ္ဂဟိတန္တိ၊ ဝုတ္တံဗိန္ဒုသရာနုဂံ။
6 သမ္ဗန္ဓိတွာနယံဝုတ္တံ၊ သမ္ဗန္ဓံပရပဒေနတံ။
သမ္ဗန္ဓံ ယံပဒစ္ဆေဒံ၊ ကတွာဝုတ္တံဝဝတ္ထိတံ။
7 ဝိသဇ္ဇေတွာနကာရဏံ၊ ဝိဝဋေနမုခေနယံ။
ဝုစ္စတေတံဝိမုတ္တန္တိ၊ ကထယန္တိဝိစက္ခဏာ။

ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။ဤကားသဒ္ဒဘေဒရောသိကြကျမ်း၌လာသော ဂါထာ။ ။၁-နံပါတ်ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။သိထိလဉ္စ။ လျော့လျော့ရွတ်အပ်သောသိထိလဇင်း။ဓနိတဉ္စ။ ပြင်းပြင်းရွတ် အပ်သောဓနိတဇင်း။ဒီဃဉ္စ။ ရှည်ရှည်ရွတ်အပ်သော ဒီဃဇင်း။ ရဿဉ္စ။ တိုတိုရွတ်အပ်သောရဿဇင်း။ဂရုစ။ လေးလေးရွတ် အပ်သောဂရုဇင်း။ လဟုစ။ ပေါ့ပေါ့ရွတ်အပ်သော လဟုဇင်း။ ဗိန္ဒုစ။ ကရိုဏ်းကိုနှိပ်၍မဟွင့်သောခံတွင်းဖြင့်ရွတ်အပ်သော ဗိန္ဒုဇင်း။သမ္ဗန္ဓဉ္စ။ စပ်၍ရွတ်အပ်သောသမ္ဗန္ဓဇင်း။ ဝဝတ္ထိတဉ္စ။ ဖြတ်၍ ရွတ်အပ်သောဝဝတ္ထိတဇင်း။ဝိမုတ္တဉ္စ။ ဟွင့်၍ရွတ်အပ် သောဝိမုတ္တဇင်း။ ဣတိ။ဝှံ။ ဒသဓာ။ ၁၀ ပါးအပြားဖြင့်။ မတံ။ ၏။ ။၂-နံပါတ်ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။တတ္ထ။ထိုအက္ခ

ရာတိုန္ဒြ။ပဉ္စသုဝဂ္ဂေသု။ ၅ ပါးသောဝဂ်တို့တွင်။ပထမံ။ပထမအက္ခ ရာ-၅ လုံးသည့်ငှင်း။တထာ။ထို့ပြင်။တတိယံ။ တတိယအက္ခရာ-၅ လုံးသည့်ငှင်း။သိထိလံနာမ။သိထိလမည်၏။ဒုတိယံ။ဒုတိယအက္ခ ရာ-၅ လုံးသည့်ငှင်း။ စတုတ္ထံ။ စတုတ္ထအက္ခရာ ၅ လုံးသည့်ငှင်း။ ဒွယံ။ အစုံသည်။ ဓနိတံ။၏။ ။3-နံပါတ်ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။ဒီဃံ။ငှင်း။ရဿံ။ငှင်း။ဂရုကံ။ငှင်း။တထာ။ထို့ပြင်။လ ဟုကံ။ငှင်း။အဆ္ဆိ။ရှိ၏။ပရံ။နှောင်းသော။သံယောဂံ။သံယုဂ်ကို။ ကတွာန။ ပြု၍။ ဤရိတံ။ ရွတ်ဆိုအပ်သောအက္ခရာသည်။ ဝါ။ မ္မတွာ-ဒတွာ-ကတွာ-စသောအက္ခရာသည်။ဂရုကံနာမ။၏။ ။ 4-နံပါတ်ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။ပရံ။နှောင်းသော။အသံ ယောဂံ။ သံယုဂ်မရှိသည့်ကို။ ကတွာ။၍။ ဘာသိတံ။ ဆိုအပ် သောအက္ခရာသည်။ဝါ။ နခမတိ-စသောအက္ခရာသည်။ လဟု ကဉ္စယံ။လဟုမည်၏။ဝါ။ တနယ်းကား။ ဒီဃံ။သည်။ ဂရုကံ။ ၏။ရဿံ။သည်။လဟုကံ။၏။ဇာတိ။ဝှံ။အဖြစ်ရုံ။ဆိုကြကုံ၏။ ။ 5-နံပါတ်ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။ကရဏံ။ကရိုဏ်းကို။နိဂ္ဂ ဟေတွာ။နှိပ်၍။အဝိဝဋ္ဋေန။မဘွင့်သော။မုခေန။ ခံတွင်းဖြင့်။သ ရာနုဂံ။သရသို့အစဉ်လိုက်တတ်သော။ ယံဗိန္ဒုံ။ အကြင်ဗိန္ဒုကို။ ဝုတ္တံ။၏။တံဗိန္ဒုံကို။ နိဂ္ဂဟိတန္တိ။ဟူ၍။ဝုစ္စတေ။၏။ ။6-နံ ပါတ်ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။ပရပဒေန။နေသံပုဒ်နှင့်။သဒ္ဓိံ။ အက္ခ။ သမ္ဗန္ဓိတွာန။စပ်၍။ယံ။ အကြင်ပုဒ်ကို။ဝါ။ အနာထပိဏ္ဍိ ကဿာရာမေ-ဟူသောပုဒ်ကို။ဝုတ္တံ။၏။တံ။သည်။သမ္ဗန္ဓံ။၏။ ယံ။ အကြင်သမ္ဗန္ဓပုဒ်ကို။ ပဒစ္ဆေဒံ။ ပုဒ်ဖြတ်ခြင်းကို။ဝါ။ အနာ ထပိဏ္ဍိကဿ+အာရာမေ-ဟူသောပုဒ်ဖြတ်ခြင်းကို။ ကတွာ။ ၍။ဝုတ္တံ။၏။တံ။သည်။ဝဝတ္ထိတံ။၏။ ။7-နံပါတ်ဂါထာ၏မြန် မာပြန်ကား။ ။ကရဏံ။ကို။ဝိသဇ္ဇေတွာန။၍။ ဝိဝဋ္ဋေန။ဘွင့် သော။မုခေန။ဖြင့်။ယံ။အကြင်အက္ခရာကို။ဝါ။ယာ-သာ-ကာ-စ သောအက္ခရာကို။ဝုစ္စတေ။၏။ ။တံ။ကို။ဝိမုတ္တန္တိ။ ဟူ၍။ဝိ စက္ခဏာ။ပညာရှိတို့သည်။ကထယန္တိ။ကုံ၏။ ။ဤကား-၇-

ဂါထာတို့၏ မြန်မာပြန်။ ။အထူးသတိထားရံ။ ။ဤ-၁၀-ပါးသော ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိတို့တွင်။ နိဂ္ဂဟိတ်ဟူသော အက္ခရာသည်။ က-အစ၊ ဋ-အဆုံးဗျည်း-၃၂-လုံးတို့ခဲ့သို့ လုလ္လအားသစ်၊ စာလုံးလှဖြစ်စေတော့ဟု။ ကွေ့ရစ်၍မဆွဲရ၊ ကလောင်သွားတို့ကာမျှနှင့်ပင်၊ သင်္ကေတဖြစ်လွယ်သည်။ ယင်းသို့ပင်လွယ်သော်လည်းသေးငယ်သောဗိန္ဒုဟုလေးမပြုမလုတ်အပ်။ စတုတ္ထကမ္ဘဝါမှာသူသာ၍ကြတ်သည်တကားဟုအဘိဘိစင်းစား၍ ထင်ရှားစွာသိလိုပါမူ။ သုတ္တဗုဒ္ဓိဒီပနီ-ကြဏ်း [အံဓ္ဓာတိနိဂ္ဂဟိတံ] သုတ်တွင်ရှုလေ။ ။ဤကားဗာဟိရပယတ် ၁၁ ပါး၏လက္ခဏာ။ ။

—(33) ပဥ္စန္နံပနဗ္ဗာနာနံ၊ ပဋိပါဋိဝသာပိစ။
နိဿယာဒိပ္ပဘေဒေဟိ၊ ဝုတ္တောတေသမနုက္ကမော။

ဟူသော ဂါထာနှင့်အညီ၊ သရဗျဉ္ဇနတို့၏ ဈေးမွှားနေ့ခွဲ့မွှားစသည်များကို ရေးသားလိုက်လျှင် စကားသာများ၍ကျေးဇူးမများလွန်းရကားမရေးသားလိုပြီ။ ။

သမ္မာဝိယန္တိ ယံတတ္ထ၊ အနဒေသသတ္တာနမန္တရံ။
ဝဏ္ဏကိနာဝဝိယန္တိ၊ သန္တိဝေနပဝုတ္တတိ။

ဟူသောဂါထာနှင့်အညီ။ နွာန်-ကရဏ-ပယတနတို့ဖြင့် ဘော်ပြရေးသားခဲ့သော-သရဗျဉ္ဇနစသည်သညာအက္ခရာတို့ကို၊ ဥပမာပုံဆိုမှုနှစ်ဖြာသောပျဉ်ချပ်ကို ဝဏ္ဏကီလက်သမားသည်တစ်သားတည်းဖြစ်အောင် စပ်သခဲ့သို့၊ ပုဒ်ပြု၍စပ်ခဲ့ရကား သန္ဓိအပြားကိုလည်းရေးသားသင့်၏။ ။ထိုသန္ဓိသည်လည်း။ ။

လောပါဒေသဋ္ဌအာဂမော၊ ဝိကာရောပကတိတထာ။
ဒီဃရဿဝဿေနာပိ၊ သန္ဓိသတ္တဝိဓာမတာ။

ဟူသောဂါထာနှင့်အညီ။ လောပအာဒေသ-အစရှိသောအကျဉ်းအားဖြင့်-၇-ပါး၊ အကျယ်အားဖြင့် -၁၇-ပါးသော သန္ဓိတို့ကိုဖွင်း။သို့မဟုတ်။ ကစ္စည်းကြဏ်း-မောဂ္ဂလာန်ကြဏ်း-သဒ္ဒနီတိ

ကျမ်း–ဗာလာ ဝတာရကျမ်း–ဤသို့ အစ ရှိသော ပါဠိ သဒ္ဒါ
ကျမ်းတို့၌၊ အထူးထူးသော ဥဒါဟရုဏ်တို့နှင့်တကွ ပြဆိုအပ်
ကုန်သော အရာမကသောသန္ဓိတို့ကိုဝင်း ရေးသားသင့်၏။ ထို
သန္ဓိတို့ကိုလည်းအကျဉ်းအားဖြင့်ပင်၊ ဗာလသောသူတို့အားအ
သိဉာဏ်ဖြစ်လွယ်စိမ့်သောငှာ–ရူပသိဒ္ဓိကျမ်း၌။ ။

သညာဝိဓာနံသရသန္ဓိသန္ဓိ၊
နိသေဓနံဗျဉ္ဇနသန္ဓိသန္ဓိ၊
ယောနိဂ္ဂဟိတဿစသန္ဓိကပ္ပေ
သုနိစ္ဆယောသောဟိမယေတ္ထဝုတ္တော။

ဟူ၍–သရသန္ဓိ– နိသေဓသန္ဓိ–ဗျဉ္ဇနသန္ဓိ– နိဂ္ဂဟိတသန္ဓိ–အား
ဖြင့်လေးပါးသောသန္ဓိတို့ကို အကျဉ်းရေတွက်တော် မူသည်။
ဗုဒ္ဓိပသာဒနီကျမ်း၌လည်း။ ။

သရသန္ဓိနိသေဓောစ၊ သရဗျဉ္ဇနသန္ဓိစ။
အထောဗျဉ္ဇနသန္ဓိစ၊ နိဂ္ဂဟိတဿသန္ဓိစ။
သဗ္ဗေသောသာရနိဒ္ဒေသာ၊ ပဉ္စဓာပဒသာဒနေ။

ဟူ၍၊ သရသန္ဓိ– နိသေဓသန္ဓိ–သရဗျဉ္ဇနသန္ဓိ– ဗျဉ္ဇနသန္ဓိ–နိဂ္ဂ
ဟိတသန္ဓိ–အားဖြင့် ငါးပါးသော သန္ဓိတို့ကို အကျဉ်းရေတွက်
တော်မူသည်။သဒ္ဒနီတိကျမ်း၌လည်း။ ။

သရဗျဉ္ဇနဝေါမိဿ၊ ဝသာသန္ဓိတိဓာမတော။
သရဗျဉ္ဇနဝဂ္ဂါနံ၊ ဝသေနာပိတိဓာမတော။
သရသန္ဓိနိဂ္ဂဟိတ၊ သရဗျဉ္ဇနသန္ဓယော၊
သာဓာရဏောစသန္ဓီတိ စတုဓေဝံပကာသိတာ။

ဟူ၍၊ သရသန္ဓိ–ဗျဉ္ဇနသန္ဓိ–ဝေါမိဿသန္ဓိ–အားဖြင့် သန္ဓိသုံး
ပါး။သရသန္ဓိ–ဗျဉ္ဇနသန္ဓိ–ဝဂ္ဂသန္ဓိ–အားဖြင့်လည်းသန္ဓိသုံးပါး။
သရသန္ဓိ–နိဂ္ဂဟိတ သန္ဓိ–သရဗျဉ္ဇန သန္ဓိ–သာဓာရဏ သန္ဓိ–
အားဖြင့်လည်း သန္ဓိလေးပါး–ဤသို့ အားဖြင့် အနယ်နယ်ရေ
တွက်တော်မူသည်။ကျွန်ုပ်ကား၊ အထူးထူးသောဥဒါဟရုဏ်တို့
နှင့်တကွသုကရတရဖြစ်စိမ့်သောငှာ–သရသန္ဓိ–ပကတိသန္ဓိ–

ဗျဉ္ဇန သန္ဓိ–နိဂ္ဂဟိတ သန္ဓိ–ဝေါမိဿ သန္ဓိ–အားဖြင့်၊ ငါးပါး သောသန္ဓိတို့ဖြင့်သာအကျဉ်းရေတွက်၍ပြဆိုပေအံ့သတည်း။ ။

(က)သရာသရေလောပံ။

(မ)သရောလောပေါသရေ။

(သ)သရာလောပံပပ္ပေါန္တိသရေ။

—ဤသုံးသုတ်တို့၌ ပါရှိသော၊ သရေ–ဟူသောပုဒ်ကို [သရေ။ နောက် သရကြောင့်] ဤသို့ နိမိတ္တတ္ထ–အနက်မယောဇနာအပ်] သရေ။နောက်သရ၌]ဤသို့ဩပသိလေသိကေါကာသသတ္တမျတ္ထ–အနက်ယောဇနာ။ထို့ကြောင့်ဗာလာဝတာရ၌။ ။သရေတျာဒိ့ ဩပသိလေသိကောကာသသတ္တမီ။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ဩပသိလေသိကောကာသသတ္တမီ ဝိဘတ်၏ ကျေးဇူးကား [ဥက္ခလိယံ–အာစာမေတိ] ဟူသောဩပသိလေသိကာဓာရ–ဥဒါဟရုဏ်၌။ ထမင်းအိုးတည်းဟူသောအာဓာရ၌၊ ထမင်းချိုး တည်းဟူသော အာဓေယျသည်တည်ရှိလပ်သော်။ ထမင်းအိုး ထမင်းချိုး နှစ်ရပ်တို့၏ စပ်ကြားတွင်၊ အခြားသော ပဋ္ဌုချံ လျှက်မရှိ၊ကပ်ငြိ၍တည်၏။ဤအတူ[လောကဂ္ဂေါ] ဟူသောဥဒါဟရုဏ်၌[လောက+အဂ္ဂေါ]ဟုဆေဒပြုကာလ [သရာသရေ လောပံ]စသောသုတ်တို့ဖြင့်၊အဂ္ဂေါ၌၊အ–သရနှောင်းရော၌၊ ရှေ့ လောက၏အဆုံး၊အ–သရကိုချေလပ်သော်၊သရနှစ်ရပ်တို့၏ စပ်ကြားတွင်၊ အခြားသောဝဏ္ဏ–ကာလချံလျှက်မရှိ၊ကပ်ငြိ၍ ကျေ၏၊ ဝဏ္ဏ–ကာလချံလျှက်ရှိက၊ မကျေဟူသောအနက်ကို သိစေခြင်းကျေးဇူးရှိ၏၊ ဤကားဩပသိလေသိကောကာသ သတ္တမီ ဝိဘတ်၏ ကျေးဇူးတည်း ထို့ကြောင့် သာရ ဒ္ဓတိစ သောကြဏ်းတို့၌။ ။သတ္တမီနိဒ္ဒေသေနဝိဓိယမာနံကာရိယံဝဏ္ဏကာ ရေနအဗျဝဟိတဿပုဗ္ဗဿဗောဓျမ်။(သ)။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ဤကိုရည်၍ဗာလာဝတာရ၌လည်း။ ။သရေတျာဒိ့ ဩပသိ လေသိကောကာသသတ္တမီ–တတောဝဏ္ဏကာလဗျဝဓါနေကာ ရိယံနပေါတိ။(မ)။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။

သရေဝျသို့။ သရေ– ဟူသော ပုဒ်၌။ ဩပသိလေ သိကော ကာသသတ္တမီ။ ဩပသိလေသိကာဓာရအနက်ရှိသောသတ္တမီဝိဘတ်တည်း။ တဓော။ ထိုသတ္တမီဝိဘတ်ကြောင့်။ဝဏ္ဏကာလဗျဝဓာနေ။ ဝဏ္ဏခြားရာ ကာလခြားရာ၌။ ကာရိယံ။ သရကျေသောကာရိယသည်။နဟောတိ။မဖြစ်။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ သို့အတွက်[အကောစ္ဆိမံ+အဝဓိမံ] ဟူသောဥဒါဟရဏ်၌၊အံ–တည်းဟူသောဝဏ္ဏခြားသောကြောင့်၊ မ–၏အစိတ်၊အ–သရကျေ၍သရလောပသန္ဓိမဖြစ်၊[ဗာလာဒုမ္မေဓိနောဇနာ+အပ္ပမာဒဉ္စမေဓာဝီ]ဟူသောဂါထာ၌၊ ပုဗ္ဗဒ္ဓ–အပရဒ္ဓ–အားဖြင့် ကာလနှစ်ပါးတွင်၊ဇနာ–ဟုရွတ်ဆို၍ပြီးသည်အခိုက်ပုဗ္ဗဒ္ဓကာလကို၍ကာလခြားရကား၊ အပ္ပမာဒဉ္စ–ဟူသောအပရဒ္ဓကာလ၌၊ န၏အစိတ်၊ အာ–သရကျေ၍ သရလောပသန္ဓိမဖြစ်။ ထို့ကြောင့်သဒ္ဒဘေဒရာသိ၌။ ။

ဝဏ္ဏကာလဗျဝဓာနေ၊ သန္ဓိနာမနသမ္ဘဝေ။
ဂါထာသုဒုတိယန္တေန၊ တတိယာဒိစကာလိကံ။

ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ဝဏ္ဏကာလဗျဝဓာနေ။ ဝဏ္ဏခြားရာ ကာလခြားရာ၌။ သန္ဓိနာမ။သရလောပသန္ဓိမည်သည်။နသမ္ဘဝေ။မဖြစ်။ဂါထာသု။ဂါထာတို့၌။ ဒုတိယန္တေန။ ဒုတိယ ပါဒ၏ အဆုံးမှ။ တတိယာဒိစ။ တတိယ ပါဒ၏အစသည်။ကာလိကံ။ကာလခြား၏။[သန္ဓိနာမနသမ္ဘဝေ]၌ပြန်။ ။ ဤကားမြန်မာပြန်။ ။[လောကဂ္ဂေါ]ဟူသောဥဒါဟရဏ်၌ရုပ်ပြီးဟံကား။ ။[လောကဂ္ဂေါ] ကား [လောက÷အဂ္ဂေါ]ဟူ၍ခေဝဒပြု။[ပုဗ္ဗမဓော။လ။ဝိယောဇယေ]ဟူသောသုတ်ဖြင့်၊ က–ကိုခွင်းအစိတ်အကြွင်းစေ[လောက- အ÷အဂ္ဂေါ]ဟုဖြစ်၏။ ထိုအခါအသရနှစ်လုံးပေါ်ရှိ၏၊ဂင်းအသရနှစ်လုံးသည်၊သဝဏ္ဏသရလော–သို့မဟုတ်အသဝဏ္ဏသရလောပဟုလင်းပါးလပ်သောတေပါ ဒွေ့ဒွါဝဒွော့ဗျွသျှသဝဂေါ်။ ။ဟူသောကာတန္တြသုတ်။ ။ဒွေဒွေသဝဏ္ဏာ။ ။ဟူသောမောဂ္ဂလာန်သုတ်ဤသို့

အစရှိသောသုတ်တို့ဖြင့်။အနှင့်အာ–ဣနှင့်ဤ၊ ဤသို့အစဉ်အတိုင်း နှစ်လုံးနှစ်လုံးသောသရတို့ကိုသဝဏ္ဏသရဖြင့် ထုတ်ပြတော်မူသည်။အနှင့်အ–အာနှင့် အာစသည်တို့ကိုကား ထုတ်ပြတော်မမူ၊ ထို့အတွက်အချို့တို့က၊အနှင့်အ၊အာနှင့်အာစသည်တို့ကိုအသဝဏ်အဖြစ်ဖြင့်ယူရမည်ဟု မှားရောင်ကြကုံ၏။ အနှင့်အ၊ အာနှင့်အာစသည်တို့သည်သဝဏ္ဏသရဟုမြဲစွာမှတ်၊ ထို့ကြောင့် သာရသွတ်ဦ၌။ ။သဝဏ္ဏော်ဒီဃီး။ ။ဟူ၍သဝဏ္ဏအစီအရင် သုတ်ကိုမိန့်ဆိုတော်မူသည်။ ဥဒါဟြုဏ်ထုတ်ပြသောအခါ[ဒဏ်ဍိဟာ] ဟူသောဥဒါဟြုဏ် [ဘာနူဒယံ]ဟူသောဥဒါဟြုဏ်တို့ကိုထုတ်ပြ၍[ဒဏ်ဍိ–ဣဟာ]ဟူ၍ငင်း [ဘာနု+ဥဒယံ]ဟူ၍ငင်းခေဒပြုကာလ၊ ဣနှင့်ဣ–ဥနှင့်ဥ–တို့ကို သဝဏ္ဏသရ၌ စီရင်တော်မူသည်။ ။ဤသာမဟုတ်သေး[ဝဂ္ဂေါဝဂ္ဂေါ ဏာသဝဏ်း]ဟူသောစန္ဒြကာသုတ်ပါဏိနီသုတ်တို့ဖြင့်၊ဝဂ်၌ဖြစ်ကုံသောအက္ခရာတို့သည်။ကနှင့်က–ခနှင့်ခ–ဤသို့စသဖြင့်၊ကေဝဂ်သည်ကေဝဂ်နှင့်သဝဏ်ဖြစ်ကြောင်း။ ။ဤသာမဟုတ်သေး[ကေဋ္ဌာနေသွာပယိုးမိထးသဝဏ်း]ဟူသောပါဏိနီသုတ်ဖြင့်ကေဋ္ဌာန်သည်ကေဋ္ဌာန်နှင့်သဝဏ်ဖြစ်ကြောင်း။ ။ဤသို့စသည်ဖြင့် အနယ်းနယ်းပြဆိုခဲ့ရကား၊ အနှင့်အကို သဝဏ္ဏ သရဟု မြဲစွာမှတ်။ ။သဝဏ္ဏသရဖြစ်သောအသရနှစ်လုံးတွင်လည်း၊ ရှေးသရကို ချေရအံ့လော၊ သို့မဟုတ်–နောက်သရကိုချေအံ့လောဟုလင်းပါးလပ်သော် [သပ္ပမီ။ လ။ ပုဗ္ဗီသျဗောချမ်] ဟူသောပရိဘာသာနှင့်အညီ၊ သတ္တမီညွှန်သမျှ၌၊ ရှေ့ကိုသာစီရင်ရမည်ဟူရကား။ (က) သုတ် (မ) သုတ် (သ)သုတ်–ရေးသားခဲ့သောသုတ်တို့ဖြင့်၊ နေဝံအသရ နှောင်းရာ၌၊ ရှေးအသရကိုချေ[နယေပရိယုတ္တေ] ဟူသောသုတ်ဖြင့်၊ က–ဗျည်းကို နောက်အသရသို့ကပ် [လောကဂ္ဂေါ] ဟူသောရုပ်ပြီး၏။ ။ဤကားပုဗ္ဗသရလောပသန္ဓိ–တည်း။ ။

ပုဗ္ဗသရလောပသန္ဓိ၊

လောက	အဂ္ဂေါ	လောကဂ္ဂေါ
ပညာ	ဣန္ဒြိယံ	ပညိန္ဒြိယံ
တိဏိ	ဣမာနိ	တိဏိမာနိ

—(34) ဤ(က)သုတ်(မ)သုတ်(သ)သုတ်-ရေးသား ခဲ့သော သုတ်တို့ဖြင့်ချေအပ်သောရှေးသရတို့သည်[သရေဟောဝသရော ပုဗ္ဗာလုတ္တာဝါဝိ] ဟူသောပါဠိ၌ မိန့်ဆို အပ်သည်နှင့် အညီ၊ အ နှောင်းရောက်၌ ရှစ်လုံး။လ။ ဩ နှောင်းရောက်၌ ရှစ်လုံး၊ ဤသို့ အားဖြင့် ပေါင်းခြောက်ဆယ်လေးလုံးတည်း။ ။

အ-နှောင်းရောက်၌ရှစ်လုံးဟူသော်ကား။

လောက	အဂ္ဂေါ	လောကဂ္ဂေါ
သောတုကာမာ	အတ္ထ	သောတုကာမတ္ထ
လဘန္တိ	အတ္ထေ	လဘန္တတ္ထေ
ဣတ္ထီ	အယံပုရိသော	ဣတ္ထာယံပုရိသော
ဥဿ၊	အဂ္ဂိ	ဥဿဂ္ဂိ
ဝါရိရှု	အဒ္ဓသသသာမိကံဝါ	ရုရဒ္ဓသသသာမိကံ
ပုတ္တာမေ	အတ္ထိ	ပုတ္တာမတ္ထိ
ဥရော	အသသနုက္ခာ	ဥရသသနုက္ခာ

အာ-နှောင်းရောက်၌ရှစ်လုံးဟူသော်ကား။

ယဿ	အာသဝါ	ယဿာသဝါ
မာ	အာဝုသောဝေရုပံ	မာဝုသောဝေရုပံ
အဂ္ဂိ	အာဟိတော	အဂ္ဂါဟိတော
ခဏန္တိ	အာလုကကန္တာနိ	ခဏန္တာလုကကန္တာနိ
ဓာတု	အာယတနာနိ	ဓာတာယတနာနိ
ဇမ္ဗူ	အာဒီနိ	ဇမ္ဗွာဒီနိ

ယံမေ	အာသိတယာဒသီ	ယံမာသိတယာဒသီ
ဝေသာ	အာဝုသော	ဝေသာဝုသော

ဣ–နှောင်းရာ၌ရှစ်လုံးဟူသော်ကား။

ယဿ	ဣန္ဒြိယာနိ	ယဿိန္ဒြိယာနိ
စတုရာ	ဣတ္ထိယော	စတုရိတ္ထိယော
တိဏိ	ဣမာနိ	တိဏိမာနိ
မိဂီ	ဣဝ	မိဂီဝ
ဓာတု	ဣန္ဒြိယာနိ	ဓာတိန္ဒြိယာနိ
ဇမ္ဗူ	ဣသရော	ဇမ္ဗွိသရော
ယောမေ	ဣသရော	ယောမိသရော
တိဿော	ဣတ္ထိယော	တိဿိတ္ထိယော

ဤ–နှောင်းရာ၌ရှစ်လုံးဟူသော်ကား။

ယဿ	ဤဒိသော	ယဿီဒိသော
သဗ္ဗာ	ဤတိယော	သဗ္ဗီတိယော
အဓိ	ဤရိတံ	အဓီရိတံ
ဘိက္ခုနီ	ဤရိတံ	ဘိက္ခုနီရိတံ
ဓာတု	ဤရိတာ	ဓာတီရိတာ
ဇမ္ဗူ	ဤရိတာဝါတေန	ဇမ္ဗွီရိတာဝါတေန
ဝစနံမေ	ဤရိတံ	ဝစနံမီရိတံ
စတဿော	ဤတိယော	စတဿီတိယော-

ဥ–နှောင်းရာ၌ရှစ်လုံးဟူသော်ကား။

အဇ္ဇ	ဥပေါသထော	အဇ္ဇုပေါသထော
တဒါ	ဥဿဟတိ	တဒုဿဟတိ
ဣသိ	ဥတ္တမော	ဣသုတ္တမော
ပိဝံဘာဂီရထိ	ဥဒကံ	ပိဝံဘာဂီရထောဒကံ

မာတု	ဥပဇ္ဈာန်	မာတုပဇ္ဈာန်
ဝရု	ဥဒက်	ဝရုဒက်
ဂါထာမေ	ဥဒ္ဒိရိတာ	ဂါထာမုဒ္ဒိရိတာ
နယိဓေသဗ္ဗော	ဥပလဗ္ဘတိ	နယိဓေသဗ္ဗုပလဗ္ဘတိ-

ဦ–နှောင်းရော၍ရှစ်လုံးဟူသော်ကား။

ဧကေန	ဦနာနိ	ဧကေနူနာနိ
နာဂနာသာ	ဦရု	နာဂနာသူရု
ဥဒဓိ	ဦမိယော	ဥဒဓူမိယော
ရာဇိနီ	ဦရု	ရာဇိနူရု
ဓိတု	ဦရု	ဓိတူရု
သရဘု	ဦမိဝေဂါ	သရဘူမိဝေဂါ
သောဘကာမေ	ဦရု	သောဘကာမူရု
ဝတသော	ဦမိယော	ဝတသူမိယော-

ဧ–နှောင်းရော၍ရှစ်လုံးဟူသော်ကား။

ဒသ	ဧတေ	ဒသေတေ
တသာ	ဧဝံ	တသေဝံ
နောပိ	ဧတံဘဏ္ဍေ	နောပေတံဘဏ္ဍေ
ကာရိကာ	ဧသာ	ကာရိကေသာ
အာနေန္တုံ	ဧတံပဘာဝတိ°	အာနေန္တွေတံပဘာဝတိ°
နာဂနာသူရု	ဧသာ	နာဂနာသူရေသာ
သုတံမေ	ဧတံဘောဂေါတမ	သုတံမေတံဘောဂေါတမ
တံကုတော	ဧတ္ထလဗ္ဘာ	တံကုတေတ္ထလဗ္ဘာ

ဩ–နှောင်းရော၍ရှစ်လုံးဟူသော်ကား။

မမ	ဩဒနံ	မမောဒနံ
အဝိဇ္ဇာ	ဩဃော	အဝိဇ္ဇောဃော

အဂ္ဂိ	ဩဘာသော	အဂ္ဂေါဘာသော
ဘိက္ခုနီ	ဩဝါဒေါ	ဘိက္ခုနောဝါဒေါ
ပိတ္တု	ဩဘာသော	ပိတ္တောဘာသော
ဇမ္ဗု	ဩနတာဝါတေန	ဇမ္ဗောနတာဝါတေန
လဒ္ဓေါမေ	ဩကာသော	လဒ္ဓေါမောကာသော
စတ္တာရော	ဩဃာသဝန္တိ	စတ္တာရောဃာသဝန္တိ

—(35) သဒ္ဒနီတိ-၌ကား၊ ရေးသားခဲ့သော ဥဒါဟြုဏ်အတိုင်းသရတစ်လုံးကျေသည်သာမဟုတ်သေး [ယန္တိ]ဟူသော ဥဒါဟြုဏ်၌၊ တပြိုင်နက် ရှေးသရနှစ်လုံးကျေကြောင်း [ဥပေယျာသိ]ဟူသောဥဒါဟြုဏ်၌၊ တပြိုင်နက်ရှေးသရသုံးလုံးကျေကြောင်းကိုပြဆိုတော်မူသည်၊ ထို့ကြောင့်သဒ္ဒနီတိ၌။ ။နာနာဒိသာယန္တိအယံကောသ္မိံသရေပရေဧကက္ခဏေဒွိန္နံ ပုဗ္ဗသရာနံလောပေါ၊ နမံပုန ဥပေယျာသိတိ အယံကောသ္မိံသရေပရေဧကက္ခဏေတိန္နံသရာနံလောပေါ။ ။ဤသို့စသည်ဖြင့် မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။နာနာဒိသာ။အထူးထူးသောအရပ်မှ။ယန္တိ။သွားကြကုန်၏။ဣတိအယံ။ဤသည့်ကား။ကောသ္မိံသရေ။သရတစ်လုံးသည်။ပရေ။နှောင်းရာ၌။ဧကက္ခဏေ။တပြိုင်နက်။ဒွိန္နံ။ နှစ်လုံးကုန်သော။ ပုဗ္ဗသရာနံ။ ရှေးသရတို့၏။ လောပေါ။ ကျေခြင်းသည်။ ဟောတိ။၏။မံ။ငကို။ပုန။ တဘိ။ န-ဥပေယျာသိ။ မကပ် ပြားအံ့။ ဣတိ အယံ။ ကား။ ကောသ္မိံ သရေ၊ သည်။ ပရေ။၌။ ဧကက္ခဏေ။နက်။တိန္နံ။ သုံးလုံးကုန်သော။ သရာနံ။ ရှေးသရတို့၏။ လောပေါ။ ကျေခြင်းသည်။ ဟောတိ။၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ညာသ်-နိဒ္ဒေသတို့၌ကား၊ သဒ္ဒနီတိဆိုသည့်အတိုင်း နှစ်လုံးသုံးလုံးကျေသည်သာမဟုတ်သေး [သခါတောဂသောဝါ]ဟူသောဥဒါဟြုဏ်၌ တပြိုင်နက်ရှေးသရလေးလုံးကျေကြောင်းကိုပြဆိုတော်မူသည်ထို့ကြောင့်ညာသ်၌။ ။အအာဣဤတိဧဝံပိတေ ကောရေပရေ သေသာသရာနံလောပေါ။ ။

ဟူ၍ဝုဒ်၊ နိဒ္ဒေသ၌လည်း။ ။ဧကာသရဿ လောပတ္တာသရော
တိဝတ္တဗ္ဗန္တိ-နှ-သခါတော ဂဝေဿဝါတိ ဧတ္တဧကာသ္မိံ သရေပ
ရေစတုန္နံပိလောပတ္တာ။ ။ဟူ၍ဝုဒ်မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်
ကား။ ။အအာဣဤတိ။ အအာဣဤဟူ၍။ဧဝံ။ဤသို့။ ဣမေ။
တည်သည်ရှိသော်။ဧကာရေ။ဧ-သရသည်။ပရေ။ နောင်းရာ၌။
သောသသရာနံ။ကြွင်းသောသရတို့၏။ လောပေါ။သည်။ ဟော
တိ။၏။ ။ဧကာသရဿ။ရှေးသရတစ်လုံး၏။လောပတ္တာ။ကျေ
သည်၏။အဖြစ်ကြောင့်။ သရောတိ။ သရော-ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ။ဆို
အပ်၏။ဣတိ-အယံစောဒနာ။ဤကားစုဒ်။ ပရိဟာရော။ပရိဟာရ်
ကို။မယာ။ငါသည်။ဝုစ္စတေ။၏။တဝ။သင်စောဒကာ၏။စောဒနာ။
သည်။နှ။မသင့်။သခါတောဂ းဿဝါတိဧတ္တ-ဥဒါဟရဏေ။သ
ခါတောဂဿဝါဟူသောဥဒါဟရုဏ်၌။ဝါ။သခါတောဂဿ-
အ-အာ-ဣ-ဤ-ဧ-ဝါဟူသောဥဒါဟရုဏ်၌။စတုန္နံပိ။ လေးလုံး
သော သရ တို့၏ လည်း။ လောပတ္တာ" ကျေသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်တည်း (ထိုဆရာတို့၏ ဝါဒတွင်၊ ဂဿ-၌၊ သာ၏အ
ဝိတ်-အ-သရလည်းကျေခဲ့ရကား ပဉ္စန္နံပိလောပတ္တာဟုဆိုသင့်
၏၊မဆိုရကားပမာဒလေခဟုမှတ်)။ ။ဤကားမြန်မာ ပြန်။ ။
ထိုဆရာတို့၏ဝါဒအတိုင်းယထာက္ကမဥဒါဟရုဏ်တို့ကား။ ။

	သရ-နှစ်လုံးကျေရာ၌	
ယာ-အ-	အန္တိ	ယန္တိ
	သရသုံးလုံးကျေရာ၌	
ဥပ-ဣ-အ-	ဧယျာသိ	ဥပေယျာသိ
	သရလေးလုံးကျေရာ၌	
ဂဿအအာဣဤ-	ဧဝါ	ဂဿေဝါ

—(၃၆) ထိုဆရာတို့၏ဝါဒကို၊ ကစ္စာယနဝဏ္ဏနာ-နိရုတ္တိသာ
ရမဉ္ဇူသာ- ဆရာတို့က- သာရဝတ္ထု-ဝိသိဋ္ဌတရဝါဒ-ဟုမှတ်
သား၍ယုံကြည်တော်မမူကြကုံ၊ ယုံကြည်တော်မမူပုံကိုလည်း

ဝေဘာင်ပြဦးအံ့။ ။သဒ္ဒနီတိ–ဆရာ၏ဝါဒ[ယန္တံ]ဟူသောဥဒါဟရုဏ်၌[ယာ–အ–အန္တံ]ဟုခေဒပြုကာလ။ ယာ–ကား ဂစ္ဆ ခေတ်၊ အ–ကားပစ္စယ်း၊ အံန္တိ–ကား ဝဏ္ဏမာန်ပရဿပုဒ်ဗဟုဝုစ် ဝိဘတ် ဤသို့အစိတ်အစိတ်မှတ်။ ယ–ကိုခွင်းလျှင် ခေတ္တန္တာ အာသရနှင့်သရသုံးလုံးရှိ၏။ ထိုအခါ[သရာလောပံပဖြေါန္တိသရေ] ဟူသောသုတ်ဖြင့်။ အန္တိ၌အသရနှောင်းသောကြောင့်၊ ခေတ္တန် အာ–သရ၊ ပစ္စယ်းအသရတို့ကိုချေ၊ ယကိုအန္တိသို့ကပ်[ယန္တိ]ပြီး၏။ [ဥပေယျာသိ] ဟူသောဥဒါဟရုဏ်ကိုလည်း သိနိုင်လောက်ပြီ။ ။ဤကားသဒ္ဒနီတိဆရာ၏ဝါဒ။ ။ကစ္စာယနဝဏ္ဏနာ–ဆရာ၏အလိုဘော်ကား။ အကယ်၊ ခေတ္တန္တ–ပစ္စယ–သရတို့ဟူ ခဲ့ပါက၊ တပြိုင်နက် ကျေသည့် [သရာလောပံ။လ။သရေ] ဟူ သောသုတ်ဖြင့် ချေရမည်ဟုမဆိုတံရာ။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမူ [လောပဋ္ဌေဗ္ဗမကာရော–သရလောပေါ။လ။ပကတိ]ဟူ သောသုတ်တို့၏အရာ ဖြစ်သောကြောင့်ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် မ ဟာတ်လော ကစ္စာယနဝဏ္ဏနာ၌။ ။သဒ္ဒနီတိယံဝုတ္တဥဒါဟရဏာ နိဝိစာရေတဗ္ဗာနိ၊ တေသံဥဒါဟရဏာနံ၊ လောပဋ္ဌေဗ္ဗမကာ ရော–သရလောပေါတျာဒိ လက္ခဏဝိသယတ္တာ။ ။ဟူ၍မိန့် အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။သဒ္ဒနီတိယံ။၌။ဝုတ္တဥဒါဟရ ဏာနိ။ဆိုအပ်သောဥဒါဟရုဏ်တို့ကို။ဝိစာရေတဗ္ဗာနိ။ ရုတ်တ ရက်ဖြင့်–မယုံလင့်ဘဲ–ဟုတ်သင့် ၏လား–မသင့်လားဟု–စင်း စားမလပ်–ရှုးစန်းအပ်ကုံ၏။ ကသ္မာ။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူ မူကား။ တေသံဥဒါဟရဏာနံ။ ထိုဥဒါဟရုဏ်တို့အား။ လော ပဋ္ဌေဗ္ဗမကာရော–သရလောပေါ တျာဒိလက္ခဏဝိသယတ္တာ။ လောပဋ္ဌေဗ္ဗမကာရော–သရလောပေါ–အစရှိသော သုတ်တို့ ၏အရာဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ချာသ် ဆရာ၏ဝါဒ– [သခါတောဂသေသဝါ] ဟူသော ဥဒါဟရုဏ်၌၊ တပြိုင်နက် သရလေးလုံးကျေသည်ဟူသော စကားကိုလည်း။ နိရုတ္တိသာရမဉ္ဇူသာဆရာမြတ်က၊ မယူအပ်မမှတ်အပ်ဟုပဋိ

ခတ်ဘဲကြဉ်တော်မူလေသည် ထို့ကြောင့်မဟုတ်လော နိရုတ္တိ
သာရမဉ္ဇူသာ၌။ ။ယမ္ပနဉ္စာသေဝုတ္တံကောသို့သရေပရေ[ဧ
ကဒွိတီစတုန္နမ္ပိလောပေါ ဟောတိတိညာပနတ္ထံ] ထံနဂဟော
တမ္ပတိ၊ တာဒိသသာသပယောဂသာဇိနဝစနေအဒဿနတော။ ။
ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။နွာသေ။နွာသိ၌။ကော
သို့သရေ။သည်။ ပရေ။၌။ ဧကဒွိတီစတုန္နမ္ပိလောပေါဟောတိ
တိညာပနတ္ထံ။ကော။လ။ညာပနတ္ထံ-ဟူ၍။ယံပနဝစနံ။ကို။ ဝုတ္တံ။
ဆိုအပ်၏။တံဝစနံ။ကို။နဂဟေတဗ္ဗံ။မယူအပ်။ ကသ္မာ။အဘယ်
ကြောင့် နည်းဟူမူကား။ဇိနဝစနေ။ ဘုရား ပါဠိ၌ တော်၌။ တာဒိ
သသာသပယောဂသာ။ထိုသို့သဘောရှိသောပြယုဂ်ကို။ အဒဿ
နတော။ပြဆိုတော်မမူသောကြောင့်တည်း။ ။ဤကားမြန်မာ
ပြန်။ ။ဤသို့ရေးသားခဲ့သည့်အတိုင်း ကစ္စာယနဝဏ္ဏနာ-နိ
ရုတ္တိသာရမဉ္ဇူသာဆရာတို့ကပင်၊ သာရဝတ္ထု-ဝိသိဋ္ဌတရဝါဒ-
ဟုမှတ်သားယုံကြည်တော်မမူကြရကား၊ ငါတို့လို လူများက-
အဘယ့်ကြောင့် သာရဝတ္ထု-ဝိသိဋ္ဌတရ ဝါဒထူးကြီးပါတကား
ဟုမှတ်သားထိုက်တော့မည်နည်း။ ။

—(37) ဓာလိနီ-ဂူလနိရုတ္တိ-တို့၌ကား[သရာသရေလောပံ]
ဟူသောသုတ်၌။ သရေ-ဟူသော ဧကဝစန သဒ္ဒါဖြင့်၊ သရ
နှောင်းရာ၌ သရကျေသည်သာ မဟုတ်သေး [မေခလာ-ဘဂ
ဝါ]၊ ဟူသော ဥဒါဟရုဏ်တို့၌၊ ဗျည်းနှောင်းရာ၌ ဗျည်းကျေ
ကြောင်းကို ပြဆိုတော်မူသည်၊ ထို့ကြောင့်ဂူလနိရုတ္တိ၌။ ။
ဧကဝစနဂ္ဂဟဏေန။လ။ ဗျဉ္ဇနေ ဗျဉ္ဇနေလောပံ။ မေဟာနသာ-
ခဿ-မာလာ-မေခလာ-ဘဝေသု-ဝဏ္ဏဂမနေဘဂဝါ။ ။ဟူ
၍မိန့်အပ်၏-ဓာလိနီ၌လည်းနယ်တူ။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။
ဧကဝစနဂ္ဂဟဏေန။သရေ-ဟူသောဧကဝစန-သဒ္ဒါဖြင့်။ ဗျဉ္ဇ
နေ။ဗျည်းနှောင်းရာ၌။ဗျဉ္ဇနံ။ ရှေးဗျည်းတို့သည်။ လောပံ။သို့။
ပပ္ပေါန္တိ။ကုံ၏။မေဟာနသာ။ ယို့ဇုက်အပ်သော။ခဿ။ ရှုမြှေ
၏။မာလာ။တံခါတည်း။မေခလာ။ခါးပန်းကြိုး။ဘဝေသု။ဘဝ

သုံးပါး တို့၌။ ဝန္တဂမနော။ ပျံ့အံသော သွားခြင်း ရှိ၏။ ဉာတိ။ ကြောင့်။ဘဂဝါ။ဘဂဝါမည်၏။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ ထိုဆရာတို့၏ဝါဒအတိုင်းဥဒါဟရုဏ်ကား။ ။

ဖျည်းနှောင်းရော၍ဖျည်းကျေပုံ။

မေဟနှ-ခ-မာလာ	မေခလာ
ဘဂ-ဝန္တံ-ဂမန	ဘဂဝါ

—ဤဝါဒသည်၊ ရေးသားခဲ့သောသဒ္ဒ နီတိ-ဗျာသ်ဆရာတို့၏ ဝါဒခဲ့သို့မဟုတ်သာရဝန္တ-ဝိသိဋ္ဌတရ-ဝါဒထူးဟုမှတ်၊အဘယ့် ကြောင့်နည်းဟူမူ၊ ပါရာဇိကကဏ်အဋ္ဌကထာ အဏ္ဍဋ္ဌိကနိဒါန်း ၌။ ။ယသ္မာပနတိသု ဘဝေသုတဏှာသင်္ခါတံဂမနံအနေန ဝန္တံ-တသ္မာဘဝေသုဝန္တဂမနော၊ တိဝတ္တဗ္ဗေဘဝသဒ္ဒတောဘ ကာရံဂမနသဒ္ဒတောဂကာရံဝန္တသဒ္ဒတောဝကာရံစ အာဒါယဒီ ဃံကတွာဘဂဝါတိဝုစ္စတိ-ယထာလောကေမေဟနဿခဿ မာလာတိဝတ္တဗ္ဗေမေခလာတိဝုစ္စတိ။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ဤ ပါဌ်ဖြင့်[ဘဂဝါ-မေခလာ]ပုဒ်တို့၏ရုပ်ပြီးပုံကိုသိလေ။ ။ ဤသို့ဗုဒ္ဓဃောသဆရာတော်ပင်-အရေးငင်ခဲ့ရကား-အဘယ် သူဟန့်တားနိုင်တော့မည်နည်း။ ။

—(၃၈)— (က) ဝါပရောအသာရူပါ
(ခ) ပရောကွစိ
(ဂ) ပရောဝါအသာရူပါ

—ဤသုတ်၌အသရူပါ-ဟူသောပုဒ်နောင်ပဉ္စမီဝိဘတ်ကိုလည်း ရေးသားခဲ့သော သတ္တမီဝိဘတ်ခဲ့သို့၊ ဝဏ္ဏကာလ ချိန်ချက်မ ရှိကပ်ပြီ၍ နောက်သရကျေ၏ဟုမှတ်။ ။ဤကားပရောသရ လောပသန္ဓိတည်း။ ။

ပရောသရလောပသန္ဓိ

ယဿ	ဣဒါနိ	ယဿိဒါနိ
စက္ခု	ဣန္ဒြိယံ	စက္ခုန္ဒြိယံ
စတ္တာရော	ဣမေ	စတ္တာရောမေ

—(39) ဤသုတ်တို့ဖြင့် ချေအပ်သော နောက်သရတို့သည် [ပရာယမာ] ဟူသော ပါဠိမိန့်ဆိုအပ်သည်နှင့်အညီ။ အနောင် ခြောက်လုံး– အာနောင် ခြောက်လုံး။လ။ ငနောင်ရှစ်လုံး– ဩ နောင်ရှစ်လုံး၊ ဤသို့အားဖြင့်ပေါင်းငါးဆယ်နှစ်လုံးတည်း။

အနောင်ခြောက်လုံးဟူသော်ကား။

ဟန္တ	ဣဒါနိဘိက္ခဝေ	ဟန္တဒါနိဘိက္ခဝေ
တ	ဤဒိသော	တာဒိသော
ပသန္န	ဥဒကံပိပိတွာ	ပသန္နဒကံပိပိတွာ
* ...	... ...	... ...
ပုန	သော အာဂတ္တာ	ပုနသာ အာဂတ္တာ
ဖလဘာရေန	ဩနမတိ	ဖလဘာရေနနမတိ

—* ရှင်းခရေးပွင့်ရေးမှားရာ၌၊ ဤ–ကျေသောဥဒါဟြုဏ်ကိုတွေ့ ဖြင်ဘူးတော်မူကြပါက၊ ထည့်သွင်းရေးသားလိုက်ပါ။ ။ယခု ရေးသားခဲ့သောနယ်းကိုမှီး၍–အကြွင်းကိုသိနိုင်လောက်ပြီ။ ။

—(40)— (သ) ပဿရာသရူပေါ

(သ) ကွစိဣသွာဣတိသဗ–တိုင်အောင်

–ဤသုတ်တို့ဖြင့်၊ အသရူပ သရနောင် ပရသရလောပသန္ဓိဖြစ် သည် မဟုတ်သေး [ဥဒဂ်နေ တတ္ထ ပပံအဝိန္ဒု] ဟူသော ဥဒါ ဟြုဏ်[နာလံကာဗလံပဒါတဝေ]ဟူသောဥဒါဟြုဏ် [ဣတိစ] ဟူသောဥဒါဟြုဏ်တို့၌၊သရူပသရနောင်ပရသရလောပသန္ဓိ ဖြစ်ကြောင်းကိုပြဆိုတော်မူသည်။ ။

ဥဒါဟြုဏ်တို့ကား။

ပ	အာပံအဝိန္ဒု	ပပံအဝိန္ဒု
ပ	အာဒါတဝေ	ပဒါတဝေ
ဣ	ဣတိစ	ဣတိစ

—(41)— (က) ကွစာသဝဏ္ဏံလုတ္တေ
(ခ) ယုဝဏ္ဏာနမေဩလုတ္တေ
(ဂ) လုတ္တေအသဝဏ္ဏံ

—ဤသုတ်တို့ဖြင့် အသဝဏ် ပြုရ ခြင်းသည် [ဣဥဣုဓွေတေသံ ဈာနသန္တာဧဩ] ဟူသောဗာလာဝတာရပါဠိမိန့်ဆိုအပ်သည် အညီ၊ ဣ-ကို ဧ၊ ဥ-ကို ဩ၊ ဤသို့ဈာနသန္တအားဖြင့်အသဝဏ်ပြု အပ်၏။ ။ဤကားအသဝဏ္ဏာဒေသသန္ဓိတည်း။ ။

အသဝဏ္ဏာဒေသသန္ဓိ။

ဥပ	ဣတော	ဥပေတော
ဖိနု	ဤရိတံ	ဖိနေရိတံ
စန္ဒ	ဥဒယော	စန္ဒောဒယော

—ဤသုတ်တို့ဖြင့်အသဝဏ်ပြုအပ်သောသရတို့ကား၊ အကျေချော၌၊ ဧ-အသဝဏ်ပြုအပ်သော ဣသရတစ်လုံး၊ ဩ-အသဝဏ်ပြု အပ်သော ဥသရတစ်လုံး၊ ဤသို့အားဖြင့် နှစ်လုံးဖြစ်သတည်း၊ အာကျေချော၌လည်းဤအတူနှစ်လုံး၊ ပေါင်းလေးလုံးကိုမှတ်သား ပြောဆိုကြ၏၊ ပုဒ်ဆစ်ဆရာကလည်း ဤအတူလေးလုံးကိုရေး သားတော်မူသည်။ ကစ္စာယ်းကျမ်း၌ကား သရကိုအထူးမဘွင့် ပြ၊ ရူပသိဒ္ဓိ၌ကား။ ။ဣဝဏ္ဏုဝဏ္ဏာနံဧကာရောကာရာဟောန္တိ။ ။ ဟူ၍ ဣဥသရနှစ်လုံးကို ပြဆိုတော်မူသည်။ ဗာလာဝတာရဋီ ကာ၌ကား။ ဖိနေရိတံ- ကရဘောရု- ဝါမောရု-စသော ဥဒါ ဟရုဏ်တို့ကိုရှောက်၍၊ အကျေချော၌၊ ဣ-ဤ-ဥ-ဦ-လေးလုံး၊ အာ ကျေချော၌လည်း လေးလုံး ပေါင်းရှစ်လုံးကို ပြဆိုတော်မူသည်၊ ထို့ကြောင့်ဋီကာ၌။ ။ဖိနေရိတံ-ကရဘောရု- ဝါမောရု-ဣစ္စာ ဒီသုဤဦနံအသဝဏ္ဏာဒေသောဒိဿတိ။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။ ဖြန့်မပြန့်ကား။ ။ဖိနေရိတံ။လ။ ဣစ္စာဒီသု။ဖိနေရိတံ။လ။ ဤ သို့အစရှိသောဥဒါဟရုဏ်တို့၌။ဤဦနံ။ဤသရဦသရတို့၏။အသ ဝဏ္ဏာဒေသော။ဧအသဝဏ်ဩအသဝဏ်အပြုသည်။ ဒိဿတိ။

ဝိဠုကာတ်၌၊ နိတတ်ထင်ထင် တွေ့မြင်၏။ ။ဤကား မြန်မာ့ ပြန်။ ။ဥဒါဟြုဏ်တို့ကား။ ။

အဂျေရာ၌လေးလုံးဟူသော်ကား

ဗန္ဓုဉာသ	ဍူဝ	ဗန္ဓုဒေသဝ
ဇိနှ	ဤရိတာ	ဇိနေရိတာ
သဉ္ဇိုံနှ	ဥပေတိ	သဉ္ဇိုံနောပေတိ
ကာရသ	ဦရ	ကာရသောရ

အာဂျေရာ၌လေးလုံးဟူသော်ကား

ဝိဏ္ဍုမြာလာ	ဍူဝ	ဝိဏ္ဍုမြာလေဝ
တထာ	ဤသကံနဒေယျ	တထေသကံနဒေယျ
ဥပ္ပလံဝယထာ	ဥဒကေ	ဥပ္ပလံဝယထောဒကေ
တထာ	ဦနတံဒိသံတိ	တထောနတံဒိသတိ

—(42) မောဂ္ဂလာန်၌ကား၊ အ–ဂျေရာ–အာဂျေရာ၌သာ၊ ဍူ ဥတို့ကို၊ ဧ–ဩ အသဝဏ်ပြုသည်မဟုတ်သေး [အဝေဝဉော– ဝေါဒကံ]ဟူသော ဥဒါဟြုဏ်တို့၌၊ ဍူ–ဂျေရာ၌လည်း၊ ဧ–ဩ အသဝဏ်ပြုနိုင်ကြောင်းကိုပြဆိုတော်မူသည်။ ။

ဥဒါဟြုဏ်တို့ကား

အတိ	ဍူဝအဉော	အဝေဝဉော
ဝိ	ဥဒကံကတ္တာ	ဝေါဒကံကတ္တာ

—ဤမောဂ္ဂလာန် ခရောမြတ်၏ ဝါဒကို၊ နေရာကြ သိရအောင်၊ သာဓကရှာဘွေလပ်သော်[အဝေဝဉော]ဟူသော ဥဒါဟြုဏ်၌။ ။အဝေဝမေအန္တရိယံ။ ။ဟူသောသဒ္ဒနီတိသာဓကဖြင့် ပါကတဖြစ်လှပေသည်[ဝေါဒကံကတ္တာ]ဟူသော ဥဒါဟြုဏ်၌လည်း။ ။ဝေါဒကံကတ္တာပဏ္ဍုဥဂျေဩတာပေတမွှံ။ ။ ဟူသောဝိနယ်းမဟာဝါသာဓကဖြင့်ပါကတဖြစ်လှပေသည်။ ။ ဤ[အဝေဝဉော]ဟူသော ဥဒါဟြုဏ်ဖြင့်၊ ဍူဂျေရာ၌၊ ဍူကို

သံဘအေသဝဏ်ပြုနိုင်သည်မဟုတ်သေး[ကာထာနိ-ဤလာပေါ
တိ]ဟုဆေဒပြု၍ [ကာထာနေလာပေဘတိ]ဟူသောဥဒါပြလ်
၌-ဤကိုလည်းအေသဝဏ်ပြု။ ထို့ကြောင့်ပါရာဇိကလဏ်အဋ္ဌက
ထာ-ကုလဒူသကသိက္ခာပုဒ်ဘွင့်၊ ဗိ-အချပ်၌။ ။တေသံပိသု
ခသံဘာသာသမ္မောဒနီယကာထာနေလာပေဘတိ။ ။ဟူသော
ပါဠိကိုစေ့စေ့ငုရှုလေ။ ။

—သဒ္ဒနီတိ-ရူလနိရုတ္တိတို့၌ကား[မုနေလယော]အစရှိသောဥဒါ
ပြလ်တို့ကိုမြွှောက်၍၊ ရှေးသရကျေရော နောက်သရကိုသာ၊
ဧ-ဩ-အသဝဏ်ပြုသည်မဟုတ်သေး။နောက်သရကျေရောရှေး
သရကိုလည်း အသဝဏ်ပြုနိုင်ကြောင်းကို ပြဆိုတော်မူသည်
ထို့ကြောင့်သဒ္ဒနီတိ၌။ ။သရောပုဗ္ဗော။ ။ဟူ၍သုတ်တည်
တော်မူသည်။ ရူပနိရုတ္တိ၌လည်း။ ။လုတ္တဂ္ဂဟဏ ္တိကာယ္မာ
တေန လုတ္တဂ္ဂဟဏေန သရေလုတ္တေပုဗ္ဗော သရောအသဝဏ္ဏံ
ပပ္ပေါတိ။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏၊ အနက်ကားမခဲ။ ။

ဥဒါပြလ်တို့ကား

မုနိ	အာလယော	မုနေလယော
ဣသိ	အာလယော	ဣသေလယော
ရထိ	ဥသဘော	ရထေသဘော
သု	ဣတ္ထိ	သောတ္ထိ

—(43)— (က) ဒိဃံ
(ခ) ဗျဥ္ဇနေဒိဃာရဿာ
(ဿ) ပုဗ္ဗဿ ိဒိဃံ

—ဤသုတ်တို့တွင် [ဗျဥ္ဇနေဒိဃာရဿာ] ဟူသော မောဂ္ဂလာန်
သုတ်၌၊ဗျဥ္ဇနေ-ဟူသောပုဒ်ဖြင့်၊ ဗျည်းနှောင်းမှသာဒိဃ-ရဿ
ပြုသည်ဟု မမှတ်လင့်၊ အဘယ်ကြောင့် နည်းဟူမူ၊ ကစ္စယ်း
ကြလ်း၌၊ ရှေးသရကျေရော၌နောက်သရကိုဒိဃပြုရံ [ဒိဃံ]ဟူ၍

ငင်း၊ ရှေးသရကိုဒီဃပြုရံ[ပုဗ္ဗာစ]ဟူ၍ငင်း၊ ဗျည်းနှောင်းရာ၌ ရဿပြုရံ[ရဿံ]ဟူ၍ငင်း၊ ဒီဃပြုရံ[ဒီဃံ]ဟူ၍ငင်း ဤသို့လေး ချက်သောသုတ်တို့ကို တည်တော်မူသည်၊ မောဂ္ဂလာန် ဆရာ ကားဂန္ထဂရုကြောင့်၊ ထိုလေးချက်သောသုတ်တို့၏ အဓ္ဓာသယ ကို တစ်သုတ်တည်း တည်တော်မူသည်ဟု သိပ်ဟိုဋ္ဌ ဘာသာ နိသျှတို့၌ဆို၏။ ။ဤသို့ဒီဃ ပြုခြင်းသည်လည်း [ပရောသ ရောကွစိဒ္ဓာနသာသန္ဓိဒီဃံယာတိ] ဟူသောဗာလာဝတာရ ပါဌ် မိန့်ဆိုအပ်သည်နှင့်အညီမှာနသာသန္ဓိအားဖြင့် ဒီဃပြုအပ်၏။ ။ ဤကားပရသရဒီဃသန္ဓိတည်း။ ။

ပရသရဒီဃသန္ဓိ

တတြ	အယံ့ယောဇနာ	တတြာယံယောဇနာ
ဗုဒ္ဓ	အနုဿတိ	ဗုဒ္ဓါနုဿတိ
သဒ္ဓါ	ဣဓပိတ္တံ	သဒ္ဓေဓပိတ္တံ

—(44) ဤသုတ်တို့ဖြင့်ဒီဃပြုအပ်သောနောက်သရတို့သည် [ဒီဃာရဿာဒိသမ္ဘဝါ]ဟူသောပါဌ်မိန့်ဆိုအပ်သည်နှင့်အညီ။ အကျောရာ၌သုံးလုံး။လ။ဩကျောရာ၌သုံးလုံး ဤသို့အားဖြင့်ပေါင်း နှစ်ဆယ်လေးလုံးတည်း။ ။

အ–ကျောရာ၌သုံးလုံးဟူသော်ကား

တတြ	အယံယောဇနာ	တတြာယံယောဇနာ
ယာဝဗ္ဗ	ဣဓဘိက္ခဝေ	ယာဝဗ္ဗေဓဘိက္ခဝေ
ကေ	ဥပေါသထာ	ကေူပေါသထာ

အာ–ကျောရာ၌သုံးလုံးဟူသော်ကား

တဒါ	အဟံ	တဒါဟံ
သဒ္ဓါ	ဣဓပိတ္တံ	သဒ္ဓေဓပိတ္တံ
တထာ	ဥပမံ	တထူပမံ

ဣကျေရာ၌သုံးလုံးဟူသောကား

ဣဒါနိ	အဟံ	ဣဒါနာဟံ
ကရောတိ	ဣတိကာရကော	ကရောတီတိကာရကော
ရတ္တိ	ဥပရတော	ရတ္တူပရတော

ဤကျေရာ၌သုံးလုံးဟူသောကား

ဣတ္ထီ	အယံပုရိသော	ဣတ္ထာယံပုရိသော
ကိကီ	ဣဝအဏ္ဍံ	ကိကီဝအဏ္ဍံ
ဗိဝံဘာဂီရထိ	ဥဒကံ	ဗိဝံဘာဂီရထူဒကံ

ဥ-ကျေရာ၌သုံးလုံးဟူသောကား

ဗိဒူ အယံ ဗိဒွါယံ

* ... ...

ဗိဒူ ဥပဋ္ဌာနံ ဗိဒူပဋ္ဌာနံ

ဦကျေရာ၌သုံးလုံးဟူသောကား

* ... ...

* ... ...

* ... ...

ဧကျေရာ၌သုံးလုံးဟူသောကား

* ... ...

* ... ...

* ... ...

ဩကျေရာ၌သုံးလုံးဟူသောကား

အပ္ပသုတော အယံပုရိသော အပ္ပသုတာယံပုရိသော

* ... ...

* ... ...

—(45) ဤသို့ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဥဒါဟရုဏ်တို့တွင်၊ လစ်လပ်
သောဌာနတို့၌-တွေ့မြင်ဘူးတော် မူကြပါက ထည့်သွင်း ရေး
သားလိုက်ပါ။ ။ပထမထုတ်ပြခဲ့သော[တကြွာယံ]ဟူသော
ဥဒါဟရုဏ်၌ချုပ်ပြီးဟံကား။ ။[တကြွာယံ]ကားတကြွ+အ
ယံ] ဟူ၍ခေဒပြု [ပုဗ္ဗမဓော] ဟူသောသုတ်ဖြင့်၊ ကြွ- ခွင်း
အ-စိတ်အကြွင်းစေ[တကြွ-အ÷အယံ]ဟုဖြစ်၏၊ ထိုအခါမူလဒိ
ဃအာသရ ပျောက်၍၊ရဿ-အာသရနှစ်လုံးပေါ်ရှိ၏။ ။သာ
ရသ္တတိဆရာ၏ အလိုအားဖြင့်ကား၊ ကြွ-၏ အစိတ်၊ အသရက
လည်းတစ်မကြွာ-အယံ၌ အသရကလည်းတစ်မကြွာ၊ ၎င်းနှစ်
ရပ်ကိုပေါင်းစပ်လျှင်၊ နှစ်မကြွာ ဒိဃအာသရ ဖြစ်နိုင်၏၊ ထို့
ကြောင့်[သဝဏ္ဏေ-ဒီဃံ:သဟ] ဟူသောသာရသ္တတိသုတ်ဖြင့်၊
နောက်သဝဏ္ဏ အသရ နှောင်း သောကြောင့် ရှေးအသရကို၊
နောက်သရနှင့်တကွနှစ်ချပ်ဒီဃပြု၊ ဆိုလိုရင်းကား၊ ညာလက်
တစ်ထွာနှင့်-ဘယ်လက် တစ်ထွာ နှစ်ချပ်လျှင်၊ တစ်တောင်
ဖြစ်သခဲ့သို့၊ နောက်တစ်မကြွာသရနှင့်-ရှေးတစ်မကြွာ သရနှစ်
ချပ်၍၊ နှစ်မကြွာအာသရဖြစ်၏၊ [နယေပရံယုတ္တေ] ဟူသော
သုတ်ဖြင့်၊ ကြွဗျည်းကိုနောက်အာသရသို့ကပ် [တကြွာယံ]ဟူ
သောချုပ်ပြီး၏။ ။ကစ္စာယနဆရာ၏ အလိုအားဖြင့်ကား[သရာ
သရေလောပံ] ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေးအသရ ကျေ၏၊ သို့အ
တွက်တမကြွာပျောက်၍သွား၏။ ပျောက်သည်ကိုပင်၊ နောက်
အသရက။ငါ၏ အဖေါ်တစ်မကြွာကိုရှာပေးပါ၊ ရှော်ပေးပါဟု
ဆိုပေသခဲ့သို့၊ မူလဒိဃ၊ အတိုင်းတတံဖြစ်စေရ၊ ရှာပေးရသည်
ရှော်ပေးရသည်ကိုပင် ဒိဃပြုသည့်ဟုမှတ်၊ သက်သက်၊ အ-
ကိုအာဒိဃပြုသည်ဟုမမှတ်အပ်၊ ထို့ကြောင့် [ဒီဃံ]ဟူသော
သုတ်ဖြင့်၊ ရှေးသရ ကျေပြီးသည်ရှိသော်၊ နောက်အသရကိုအာ
ဟုတစ်မကြွာထည့်စွက်၍ပျောက်သည်ကိုအစားရှော်၊ [နယေ
ပရံယုတ္တေ]ဖြင့်ကပ်[တကြွာယံ]ဟူသောချုပ်ပြီး၏။ ။မောဂ္ဂ
လာန်ဆရာ၏ အလိုအားဖြင့်ကား ပရောကွစိ] ဟူသောသုတ်

ဖြင့် နောက်အသရ ကျေ၏ [ဗျုဠွ နေဒီဃရသသ] ဟူသောသုတ်ဖြင့်နောက်ယဗျည်းနှောင်းရှေ၌၊ ရှေးအသရကိုအဒီဃပြု။ ကပ်[တတြာယံ]ဟူသောရုပ်ပြီး၏။ ။အထူးကားကစ္စယန်းဆရာ၏ ဝါဒ၌၊ နောက်သရကိုအစားရော်၊ မောဂ္ဂလာန်ဆရာ၏ ဝါဒ၌၊ ရှေးသရကိုအစားရော်-ဤကားအထူး၊ ကစ္စယန်းဆရာခဲ့သို့ရှေးသရကို မချေမူ၍-နောက်သရကို ချေခြင်းသည် [သမာနးသဝဏ္ဏေ ဒီဃော ဘဝတိပရစ္စ လောပမ်] ဟူသောကာတန္တြသုတ်နှင့်ညီညွတ်လှပေ၏။ ။

—(46— (သ)နသညောဂပုဗ္ဗောဝိနာအကာရိကဿပဒိတဿဝံ-ရေးသားခဲ့သော[ပုဗ္ဗသ္မိံဒီဃံ]ဟူသော သုတ်သည် သာမည ဖြစ်ရကားဝိသေသဘော်ပြခြင်းငှာ ဤသုတ်နှင့်တကွ လေးငါးသုတ်ကို တည်ရွှားတော်မူသည်။ ။ဤသုတ်၏အဓိပ္ပာယ်ကား၊ အ-အက္ခရာမှတစ်ပါးသံယုဂ်၏ ရှေးဖြစ်သော နောက်သရ၏ဒီဃအပြု ဆုက္ခသဒ္ဒါမှ တစ်ပါး သံယုဂ်၏ ရှေးဖြစ်သော နောက်သရ၏အသဝဏ်အပြုတို့ကားမဖြစ်ဟုနိသေဓ်ကို ပြဆိုတော်မူသည်။ ။ဥဒါဟြုဏ်တို့ကား။ ။

ဒီဃ-အသဝဏ္ဏာဒေသနိသေဓသ္မိံ

လောက	ဥတ္တရစိတ္တံ	လောကုတ္တရစိတ္တံ
ယသသ	ဣန္ဒြိယာနိ	ယသိန္ဒြိယာနိ
သဒ္ဓါ	ဣန္ဒြိယံ	သဒ္ဓိန္ဒြိယံ

—(47)— (သ)ဍုဝါပုဗ္ဗာကာရသသ လောပေါဝိသေသစ-ဤသုတ်၏အဓိပ္ပာယ်ကား၊ ဍုဝသဒ္ဒါနှောင်းရှေ၌၊ ရှေးအသရ ကျေ၏။ ထိုကျေရာ၌နောက် ဍုဝသဒ္ဒါ၏ ဍုကိုအေသဝဏ်မပြုအပ်ဟုနိသေဓ်ကိုပြဆိုတော်မူသည်။ ။ဥဒါဟြုဏ်တို့ကား။ ။

အာကာရလောပအသဝဏ္ဏာဒေသနိသေဓနံ။

လတာ	ဣဝ	လတာဝ
ပတိနာ	ဣဝ	ပတိနာဝ
မိဂရာဇာ	ဣဝ	မိဂရာဇာဝ

—(48)— (၁၃)အဝဏ္ဏာသသစိတိမှာ

-ဤ၌လည်း၊ အ-ဝဏ်ကျေရာ၌၊ ဣတိသဒ္ဒါ၏ ဣကိုလည်း ဧအသ ဝဏ်မပြုအပ်ဟုနိသေဓကိုပြဆိုတော်မူသည်။ ။ဥဒါဟြဏ် တို့ကား။ ။

အဝဏ္ဏလောပအသဝဏ္ဏာဒေသနိသေဓနံ

သုဇာတောစ	ဣတိ	သုဇာတောစာတိ
သညာ	ဣတိ	သညာတိ
သုဒဿနရာဇာ	ဣတိ	သုဒဿနရာဇာတိ

(၁၁)ဟောတိကေသဋ္ဌိမတေန

-ဤသုတ်၏အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။နဒွေဝါ။ ။ပုဗ္ဗပရာဒွေပိဝါ ဂုဏ္ဌိနလုပ္ပန္တေ-လတာဣဝ-လတေဝ-လတာဝေ။ ။ဟူသော မောဂ္ဂလာန် ဆရာ၏ဝါဒကိုကေသဋ္ဌိမတ-ဟုဆိုလိုသည်၊ ထို ကေသဋ္ဌိမတဖြင့်၊ လတေဝ-ဟုအသဝဏ်ပြုအပ်သေး၏။ ။

—49)— (၁၁) နမာဒါဒွာတြဏှာတွာဒီနံသရလောပေ အယျညဋ္ဌျဿ သာနမကာရာဒီစံ

-ဤသုတ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကား။ နံ-မာ-ဒါ-ဒွာ-တြ-ဏှာ-အစရှိ သောသဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်သရကျေပြီးလပ်သော်၊ အယျ-အည- အဋ္ဌျ-အဿု-အဿ-သဒ္ဒါတို့၏အ-စိတ်အ-အက္ခရာကို၊ အာဒိ စံပြုအပ်၏။ ။ဥဒါဟြဏ်တို့ကား။ ။

သံယောဂပုဗ္ဗအကာရဒီဃသန္ဓိ

န	အယျောသောဘိက္ခု	နာယျောသောဘိက္ခု
န	အညမညဿ	နာညမညဿ
ကလံန	အဂ္ဃတိ	ကလံနာဂ္ဃတိ
န	အဿုကောစိ	နာဿုကောစိ
န	အဿစောရာ	နာဿစောရာ
မာ	အဿုကုဇ္ဈိ	မာဿုကုဇ္ဈိ
ကဒါ	အဿုမံဒ္ဓသာရထ	ကဒါဿုမံဒ္ဓသာရထ
သတ္ထဟာရကံဝါ	အဿ	သတ္ထဟာရကံဝါဿ
ကသ္မာ	အဿဟောတိ	ကသ္မာဿဟောတိ
တတြ	အဿကရဏီယံ	တတြာဿကရဏီယံ
တဏှာ	အဿဝိပ္ပဟီနာ	တဏှာဿဝိပ္ပဟီနာ

(သ)သဿသကွစန္တတ္ထာနံ

-ဤသုတ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကား၊ သ-အက္ခရာ၏ အစိတ်-သရကျေ
ပြီးလပ်သော်-အန္တ-အတ္ထ-သဒ္ဒါတို့၏ သံယုဂ်၏ ရှေးဖြစ်သော
အ-အက္ခရာကိုဒီဃပြုအပ်၏။ ။ဥဒါဟရုဏ်တို့ကား။ ။

အန္တအတ္ထသံယောဂပုဗ္ဗအကာရဒီဃသန္ဓိ

သ	အန္တေဝါသိကော	သာန္တေဝါသိကော
သ	အတ္ထံသဗျဉ္ဇနံ	သာတ္ထံသဗျဉ္ဇနံ
သ	အတ္ထိကာ	သာတ္ထိကာ

—(50)— (က) ပုဗ္ဗော စ
(မ) ဗျဉ္ဇနေဒီဃရဿာ
(သ) ပရဒွိ°စ

-ဤသုတ်တို့ဖြင့် နောက်သရကျေရာ၌၊ ရှေးသရကိုဒီဃပြုအပ်
၏။ ။ဤကားပုဗ္ဗသရဒီဃသန္ဓိတည်း။ ။

ပုဗ္ဗသရဒီဃသန္ဓိ

လောကဿ ဣတိ လောကဿာတိ
ကိံ သု ဣဓဝိတ္တံ ကိံ သူဓဝိတ္တံ
ဒေဝ ဣတိ ဒေဝါတိ

—(5၊)— (က) ယမေဒန္တဿာဒေသော
(ခ) ဩြန်
(ဿ) တေမေ ပဗ္ဗတျာဒိန မေဿ ယောဝိ
နာယေကာရေန

-ဤသုတ်တို့တွင် ကစ္စယ်းသုတ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကား၊ သရနှောင်း ရာ၌၊ အစိတ်ဖြစ်သော၊ ဧ-အက္ခရာကို-ယပြုအပ်၏။ ထိုယအပြု သည်လည်း၊ အလုံးစုံသော သဒ္ဒါ၏ အစိတ်ကို ယပြုအပ်သည်မ ဟုတ်၊ တေ-မေ-ယေ-အစရှိသောသဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်ကို ယပြု အပ်၏ ထို့ကြောင့်ရူပသိဒ္ဓိ၌။ ။အကာရေ တေမေယေသဒ္ဒါ ဒိသော ဝါယံဝိဓိ။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။ဤရူပသိဒ္ဓိဝါဒ၌- ယေသဒ္ဒါ၏ အစိတ်ကို ယပြုရာ၌ [ယေ÷အဿ၊ယျာဿ] ဟူ သောဥဒါဟရုဏ်ကိုထုတ်ပြတော်မူသည် သဒ္ဒနီတိဆရာသည် ဤဥဒါဟရုဏ်၌ယအပြုကို နှစ်သက်တော်မမူ၊ အဘယ့်ကြောင့် နည်းဟူမူ၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၌။ ။ယဿဿဝိပ္ပဋိသာရဇာ။ ။ ဟူသောပါဠ်ကို၊ ၎င်းအဋ္ဌကထာ၌။ ။ယဿဿဝိပ္ပဋိသာရဇာတိ၊ ယေအဿဝိပ္ပဋိသာရတောဇာတာ။ ။ဟူ၍၎င်းဤမှတစ်ပါး လည်း [ယဿုမညာမိဿမဏော]ဟူ၍၎င်း [ဣတေယာဘိဝ ဒန္တိစ]ဟူ၍၎င်း ဥဒါဟရုဏ်တို့ကို တွေ့ရှိရကား [ဝိနာယေကာ ရေန]ဟူသောစကားဖြင့် သုတ်တည်တော်မူသည်။ ။ဥဒါ ဟရုဏ်တို့ကား။ ။

ဧ / ယကာရာဒေသသန္ဓိ

ပုတ္တောတေ အဟံ ပုတ္တောတျာဟံ

မေ	အယံဓမ္မော	မျာယံဓမ္မော
ပဗ္ဗတေ	အဟံ	ပဗ္ဗတျာဟံ
ယေ	အဿ	ယျာဿ

—(52)— (က) ဝမောဒုဒန္တာနံ
(မ) ယဝါသရေ
(သ) ကခတထဒနယသဟာနံဝေါဒုဒန္တာနံ
—ဤသုတ်တို့တွင် သန္ဒိနိတိသုတ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကား၊ ဩ-အက္ခ ရာ၃-အက္ခရာတို့ကို ဝပြုသော်လည်း၊ က-ခ-တ-ထ-ဒ-န-ယ-သ-ဟ-တို့၏ အစိတ်ကိုသာ၊ ဝ-ပြုသည်၊ တ၏ အစိတ်ကိုဝပြု ပြုရာ၌လည်း၊ ဟေတု-ဓာတု-အစရှိသောတ၏ အစိတ်ကိုကား [ဟေတွတ္ထော-ဓာတွတ္ထော] ဟုအချို့သောဆရာတို့ မတိအား ဖြင့် ဝပြု၏၊ ပါဝစနန်၌ကား [ဟေတတ္ထော-ဓာတတ္ထော-ခန္ဓဓာ တာယတနာနိ] အစရှိသောအားဖြင့်ရှိကြောင်းကို [နပရေပိသ ရေဟေတုဓာတာဒိနံမှသာ ပါဝစနေစ [ဟူသော သုတ်ဖြင့်နိ သေဓ် ပြုတော် မူသည်၊ ရင်းပြင် [ခလွာဘိဓာဝတိ-စိတြွင္ဂါဒ ယော-မင္ဂါသဝေါ] ဟူသော ဥဒါဟရဏ်တို့၌ လ-ဂ-ဓ-တို့အ စိတ်ကိုဝပြုရာ၌လည်း၊ ပါဠိတော်-ရှေး အဋ္ဌကထာ တို့၌ မရှိ ကြောင်းကိုပြဆိုတော်မူသည်။ ။ဥဒါဟရဏ်တို့ကား။ ။

ဩ၃ / ဝကာရာဒေသသန္ဓိ

ကော	အတ္ထော	ကွတ္ထော
အထခေါ	အဿ	အထခွဿ
ယတော	အဓိကရဏံ	ယတွာဓိကရဏံ
ဝတ္ထု	ဧတ္ထပိဟိတံ	ဝတ္ထွေတ္ထပိဟိတံ
ဒု	အာကာရော	ဒွါကာရော
အနု	အဍ္ဍမာသံ	အနွဍ္ဍမာသံ
ယော	အယံပုရိသော	ယွာယံပုရိသော

သော အဿ သွဿ
ဗဟု အာဗာဓော ဗဟွာဗာဓော

—(53)— (က) ဣဝဏ္ဏော ယန္နဝါ
(ခ) ယဝါသရေ
(ဂ) ယမိဝဏ္ဏော နဝါ

—ဤသုတ်တို့ဖြင့်၊ ဣဝဏ်ကိုယပြုခြင်းသည်၊ သရူပသရ-အသရူပသရအားဖြင့်နှစ်ပါးတို့တွင်[ဝါပရောအသရူပါ]ဟူသောသုတ်၌၊ အသရူပါသဒ္ဒါအဓိကာရဖြစ်ခဲ့ရကား၊ အသရူပသရ နှောင်းရာ၌သာ၊ ယအပြုသို့ ရောက်၏၊ ထိုစကားသည်မှ၏ [ဣတိ+ဣဒံ-ဣတိဟိဒံ] ဟူသော ဥဒါဟရုဏ် [အဂ္ဂိ+ဣဝ-အဂ္ဂီဝ] ဟူသောဥဒါဟရုဏ်ဤသို့ အစရှိသည်တို့၌ သရူပသရ နှောင်းရကားယအပြုသို့မရောက်၊ ထို့ကြောင့်မဟုတ်လောရူပသိဒ္ဓိ၌။ ။

ဣဝဏ္ဏော ယန္နဝါတိဓ၊ အသရူပါဓိကာရတော၊
ဣဝဏ္ဏသသရူပသ္မိံ၊ ယာဒေသောဝနသမ္ဘဝေ၊

ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ဣဝဏ္ဏော ယန္နဝါတိ ဣဓဣမသ္မိံသုတ္တေ။ [ဣဝဏ္ဏော ယန္နဝါ] ဟူသောဤသုတ်၌။ အသရူပါဓိကာရတော။ အသရူပသဒ္ဒါလိုက်အပ်သောကြောင့်။ဣဝဏ္ဏသသ။ဣဝဏ်၏။သရူပသ္မိံ။ သရုပ်တူရာ၌။ ယာဒေသော၀။ ယ-အပြုသည်သာလျှင်။ နသမ္ဘဝေ။ မဖြစ်။ ။ဤကားမြန်မာပြန်။ ။ဤစကားလည်း ပယောဂူယျာသာယူ [အနိစ္စောဝတျဉ်ရိတော]၌ယပြုသေး၏။ ။ဥဒါဟရုဏ်တို့ကား။ ။

ယကာရာဒေသသန္ဓိ

ဝုတ္တိ အဿ ဝုတျဿ
သဗ္ဗာဝိတ္တိ အနုဘူယတေ သဗ္ဗာဝိတျာနုဘူယတေ
ဝိ အကာသိ ဗျာကာသိ

သန္ဓိနီတိ ဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် [ဗျာကာသိ] ဟူသော ဥဒါ

ပြဒ်ုဿကို[ဝိအာအကာသိ]ဟုခေဒပြုဝိကိုခွင်း[ပရောဝါအသ ရူပါ]ဟူသောသုတ်ဖြင့်တူသောသုတိမရှိသောဣသရမှနောက် ဖြစ်သောအာသရကိုချေ[ပုဗ္ဗသ္မိံဒိဃံ] ဟူသောသုတ်ဖြင့်အကို ဒီဃပြု [ယမိဝဏ္ဏောနဝါ] ဟူသောသုတ်ဖြင့် ဣကိုယပြု[ဗော ဝဿ]ဟူသောသုတ်ဖြင့်ဝကိုဗပြု၊ ကပ်၊ ဗျာကာသိဟူသောရုပ် ပြီး၏။ ။

—(54)— (က) သမ္ဗောစန္တိ
(မ)
(သ) အတိပတိတိနံတိစံ

–ဤ၌မောဂ္ဂလာန်ဆရာကားဝိသေသအားဖြင့် သုတ်တည်တော် မမူ၊ သို့သော်လည်း [အစ္စန္တိ] အစ ရှိသော ဥဒါပြဒ်ုဿ တို့၌ ကစ္စည်းဆရာတို့ခဲ့သို့ရူပသိဒ္ဓိဖြစ်နိုင်၏။ ဖြစ်နိုင်ပုံကား[အစ္စန္တိ] ကား[အတိ+အန္တိ] ဟူ၍ခေဒပြု [ယဝါသရေ]ဟူသောသုတ် ဖြင့်တအစိတ်ဣကိုယပြု[အတယ+အန္တိ] ဟုဖြစ်၏။[တဝဂ္ဂဝရ ဏာနံစေယဝဂ္ဂဗယညာ] ဟူသောသုတ်ဖြင့်၊ ယ–ဗျည်းနှောင်း သောကြောင့်၊ တဝဂ်၏တကို၊ စဝဂ်၏စပြု [ဝဂ္ဂလ သေဟိ တေ] ဟူသော သုတ်ဖြင့်၊ စဝဂ်မှ နှောင်းသော ယဗျည်းကို၊ တဗ္ဗဂ္ဂစပြု၊ကပ်[အစ္စန္တိ]ဟူသောရုပ်ပြီး၏။ ။ဤသို့ပြီးနိုင်ရ ကား သုတ်အထူးတည်တော်မမူ။ ။[သမ္ဗောစန္တိ]ဟူသော သုတ်၌၊ ဣသရကို ယပြုသောဝါဒ–ယမပြုသောဝါဒ–တို့ကို အ ကျယ်သိလိုမူ။ သုဒ္ဓဿဒ္ဓိပနီကြဿး [သမ္ဗောစန္တိ] သုတ်တွင် ရှု။ ။ဥဒါပြဒ်ုဿတို့ကား။ ။

စကာရာဒေသသန္ဓိ

အတိ	အန္တိ	အစ္စန္တိ
အတိ	ဩဒါတာ	အစ္စောဒါတာ
ပတိ	အယော	ပစ္စယော

—(55)— (က)

(မ) ဝိတိဩသဝေဝါ

(သ) ဝကာရဩသကာရေဇုတိသံဉာသ
ဝိဘာသဝေါ

—ဤ၌ကစ္စယန်းဆရာကား ဝိဩသသအားဖြင့်၊ သုတ်တည်တော်မမူ၊ သို့သော်လည်း [ဇုတွေဝ [ဟူသောဥဒါဟြုဏ်၌ [အနုပဒိမ္ဘာနံဝုတ္တယောဂတော] ဟူသော အတိဒေသ၊ သုတ်ကို တည်မြွားတော်မူသည့်ဂုဏ်းသုတ်ဖြင့်၊ ဗာလာဝတာရ၌ စီရင်ပုံကား [ဇုတွေဝ] ကား [ဇုတိဧဝ] ဟုဆေဒပြု [ဇုသဝေါဇုတွေဝ] ဟူသောဗာလာဝတာရနှင့်အညီ–[အပူ။လ။ယောဂတော]ဟူသော အတိဒေသသုတ်ဖြင့်၊ ဇုကိုဝပြု၊ ကပ်[ဇုတွေဝ]ဟူသောရုပ်ပြီး၏။ ။ဤသို့ပြီးနိုင်ရကား သုတ်အထူး တည်တော်မမူ။ ။ မောဂ္ဂလာန်သုတ်–သဒ္ဒနီတိသုတ်တို့၏အထူးကား၊ မောဂ္ဂလာန်၌၊ ဇုတိသဒ္ဒါ၏အစိတ်ဇုကိုဝပြု–သဒ္ဒနီတိ၌၊ ဇုတိသဒ္ဒါ–ထစ်ပါးသောသဒ္ဒါတို့၏အစိတ်ဇုကိုဝပြုဤကားအထူး။ ။ဥဒါဟြုဏ်တို့ကား။ ။

ဇုတိသဒ္ဒနှင့်ဧကာရ–ဝကာရာဒေသသန္ဓိ

ဇုတိ	ဧဝ	ဇုတွေဝ

အညသဒ္ဒနှင့်ဧကာရ–ဝကာရာဒေသသန္ဓိ

ဝိလပတိ	ဧဝ	ဝိလပတွေဝ
ဇုသိဂိတိ	ဧဝ	ဇုသိဂိတွေဝ

—(56)— (သ)ဇုတိသတိသဒ္ဒဗျဉ္ဇနေဝပိ

(သ)ဒွိသန္ဓိတိသံခေပေနိစ္စမိကာရလောပေါ
နယတ္တစံ

—ဤသုတ်တို့၏အဓိပ္ပာယ်ကား [ဇုဗ္ဗတြ] ကား[ဇုတျ÷အတြ] ဟုဆေဒပြု၊ ဗျည်းဖြစ်ပြီးသောယနှင့်၊ တျ–ဟုရှိစေ[ဇုတိသတိသဒ္ဒဗျဉ္ဇနေဝပိ]ဟူသောသုတ်ဖြင့်တျ–ကိုစပြု၊ ဒွေဘော်ဆောင်၊

ဇာပ်[ဆုဿြ]ဟူသောချပ်ဖြိုး၏။ ။ဤကားပထမသုတ်၏အဓိပ္ပါယ်။ ။အကယ်၍ [ဆုတျြ] ဟုလိုက်လာသောဝိကပ္ပနတ္တဝါသဒ္ဒါဖြင့်၊ တျကိုစ မပြုလပ်မှု [ဝိသန္ဓိ။လ။နယတ္ထံ] ဟူသောသုတ်ဖြင့်၊ ဝိသန္ဓိတိသံခေပဝိသယ၌ [ဆုတျြ] ၏အစဆူကိုချေအပ်၏။ ။ဝိသန္ဓိတိသံခေပသန္ဓိဟူသည်ကား၊ နှစ်ပဒ်–သုံးဆွာသန္ဓိဟူလို။ ။ဥဒါဟရုဏ်တို့ကား။ ။

ဝိသန္ဓိတိသံခေပသန္ဓိ

ပဏ္ဍိတာ	×	ဆုတိ	×	အမှာ	ပဏ္ဍိတာတျမှာ
ပဏ္ဍိတာ	×	ဆုတိ	×	အဿ	ပဏ္ဍိတာတျဿ
သေနာပတိ	×	ဆုတိ	×	အပဟံ	သေနာပတိတျာဟံ
ပဏ္ဍိတော	×	ဆုတိ	×	ဧကေ	ပဏ္ဍိတောတျေကေ

—(57)— (က) အတိဿစာန္တဿ

(မ)

(သ) တိစာဝံ

—မောဂ္ဂလာန်၌နိသောဓ်သုတ်ကို အထူးတည်တော်မမူ၊ [သဒ္ဒနီတိ၌]တိစာဝံ]ဟူသောသုတ်၏အခြားမဲ့၌[အယံသောသာရထိဇေတိ] ဟူသော ဥဒါဟရုဏ်ကိုမြှောက်၍ [ဝိန္နမာကာရိကာရာနမေတ္တံတျာဒိသု] ဟူသောသုတ်ကို တည်မြှားတော်မူသည်၊ အဓိပ္ပါယ်ကား[ဇေတိ]ကို[အာ–ဆူ–တိ]ဟူ၍ခေဒပြု၊ ၎င်းသုတ်ဖြင့် တိသဒ္ဒါ နှောင်းသောကြောင့် အာ–နှင့်ဆူကို၊ တကွဧပြု၊[ဇေတိ] ဟူသောချပ်ဖြိုး၏ ဟူလို။ ။ဤသုတ်တို့သည် စအပြုကိုမြစ်သော နိသေဓ်သုတ်တို့တည်း။ ။ဥဒါဟရုဏ်တို့ကား။ ။

စာဒေသနိသေဓသန္ဓိ

အတိ	ဆုသိဂဏော	အတိသိဂဏော
အတိ	ဆုဝေါ	အတိဝေါ
အတိ	ဤရိတံ	အတီရိတံ

—(58)— (က)အစ္စော အတိ

(မ)

(သ) အတိဿ အစ္စော

— မောဂ္ဂလာန်၌ဗျဉ္ဇနသန္ဓိ၌သင်္ဂြိုဟ်နိုင်ရကား အထူးတည်တော်မမူ။ ။ဥဒါဟရဏ်တို့ကား။ ။

အစ္စာဒေသသန္ဓိ

အတိ အက္ကန္တံ အစ္စက္ကန္တံ

အတိ ဥဂ္ဂတော အစ္စုဂ္ဂတော

အတိ ဩကာသော အစ္စောကာသော

—(59)— (က)အဇ္ဈော အဓိ

(မ)

(သ)အဓိဿ အဇ္ဈော

—မောဂ္ဂလာန်၌ကား [သဗ္ဗောစန္တိ]ဟူသောသုတ်၌ ရေးသားခဲ့သည့်အတိုင်း[အဇ္ဈာဂမာ]ကား[အဓိ+အာဂမာ]ဟူ၍ ခေဒပြု၊ ဓိအစိတ် ဈကိုယပြု [အဓျ+အာဂမာ] ဟုဖြစ်၏။ ယဗျည်းနှောင်းသောကြောင့်၊ တဝဂ်၏ ဓကို၊ စဝဂ်၏ ဈပြု၊ တဗ္ဗဂ္ဂအာသဒိ သဇ္ဈဒွိတ္တပြု [အဇ္ဈာဂမာ] ဟုပြီးနိုင်ရကား အထူးတည်တော်မမူ။ ။ဥဒါဟရဏ်တို့ကား။ ။

အဇ္ဈာဒေသသန္ဓိ။ ။

အဓိ အာဂမာ အဇ္ဈာဂမာ

အဓိ ဥပဂတော အဇ္ဈုပဂတော

အဓိ ဩဂဟေတွာ အဇ္ဈောဂဟေတွာ

—(60)— (က) တေနဝါ ဣဝေ

(မ)

(သ) တေနဝါ ဣဝေ

—မောဂ္ဂလာန်၌၊ အဇ္ဈာဒေသ— အဇ္ဈာဒေသ သုတ်မရှိရကား၊ ၎င်းအာဒေသတို့ကိုမြစ်ရုံနိသေဓ်သုတ်ကိုတည်ရွှားရုံမရှိ။ ။ဥဒါဟြုဏ်တို့ကား။ ။

	အဇ္ဈာအဇ္ဈာဒေသနိသေဓသဒ္ဒ	
အတိ	ဣဋ္ဌိတံ	အတိဋ္ဌိတံ
အဓိ	ဤရိတံ	အဓိရိတံ

—(61)— (က) ဒေါဓသောစ

(ခ)

(ဂ) ကောဇွာဓသောဒေါနိဗ္ဗ

—မောဂ္ဂလာန်၌ အထူးတည်တော်မမူသို့သော်လည်း[မဟာဒါ÷သရေ] ဟုဋ္ဌိဓကာရ အစွမ်းဖြင့်မကိုဒပြု။ ။ကစ္စယ်း၌ကား၊ မကို-ဒပြုရုံသာမညအားဖြင့်ထုတ်ပြတော်မူသည်။ ။သဒ္ဒနီတိ၌ကား၊ကေ-သဒ္ဒါနောင်အမြဲဒပြုရုံပိသေသအားဖြင့် ထုတ်ပြတော်မူသည်။ ။ဥဒါဟြုဏ်တို့ကား။ ။

	ဒကာရာဒေသသဒ္ဒ	
ကေမိဓ	အဟံ	ကေမိဒါဟံ
	စကာရေနမျဉ္ဇနေပိ။	ဗလာဝတာရပါဌ်
ဣဓ	ဘိက္ခဝေ	ဣဓဘိက္ခဝေ

—(62)— (က) ဝေါဒိသာရီ-ပုဗ္ဗော့စရသော

(ခ)

(ဂ) ဝေသောသရိပုဗ္ဗော့စရသော

—မောဂ္ဂလာန်၌[ယဝဓာရိဝတထာရိဝေတိနိပါတာဝ] ဟူသော ဝုတ္တိစကားဖြင့်၊နိပါတ်ဖြစ်၍၊ ရုပ်ထူးမစီရင်လိုရကားသုတ်အထူးတည်တော်မမူ။ ။ဥဒါဟြုဏ်တို့ကား။ ။

ဧကာရာဒေသသန္ဓိ

ယထာ	ဧဝ	ယထေဝ
တထာ	ဧဝ	တထေဝ

—(63)— (က) ဩသရေစ
(ခ) ဂေါဿာဝင်
(ဂ) လုတ္တေသရေဗျဉ္ဇနေစ

—ကစ္စယ်းသုတ်၌၊ စ–သဒ္ဒါဖြင့်၊ ဥဝဏ်၏၊ ဥဝ–အဝအာဒေသတို့ကိုယူ၊ ထို့ကြောင့်ရူပသိဒ္ဓိ၌။ ။စသဒ္ဒဂ္ဂဟဏေနဥဝဏ္ဏဿဥဝအဝါဒေသာစယထာ–ဘုဝိပသဝေါဂဝါဖိနံ ဂဝေဠကံ။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မောဂ္ဂလာန်၌၊ ဝင်ဟူသော ဩကာရကိုအနုဗန်ယူအဝ အပြုဟူလို။ ဤအဝ အပြုကိုလည်း သန္ဓိဝိသယ၌ထုတ်ပြတော်မူသည်။ ။ကစ္စယ်း–သဒ္ဒနီတိ–တို့၌ကားလုတ္တသမာသနာမ ဝိသယ၌ ထုတ်ပြတော်မူသည်။ ကစ္စယ်း၌၊ သရနှောင်းရော ၌သာ ပြဆိုတော် မူသည်၊ သဒ္ဒ နီတိကား [သဂဝစဗျော]ဟူသောဥဒါဟရုဏ်ကိုရှေ့ခံ၍ ဗျည်းနှောင်းရော၌လည်းပြဆိုတော်မူသည်[ဂဝပါနံ]ဟူသောဥဒါဟရုဏ်၌။ ။ဂေါဟိနိဗ္ဗတ္တံ ခီရံဂဝံ–ပါတဗ္ဗန္တိပါနံ–ဂဝံစတံပါနဉ္စာတိဂဝပါနံ။ ။ဟူ၍ ဂဝသဒ္ဒါနှင့် သမာသ်ဖြစ်ကြောင်း– [သကျပုင်္ဂဝေါ] ဟူသောဥဒါဟရုဏ်၌၊ ပုင်္ဂဝသဒ္ဒါသည်၊ သေဋ္ဌဝါစကဖြစ်၍၊ ဂဝသဒ္ဒါ၏ဗျုပ္ပတ္တျဋ္ဌမဟုတ်ကြောင်းတို့ကိုပြဆိုတော်မူသည်။ ။ဥဒါဟရုဏ်တို့ကား

အဝါဒေသသန္ဓိ

ဂေါ	အဖိနံ	ဂဝါဖိနံ
ဂေါ	အဿံ	ဂဝါဿံ
ဂေါ	ဧဠကံ	ဂဝေဠကံ

—(64)— (က) ဂေါသရေပုထသာဂမောက္ခစိ
(ခ)
(ဿ) သရေပုံထသာဂါဂမောက္ခစိ

—မောဂ္ဂလာန်၌[ဝနတရဂါစာဂမာ]ဟူသောသုတ်ဖြင့်ဂါဂမကို ထုတ်ပြရကားသုတ်အထူးတည်တော်မမူ။ ။ဗာလာဝတာရ၌လည်း [ဂေါသရေ။လ။က္ခစိ] ဟူသော ဤသုတ်ကို ပဏ္ဍုတ်တော်မူ၍ [ယာဝမဒနတရစာဂမာ] ၌စသဒ္ဒါဖြင့်[ပုထဂေဝ]ဟူသော ဥဒါဟရုဏ်ကို ထုတ်ပြတော်မူသည်။ ။ဥဒါဟရုဏ်တို့ကား။ ။

ပုထသမ္ဗန္ဓ-ဂကာရာဂမသန္ဓိ

ပုထ	ဧဝ	ပုထဂေဝ
ပုထ	ဒယံ	ပုထဂယံ

—(65)— (က) ပါဿစန္တောရသော
(ခ)
(ဿ) ပါဿစတဒန္တောရသော

—မောဂ္ဂလာန်၌၊ အောက်သုတ်တွင် ရေးသားခဲ့သည့် အတိုင်းမှတ်။ ။အောက်သုတ်နှင့်ဤသုတ်ကို-သုတ်ပိုဟုတ်မဟုတ်ကြံလေ။ ။ဥဒါဟရုဏ်တို့ကား။ ။

ပါသမ္ဗန္ဓ-ဂကာရာဂမသန္ဓိ

ပါ	ဧဝ	ပဂေဝ

—(66)— (က) ယာဝမဒနတရလာစာဂမာ
(ခ) ဝနတရဂါစာဂမာ
(ဿ) ယာဝမဒနတရလာဟာဝါ

—သဒ္ဒနီတိ၌ကား [သု+ဥဇုစ-သုဟုဇုစ] ဟူသောဥဒါဟရုဏ် [သု+ဥဋ္ဌိတံ-သုဟုဋ္ဌိတံ] ဟူသောဥဒါဟရုဏ်တို့ကို ရှောက်၍၊

ဟာတစ်လုံးကိုထည့်သွင်းသုတ်တည်တော်မူသည်။ ။ထုတ်ဖြလတန့်သော ဥဒါဖြုတ်တို့၏ အထက်၌ရှိသော ကြုတ်းမည်မရှိသောပါဠိရကိုရှုပသိန္ဓိပါဠိဟုမှတ်။ ။ဥဒါဖြုတ်တို့ကား။ ။

[ယကာရာဂမော ယထာဒိတော ဗျုကာရေ ဝါ ဒိသု]

ယကာရာဂမသန္ဓိ

ယထာ	ဣဒံ	ယထယိဒံ
မာ	ဣဓ	မာယိဓ

သန္တိံ	ဧဝ	သန္တိံယေဝ

[တထာ သရေ ဝိပရိယာဒိတော စ]

ဝိ	အဉ္ဇနာ	ဝိယဉ္ဇနာ
ပရိ	ဥဋ္ဌာနံ	ပရိယုဋ္ဌာနံ
ပရိ	အာယောဂေါ	ပရိယာယောဂေါ

[ဝကာရော တိသန္ဒါဒိတော အဝဏ္ဏုကာရေသု]

ဝကာရာဂမသန္ဓိ

တိ	အင်္ဂုလံ	တိဝင်္ဂုလံ
ပ	ဥဗ္ဗတိ	ပဝုဗ္ဗတိ
ဘူ	အာဒယော	ဘူဝါဒယော

[မကာရော လဟုပ္ပဘုတိတော သရေ ဆန္ဒာနုရက္ခဏာဒိမှိ]

မကာရာဂမသန္ဓိ

လဟု	ဧဿတိ	လဟုမေဿတိ
ဂရု	ဧဿတိ	ဂရုမေဿတိ
အာကာသေ	အဘိပူဇယိ	အာကာသေမဘိပူဇယိ

[ဒကာရောဥပသဂ္ဂသကိံကိဉ္စိသမ္မာယာဝတာဝပုန
ယတေတတ္တသာဒီဟိ]

ဒကာရာဂမသန္ဓိ

ဥ	အဂ္ဂေါ	ဥဒဂ္ဂေါ
သကိံ	ဧဝ	သကိဒေဝ
ကိဉ္စိ	ဧဝ	ကိဉ္စိဒေဝ
သမ္မာ	အက္ခတော	သမ္မာဒက္ခာတော
ယာဝ	ဣစ္ဆိတံ	ယာဝဒိစ္ဆိတံ
တာဝ	ဧဝ	တာဝဒေဝ
ပုန	ဧဝ	ပုနဒေဝ
ယ	အတ္ထံ	ယဒတ္ထံ
တ	အနန္တရံ	တဒနန္တရံ
ဧတ	အတ္ထံ	ဧတဒတ္ထံ
အတ္တ	အတ္ထံ	အတ္တဒတ္ထံ
သ	အတ္ထပသုတော	သဒတ္ထပသုတော

[နကာရောအာယတာဒီဟိ]

နကာရာဂမသန္ဓိ

ဣတော	အာယတိ	ဣတောနာယတိ
စိစိ	ဣဝဋ္ဋာ	စိစိနိဝဋ္ဋာ
စိရံ	အာယတိ	စိရန္နာယတိ

[တကာရောယသ္မာတသ္မာအဇ္ဇာဒီတောဣဟဂ္ဂါဒီဟိ]

တကာရာဂမသန္ဓိ

ယသ္မာ	ဣဟ	ယသ္မာတိဟ
တသ္မာ	ဣဟ	တသ္မာတိဟ
အဇ္ဇ	အဂ္ဂေ	အဇ္ဇတဂ္ဂေ

[ရကာရောနိဒုပါတုပုနမိစတုရောဒိတော]

ရကာရာဂမသန္ဓိ

နိ	အန္တရံ	နိရန္တရံ
ဒု	အတိက္ကမော	ဒုရတိက္ကမော
ပါတု	အဟောသိ	ပါတုရဟောသိ
ပုန	ဧတ္တရံ	ပုနရေတ္တရံ
ဓိ	အတ္ထု	ဓိရတ္ထု
စတု	ဩဇာ	စတုရောဇာ

[လကာရောဆဠသသဠှာဟိ]

လကာရာဂမသန္ဓိ

ဆ	အဂ်ံ	ဆဠင်္ဂံ
ဆ	အသီတိ	ဆဠာသီတိ
သ	အာယတနံ	သဠာယတနံ

—ဤ[ဆဠင်္ဂံ]အစရှိသော ဥဒါဟရုဏ်တို့၌ အာဂုံမ် လအက္ခရာကို ရူပသိဒ္ဓိစသည်တို့၌[လဠာနမဝိသေသော]ဟူ၍ လနှင့်ဠအဝိသေသကိုပြဆိုတော်မူသည်။ ဗုဒ္ဓပသာဒနီကျမ်း၌ကား။ ။ ကစ္စာယနာပနေတ္ထ [ယဝမဒနတရလာစာဂမာ] တိသုတ္တေနလကာရံကရောတိ[လဠာနံမဝိသေသော] တိစာဟုတဒယုတ္တံတေသမ္ပိကစ္စာယနာနံ[အက္ခရာပါဒယောဧကစတ္တာလီသံ] တိဝိဓိယမာနအက္ခရသညာယံ ဝိသုံဠကာရဿ ပဋ္ဌိတတ္တာအဝိသေသေသတိဒွိခါပါဌောဝနိရတ္ထကောသိယာ။ ။ဟူ၍ရူပသိဒ္ဓိစကားကိုပဋိက္ခေပ်လိုက်သည်၊ သို့အတွက် သဒ္ဒနီတိဆရာကလည်းအတူလိုက်၍[လဠာသဋ္ဌော]ဟူ၍သုတ်တည်တော်မူသည်။

—(67) ပြဆို ရေးသား ခဲ့သော သုတ်တို့ဖြင့် လာကုံသောအက္ခရာတို့သည်၊ ဟအက္ခရာနှင့်တကွ ကိုးလုံး သာတည်း၊ စ

သဒ္ဒါဖြင့်ကား၊ ဓာလိနီဆရာ၏ အလိုအားဖြင့်၊ င-အက္ခရာကိုပယ်နှုတ်၍ နှစ်ဆယ့်လေးလုံးလာနိုင်ကြောင်းကိုပြဆိုတော်မူသည်၊ ထို့ကြောင့်ဂင်း၌။ ။

ယာဝ မဒန သုတ္တေန၊ အာဂမာ အဋ္ဌ ဗျဉ္ဇနာ။
စသဒ္ဒေနပန သောဠသ၊ စတုဝီသတိအာဂမာ။

ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။ရှစ်လုံးမှကြွင်းသည်အတွက်နှစ်ဆယ့်လေးလုံးကိုပြဆိုတော်မူသည်၊ ရှစ်လုံးနှင့်ပေါင်းသော်၊ သုံးဆယ့်နှစ်လုံးဟုမှတ်။ ။စူဠနိရုတ္တိဆရာ၏ အလိုအားဖြင့်ကား၊ င-အက္ခရာနှင့်တကွ ပေါင်းသုံးဆယ့်သုံးလုံး လာနိုင် ကြောင်းကို ပြဆိုတော်မူသည်၊ ထို့ကြောင့်ဂင်း၌။ ။နဝကေဝလမေဝ [ယာဝမဒနတရလာစာဂမာ] သရေပရေ။ ကခဂဃင။လ။ သဟဋ္ဌအံအာဂမာဟောန္တိ။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။ဂင်းစူဠနိရုတ္တိ၌လာသော ဥဒါဟရုဏ်တို့ကား။ ။

တေတ္တိံသက္ခရာဂမသန္ဓိ

ဓနု	ဧလကံ	ဓနုကေလကံ
သံ	ဣတိ	သံခိတိ
န	ဥတ္တရော	နဂုတ္တရော
န	ဣဿရော	နဃိဿရော
နဘော	အာဘာ	နဘောငါဘာ
ပုန	အပရံ	ပုနစပရံ
ယာဝ	ဣဒံ	ယာဝဆိဒံ
အဘိ	အာသနံ	အဘိဈာသနံ
ပရိ	အာပနံ	ပရိဈာပနံ
မနု	အာသာ	မနုညာသာ
ပ	အဋ္ဌယံ	ပဋုဋ္ဌယံ
သံ	အပေတိ	သဏ္ဌပေတိ
တံ	ဥဍ္ဍကံ	တံဍုဍ္ဍကံ
တံ	အဍ္ဎ	တဎုဍ္ဎ

တံ	ဥဇုကံ	တဒုဇုကံ
အဇ္ဇ	အဂ္ဂေ	အဇ္ဇတဂ္ဂေ
အ	အဇ္ဇ	အထဇ္ဇ
ဥ	အဂ္ဂေါ	ဥဒဂ္ဂေါ
ဣ	အာဘာ	ဣဓါဘာ
ဣတော	အာယတိ	ဣတောနာယတိ
ဝိ	အာတံ	ဝိပါတံ
ပု	အင်္ဂုသံ	ပုမ္ဗင်္ဂုသံ
အံ	ဣလံ	အမ္ဗိလံ
နှ	ဤသရော	နှဩသရော
လဟု	ဩသတိ	လဟုမေသတိ
သဒ္ဓိံ	ဧဝ	သဒ္ဓိံယေဝ
နိ	အန္တရံ	နိရန္တရံ
ဆ	အဘိညာ	ဆဠဘိညာ
တိ	အင်္ဂုလံ	တိဝင်္ဂုလံ
နှ	ဣသရော	နှဝိသရော
သု	ဥဇုကံ	သုဟုဇုကံ
ဆ	အဘိညာ	ဆဠဘိညာ
အ	ဝသိရော	အဝံသိရော

ဤတွင်
သရသန္ဓိအမျိုးမျိုးပြီး၏။

ပကတိသန္ဓိကိုဆိုပေအံ့။

—(68)— (က) သရေကွစိ

(ခ) နဒွေဝါ

(ဂ) ကွစိသရေ

÷—သိဟိုဠ်ဘာသာကြဏ်းတို့၌ကား၊ ကစ္စည်းသုတ်နှင့်သဒ္ဒနီတိသုတ်ကိုသရသန္ဓိကို နိသောင်ပြုသည်ကိုအကြောင်းပြု၍ပကတိသန္ဓိဟု ပြဆိုတော်မူသည်။ ။ထို့ကြောင့် [နဒေ္ဒဝါ]ဟူသောမောဂ္ဂလာန်သုတ်ကိုဖုဒ္ဓိပသာဒနီ၌။ ။ယသ္မိံ ပုဗ္ဗလောပေါပရလောပေါစပရိယာယေန သမ္ဘဝန္တာတဋ္ဌ ဥဒ္ဒိဋ္ဌအဘာဝဋ္ဌဝစနံ။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။အဓိပ္ပာယ်ကား။[ကညာ÷ဣဝ]ဟူသောဥဒါဟရုဏ်၌ [သရေလောပေါသရေ]ဟူသောသုတ်ဖြင့်ရှေးသရ ကျေကာလ [ကညေဝ]ဟုရုပ်ပြီး၏။ ထို့မဟုတ်[ပရေဝါ] ဟူသောသုတ်ဖြင့်နောက်သရကျေကာလ [ကညာဝ]ဟုရုပ်ပြီး၏။ယခု[နဒေ္ဒဝါ] ဟူသောသုတ်ဖြင့် ရှေးနောက်နှစ်ရပ်မကျေလပ်သော် [ကညာဣဝ]ဟုရုပ်ပြီး၏၊ ထို့အတွက် ပကတိသန္ဓိ၌ပြဆိုတော်မူသည်။ ။ဥဒါဟရုဏ်တို့ကား။ ။

[ပကတိဋ္ဌာနံနာမအာလပနန္တာနိတိသ္မိံမတ္တာန္တာနုရက္ခကော-အာသမာ ဟေသပဒန္တာဒိစာစာဇာကာရကာရော စနာမပဒန္တာတိတကြိယာဒိမှိတိဝေမာဒိ]

အာလပနဝိဘတ္တျန္တရသပကတိသန္ဓိ။

ဝေါဟိသိဝက	ဥဒ္ဒေဟိ
ကတမာစာနုဇ္ဈ	အနိစ္စသညာ
ကတမာစာနုဇ္ဈ	အာဒီနဝသညာ

—

[အာသမာဟေသပဒန္တဒီဃဘသ]

အာသမာသပဒန္တဒီဃပကတိသန္ဓိ

အာယာဟွာ	အာနန္ဒော
ဒေဝါ	အာဘာဿရာယတော
တေဝိဇ္ဇာ	ဗုဒ္ဓိပဋ္ဌာစ

—

[နာမပဒန္တဥကာရကာရေသု]
အတိတကြိယာပဒေ-နာမပဒန္တဥကာရကာရပကတိသန္ဓိ

ဂါထာဟိ	အဇ္ဈဘာသိ
ပုဗ္ဗာနိ	အာရဒ္ဓံသု
သဗ္ဗု	အဒ္ဒါသိ-

-အထူးကား။ ရဿပကတိသန္ဓိ၌ [သက္ကာဒေဝ÷ဣတိ-သက္ကာဒေဝိတိ] ဟူသောဥဒါဟရုဏ် [နမောတေ ဗုဒ္ဓဝီရ+အတ္ထု-နမောတေ ဗုဒ္ဓဝီရတ္ထု] ဟူသော ဥဒါဟရုဏ်တို့၌၊ အာလပနဝိဘတ္တျန္တအချို့ကား ပကတိမရေဝံဆန္ဒာနုရက္ခဏာအားဖြင့် သန္ဓိရေဝံ၏။ ။ဤအတူဒီဃပကတိသန္ဓိ၌လည်း [အပ္ပဿုတော+အယံပုရိသော-အပ္ပဿုတာယံ ပုရိသော]-[ပရိသုဒ္ဓါ÷ဣတ္ထိ-ပရိသုဒ္ဓေတ္ထိ]ဟူသော ဥဒါဟရုဏ်တို့၌သန္ဓိရေဝံ၏။ ။ဉကာရကာရပကတိ သန္ဓိ၌လည်း [မနသိ÷အကာသိ-မနသာကာသိ] ဟူသော ဥဒါဟရုဏ်တို့၌ အတိတ်ကြိယာနှောင်းရှေ့သန္ဓိရေဝံ၏။ ။

-(69)- (က) သရာပကတိဗျဉ္ဇနေ
(မှ)
(သ) သရာပကတိဗျဉ္ဇနေ

-မောဂ္ဂလာန်၌၊ အထူးတည်တော်မမူ။ ဤသုတ်တို့ဖြင့် ဗျည်းနှောင်းရှေ့ပကတိသန္ဓိကိုစီရင်တော်မူသည်။ ။ဥဒါဟရုဏ်တို့ကား။ ။အဗ္ဗယော-ဝေဒနာက္ခန္ဓော-သောဓမ္မံဒေသေတိ-ဟူသည်တို့တည်း။ ။အဓိပ္ပာယ်ကား [ယောဘူယေန ဒီဃ ရဿ လောပေဟိ ဝိကာရာဘာဝေ]ဟူသောရူပသိဒ္ဓိပါဌ်မိန့်ဆိုအပ်သည်နှင့်အညီ၊ သရတို့သည်များသောအားဖြင့်၊ ဒီဃ-ရဿ-လောပ-အစီအရင်သို့ရေဝံတတ်ကုံ၏၊ ထိုတို့မှနှစ်မိန့် သောဌာဟုမှတ်ဆိုလိုရင်းကား [အဗ္ဗယော]၌[အာဗ္ဗယော]ဟူ

ဒီဃ[ဝေဒနာက္ခန္ဓော]၌[ဝေဒနက္ခန္ဓော]ဟူ၍ရသော[သောဝမ္မိနေသောတိ]၌ [သဝမ္မိနေသောတိ] ဟူ၍ကျေခြင်းတို့ကားမရောဟူလို။ ။ဇာလိနီ၌ကား။ ။

အယံသောပကတိသန္ဓိ၊ ဒွေသုဗ္ဗေပဒိဗ္ဗာဟာတိ။
သရောသရေလောပမိဒံ၊ ဝါပရောအသရူပကံ။

ဟူ၍သုတ်နှစ်သုတ်ကိုမြစ်ကြောင်းကိုပြဆိုတော်မူသည်။ ။

ဤတွင်
ပကတိသန္ဓိအမျိုးမျိုးပြီး၏။

ဗျဉ္ဇနသန္ဓိကိုဆိုပေအံ့

—(၇၀)— (က)ဒီဃံ
(မ)ဗျဉ္ဇနေဒီဃရဿာ
(သ)သရောဗျဉ္ဇနေဒီဃံ

[သုတ္တသုခုစ္စာရဏာဆန္ဒာနုရက္ခဏာဋ္ဌာနေသုဒီဃော]

ဗျဉ္ဇနေပရေဒီဃသန္ဓိ

တေ	အဿပဟိဏာ	တျာဿပဟိဏာ
မရ၀	မညတိဗာလော	မရဝါမညတိဗာလော
ရုနိ	စရေ	ရုနီစရေ

—(၇၁)— (က)ရဿံ
(မ)ဗျဉ္ဇနေဒီဃရဿာ
(သ)ရဿံ

[ဆန္ဒာနုရက္ခဏေအာဂမေသံယောဂေစရဿတ္တံ]

ဆန္ဒာနုရက္ခဏေရဿသန္ဓိ

ယိဋ္ဌံဝါ	ဟုတံ	ယိဋ္ဌံဝဟုတံ
ဟုတံဝါ	လောကေ	ဟုတံဝလောကေ
ယဒိဝါ	သာဝကေ	ယဒိဝသာဝကေ

အာဂမက္ခရေပရေရသဿသန္ဓိ

ယထာ	ဣဒံ	ယထယိဒံ
သမ္မာ	အက္ခာတော	သမ္မဒက္ခာတော

သံယောဂက္ခရေပရေရဿသန္ဓိ

ပရော	ဿမော	ပရဿမော
တဏှာ	က္ခယော	တဏှက္ခယော
အာ	သာသနေါ	အဿာသနေါ

—(72)— (က)လောပဥ္စတြွာကာရော
(မ)ဧြွနမဝ္ဟေဿာ
(သ)လောပံတြွာကာရောစ

-မောဂ္ဂလာန်၌ကား၊ကစ္စာယ်း-သဒ္ဒနီတိတို့ခဲ့သို့၊ လောပါဂမသန္ဓိအားဖြင့်ပြဆိုတော်မမူ၊ သရ-ဗျဉ္ဇန သန္ဓိသမည်ဖြင့်သာ ပြဆိုတော်မူသည်၊ဆိုလိုရင်းကားပဒသာဒနစသည်တို့၌ [ဒိဿာယာ စကောအာဂတေ-ဒိဿာယာစကမာဂတေ]ဟူသောဥဒါဟြဏ် [အကရမှသေတောကိစ္စံ-အကရမှာသတောကိစ္စံ]ဟူသော ဥဒါဟြဏ်တို့၌၊ ဧကို-အပြုရံ [ဧသောအဖ္သော-ဧသအဖ္သော] ဟူသော ဥဒါဟြဏ် [အင္ဂေါအက္ခာယတိ-အင္ဂအက္ခာယတိ] ဟူသောဥဒါဟြဏ်တို့၌၊ဩကိုအပြုရံပြဆိုတော်မူသည်၊ ထိုကျေရာ၌ အလာရံပြဆိုတော်မမူ၊ သို့သော်လည်းဥဒါဟြဏ်ချင်းအလားတူရကား [ဧြွနမဝဟေဿာ] ဟူသောသုတ်ကို ရေးသားလိုက်သည်။ ။ဤသုတ်တို့ကိုသရအစီအရင်ဖြစ်ရကား ဗျဉ္ဇန သန္ဓိ၌မပြဆိုသင့်ဟုသဒ္ဒနီတိဆို၏။ ။ဥဒါဟြဏ်တို့ကား။ ။

[ဧတတသဒ္ဒဿောကာရဿဝါယံလောပေါ]

လောပါဂမသန္ဓိ

ဧသော	ဓမ္မော	ဧသဓမ္မော

ဧသော	ပဋ္ဌောသိ	ဧသောပဋ္ဌောသိ
သော	သီလဝါ	သသီလဝါ

—(73)—အထူးကား [လောပဉ္စ တတြာ ကာရော] ဟူသော သုတ်၌စသဒ္ဒါဖြင့်၊ အ-အက္ခရာသာလာနိုင်သည်မဟုတ် [ကစ္စိ နောတ္ထံ]-[ဇာနေမုတံ] ဟူသောဥဒါဟြုတ်တို့၌၊ ဩ-အက္ခရာ ဥ-အက္ခရာ လာနိုင်ကြောင်းကို ဗာလာဝတာရ၌ ပြဆိုတော်မူ သည်၊ ထို့ကြောင့်ဂုဏ်း၌။ ။စကာရေနဩကာရုကာရောပိ။ လ။ ကစ္စိနောတ္ထံ-ဇာနေမုတံ။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။ဇာလိနီ-ရူ လနိရုတ္တိတို့၌ကား။စသဒ္ဒါဖြင့်၊အမှတ်တွင်းသောသရခုနစ်လုံးလာ နိုင်ကြောင်းကိုပြဆိုတော်မူသည်၊ ထို့ကြောင့်ဇာလိနီ၌။ ။

လောပဉ္စတတြာကာရော၊ သုတ္တေန အကာရာဂမော။
စသဒ္ဒေန သတ္တသရာ၊ ဒေသာသာဂမ္မ တိ အာဂမာ။
ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။ဥဒါဟြုတ်တို့ကား။ ။

သတ္တသရာဂမသန္ဓိ

သော	ဧသော	သာဧသော
သိရော	သပ္ပ	သိရီသပ္ပ
ပုထုလ	ကရဏံ	ပုထုလီကရဏံ
မနု	ဉော	မနူဉော
ဝိဟာရေမု	ရတ္တိံ	ဝိဟာရေမုရတ္တိံ
ဇဋ္ဌု	နယံ	ဇဋ္ဌေနယံ
မဟာ	ဇနံ	မဟောဇနံ

—(74)— (က) ပရေဒ္ဓဘာဝေါဌာနေ
(ခ) သရမှာဒွေ
(ဂ) ပရသဿရိတ္တံဌာနေ

[ဧတ္တစန္ဒြာနံနာမရသာသရေတော ပရံပပတိပဋိကမုကျံ သကုဓကီဂဟာဇုတညာသိသုသမ္ဘူ|သရသသာဒိ နမာ ဒိဗျည္ဆနံဒွိဘာဝံ

ပ-ပတိ-ပဋိ-ဒွိတ္တသန္ဓိ

ဈုဓ	ပမာဒေါ	ဈုဓပ္ပမာဒေါ
အဓိ	ပတိပတ္တယော	အဓိပ္ပတိပတ္တယော
သု	ပဋိပ္ပန္နော	သုပ္ပဋိပ္ပန္နော
သု	ပဋိပုဂ္ဂလော	သုပ္ပဋိပုဂ္ဂလော

ကမုဓာတု-ဒွိတ္တသန္ဓိ

ပ	ကမော	ပက္ကမော
ယထာ	ကမံ	ယထာက္ကမံ
ပရ	ကမတိ	ပရက္ကမတိ

ကုသဓာတု-ဒွိတ္တသန္ဓိ

ပ	ကောသတိ	ပက္ကောသတိ
ပဋိ	ကောသတိ	ပဋိက္ကောသတိ
အနု	ကောသတိ	အနုက္ကောသတိ

ကုဓဓာတု-ဒွိတ္တသန္ဓိ

အ	ကုဒ္ဓေါ	အက္ကုဒ္ဓေါ
အတိ	ကောဓော	အတိက္ကောဓေါ

ကီဓာတု-ဒွိတ္တသန္ဓိ

ဓန	ကီတော	ဓနက္ကီတော
ဝိ	ကယော	ဝိက္ကယော
အနု	ကယော	အနုက္ကယော

ဂဟဓာတု-ဒွိတ္တသန္ဓိ

ပ	ဂဟော	ပဂ္ဂဟော
ဝိ	ဂဟော	ဝိဂ္ဂဟော
ဒုန္နိ	ဂါဟော	ဒုန္နိဂ္ဂါဟော

ဇုတဓာတု-ဒွိတ္တသန္ဓိ

ပ	ဇောတော	ပဇ္ဇောတော
ဝိ	ဇောတတေ	ဝိဇ္ဇောတတေ
ဥ	ဇောတတိ	ဥဇ္ဇောတတိ

ဉာဓာတု-ဒွိတ္တသန္ဓိ

ကတ	ဉူ	ကတညူ
ဝိ	ဉူနံ	ဝိညူနံ
အနု	ဉာတော	အနုညာတော

သိဓာတု-ဒွိတ္တသန္ဓိ

အဝ	သယော	အဝဿယော
နိ	သယော	နိဿယော
သမု	သယော	သမုဿယော

သုဓာတု-ဒွိတ္တသန္ဓိ

အပ္ပ	သုတော	အပ္ပဿုတော
ဝိ	သုတော	ဝိဿုတော
ဗဟု	သုတော	ဗဟုဿုတော

သမ္ဘူဓာတု-ဒွိတ္တသန္ဓိ

ပ	သမ္ဘတော	ပသမ္ဘတော
ဝိ	သမ္ဘတိ	ဝိသမ္ဘတိ

အတိ	အာယော	အညာယော
ယဒိ	ဧဝံ	ယဒွေဝံ
အပိ	ဧကစ္စေ	အပ္ပေကစ္စေ

—(75)— (က) ဝဂ္ဂဃောသာဃောသာနံ တတိယပဌမာ
(ခ) စတုတ္ထဒုတိယေသွေသံ တတိယပဌမာ
(ဂ) ဝဂ္ဂဃောသာဃောသာနံ သဝဂ္ဂတတိယ ပဌမာ

—ဤသုတ်တို့၏အဓိပ္ပာယ်ကား၊ ဂ-ဇ-ဍ-ဒ-ဗ- ဤငါးလုံးသည် ဃောသအက္ခရာမည်ကုံ၏။ က-စ-ဋ-တ-ပ-ဤငါးလုံးသည် အဃောသအက္ခရာမည်ကုံ၏။ ထို့အတူ ရှေးငါးလုံးသည် တတိယက္ခရာ-နောက်ငါးလုံးသည်ပဌမက္ခရာမည်ကုံ၏။ ဤသို့ ဃောသအဃောသဖြစ်၍ ဖြစ်ကုံသော၊ တတိယ-ပဌမအက္ခရာတို့သည်၊ ဝဂ်နှောင်းရာ၌ တတိယက္ခရာသည်-စတုတ္ထက္ခရာသို့၊ ပဌမက္ခရာသည် ဒုတိယက္ခရာသို့အသဒိသဒွိတ္တခေါင်ဟူလို။ ။အကျယ်သိရုံကား။ ။

ဂ -ဇ -ဍ -ဒ -ဗ - ဤတတိယက္ခရာတို့သည်-
ဃ-ဈ-ဎ-ဓ-ဘ- ဤစတုတ္ထက္ခရာတို့သို့ } ယထာသင်္ချံ
ဂ္ဃ -ဇ္ဈ-ဍ္ဎ-ဒ္ဓ-ဗ္ဘ - ဟူ၍အသဒိသဒွိတ္တ-

က- စ-ဋ-တ-ပ- ဤပဌမက္ခရာတို့သည်
ခ -ဆ-ဌ-ထ-ဖ- ဤဒုတိယက္ခရာတို့သို့ } ယထာသင်္ချံ
က္ခ- စ္ဆ-ဋ္ဌ-တ္ထ-ပ္ဖ- ဟူ၍အသဒိသဒွိတ္တ

တတိယက္ခရ-ဒွိတ္တသဒ္ဒ

ပ	ဘရတိ	ပဗ္ဘရတိ
ပထမ	ဈာနံ	ပထမဇ္ဈာနံ
ဗု	ဃော	ဗုဂ္ဃော

မဟာ	ဓနော	မဟဒ္ဓနော
မဟာ	ဘယံ	မဟဗ္ဘယံ

ပဌမက္ခရ-ဒွိတ္တသန္ဓိ

ပဉ္စ	ခန္ဓာ	ပဉ္စက္ခန္ဓာ
သမု	ဆေဒါ	သမုစ္ဆေဒါ
ယတြ	ဋ္ဌိတော	ယတြဋ္ဌိတော
ဝိ	ထာရော	ဝိတ္ထာရော
မဟာ	ဖလော	မဟပ္ဖလော

[ယဝတမာဒေသာဒိသု]

ယကာရဝဂ္ဂ-ဂကာရအာဒေသဒွိတ္တသန္ဓိ

ဗောဓိ	အင်္ဂ	ဗောဇ္ဈင်္ဂ

—(76)— (က) ဒေါဓေဿ-စ-
(မ)
(သ) ဟောဓေဿဝဏ္ဏသန္ဓိမှိ

—သဒ္ဒနီတိ၌[ဟောဓေဿ] ဟူသောပါဌ်ဖြင့် [သာဟုဧဿနမရိယာနံ-သာဓုဧဿန မရိယာနံ] ဟူသော ဥဒါဟရုဏ်ကို စီရင်တော်မူသည်၊ ကစ္စာယန်း၌ကား[စဂ္ဂဟာဏေနဓကာရဿဟကာရာဒေသော ဟောတိသာဟုဧဿနမရိယာနံ]ဟူ၍စသဒ္ဒါဖြင့်စီရင်ရင်တော်မူသည်။ ၎င်းဖြင်သဒ္ဒနီတိ၌[တောဧဿ-ဓော့တဿ] အစရှိသောသုတ်တို့ဖြင့်စီရင်လတန့်သောဥဒါဟရုဏ်တို့သည်၊ ကစ္စာယန်း သုတ်၌ ထုတ်ပြချက် ရှိညားသော်လည်း နိဿယဆရာ-နျာသ်ဆရာတို့သည်စသဒ္ဒါဖြင့်သာ စီရင်တော်မူကြကုံ၏၊ ထို့အတွက် နောက်နောက်သော သောတုတို့ကလည်း စသဒ္ဒါ

ဖြင့်သောစီရင်တော်မူကြကုန်၏။ ဤသို့စီရင်ခြင်းကားမသင့်၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ၊ ဗုဒ်ကစ္စယ်းကြီးကျမ်း၌ပင်။ ။သုတ္တဝိဘာဂေနဗဟုဓာသိယာ။ ။မှူ၍သုတ္တဝိဘာဂအားဖြင့် များပြားကြောင်းကိုပြဆိုပြီး၍။ ။ဓောဒဿော-ယထာသုဂဓော။ ဋောတဿော-ယထာ ဒုက္ကဋံ။ ဓောတဿော- ယထာ ဂန္ဓဗ္ဗော။ ဠောတဿော-ယထာအဠဖော။ ကောဂဿော-ယထာ ကုလုပကော။ ။ဤသို့စသဖြင့် ဥဒါဟရုဏ်နှင့်တကွ [ဓောဒဿော-ဋောတဿော-ဓောတဿော-ဠောတဿော-ကောဂဿော] စသော သုတ်တို့ကိုတည်မြှားခဲ့ရကား၊ စသည်ဖြင့်စီရင်ရုံမျှ၊ အကယ်စီရင်မူသုတ္တဝိဘာဂသုတ်စုကိုသုတ်မှန်းမသိ၍ဟုမှတ်။ ။

ဓ-ဟကာရာဒေသသန္ဓိ

သာဓုဒဿနံ	သာဟုဒဿနံ
ရုဓိရမဒ္ဒ	ရုဟိရမဒ္ဒ

—(77)— (သ) ဓော-ဒဿ / ဒ-ဓကာရာဒေသသန္ဓိ

ကုသိဒေါ	ကုသိဓော
သုဂဒေါ	သုဂဓော

—(78)— (မ) တထနရာနံ-ဋဌဏလာ

(သ) ဋော-တဿ / တ-ဋကာရာဒေသသန္ဓိ

သုကတံ	သုကဋံ
ဒုက္ကတံ	ဒုက္ကဋံ

—(79)— (သ) ဓောတဿဂဗ္ဘောဂ္ဂမနာသန္နေသဗ္ဗေ

—ဤ[ဓောတဿ] ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်၊ တကို ဓပြု ခြင်းသည် [ဂဗ္ဘောဂ္ဂမနာသန္နေ] ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ။တိဏ္ဏံ ခေါဝန ဘိက္ခဝေ သန္နိပါတာဂဗ္ဘဿာဝက္ကန္တိ ဟောတိ။ လ။ မာတာပိ

ဗၚရောစ သန္ဓိ ပါတာ ဟောတိ- မာတာစ ဥတုနီ ဟောတိ [ဂန္ဓဗ္ဗော]စ ပစ္စုပဋ္ဌိတော ဟောတိ။ ။ဟူသော မဇ္ဈိမနိကာယ်-မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ်ပါဠိတော်-သမန္တပါသာဒိကာ အဋ္ဌကထာတို့၌ ဖြစ်အပ်ဆိုသော [ဂန္ဓဗ္ဗ] ပုဒ်ကို ရည်၍ ပြောသည်ဟု မှတ်။ ။သဒ္ဒေ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်[မဂ္ဂေ-ဂန္ဓဗ္ဗော]ကိုပါ။ ။

တ-ဓကာရာဒေသသန္ဓိ

ဂန္ဓဗ္ဗောစပစ္စုပဋ္ဌိတော   ဂန္ဓဗ္ဗောစပစ္စုပဋ္ဌိတော

—(80)— (သ)ဒြော-တသ / တ-ဒြကာရာဒေသသန္ဓိ

အတတော	အဒြတော
ခေတ္တတော	ခေဒြတော

—(81)— (သ)ကော-ဂသ / ဂ-ကကာရာဒေသသန္ဓိ

အတ္တုပဂံ	အတ္တုပကံ
သိသုပဂံ	သိသုပကံ

—(82)— (မ)တထနရာန်-ဋ္ဌမှာထဋ္ဌာ
(သ)ဋ္ဌော-ရသ / ရ-ဋ္ဌကာရာဒေသသန္ဓိ

ပရိပဏ္ဏော	ပဋ္ဌိပဏ္ဏော
ပရိဖောဓော	ပဋ္ဌိဖောဓော

—(83)— (သ)ဇော-ယသ / ယ-ဇကာရာဒေသသန္ဓိ

ဂဝယော	ဂဝဇော

—(84)— (သ)ဗော-ဝဿ / ဝ-ဗကာရာဒေသဿတိ

သီလဝတံ — သီလဗ္ဗတံ

နိဝါနံ — နိဗ္ဗာနံ

—(85)— (သ)ကော-ယဿ / ယ-ကကာရာဒေသဿတိ

သယေပုရေ — သကေပုရေ

သယေ — သကေ

—(86)— (သ)ယော-ဇဿ / ဇ-ယကာရာဒေသဿတိ

နိဇံပုတ္တံ — နိယံပုတ္တံ

—(87)— (သ)ကော-တဿ / တ-ကကာရာဒေသဿတိ

နိယတော — နိယကော

သုမတိနာမတော — သုမတိနာမကော

—(88)— (သ)စော-တဿ / တ-စကာရာဒေသဿတိ

ဘတော — ဘစ္စော

—(89)— (သ)ဗော-ပဿ / ပ-ဗကာရာဒေသဿတိ

နိပ္ပတ္တိ — နိဗ္ဗတ္တိ

—(90)— (သ)ဇြော-ဒဿ / ဒ-ဇြကာရာဒေသဿတိ

ဒုဒ္ဒိယံ — ဒုဇြိယံ

ဒုဒ္ဒါမော — ဒုဇြာမော

—(91)— (သ)ဃော-ခဿ / ခ-ဃကာရာဒေသဿတိ

နိခဏ္ဍု — နိဃဏ္ဍု

–(92)– (သ)ဓေါ-ဓသာ / ဓ-ဒကာရာဒေသသန္ဓိ

ပသေနဓိ ပသေနဒိ

–(93)– (သ)ပညတ္တိပညာသာသနံညသာဏ္ဏော /
ည-ဏ္ဏကာရာဒေသသန္ဓိ

ပညတ္တိ ပဏ္ဏတ္တိ

ပညာသံ ပဏ္ဏာသံ

–(94)– (သ)ပဉ္စဝီသတိယာပဉ္စသာပဏ္ဏော /
ပဉ္စ-ပဏ္ဏာဒေသသန္ဓိ

ပဉ္စဝီသတိ ပဏ္ဏဝီသတိ

–(95)– (မ)တထနရာနံ-ဋဌဏဠာ
(သ)ဏော-နသာ / န-ဏကာရာဒေသသန္ဓိ

ပနိဓိ ပဏိဓိ

ပရိနာမော ပရိဏာမော

–(96)– (သ)ဏသာစ-နော / ဏ-နကာရာဒေသသန္ဓိ

တဍ္ဍဏော တဍ္ဍနော

ကဍ္ဍဏံပရိဝေဒယိ ကဍ္ဍနံပရိဝေဒယိ

–(97)– (သ)ဓော-ဒသာ / ဒ-ဓကာရာဒေသသန္ဓိ

ကမ္ဗာသဒမ္မိ ကမ္ဗာသဓမ္မိ

–(98)– (သ)ဝေါ-ယသာ / ယ-ဝကာရာဒေသသန္ဓိ

အာယုဓံ အာဝုဓံ

—(99)— အာယုဿယဿဝေါပဇ္ဈတ္တိယံ /
ယ-ဝကာရာဒေသဿသန္ဓိ

ဒီဃာယုကုမာရော ဒီဃာဝုကုမာရော

—(100)— (သ)လဿ-ဠော / လ-ဠကာရာဒေသဿသန္ဓိ

သိဟလော သိဟဠော

ဂရုလော ဂရုဠော

—(101)— (သ)ဒေါ-ကဿ / က-ဒကာရာဒေသဿဿသန္ဓိ

သကဒ္ဂပသုတော သဒဒ္ဂပသုတော

—(102)— (သ)ပေါ-မဿ / မ-ပကာရာဒေသဿသန္ဓိ

စိရမ္ပဝါသိံ စိရပ္ပဝါသိံ

—(103)— (သ)ဝနပ္ပတိဿ ပဿမော / ပ-မကာရာဒေ
သဿသန္ဓိ

ဝနပ္ပတိ ဝနမ္ပတိ

—(104)— (သ)ပေါဝိဿ ဝဿစ / ဝိ-ဝ-ပကာရာဒေသ
သန္ဓိ

ဝိဗ္ဗဿတိ ပဗ္ဗဿတိ

ဝဋ္ဋဝေဂ္ဂဏာ ပဋ္ဋပေဂ္ဂဏာ

—(105)— (သ) ဝဇ္ဇာဝဇ္ဇာနံမျက္ခုနာနံအညမျက္ခုနဇ္ဇန္တိ /
ဇလာဗု-သဒ္ဒါဒီရူပသိဒ္ဓန္တသန္ဓိ

ဇရာယု ဇလာဗု

သန္တိသိဒေါ သန္တိသိဝေါ

—ဤဥဒါဟရဏ်နှစ်ချက်ရုပ်ပြီးဟံကား [ဓလာဗု]ကား[ဓရာယု] ဟူ၍ဆေဒပြု။ ။[ဓလာဗူ]တိ[ဓရာယု]သဒ္ဒံပတိဋ္ဌပေတွာရကာရဿလကာရေယကာရဿဗကာရေကတေ[ဓလာဗူ] တိရူပံ သိဇ္ဈတိ [ဓရံဓိရဏံ ဘောဇနံယာတိဥပေတီတိ ဓလာဗု] ဂန္ဓဿယျကာသတ္တာနံပဋိဝေဓနာသသယော။ ။သဒ္ဒနီတိ။ ။ [သန္တိသိဝ]ကား[သန္တိသိဒ]ဟူ၍ဆေဒပြု။ ။[သန္တိသိဝ]သဒ္ဒေပန[သန္တိသိဒ] သဒ္ဒံပတိဋ္ဌပေတွာဒကာရဿဝကာရေကတေ [သန္တိသိဝေါ]တိရူပံသိဇ္ဈတိ။ ။သဒ္ဒနီတိ။ ။

-(106)- (သ)ငွေ့ဝံတောမရခဿမရဂေါ / မခ-မဂါဒေဿသန္တိ
ငွေ့မရခေါ ငွေ့မရဂေါ

-(107)- (သ)အထဝါမရခဿမရကော / မခ-မကာဒေဿသန္တိ
ငွေ့မရခေါ ငွေ့မရကော

-(108)- (သ)တယ-ဒယာနံသဘောဂေါစယဂဇယဂံ / တျဇ္ဇ-ဗ္ဗဇ္ဇာဒေဿသန္တိ
ဓာတျအဇ္ဇော ဓဗ္ဗဇ္ဇော
ယဇ္ဇဝံ ယဇ္ဇဝံ

-(109)- (သ)နဿနိဂ္ဂဟိတံ-တယာနမေကောစော / န-နိဂ္ဂဟိတာဒေဿ-တျ-စကာရာဒေဿသန္တိ
အာကာသာနဉ္စာယတနံ အာကာသာနဉ္စာယတနံ

-(110)- (သ)ထယဓယာနံ ဈ ယုဂဇ္ဈယုဂံ / ထျဓျ-ဈ ဈာဒေဿသန္တိ

တတျံ	တစ္ဆံ
ဗောဓျင်္ဂါ	ဗောဇ္ဈင်္ဂါ

–(111)– (မံ)တထနှရောန်-ဍုမှအဋ္ဌာ
(သ)တထာန်န္တယုဂံ / ဋ္ဌ-န္တါဒေသသန္ဓိ

သဒ္ဓိတဋ္ဌော	သဒ္ဓိတန္တော
အဋ္ဌကထာ	အန္တကထာ

–(112)– (သ)ကယာန်ကယုဂံဇယုဂန္တ / ဂျ-ကြွှာဒေသသန္ဓိ

နေပဂျံ	နေပက္ကံ
ဘိသဂျံ	ဘေသဇ္ဇံ

ဘိသက္ကသဿာနုဒ်တိဘေသဇ္ဇံ။ ။သဒ္ဒနီတိ။

–(113)– (သ)စယ ဇယာန်-စယုဂဇယုဂံ / ယိဇျ-ဠဇ္ဇာ ဒေသသန္ဓိ

ပဒယိတိ	ပဇ္ဇတိ
ပလုဇျတိ	ပလုဇ္ဇတိ

–(114)– (သ)လယာန်လယုဂံ / လျ-လ္လာဒေသသန္ဓိ

ဝိပ္ပလျာသော	ဝိပ္ပလ္လာသော
ပဍ္ဍကလျံ	ပဍ္ဍကလ္လံ

–(115)– (သ)ဝယာန်-ဗယုဂံ / ဝျ-ဗ္ဗာဒေသသန္ဓိ

ဝေဓျံ	ဝေဓဗ္ဗံ

–(116)– (သ)သျောသယုဂံ / သျ-သသာဒေသသန္ဓိ

ပေါရိသျံ	ပေါရိသံ

—(117)— (သ)ဂျော-ဂယုဂံ / ဂျ-ဂ္ဂါဒေသာသန္တိ

ဒေါဘဂျံ ဒေါဘဂ္ဂံ

—(118)— (သ)ပျော-ပယုဂံပေါစ / ပျပ-ပ္ပါဒေသာသန္တိ

အပျေကဗ္ဗေ အပ္ပေကဗ္ဗေ

ဒီပိ ဒီပ္ပိ

ဒီပိစမ္မပရိဝါရိတာတိအဋ္ဌကထာ။ ။သဒ္ဒနီတိ။ ။

—(119)— (သ)ဃျော-ဂ္ဃော / ဃျ-ဂ္ဃာဒေသာသန္တိ

ဝေယျဃျာ ဝေယျဂ္ဃာ

ဗျဂ္ဃစမ္မပရိဝါရိတာတိအဋ္ဌကထာ။ ။သဒ္ဒနီတိ။ ။

—(120)— (သ)စျော-စယုဂံ / စျ-စ္စါဒေသာသန္တိ

ဝေယျာဝစျံ ဝေယျာဝစ္စံ

—(121)— (သ)ဉျောဉယုဂံကျောစ / ဉျကျ-ဉ္ဉာဒေသာသန္တိ

အဉျာယော အဉ္ဉာယော

သာမကျံ သာမဉ္ဉံ

—(122)— (သ)ဘျောဘယုဂံ / ဘျ-ဗ္ဘာဒေသာသန္တိ

ဩသဘျံ ဩသဗ္ဘံ

—(123)— (သ)မျော-မယုဂံ / မျ-မ္မာဒေသာသန္တိ

ဩပမျံ ဩပမ္မံ

သောခုမျံ သောခုမ္မံ

—(124)— (သ)တိသုဗျဉ္ဇနေသွေကောသရူပေါလောပံ /
သရူပဝဏ္ဏလောပသန္ဓိ

ကောသံခတ္တျေ	ကောသံခတျေ
အဂ္ဂျါဂါရံ	အဂျာဂါရံ

—(125)— (သ)ဖုဋ္ဌက္ခရသဉ္ညောဒေဂပုဗ္ဗမဖုဋ္ဌတ္တံ /
ဖုဋ္ဌ-အဖုဋ္ဌာဒေသသန္ဓိ

ဥစ္ဆာတိ	ဥဈျာတိ
ဒုဿာသိတံ	ဒုသ္သာသိတံ

—(126)— (သ)အဖုဋ္ဌက္ခရသဉ္ညောဂေပရံကွစိဖုဋ္ဌတ္တံ /
အဖုဋ္ဌ-ဖုဋ္ဌာဒေသသန္ဓိ

နိက္ခမတိ	နိက္ခွမတိ
နိပ္ဖတ္တိ	နိပ္ဖတ္တိ

—(127)— (သ)ဝိသဘာဂ သဉ္ညောဂေ ဧကော ဧကာသ
သဘာဂတ္တံ /
ဝိသဘာဂ-သဘာဂါဒေသသန္ဓိ

ပရိဩသန	ပယျောသနာ

—(128)— (သ)ဓာတိယာဇ္ဈောကွစိဗျဉ္ဇနေ /
ဓာတိ-ဇ္ဈာဒေသသန္ဓိ

ဓာတိပမိရော	ဇ္ဈပမိရော
ဓာတိစဋ္ဋော	ဇ္ဈစဋ္ဋော

—(129)— (သ)ဝေဠံခန္ဓရေဝိယာသဗျာ / ဝိယ-ဗျာဒေသသန္ဓိ

ဝေဠုဝိယခေါ	ဝေဠုဗျာခေါ

—(130)— (သ)ဝါစာယမျော၀ုဣထေ / ဝါစာ-ဗျာဒေသသန္ဓိ
ဝါစာရပထော ဗျုပ္ပထော

———

—[ဗျုပ္ပထော]တိ[ဝစနပ္ပထော]ဝါစာဝေအညောသမ္ဗိဗ္ဗိဗ္ဗာဋ္ဌာဂတိ
မာပန္ထရန္တာန်ပထဘူတတ္တာ[ဗျုပ္ပထော]တိပဝုစ္စတိ။ ။သဒ္ဒနီတိ။ ။

———

—(131)— (သ)သညုတ္တော ဗျဉ္ဇနေဝါပိသညောဂေါ /
သသညောဂ-ဝိသညောဂါဒေသသန္ဓိ
ဝိဝိမံဝိန္ဓတေဒုက္ခံ ဝိဝိမံဝိန္ဓတေဒုခံ
နိရယမှိအပစ္စိသံ နိရိယမှိအပစ္စိသံ

———

—(132)— (သ)အသညောဂေါသသညောဂေါစ /
အသညောဂ-သညောဂါဒေသသန္ဓိ
ဓမ္မောပါပေတိသုဂတိံ ဓမ္မောပါပေတိသုဂ္ဂတိံ

———

—(133)— (သ)သရလောပေါယမနရာဒိသုဝါ /
ယ-မ-န-ရေသု-သရလောပသန္ဓိ
အာရာမရုက္ခစေတိ-ယာနိ အာရာမရုက္ခစေတျာနိ
ဩပုမ္မာနိစပဒ-မာနိ ဩပုမ္မာနိစပဒ္ဒါနိ
နိသိ-နေဟာမတိကဉ္စါဒိ နိသ္နေဟာမတိကဉ္စါဒိ
ကိ-ရိယာစိတ္တာနိဝိသတိ ကြိယာစိတ္တာနိဝိသတိ
—သဒ္ဒနီတိဆရာထုတ်ပြအပ်သော[စေတျာနိ-ပဒ္ဒါနိ-သ္နေဟာ-
ကြိယာ] ဟူသောဥဒါဟရဏ်တို့သည်၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတမာဂဓဘာ
သာဟုမမှတ်လင့်၊ ဋ္ဌသိဘာသိတသက္ကတဘာသာဟုမှတ်။ ထင်
ရှားပြဦးအံ့။ သက္ကတကျမ်းတို့၌ [စတုဗ္ဗထသ္ဘေစေတျ သန္တိဟိ
တောဂဧဟော]ဟူသောပါဌ်၌[စေတိယ]ဟူသင့်ရာ[စေတျ]ဟူ
၍ရှိ၏။ [ပဒ္ဒစာပါဒိခဥ္ဇံဂံစအဥ္ဇိကောဘာဒိဧဂရုတေ]ဟူသော

ပါဠိ၌[ပဒုမ] ဟူသင့်ရာ[ပဒ္ဒ]ဟူ၍ရှိ၏။ [ပုတြသွေဟမဝလော
ကျ]ဟူသောပါဠိ၌ [သိနေဟာ]ဟူသင့်ရာ[သွေဟ]ဟူ၍ရှိ၏။[ပ
ထဗျာဒိဘူတ စတုမ္မြယကြိယာ ဇန္တော] ဟူသောပါဠိ၌ [ကာရိ
ယာ]ဟူသင့်ရာ[ကြိယာ]ဟူ၍ရှိ၏။ ။ဤသို့သက္ကဋ ကျမ်းတို့၌
ရှိသော ဗူသိဘာသိတ သက္ကဋဘာသာတို့ကို၊ ဂါထာ အရာ၌
ဆန္ဒာနုရက္ခဏာအားဖြင့်၊ ဆရာ မြတ်တို့ ထည့်သွင်း ရေးသား
တော်မူကြရကား၊ သဒ္ဒနီတိ ဆရာသည် နိရုတ္တိ လက္ခဏာဖြင့်
သုတ်တည်တော်မူရှာပေသည်။ ။ဤသာမဟုတ်သေး[ပဋိ
သောဓော ဗ္ဗိဓာဝုဝေတ္တာပသဠ္ဌုပြိယဒါသကော] ဟူသောဇာလိနီ
ပါဠိ၌ [ပရိယဒါသကော]ဟုဆိုသင့်လျက် ဆန္ဒာနုရက္ခဏာအား
ဖြင့်[ပြိယဒါသကော]ဟူ၍ရေးသားသောအချက်။ ၎င်းပြင်[သာ
ဓိဝဇ္ဇေကိဋ္ဌမာသော ဒိလေဇာတိဝိသောသကော]ဟူသောနိရုတ္တိ
သင်္ဂဟပါဠိ၌ [ကိတသမာသော] ဟုဆိုသင့်လျက် [ကိဋ္ဌမာ
သော]ဟူ၍ရေးသားသောအချက်တို့၌လည်းမှတ်လေ။ ။သဒ္ဒ
နီတိဆရာသည် [သရလောပေါယ မနုရာဒိသုဝါ] ဟူသောဤ
တစ်သုတ်ကိုသာသက္ကဋဘာသာသို့ အနုဂတနယဂ္ဂါဟပြု၍ စီ
ရင်တော်မူသည် မဟုတ်များသောအားဖြင့် ရေးသားခဲ့သော
သုတ်တို့သည်၊ သက္ကဋဘာသာသို့အနုဂတနယဂ္ဂါဟပြု၍စီရင်
တော်မူသည် အမြွက်ဘော်ပြဦးအံ့။ သက္ကဋကြဏ်းတို့၌ [အနာ
ဟ၎ဝေပြဝေဂစ္ဆ-ဈတျောံမရေဓ်လက္ခဏံ] ဟူသောပါဠိ၌[ဈဝ္ဆ
ံ]ဟုမဂဓဘာသာဖြင့်ဆိုသင့်ရာ[ဈတျောံ] ဟုဆိုအပ်သောအ
ချက် [ဝိဒျာဟိနးနှသောဘဏ္ဍ၊ တ၎ဏာ ဘက္ခအဇားယထာ] ဟူ
သောပါဠိ၌[ဝိဇ္ဇာဟိနော]ဟုဆိုသင့်ရာ[ဝိဒျာဟိနး] ဟုဆိုသော
အချက်၊ ၎င်းတို့ကိုနယဂ္ဂါဟပြု၍[တယာဒယာနံသံယောဂေါစယု
ဂဇယုဂံ]ဟူ၍သုတ်တည်တော်မူသည်။ ။၎င်းပြင်[ဖြဟ္မဏာ
သျကာဉ္စ ဒေတိ-ကာ၎တံပုဉ္စသျလက္ခဏံ [ဟူသောပါဠိ၌ [ကညံ
ဒေတိ]ဟုဆိုသင့်ရာ[ကာဉ္စဒေတိ]ဟုဆိုသောအချက် [ပုညသသ
လက္ခဏံ] ဟုဆိုသင့်ရာ [ပုဉ္စသျလက္ခဏံ] ဟုဆိုသောအချက်၊

၎င်းတို့ကိုနယဂ္ဂါဟပြု၍[မြွေ့ာညှယဂံ ကျောစ] ဟူ၍သုတ်တည်
တော်မူသည်၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် သက္ကဋဘာသာသို့ အနုဂတန
ယဂ္ဂါဟပြု၍စီရင်ကြောင်းကိုသိလေ။ကျယ်လွန်းအံ့။ ။

—(134)— (သ)အနိမိတ္တောပဓါဒီဃာဒိ /

အနိမိတ္တဒီဃာဒေသသန္ဓိ

နဒီသတေဟိဇသဟ   နဒီသတေဟိဇသဟာ

—(135)— (က)ကွစိပဋိပတိသသ

(ခ)

(သ)ကွစိသရေဗျဥ္ဇနေ့ဝါပဋိပတိသသ

—မောဂ္ဂလာန်၌ကား၊ ပတိ–သဒ္ဒါကိုပဋိပြုရံ သုတ်အထူးတည်တော်မမူ၊ သို့သော်လည်း [တသနရာနံ–ဍဋ္ဌဏဍ္ဍာ] ဟူသောသုတ်ဖြင့်၊တကိုဋပြုလျှင်ပြီးနိုင်၏၊ဟုမှတ်။ ။ဥဒါဟရုဏ်တို့ကား။ ။

ပဋိအာဒေသသန္ဓိ

ပတိ	ဟညတိ	ပဋိဟညတိ
ပတိ	လီယတိ	ပဋိလီယတိ

—(136)— (က)ပုထသပုဗျဥ္ဇနေ

(ခ)ဗျဥ္ဇနေပုထသသု–သဒ္ဒါသ်အရာ၌လာ၏။

(သ)ဥဗျဥ္ဇနေပုထသသဿော

ဥကာရာဒေသသန္ဓိ

ပုထ	ဇနော	ပုထုဇနော
ပုထ	ဘူတံ	ပုထုဘူတံ

—(137)— (က)ဩအဝသသ

(မ)

(သ)အဝသသဩ

—မောဂ္ဂလာန် ၌ကား သုတ်အထူး တည်တော် မမူ အဘာယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ။ဩ-ဟူသော၌အက္ခရာသည်ပင်ဥပသဂ္ဂပုဒ်ဖြစ်ရကား အဝကိုဩပြုရံမရှိ သို့အတွက် အထူးတည်တော်မမူ။ ။ပါဏိနိစသောသက္ကတကျမ်းတို့၌၊ နိ-နိရ်-၎င်းဥပသဂ္ဂပုဒ်နှစ်ခုကိုပြဆိုတော်မူသည်၊ ကစ္စာယနသဒ္ဒနီတိတို့ကလည်း၊ နိ-နိ-ဟုပြဆိုတော်မူသည်။ မောဂ္ဂလာန်ဆရာကား[ဩနဒ္ဓေါ]ဟူသောဥဒါဟရုဏ်၌၊ ဩကိုဥပသဂ္ဂပုဒ်တွင်းသို့သွင်းယူရေတွက်၍၊ နိ-တခုကိုပယ်နှုတ်တော်မူသည်၊ ထို့ကြောင့်ဗုဒ္ဓိပသာဒနီ၌။ ။ဩနဒ္ဓါဒိပဒသိဒ္ဓိယာ ဩဥပသဂ္ဂံ ဂဟေတွာ နိသဒ္ဒေါစတ္တော။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။အကယ်၍[နိဟာရော]ဟုဒီပနှင့်မူ၊နအစိတ်ထုကို၍ဒီပပြုဟူလို။ ။ဥဒါဟရုဏ်တို့ကား။ ။

ဩကာရာဒေသသန္ဓိ

အဝ	နဒ္ဓေါ	ဩနဒ္ဓေါ
အဝ	ကာသေ	ဩကာသေ

—(138)— (က)ကွစိဩဗျဉ္ဇနေ

(မ)ပရသာသဉ္ဈာသု-ဘ္ဗာသ်အရှေ့၌လာ၏

(သ)ကွစေဝကာရာဂမော

ဩကာရာဂမသန္ဓိ

အတိပ္ပ	ခေါ	အတိပ္ပဂေါခေါ
ပရ	သတံ	ပရောသတံ
ပရ	သဟဿံ	ပရောသဟဿံ

—(139)— ရုဋ္ဌနိရုတ္တိ၌ကား၊ ဩ-သာလာနိုင်သည်မဟုတ်၊ ပ
ဋိလုံဖြန့်၍၊ မှေစ၍၊ ဧ-ဦ-ဥ-ဤ-ဣ-အာ-အ-ဤခုနှစ်လုံးလည်း၊
ယောဂဝိဘာဂဖြင့် လာနိုင်ကြောင်းကို ပြဆိုတော်မူသည်၊ ထို့
ကြောင့်ရုဋ္ဌနိရုတ္တိ၌။ ။ယောဂဝိဘာဂေနသရာနံ ပဋိလောမ
တောသတ္တဝိဓာအာဂမာဟောန္တိ။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။ထို
သရာ၏ဝါဒအတိုင်းဥဒါဟရုဏ်တို့ကား။ ။

သတ္တသရာဂမသန္ဓိ

ပ	တိတော	ပေတိတော
သ	ဒနံ	သူဒနံ
မန	ဓော	မနူဓော
အာသု	ဝိသော	အာသီဝိသော
သိရော	သပ္ပ	သိရိသပ္ပ
သမံ	ဒါနံ	သမာဒါနံ
ပါ	သံသာ	ပသံသာ

ဤတွင်

ဗျဉ္ဇနသန္ဓိအမျိုးမျိုးပြီး၏။

နိဂ္ဂဟိတသန္ဓိကိုဆိုပေအံ့။

—(140)— (က)ဝဂ္ဂန္တံဝါဝဂ္ဂေ
(ခ)ဝဂ္ဂေဝဂ္ဂန္တော
(ဂ)နိဂ္ဂဟိတံဝဂ္ဂေဝဂ္ဂန္တံဝါ

[နိမိတ္တာနုသာရာနံ့ဗ္ဗာနုသာသန္တဝသေနတဗ္ဗဂ္ဂပဥ္စမော]

ဝဂ္ဂန္တာဒေသာသန္ဓိ

တဏှာ	ကရော	တဏှာက်ရော
ဓမ္မံ	စရေ	ဓမ္မဥ္စရေ
သံ	ဋ္ဌိတော	သဏ္ဌိတော
တံ	နိဗ္ဗုတံ	တန္နိဗ္ဗုတံ
သံ	ပဗ္ဗော	သမ္ပဗ္ဗော

—(141)— ဤသုတ်၌ဝါသဒ္ဒါကိုရှုပသိဒ္ဓိ၌။ ။သတိစေဝပရိဝါဂ္ဂဟာဏော ဝိဏ္ဏုန္တရေဝါဏ္ဏဓဝဂ္ဂဟာဏကရဏံ အဏ္ဏန္တရဝိညာပ , နဏ္ဏံတေနနိဂ္ဂဟိတသာဉပသဂ္ဂပုမ္ဗန္တာသလေလကာရော။ ။ဗာလာဝတာရ၌လည်း။ ။ဝါကာရေနေဝလေလောစ။ ။ဟူ၍ မိန္နအပ်၏။ ။ဥဒါဟြဏ်တို့ကား။ ။

လကာရာဒေသာသန္ဓိ

ပတိသံ	လိနော	ပတိသလ္လိနော
ပုံ	လိင်္ဂ	ပုလ္လိင်္ဂ

—(142)— (က)ဧဟောညံ
(ခ)ယေဝဟိသုညော
(ဿ)ညမေဟော

—မောဂ္ဂလာန် သုတ်၏အဓိပ္ပာယ်ကား။ ယ-ဧဝ-ဟိ-သဒ္ဒါတို့ကြောင့်နိဂ္ဂဟိတ်ကိုညပြုဟူလို၊ ထိုသဒ္ဒါတို့တွင်၊ ဧဝ-သဒ္ဒါဖြင့်၊ ရှေ့နောင်းရာ၊ ဟိ-သဒ္ဒါဖြင့် ဟနှောင်းရာကဗ္ဗယ်းနှင့် တူ၏၊ ယ နှောင်းရာ၌ကား[ယံ+ယဒေဝ-ယညဒေဝ]ဟူသောဥဒါဟြဏ်

[အနန္တရိကံ÷ယမာဟု-သမာဓိမာနန္တရိကညမာဟု] ဟူသော ဥဒါဟရုဏ်တို့ကိုယူ။ ။ဥဒါဟရုဏ်တို့ကား။ ။

ညကာရာဒေသသန္ဓိ

တံ	ဧဝဋ္ဌ	တညေဝဋ္ဌ
ဧဝံ	ဟိဘိက္ခဝေ	ဧဝညှိဘိက္ခဝေ
ယံ	ယဒေဝ	ယညဒေဝ

—(143)— (က)သယောစ
(ခ)ယောသံသာ
(ဂ)ယောသဟ

—ကစ္စာယန်းသုတ်၌[သဟယောစ]ဟုဆိုသင့်လျက်သသဒ္ဒါနှင့်ဆိုရကား[ပဋိသင်္ခါယောနိသော] ဟူသောဥဒါဟရုဏ်တို့၌ [ပဋိသင်္ခါယယောနိသော] ဟူသင့်ရာ၊ ယကျေခြင်းကျေးဇူးရှိ၍၊ ထို့ကြောင့်ရူပသိဒ္ဓိ၌။ ။သယောစာတိဝစနတောသုတ္တသုခံတ္ထာရထတ္တမက္ခရလောပေါတေနပဋိသင်္ခါယယောနိသောပဋိသင်္ခါယောနိသော။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။ဥဒါဟရုဏ်တို့ကား။ ။

ယောနသဟ-ညကာရာဒေသသန္ဓိ

သံ	ယောဂေါ	သညောဂေါ
ယံ	ယဒေဝ	ယညဒေဝ
ပဋိသင်္ခါယ	ယောနိသော	ပဋိသင်္ခါယောနိသော

—(144)— (က)မဒါသရေ
(ခ)မယဒါသရေ
(ဂ)

—သဒ္ဒနီတိ၌ကား၊ လိင်္ဂဝိသေသနှင့်ပြဆိုလတည်း။ ။

မ-ဒ-ယကာရာဒေသသန္ဓိ

တံ	အဟံဗြူမိ	တမဟံဗြူမိ
တေံ	အဝေါစ	တေဒဝေါစ
တံ	ဇူနိ	တယိဒံ

---

(၁၀)နပုံသကေယလေတေဟိဒေါသရေပါယေန

—ဤသုတ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကား နပုံလိန်္ဂ၌ ယ-တ-တေ သဒ္ဒါတို့နောင်များသောအားဖြင့်(ဒ)ပြုဟူလို။ ။ဥဒါဟြုဏ်တို့ကား။ ။

ဒကာရာဒေသသန္ဓိ

ယံ	အဗြဝိ	ယဒဗြဝိ
တံ	ဝေါရမ္ဘဏံ	တဒေဝါရမ္ဘဏံ
တေံ	အဝေါစ	တေဒဝေါစ

---

(၁၀)မယောဇုတရေ

—ဤသုတ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကား၊ ပုလ္လိင်္ဂ၌ယ-တ-တေ-သဒ္ဒါတို့နောင်(မ)ပြုဟူလို။ ။ဥဒါဟြုဏ်တို့ကား။ ။

မကာရာဒေသသန္ဓိ

ယံ	အာဟု	ယမာဟုဒေဝေသုသုဓမ္မတိတိ
တံ	အဋ္ဌံ	တမဋ္ဌံပကာသေန္တော
တေံ	အဋ္ဌံ	တေမဋ္ဌံဝိဒိတွာ

---

(၁၀)သမာသေဒေါတိဟိဒေဂ်

-ဤသုတ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကား၊ သမာသ်၏ အရောလိနှ်သုမ္ပားဒ္ဓ၊ ယ-တ-တေသဒ္ဒါနောင်(ဒ)ပြုပဟူလို။ ။ဥဒါဟြဖြုဟ်တို့ကား။ ။

ဒကာရာဒေသသဒ္ဒိ

ယံ	အနန္တရံ	ယဒနန္တရံ

ယသသပဒသအနန္တရံ-ယဒနန္တရံ-တပ္ပရိသ်ပြု

တံ	အနန္တရံ	တဒနန္တရံ

တသသပဒသအနန္တရံတဒနန္တရံ-တပ္ပရိသ်ပြု

ဧတံ	အတ္ထော	ဧတဒတ္ထော

ဧတသသပဒသအတ္ထောဧတဒတ္ထော-တပ္ပရိသ်ပြု

(သ)သေသတောမောဒေါစသရေဗျဥ္ဇနေဝါ

-ဤသုတ်-၏၊ အဓိပ္ပာယ်ကား၊ ဆိုအပ်ပြီးသော၊ ယ-တ-ဧတ သဒ္ဒါတို့မှကြွင်းသောသဒ္ဒါတို့နောင်၊ သရ-ဗျည်းနှောင်းရောဒ္ဓ နိဂ္ဂဟိတ်ကို(မ)-(ဒ)-ပြုပဟူလို။ ။ဥဒါဟြဖြုဟ်တို့ကား။ ။

မ-ဒကာရာဒေသသဒ္ဒိ

ဧဝံ	ဧတံ	ဧဝမေတံအဘိညာယ
ဗုဒ္ဓံ	သရဏံ	ဗုဒ္ဓမ်သရဏမ်ဂစ္ဆာမိ
တံ	ဟိတ	တဒ္ဒိတကပ္ပေါအရှမော

-(145)- (က)ကွစိလောပံ
(မ)လောပေါ
(သ)လောပံ

နိဂ္ဂဟိတလောပသန္ဓိ

ဝိနူနံ	အဂ္ဂိ	ဝိနူနဂ္ဂိသမ္ဗုဒ္ဓသာဝိ
ကထံ	အဟံ	ကထာဟံပဋိပဇ္ဇေယျံ
တာသံ	အဟံ	×တာသာဟံသန္တိကေ

[ပရသာသံယောဂန္တသာဒိလော] ။ရူပသိဒ္ဓိပါဠိ

(က)ဗျဉ္ဇနေစ

—ဧဝဂ္ဂလာန်-သဒ္ဒနီတိတို့၌[လောပေါ]-[လောပံ]သုတ်တို့နှင့်ပြီးခဲ့ရကား သုတ်အထူး တည်တော်မမူ။ ။ဥဒါဟရုဏ်တို့ကား။ ။

ဧတံဗုဒ္ဓါနံ	သာသနံ	ဧတံဗုဒ္ဓါနသာသနံ
သံ	ရတ္တော	×သာရတ္တော
အဝိသံ	ဟာရော	×အဝိသာဟာရော

[ရကာရဟကာရေဥပသဂ္ဂန္တသာဒိလော] ။ရူပသိဒ္ဓိပါဠိ

—(146)— (က)ပရောဝါသရော
(ခ)ပရသရသာ
(သ)ပရောသရောဝါ

နိဂ္ဂဟိတမှာပရသရလောပသန္ဓိ

စက္ခုံ	ဣဝ	စက္ခုံဝဂဟာတောပဒိ
ဣဒံ	အပိ	ဣဒမ္ပိသံဃောရတနံပဏီတံ
ကိံ	ဣတိ	ကိန္တိသွသာဝစနီယော

—(147)— (က)ဗျဉ္ဇနောစပိသညောဂေါ
(ခ)သံယောဂါဒိလောပေါ
(ဂ)လုတ္တေဗျဉ္ဇနောစပိသညောဂေါ

ပိသညောဂသန္ဓိ

ဧဝံ	အဿ တေ	ဧဝံသ တေ
ပုမ္ဗ°	အဿာဥပ္ပဋ္ဌတိ	ပုမ္ဗ°ဿာဥပဋ္ဌတိ

—(148)— (က)နိဂ္ဂဟိတဉ္စ
(ခ)နိဂ္ဂဟိတံ
(ဂ)ကွစိနိဂ္ဂဟိတာဂမော

[နိဂ္ဂဟိတဿရဿာနုဂတတ္တာရဿတောယေဝါယံ]

နိဂ္ဂဟိတာဂမသန္ဓိ

စက္ခု	ဥဒပါဒိ	စက္ခုံဥဒပါဒိ
အဝ	သိရော	အဝံသိရော
အနု	ထူလာနိ	အနုံထူလာနိ

—(149)— (က)အံဗျဉ္ဇနေနိဂ္ဂဟိတံ
(ခ)
(ဂ)ဗျဉ္ဇနေနိဂ္ဂဟိတမ်

—မောဂ္ဂလာန်၌ သုတ်အထူး တည်တော်မမူ။ ဤသုတ်တို့၏အဓိပ္ပာယ်ကားပြဆိုခဲ့ပြီးသောအစီအရင်တို့မှနစ်စိန့်သော၌၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို-နိဂ္ဂဟိတ်ပြုရသည်ဟူလို။ အကျယ်သိလိုမူသုတ္တနိဒ္ဒေသပနိကြံကျမ်း[အံဗျဉ္ဇနေနိဂ္ဂဟိတံ]သုတ်တွင်ရှု။ ။ဥဒါဟရုဏ်တို့ကား။ ။

အံ-အာဒေသသန္ဓိ

ဝံ-ဝုဍ္ဎော၊ တံ-သာရ၊ ကံ-သမယံဘာဂဝါ

ဤတွင်
နိဂ္ဂဟိတသန္ဓိအမျိုးမျိုးပြီး၏။

ဝေါမိဿကသန္ဓိကိုဆိုပေအံ့

—(150)— (က)အနုပဒိဋ္ဌာနံဝုတ္တယောဂတော
(မ)တဒမိနာဒီနိ
(သ)

—သဒ္ဒနီတိဆရာကားကစ္စယ်း-မောဂ္ဂလာန်ဆရာတို့ခဲ့သို့ အတိဒေသ-နိပါတနသုတ်တို့ကို စီရင်တော်မမူ၊ ဥဒါဟြုဏ်နှင့် တကွသုတ်အသီးအသီးအားဖြင့် ရေးသားစီရင်တော်မူသည်၊ ထိုသုတ်များကို ရေးသားလတန့်ဖြစ်၍၊ ဤ(သ)အကွက်၌နုတ်ဖြား လိုက်သည်။ ။

—ဤနှစ်သုတ်တွင်၊ ကစ္စယ်းသုတ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကား၊ မပြဆိုရသေးသောသန္ဓိအဝဝဟူသမျှတို့ကို၊ ဆိုခဲ့ပြီးသောသန္ဓိတို့တွင်၊ သရသန္ဓိနှင့် လျော်လျှင် သရသန္ဓိ အလျောက်၊ ဗျဉ္ဇန သန္ဓိနှင့် လျော်လျှင် ဗျဉ္ဇနသန္ဓိအလျောက်၊ ဝုတ္တသန္ဓိနှင့်လျော်လျှင် ဝုတ္တ သန္ဓိအလျောက် စီရင်ကြပါတော့ဟု ညွှန်ပြသော အတိဒေသ သုတ်တည်းတို့ကြောင့်ရူပသိဒ္ဓိစသည်တို့၌။ ။ယေဇ္ဇာဓအမှေ ဟိဝိသေသတောအနုပဒိဋ္ဌာ။ လ။ ဝုတ္တနယာနုသာရေနရူပသိဒ္ဓိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။ဆိုလိုရင်းကား ဤသုတ်သည်၊ ရုပ်စီရင်နိုင်သော၊ မဟာဝိသယ-နိပါတန-သုတ်မဟုတ်၊ သုတ်တစ်ပါးတို့ကိုညွှန်ပြသောအတိဒေသသုတ်ဟူလို။ ။

—မောဂ္ဂလာန် သုတ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကား။ မပြဆိုရ သေးသော [တဒမိနာ] အစ ရှိသော သဒ္ဒ အဝဝ ဥဒါဟရုဏ် ဟူသမျှ တို့ကို၍[တဒမိနာဒိနိ] ဟူသော၊ မဟာဝိသယ-နိပါတနသုတ်ဖြင့် ချပ် စီရင်တော် မူကြပါ ဟူလို။ ။နိပါတန သုတ်ဟူသည်ကား။ ။ယတ်ယလ္လက္ခဏေနာနုပ္ပန္နံတတ်သဗ္ဗံ နိပါတနာသိဒ္ဓိချံ။(သ)။ ။ယံယလ္လက္ခဏေနာနုပ္ပန္နံတံသဗ္ဗံနိပါတနာသိဒ္ဓံ။ (မ)။ ဟူသောဘာသာမျှပါဌ်မိန့်ဆိုအပ်သည်နှင့်အညီ၊ အကြွင်အကြွင်သုတ်တို့ဖြင့်မပြီး၊ ထိုအလုံးစုံကို စီရင်နိုင်သောသုတ်ဟုမှတ်။ ။စီရင်ရမည်ဟူသောအဘယ်ခဲ့သို့စီရင်ရမည်နည်းဟူမူ၊ မုဂ္ဓဗောဓကျမ်း၌၊ ဝေါပဒေဝဆရာသည်။ ။ပဋဗောဒရာဒီနိယထောပဒိဋ္ဌံ။ ။ဟူသော-နိပါတန သုတ်ဖြင့်၊ မပြီးသောဥဒါဟရုဏ်တို့ကိုစီရင်တော်မူသည်၊ ဤသို့တစ်ပါးသောကျမ်းတို့၌ [ပိသောဒရာဒိ]စသည်တို့ခဲ့သို့ ဤ၌လည်းစီရင်ပါဟူလိုထို့ကြောင့်ရင်းမောဂ္ဂလာန်သုတ်၏ဝုတ္တိ၌ပင်။ ။ပဧရသံပိသောဒရာဒိမိဝေဒံဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။[ပိသောဒရာဒိ]ဟူသည်ကား။ နိရုတ္တိသည် ဝဏ္ဏာဂမနိရုတ်-ဝဏ္ဏဝိပရိယာယနိရုတ်-ဝဏ္ဏဝိကာရနိရုတ်-ဝဏ္ဏနာသနိရုတ်-အတိသယယောဂနိရုတ်အားဖြင့်ငါးပါးအပြားရှိ၏၊ တွင်၊ ဝဏ္ဏကျေသောဝဏ္ဏနာသ နိရုတ်ကို [ပိသောဒရာဒိ] ဂဏ်းဟု ဆိုလိုသည် အကျယ်ကိုသိလိုမူ၊ သုတ္တတ္ထ ဒီပနီကျမ်း [သရောသရေလောပံ] သုတ်တွင်ရှု။ မောဂ္ဂလာန်၌ [တဒမိနာဒိနိ] ဟူသောသုတ်ဖြင့်စီရင်အပ်သော ဥဒါဟရုဏ်တို့ကား။ ။

တံဣမိနာ	တဒမိနာ	(1)
သကိံအာဂါမိ	သကဒါဂါမိ	(2)
ဧကံဓအဟံ	ဧကမိဒါဟံ	(3)
သံဝိဒါယအဝဟာရော	သံဝိဒါဝဟာရော	(4)
ဝါရိဝါဟကော	ဝလာဟကော	(5)
ဇီဝနဿမုတော	ဇီမုတော	(6)

ခဝဝသယနံ	သုသာနံ	(7)
ဥဠုံခံ	ဥဒုက္ခလံ	(8)
ပိသိတအာသော	ပိသာစော	(9)
မဟိရဝေါ	မယူရော	(10)

---

(၁)[မယာဒါသရေ]ဟူသောသုတ်ဖြင့်နိဂ္ဂဟိတ်ကိုဧပြု ၎င်းနိပါတနသုတ်ဖြင့်ရှုကိုအပြု၊ဧ-အသို့ကပ်[တဒမိနာ]ပြီး၏။
(၂)ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်းဧပြု၊ ကအစိတ်ရှုကိုအပြုကပ်[သကဒါဂါမိ]ပြီး၏။ ။
(3) နိဂ္ဂဟိတ်ကိုမပြု၊ဍချော်ခကိုဧပြု၊ကပ်[ကေမိဒါဟံ]ပြီး၏။ ။
(4)ဝိဓာယ-ကို၊ဝိဧပြု၊ အကိုဒီဃပြုကပ် [သံဝိဒါဝဟာရော]ပြီး၏။ [သံဝိဓာယအဝဟာရောသံဝိဒါဟာရော]ဟုဝစနဋ္ဌပြု။ ။
(5)ဝါရိ-ကို၊ဝပြု၊ ဝါဟကိုလာပြု[ဝလာဟကော]ပြီး၏။ [ဝါရိနေဝါဟကောဝလာဟကော]ဟုဝစနဋ္ဌပြု။ ။
(6)ဇီဝနကို၊ဇီပြု[ဇီရုတော]ကားပြီး၏။ [ဇီဝနသသ ရုတောဇီရုတော]ဟုဝစနဋ္ဌပြု။ ။
(7)ခဝကို၊သုပြု။ သယနကို၊သာနပြု [သုသာန]ပြီး၏။ ။ခဝဝသာသယနံသုသာနံ]ဟုဝစနဋ္ဌပြု။ ။
(8)ဥဠုံကို၊ဥဒုပြု။ခကို၊ ခလပြု။ နိဂ္ဂဟိတ်ဆောင် [ဥဒုက္ခလံ]ပြီး၏။ [ဥဠုံခံအသာသာတိဥဒုက္ခလံ[ဟုဝစနဋ္ဌပြု။အသာ။ ထိုဝဋ္ဋအား။ ဥဠုံ။အထက်ဝဟု ဆိုအပ်သော။ခံ။ ကောင်းကင်သည်။အဋ္ဌိ။ ရှိ၏။ရှုတိတသ္မာ။ထို့ကြောင့်။ဥဒုက္ခလံ။ဥဒုက္ခလမည်၏။ ဥဒုက္ခလံ။မောင်းခွက်-လက်ဆုံ။ ။
(9)ပိသိတကို၊ပိပြု။အာသကို၊သာစပြု[ပိသာစ]ပြီး၏။[ပိသိတံအာသတိဘက္ခတိတိပိသာစော]ဟုဝစနဋ္ဌပြု။ ။
(၁၀) မဟီကို၊မယူပြု။ရဝကို၊ရပြု[မယူရ]ပြီး၏။[မဟီယံရဝတိတိမယူရော]ဟုဝစနဋ္ဌပြု။ ။ဤကားပဒသိဒ္ဓိ။ ။

---

(151)— (သ)နိဂ္ဂဟိတပရောဣကာရေအကာရံဥကာရဉ္စ
မကာရေ
—ဤသုတ်၏အဓိပ္ပာယ်ကား။မ-နှောင်းရာ၌၊ နိဂ္ဂဟိတ်နောင်၊ဣသရကို၊အ-ဥ-ပြုဟူလို။ ။ဥဒါဟရုဏ်တို့ကား။ ။

ဣ-အကာရာဒေသ-အ-ဥကာရာဒေသသန္ဓိ

တံ	ဣမိနာ	တဒမိနာ
ဧဝံ	ဣမံ	ဧဝုမံ

—(152)— (သ)အကာရောဧကာရံဟကာရေ
—ဤသုတ်၏အဓိပ္ပာယ်ကား။ ဟနှောင်းရာ၌၊ အသရကို၊ ဧပြုဟူလို။ ။

အ / ဧကာရာဒေသသန္ဓိ

ကိံ	အဟံ	ကေဟံ

—(153)— (သ)သဟကာသ ကာသပတိမှိနိဂ္ဂဟိတဉ္စ
—ဤသုတ်၏အဓိပ္ပာယ်ကား၊ ပတိနှောင်းရာ၌၊ သဟကာသဒ္ဒါ၏ကကိုနိဂ္ဂဟိတ်ပြုဟူလို။ ။

က-နိဂ္ဂဟိတာဒေသသန္ဓိ

သဟက	ပတိ	သဟံပတိ

—(154)— (သ)ပရိယာဒီနံရဟာဒိဝဏ္ဏာသယဝါဒိဟိဝိပရိယ
ယော
—ဤသုတ်၏အဓိပ္ပာယ်ကား။ ပရိ-အစရှိသောသဒ္ဒါတို့၏၊ ရ-ဟ-အစရှိသော ဝဏ္ဏာတို့ကို၊ ယ-ဝအစရှိသော ဝဏ္ဏာတို့နှင့်၊ ပြန်သောဝိပရိယယ်ပြုဟူလို။ ။

ဝဏ္ဏဝိပရိယာသန္ဓိ

ပ ရိယု ဒါဟာသိ	ပ ယိရု ဒါဟာသိ
ပ ရိယု ပါသတိ	ပ ယိရု ပါသတိ
အ ရိယ ဿ	အ ယိ ရဿ
က ရိယ	က ယိရာ
ဗ ဟွာ ဗာဓော	ဗ ဝှါ ဗာဓော
မသကာ	မကသာ
နအာဘိနေယျံ	အနာဘိနေယျံ

-(155)-(သ)သံသန္ဒေပရလောပေပုဗ္ဗောဒီဃံ
ရကာရဟာကာရေဥပသဂ္ဂန္တဿဒီဃော-ရူပသိဒ္ဓိ

—ဤသုတ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကား၊ သံသန္ဒါ၌ အသရမှ နောက်နိဂ္ဂဟိတ်ကျေလပ်သော် ရှေးသရ ဒီဃပြုဟူလို၊ [ဗျဉ္ဇနေစ]သုတ်၌လည်းပြဆိုခဲ့ပြီ။ ။

သံ	ရာဂေါ	သာရာဂေါ
သံ	ရတ္တော	သာရတ္တော
သံ	ရမ္ဘော	သာရမ္ဘော

—(156)— (သ)ဝါသိဋ္ဌသိကာရေဩတ္တံမွာဝစနေ
—ဤသုတ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကား၊ ပါဝစန၌၊ ဝါသိဋ္ဌ၌သ အစိတ်ဗွာကို ဩပြုဟူလို။ ။

ဩကာရာဒေသသန္ဓိ

ဝါသိဋ္ဌော ဝါသေဋ္ဌော

—(157)— (သ)ဂါထာသုခဝန္တမဘောဧတ္တမက္ခရလောပေ
—ဤသုတ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကား၊ ဂါထာတို၌ဆန်းဂိုဏ်းမပျက်စိန့် သော၄ာအက္ခရာကိုချေအပ်၏ဟူလို။ ။

ဝဏ္ဏလောပသန္ဓိ

ဝေဓမေဝန္တုနုရာဓာဒံ	ဝေဓမေဝန္တုရာဓာဒံ
စန္ဒောဝပတိတောဆမာယ	စန္ဒောဝပတိတောဆမာ
အဒုဿမေခေတ္တပါလဿ	ဒုဿမေခေတ္တပါလဿ

—(158)— (သ) ဝုတ္တာနုရက္ခဏတ္ထံဝိပရိတတာ

—ဤသုတ်၏အဓိပ္ပာယ်ကား။ ဂါထာ၌ဂရုလဟုနိယမကိုစောင့် စိန့်သောငှာ၊ ဝိပရိယာယ်ပြုဟူလို။ ။

ဝဏ္ဏဝိပရိယာသန္ဓိ

အကရမှသေတေကိစ္စံ	အကရမှသတေကိစ္စံ
နပ္ပဇဟေဝဏ္ဏဗလံပုရာဏံ	နပ္ပဇဟေဝဏ္ဏဗလံပုရာဏံ

—(159)— (သ) သုတ္တေသုချုစ္စာရဏတ္ထမက္ခရလောပေါဝိပရိတတာစ

—ဤသုတ်၏အဓိပ္ပာယ်ကား၊ သုတ်၌သုချစ္စာရဏ အကျိုးငှာ၊ အက္ခရာကိုချေ-ဝိပရိယာယ်ပြုဟူလို။ ။

ဝဏ္ဏလောပနှင့်-ဝိပရိယာသန္ဓိ

ဒွါသဋ္ဌိပဋိပဒါ	ဒွိဋ္ဌိပဋိပဒါ
ဒွါသဋ္ဌိအန္တရကပ္ပါ	ဒွိဋ္ဌန္တရကပ္ပါ
သယံအဘိညာယသစ္ဆိကတွာ	သယံအဘိညာသစ္ဆိကတွာ
သောဝဏ္ဏမယံ	သောဏ္ဏမယံ
နဝနီတံ	နောနီတံ
ဝနပ္ပဂုမ္ဗော	×ဝနပ္ပဂုမ္ဗေ

[တွစေဝါ]မောဂ္ဂလာန်သုတ်ဖြင့်သိဝိဘတ်ကို၊ ပြေ၏။ ။

ဗာလာစပဏ္ဍိတာစ	ဗာလေစပဏ္ဍိတေစ,
သုခံဒုက္ခံ	သုခေဒုက္ခေ

—(160)— (သ)အပ္ပက္ခရာနံဗဟုတ္တမညတ္တ

—ဤသုတ်၏အဓိပ္ပာယ်ကား၊ နည်းသောအက္ခရာတို့၏၊ များသောအက္ခရာ၏အဖြစ်သို့ရောက်ကုံ၏ဟူလို။ ။

ဝဏ္ဏဗဟုတ္တသန္ဓိ

သရတိ	သုရမတိ
သုကေဟိ	သုဝကေဟိ
သာမိ	သုဝါမိ
သာမိနီ	သုဝါမိနီ
သဏ္ဍော	သတ္တဝေါ
မစ္စော	မာတိယော
ဒွေ	ဒုဝေ
တသ္မာ	တသိနာ
ပဒ္မံ	ပဒုမံ

—(161)— (သ)ဗဟုက္ခရာနံအပ္ပတ္တမညတ္တ

ဝဏ္ဏအပ္ပတ္တသန္ဓိ

အာစရိယံ	အာစေရံ
ကာတိယာနော	ကစ္စာနော
ပဒုမာနိ	ပဒ္မါနိ

—(162)— (သ)ဝုဍ္ဎိရက္ခဏောမာဂမေ / အကာရာဒေသာသန္ဓိ
မဂ္ဂေါအဋ္ဌိ · မဂ္ဂမဋ္ဌိ(ဂမကောနပိဋ္ဌတိ)

ပစ္စယာကာရေမေဝစ   ပစ္စယာကာရမေဝစ
ဧဝေါဝမဂ္ဂိ   ဧဝမဂ္ဂိ

—(163)— (သ)ဓာဒေသေအကာရေဒီဃံ / ဒီဃသန္ဓိ
ဓမ္မောအရဟတမိဝ   ဓမ္မောအရဟာတာမိဝ
နဘံတာရာဝိတမိဝ   နဘံတာရာဝိတာမိဝ

—(164)— (သ)အဝိစသိလောပေါပသသစတ္တံ
—ဤသုတ်၏အဝိဗ္ဗာယ်ကား၊ အပိစသဒ္ဒါ၏ဆုကိုချေ၊ ပကိုစပြု
ဟူလို။ ။

ပ-စကာရာဒေသသန္ဓိ၊

အဝိစာယံမဖြိုမောခဏ္ဍော   အစ္စာယံမဖြိုမောခဏ္ဍော

—(165)— (သ)မှာနန္တရဂတိနိဂ္ဂဟိတသသ / မှာနန္တရဂတိသန္ဓိ
အယာစိံသု   အယာစိံသုံ
ဝိပဿိံသု   ဝိပဿိံသုံ

—(166)— (သ)အကာရေကောရံမှာနေ / ကောရာဒေသသန္ဓိ
နဝစန္ဒကာဒါနံဒိယတိ   နဝစန္ဒကောဒါနံဒိယတိ

-(167)- (သ)အကာရေကွစိဩကာရံ / ဩကာရာဒေသသန္ဓိ
ဝိတာစဥပဟတမနော   ဝိတာစဥပဟတောမနော

---

168)— (သ)ဥကာရေဩကာရံ / ဩကာရာဒေသသန္ဓိ

သုတဝန္တော　　　　သောတဝန္တော
သုဝဏ္ဏမယံ　　　　သောဝဏ္ဏမယံ

—(169)— (သ)ဂဟသေဧကာရောအကာရံဣကာရဉ္စသမာ
သတန္တိတေသု
အ-ဣကာရာဒေသာသန္တိ

ဂေဟကုဋ္ဌံ　　　　ဂဟကုဋ္ဌံ
ဂေဟပတိ　　　　ဂဟပတိ
ဂေဟိ　　　　ဂိဟိ

—(170)— (သ)ဧကာရောဣကာရံ / ဣကာရာဒေသာသန္တိ
ဒုမ္မေဓံ　　　　ဒုမ္မိဓံ

—(171)— (ဥသိဗျဉ္ဇနေ / ဣကာရာဒေသာသန္တိ
အာသု　　ဝိသော　　အာသိဝိသော

—(172)— (သ)ပုဂ္ဂလဝါစိနော အာသဝေသာ သဿသဟိ
ဣတ္တ / သကာရဣတ္တသန္တိ

အာသဝါ　　　　အာသဝါ(ဗိယဘာဏိနီ)
သစေပုဂ္ဂါနအာသဝါ　　　　သစေပုဂ္ဂါအနသဝါ

—(173)— (သ)ပဋိပဒါယဒသဗျဉ္ဇနသကွဝိလောပေါ
ဒကာရလောပသန္တိ

ပဋိပဒါ　　　　ပဋိပါ
ပဋိပဒါသု　　ပဋိပါယ　　ပဋိပါသု

-(174)- (သ)ဝါစာသိလိဋ္ဌတ္တံအန္တဂတာဒိနိနိပတာန္တံ ပဒန္တေ /

အန္တ-ဂတ-တာ-နိပတနသန္ဓိ

ဂူထ	ဂူထဂတံ
မုတ္တ	မုတ္တဂတံ
သုတ္တ	သုတ္တန္တံ
ဒေဝ	ဒေဝတာ

ဤတွင်
ပေါမိဿကသန္ဓိအမျိုးမျိုးပြီး၏

နိရုတ္တိနယငါးပါးကိုဆိုပေအံ့

—(175)— ဤသို့သုတ်အရပ်ရပ်တို့ဖြင့်၊ ထုတ်ပြအပ်သောအရာမကသောသန္ဓိတို့သည်ဝိဓိတ္တနယဝိတ္တာရ နယဖြစ်ခဲ့ရကား၊ သန္ဓျာစရိယ-သန္ဓျာဏ္ဏဝပါရဂူဖြစ်လိုသူတို့မှာအဘယ်မှုသန္ဓိသမုဒ္ဒရာ၏ တစ်ဘက်ကမ်းသို့ ကူးသန်းထုတ်ချောက် ရောက်နိုင်တော့မည်နည်း ထို့ကြောင့်မဟုတ်လော သာရသ္ဂတိစသော ကြံကျမ်းတို့၌။ ။

ဉာန္တြာ ဒယောဝိယ သျုန္တံ၊ နယယုး ဂဗ္ဗဝါရိ ဓေး
ပြကြံယံတသျကဧတ်သ္ဓသျ၊ ကွမ်းဝတ္တံနုရုးကထံ (သ)
ဉာန္တာယော ဝိယသတန္တံ၊ နယာယံ သဒ္ဒ သိန္ဓုနော
ပကြံယံတသာဒိလသ၊ ခမေါဝတ္တံနုရောကထံ (မ)
ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ယာသာသဒ္ဒသိန္ဓုနော။ အကြင်သဒ္ဒါတည်းဟူသောသမုဒ္ဒရာ၏။အန္တံ။ဟိုမှာဘက်လမ်းအဆုံးကမ်းကို။ ဉာန္တာ ဒယောဝိ။ သိကြား စသော သူတို့သည်လည်း။နယာယံ။ မကူးနိုင်ကြကုံ။ တသာဒိလသ။ထိုအလုံးရုံ

၏။ ပကြိယံ။ ပြကြိယာကို။ နရော။ လုသည်။ ဝဏ္ဏ။ ဆိုခြင်း၌ာ။ ကဲ တံခမော။ အသို့ခန့်နှိုင် စွမ်းနိုင်တော့ မည်နည်း။ ။ဤကား ဖြန်မပြန်။ ။ဤသို့ဘူးသန်း ထုတ်ချောက် ရောက်နိုင် ခဲစွာ သော သဒ္ဒလက္ခဏာ တို့ကို။ ကစ္စာယန-မောဂ္ဂလာန်-ဗာလာဝ တာရ-သဒ္ဒနီတိ-စရှိ များစွာ၊ ထိုထို သော ကြဏ်း ဆရာတို့ သည်၊ လွှန်စွာပင် အားထုတ်၍ ကုတ်ကုတ်ပတ်ပတ်၊ နိပါတ် ဇာတ်တော်တို့မှ လာသမျှသော ပုဒ်ဂိုဏ်သတို့နှင့် တကွ၊ အ ကယ်၍ကားသုတ်တည်၍ပြကြကုံ၏၊ ထိုသို့ပင်ပြကြငြားသော် ငြည်းထိုဆရာတို့၏ သုတ်တို့ဖြင့် နိတတ်ထင်ထင်စီရင်၍မရ သော၊ အာဒေသပိသေသတို့သည်များလှစွာရှိပေသေး၏။ ။ အမြွက်တော်ပြဦးအံ့။ ။

–[သဒ္ဒနီတိ]ကြဏ်း၌၊ ပြဆိုအပ်သောသုတ်တို့တွင်၊ ဥ-သရတ လုံးကို အဘယ်မျှလောက်သောအာဒေသတို့ဖြင့်စီရင် နိုင်ပါသ နည်းဟုရှုကြည့်လပ်သော် [သု÷ဏ္ဏတ္တိ-သောဏ္ဏိ] ဟူသောဥဒါ ဟြုဏ်ကိုမြှောက်၍၊ ဥ-ကို၊ ဩပြုရံ [ဥကာရောဩကာရံ] ဟူ သော သုတ်ကို တည်တော် မူသည်။ ။ရင်းပြင် [အာသု÷ဝိ သော-အာသိဝိသော]ဟူသောဥဒါဟြုဏ်ကိုမြှောက်၍၊ ဥ-ကို၊ ဣ-ပြုရံ[ဥသိဗျာဠနေ]ဟူသောသုတ်ကိုတည်တော်မူသည်။ ။ ဥ-ကို၊ ဧ-ပြုရံသုတ်ကားမရှိ၊ ထို့အတွက်၊ ဥ-ကို၊ ဧ-ပြုရံအလို၌ာ [နလေရုပုစိမန္ဒမူလေ] ဟူသောဥဒါဟြုဏ်ကိုမြှောက်၍၊ သုတ် တစ်ခုအထူးအားဖြင့်ရေးသားစီရင်သင့်ပေသည်။ ။

သုတ်ကား- ဥကာရောဧကာရံဗျာဠနေ /
ဥ-ဧကာရာဒေသသဒ္ဒိ
နလ ဥရု နလေရု(ပုစိမန္ဒမူလေ)

—ချပ်ပြီးဟံကား[နလေရု]ကို[နလ÷ဥရု] ဟူ၍ခေဒပြု။ဤသုတ်ဖြင့်၊ ရ–ဗျည်းနှောင်းရော၍၊ ဥ–ကို၊ ဧ–ပြု၊ လကိုနှင်း၊ ရှေးသရကိုချေ၊ နောက်ဧသို့ကပ်[နလေရု]ဟူသောချပ်ပြီး၏။ ။ဤသို့ချပ်စီရင်သည်အတိုင်း[နလ÷ဥရု]ဟူ၍ခေဒပြုအပ်ပုံ။ ဥ–ကို၊ဧ–ပြုပုံတို့ကိုပသက်ကင်းယုံမှားရှင်းစိမ့်သောငှာ သာရတ္ထဒီပနီ ဋီကာ[နလေရု] ပုဒ်အဖွင့်၌၊ ။ဥရု–နလ–ပုစိမန္ဒော ဥရုသဒ္ဒေါ စေတ္ထ မဟန္တပရိယာယော၊ နလသဒ္ဒေါသုသိရပရိယာယောတသ္မာ၊ မဟန္တေနသုသိရေနသမန္နာဂတောပုစိမန္ဒော [နလေရုပုစိမန္ဒော] တိဝုတ္တတိ။ ။ဟူ၍သက်သေခံအစစ်ထုတ်လှစ်ဘော်ပြတော်မူပေသတည်း။ ။

—ဤအတ္ထုပ်[သဒ္ဒနီတိ]ကျမ်း၌။ ။ဥ–ကို၊ အပြုရုံသုတ်ကားမရှိ၊ သို့အတွက်၊ ဥ–ကို၊ အပြုရုံအလို့ငှာ[သဒိလာ]ဟူသောဥဒါဟရဏ်ကိုမြှောက်၍ သုတ်တစ်ခုအထူးအားဖြင့် ရေးသားစီရင်သင့်ပေသည်။ ။

သုတ်ကား– ဥကာရော အကာရံ /

ဥ–အကာရာဒေသသဒ္ဒ

သုခ ဤလာ သဒိလာ(သုခသံဘာသာ)

—ချပ်ပြီးဟံကား [သဒိလာ] ကို [သု÷ဒိလာ] ဟူ၍ခေဒပြု။ဤသုတ်ဖြင့် သ၏အစိတ်၊ ဥကို၊အပြု[သဒိလာ] ဟူသော ချပ်ပြီး၏။ ။ဘနယ်းကား [သုခသသသခေါသရေ] ဟူသောသုတ်ကို တည်၍ ၎င်း သုတ် ဖြင့်။ နောက်၊ ဤ–သရ နှောင်း သော ကြောင့် သုခသဒ္ဒါကို သခပြု၊ ကပ်[သဒိလာ]ဟူသော ချပ်ပြီး၏။ ။ဤသို့ချပ်စီရင်သည့်အတိုင်း၊ဥ–ကိုအပြုပုံကိုပသက်ကင်း ယုံမှားရှင်းစိမ့်သောငှာ၊ ပါရာဇိကကဏ်အဋ္ဌကထာကုလဒူသကသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌။ ။တေသံဟိသုခသံဘာသာသသမ္ဗောဓနိယ

ကထာဝနေလာ ဟောန္တိ ကဏ္ဍာသုခါတေ [သခိလော] တိဝုတ္တန္တိ တေနာဟုသခိလာသုခသံဘာသာတိ။ ။ဟူ၍သက်သေခံအစစ်ထုတ်ယှစ်ဘော်ပြတော်မူပေသတည်း။ ။

—သရအစီအရင်မှတစ်ပါး၊ ဗျည်းအစီအရင်၌ရှုကြည့်လပ်သော် [တထျံ-တန္တံ]ဟူသောဥဒါဟရုဏ်ကိုထော်၍၊ ထျ-သံယုဂ်ကို၊ န္တ-သံယုဂ်ပြုရံ [ဗောချင်္ဂါ-ဗောဇ္ဈင်္ဂါ] ဟူသောဥဒါဟရုဏ်ကိုရှောက်၍၊ ချ-သံယုဂ်ကို၊ ဇ္ဈ-သံယုဂ်ပြုရံ [ထယဝယာနံ ဇ္ဇယုဂဇ္ဈယုဂံ]ဟူသောသုတ်ကိုတည်တော်မူသည်။ ဤအတူ၊ က္က-သံယုဂ်၊ ဋ္ဌ-သံယုဂ်၊ ဗ္ဗ-သံယုဂ်၊ လ္လသံယုဂ်ဤသို့စသည်ဖြင့် များစွာသောသံယုဂ်တို့ပြုရံအထူးထူးသောသုတ် တို့ကို တည်တော်မူသည်။ ။ဒွ-သံယုဂ်ကို၊ ဗ္ဗ-သံယုဂ်ပြုရံသုတ်ကားမရှိ၊ ထို့အတွက်၊ ဒွ-သံယုဂ်ကို၊ ဗ္ဗ-သံယုဂ်ပြုရံအထို့ငှာ[ဥဗ္ဗ ဓာဏာယုကံ]ဟူသောဥဒါဟရုဏ်ကိုရှောက်၍ သုတ်တစ်ခုအထူးအားဖြင့်ရေးသားစီရင်သင့်ပေသည်။ ။

သုတ်ကား- ဒွါနံ ဗ္ဗယုဂံ /

ဒွ-ဗ္ဗကာရာဒေသသန္တိ

ဥဒွိ ဓာဏာယုကံ ဥဗ္ဗ ဓာဏာယုကံ

—ရုပ်ပြီးဟံကား၊ ဤသုတ်ဖြင့်၊ ဗျည်းနှောင်းရာ၌၊ ဒွသံယုဂ်ကို၊ ဗ္ဗ-သံယုဂ်ပြု[ဥဗ္ဗ ဓာဏာယုကံ]ဟူသောရုပ်ပြီး၏။ ။ဤသို့ရုပ်စီရင်သည့်အတိုင်း၊ ဒွ-ကို၊ဗ္ဗ ပြုပုံပသင်္ကင်းယုံမှားရှင်းစိန့်သော၌၊ ပါရာဇိကကဏ်အဋ္ဌကထာဒုဗ္ဗလ္လဝါစာ-သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌။ ။ ဥဗ္ဗဓာဏာယုကန္တိ၊ ဓာဏာယုမဏ္ဍလတော ပဗ္ဗာယဥဒ္ဓံ။ ။ဟူ၍သက်သေခံအစစ်ထုတ်ယှစ်ဘော်ပြတော်မူပေသတည်း။ ။

— ဤသို့အားဖြင့် မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိတော်၊ ဥဒါန်းပါဠိတော်အစ ရှိသောထိုထိုပါဠိတော်တို့၌ဟောတော်မူအပ်ကုံသော၊ ဝိဝိတ္တန ယ–ပေမနိယ–ပဇလိလာပုန်ဝါစာတို့ကို၊ ထိုက်သင့်ရာသောအာ ဒေသတို့ဖြင့်၊ နေရာကြြရေးသားခဲ့က သဒ္ဒတစ်ကြြဏ်းပင်ဖြစ် ဘွယ်ရာရှိ၏၊ ထို့ကြောင့်အရာမကများကျယ်လှသော အဝဝ သဒ္ဒထိုကို၊ တိုတိုနှင့်မှတ်မိအောင်၊ နိရုတ္တိနယ်းငါးပါးနှင့်နှိုင်းညှိ ရွှောက်ရွှား၍ရေးသားလိုက်ပေအံ့။ ။နိရုတ္တိသည်။ ဝဏ္ဏာဂမ နိရုတ္တိ–ဝဏ္ဏဝိပရိယာယ နိရုတ္တိ–ဝဏ္ဏဝိကာရနိရုတ္တိ–ဝဏ္ဏနာသ နိရုတ္တိ–အတိသယယောဂနိရုတ္တိအားဖြင့်ငါးပါးအပြားရှိ၏။ ထို ငါးပါးတို့တွင်၊ ဤ[ဂဗ္ဗလိလာကြြဏ်း]သဒ္ဒကဏ္ဍ၌ပင်၊ သရဖြစ် စေ–ဗျည်းဖြစ်စေ၊ ဝဏ္ဏတို့၏လာသမျှသည်၊ ဝဏ္ဏာဂမနိရုတ် မည်၏။ ။သရဖြစ်စေ–ဗျည်းဖြစ်စေ၊သို့မဟုတ်၊ပုဒ်ဖြစ်စေ၊ ပဏ္ဏာတို့၏ရှေ့နောက် ပြန်သမျှသည်။ ဝဏ္ဏဝိပရိယာယ နိရုတ် မည်၏။ ။အသည်အာဖြစ်ခြင်း–၊သေည်ဟာဖြစ်ရခြင်းဤသို့ စသောအားဖြင့်၊ ဝဏ္ဏတို့၏ဘောက်ပြန်သမျှသည်၊ ဝဏ္ဏဝိကာ ရနိရုတ်မည်၏။ ။သရဖြစ်စေ–ဗျည်းဖြစ်စေ၊သို့မဟုတ်ပုဒ် ဖြစ်စေ၊ ဝဏ္ဏတို့၏ ပျက်စီးသမျှ ကျေသမျှသည် ဝဏ္ဏနာသနိ ရုတ်မည်၏။ ။မည်သည်ခတ်မဆို။ အလွန့်စား၏။ အလွန် သွား၏၊ ဤသို့စသည်ဖြင့်၊ အလွန်ဟူသောအနက်နှင့် ရှဉ်သင့်ရာ ၌ရှဉ်ခြင်းသည်၊ အတိသယ ယောဂ နိရုတ္တိမည်၏။ ။ထို့ ကြောင့် ဥဒါပြု ဏ်နှင့်တကွ ဘော်ပြ ခြင်း၌၊ သာရသ္ထတိစ သောကြြဏ်းတို့၌။ ။

I ဝဏ်ာဂမော ဝဏ်ဝိပယျာယစ္စ
ဒွေါ စာပရေ ဝဏ်ဝိကာရနာသာ
ဓာတောဿ ဒတ်ာတိ ဂယောန ယောဂ
ဿဒုဖျ တေပဉ္စဝိဓံ နိရုတ္တံ ။(သ)

2 ဝဏ်ာဂမော ဂဝေန္ဒြာဒ္ဒေါ၊ သိံ ဟောဝဏ်ဝိပယျာယော။
ဂေါဒုဂါဒ္ဒေါ ဝိကာရေဿ္ဿ၊ ဝဏ်နာဂေါ ပဇောဒရေ။(သ)

3 ဝဏ်ိဝိကာရနာဂါဘျာံ၊ ခါတောရတိဂယောနယ်း။
ယောဂးသဥဗျတေပြာ၄ဉ်ဦ၊ မီယူရတြမရာဒိ မု ။(သ)
ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ဤကိုရည်၍ဓာလိနီစသည်တို့၌။ ။

1 ဝဏ္ဏာဂမောဝဏ္ဏဝိပရိယာယောစ
ဒွေစာပရေဝဏ္ဏဝိကာရနာသော
ဓာတုစအတ္ထာတိသယေနယောဂေါ
တဒုစ္စတေပဉ္စဝိဓံ နိရုတ္တံ။(မ)

2 တတ္ထဝဏ္ဏာဂမောနာမ၊ အသန္တုပ္ပ တ္တိ ဝုစ္စတိ ။
နက္ခတ္တရာဇာရိဝတာရာနံ၊ အဇ္ဈတဂ္ဂေတိဒိဿတေ ။(မ)

3 ဝဏ္ဏာနံဗျတ္တဿာနတော၊ အညတ္ထတုပ ဝ တ္တ နံ ။
ဝဏ္ဏဝိပရိယာယောနာမ၊ ဟိံသတိတိသိံဟောတိစ။(မ)

4 ယထာဝိမ္ဗန္တုဝဏ္ဏာသ၊ အညဝဏ္ဏဝိကာ ရ တာံ။
ဝဏ္ဏဝိကာရောဝိညေယျော၊ နိယကောပိဝတံယထာ။(မ)

5 ဝဏ္ဏလောပေါဝဏ္ဏနာသော၊ မေဟနသာခသာမာလာ။
မေခလာမဟီရဝတိ၊ မယူရောတိသယောမတော။(မ)

ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။၁-နံပါတ်ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။ဝဏ္ဏာဂမောစ။ ဝဏ္ဏလာသော-ဝဏ္ဏာဂမ နိရုတ္တိဇင်း။ ဝဏ္ဏဝိပရိယာယောစ။ ဝဏ္ဏရွှေ့နောက်ပြုသော-ဝဏ္ဏဝိပရိယာယ နိရုတ္တိဇင်း။ အပရေ။ တစ်ပါးသော။ ဒွေစ။ ၂ ပါးလည်းဖြစ်သော။ ဝဏ္ဏဝိကာရနာသောစ။ ဝဏ္ဏ ဘော်ပြန်သော-ဝဏ္ဏဝိကာရ နိရုတ္တိ-ဝဏ္ဏပျက်စီးသော-ဝဏ္ဏဝိနာသ နိရုတ္တိဇင်း။ဓာတု။ ဓာတ်သည်။ အတ္ထာတိသယေန။အနက်လွှံနှင့်။ ယောဂေါစ။ ယှဉ်ခြင်းဇင်း။ဣတိ။ဝံ့။တံနိရုတ္တံ။ ထိုနိရုတ္တိကို။ ပဉ္စဝိဓံ။ ၅ ပါးအပြားရှိ၏ဟူ၍။ ဥစ္စတေ။ဆိုအပ်၏။ ။၂-နံပါတ်ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။ တတ္ထ။ထို ၅ ပါးသောနိရုတ္တိတို့တွင်။ဝဏ္ဏာဂမောနာမ။ဝဏ္ဏာဂမနိရုတ္တိမည်သည်ကား။ အသန္တုပ္ပတ္တိ။ ထင်ရှားမရှိသောအက္ခရာ၏ထင်ရှားစွာဖြစ်ခြင်းကို။ ဝုစ္စတိ။၏။ ယထာ။ ဥဒါဟရဏ်မည်သည်ကား။တာရာနံ။ကြယ်တာရာတို့သည်။ နက္ခတ္တရာဇာရိ

ဝ။နက္ခတ္တရာဇာဣဝ။လမင်းခဲ့သို့။အဋ္ဌတဂ္ဂေ။အဋ္ဌအဂ္ဂေ။ယနေ့ကို
အစပြု၍။ဇာတိဇာနံ။ဤကားဥဒါဟြုဏ်တည်း။ ။ဤ၌။ရဒအက္ခ
ရာ–တအက္ခရာတို့၏လာပုံကိုယူ။ ။3–နံပါတ်ဂါထာ၏မြန်
မာပြန်ကား။ ။ဝဏ္ဏာဒနံ။ဝဏ္ဏတို့၏။ဗြိတမ္မာနတော။ တည်ရာ
ဌာနမှ။ အညတ္တ။ အချားသော ဌာန၌။ ပဝတ္တနံ။ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း
သည်။ဝဏ္ဏဝိပရိယာယော နာမ။ဝဏ္ဏဝိပရိယာယနိရုတ္တိမည်၏။
ယထာ။ကား။ ဟိံသတိ။ သားအပေါင်းကိုညှင်းဆဲတတ်၏။ဇာ
တိတသ္မာ။ကြောင့်။သိံဟော။ သိံဟမည်၏။ဇာတိ။ ဤကားဥဒါ
ဟြုဏ်တည်း။ ။ဤ၌။ဟိံသဓာတ်ဖြစ်၍။ဓာတ်နောင်ဝိဘတ်
သက်ပြီးလျှင်၊ ဟိံ သော–ဟုပြီးကောင်းလျက်၊ ဟိံ–သော–ဟူ
သောပုဒ်ကိုပင် ဟနှင့်သကိုပြောင်းရွှေ့၍ သိံဟောပုဒ်ဖြစ်ပုံကို
ယူ။ ။4–နံပါတ်ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။ဝဏ္ဏာသာ။ဝဏ္ဏ
ကို။ယထာဝိဓိ။စီရင်ထိုက်သည်အလျောက်။အညဝဏ္ဏဝိကာရ
ဏံ။ အချားဝဏ္ဏအားဖြင့်ဘော်ပြခြင်းကို။ ဝဏ္ဏဝိကာရော။ ဝဏ္ဏ
ဝိကာရဟူ၍။ဝိညေယျော။၏။တံ။ထိုဥဒါဟြုဏ်သည်။ယထာ။
ကား။နိယကော။နိယတော။မြဲသည်။ ။ဤ၌။တအက္ခရာ၏က
အက္ခရာရခဲ့ပုံကိုယူ။ ။5–နံပါတ်ဂါထာ၏မြန်မာပြန်ကား။ ။
ဝဏ္ဏလောပေါ။ဝဏ္ဏကျေခြင်းသည်။ ဝဏ္ဏနာသော။ ဝဏ္ဏနာသ
နိရုတ္တိမည်၏။ ယထာ။ကား။ မေဟနသသ။ ရှိဝှက် အပ်သော။
ခသသ။ ဇာနေ၏။ မာလာ။ တန်ဆာတည်း။ မေခလာ။ ခါးပန်း
ကြိုး။ ။ဤ၌။မေခလာပုဒ်ကို။မေဟန–ခ–မာလာ–ဟုတည်၍။
ဟနမာ–ဟူသော ဗျည်း ၃ လုံး ကျေပုံကိုယူ။ ။မဟိ။မြေ၌။
ရဝတိ။တွံတတ်၏။ ဇာတိတသ္မာ။ ကြောင့်။ မယူရော။ဥဒေါင်း
မည်၏။ဇာတိ။ဤဥဒါဟြုဏ်ကို။အတိသယော။ အတ္တာတိသယ
ယောဂနိရုတ္တိဟူ၍။ မတော။၏။ ။ဤကား ၅ ဂါထာတို့၏
မြန်မာပြန်။ ။ဤ၌၊ အတိသယယောဂ နိရုတ္တိကို၊ နယ်းလေး
ဆယ်စာအုပ်၌ [မယူရော ပုဒ်၌–မရ ဓာတ်၏ ဂတိတည်း ဟူ
သောမြဲသောအနက်မှ၊ သဒ္ဒတည်းဟူသောအလွန်သောအနက်

နှင့်ယှဉ်သောကြောင့်အတ္ထာတိသယယောဂနိရုတ္တိမည်၏]ဟူ၍ရေးသားတော်မူသည်။ ဤခဲ့သို့သော ယူပုံကို၊ အချားသော ကျမ်းတို့၌ရှာဘွေလပ်သော်၊ မဟာနိဒ္ဒေသအဋ္ဌကထာ၌။ ။ ဖရုသာဟိ ဝါစာဟိ၊ ပကြုဗ္ဗမာနေ့ာတိဧတ္ထပကြုဗ္ဗမာနေ့ာတိ။ ပရသာ အဘိဘဝ မာနေ့ာတိ အတ္ထပဋိပါဒနံ ဝိယတတ္ထတတ္ထ ယထာဝေယာဂံ ဝိသေသတ္ထယောဂေါ ခေတ္တနံ အတ္ထာတိသယေယောန ယောဂေါ နာမ။ ။ဟူ၍ အတ္ထာတိ သယ ယောဂ နိရုတ္တိ၏သချုပ်ကို ထုတ်ပြတော်မူသည်။ ။မြန်မာပြန်ကား။ ။ ဖရု သာဟိ ဝါစာဟိ ပကြုဗ္ဗ မာနေ့ာတိဧတ္ထ။ ဖရုသာဟိ။ လ။ မာနေ့ာဟူသော ပါဌ်၌။ ပကြုဗ္ဗမာနေ့ာတိ။ ပကြုဗ္ဗမာနော–ဟူသည်ကား။ ပရသာ။ သူတစ်ပါးကို။ အဘိဘဝ မာနော။ လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်လျက်။ ဣတိ၊ ဝံ့။ အတ္ထပဋိပါဒနံဝိယ။အနက်၏ပြီးခြင်းခဲ့သို့။ တတ္တ တတ္ထ။ ထိုထို ပုဒ်၌။ ယထာ ယောဂံ။ ယှဉ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ ဝိသေသတ္ထ ယောဂေါ။ ထူးသောအနက်နှင့် ရှဉ်ခြင်းသည်။ ခေတ္တနံ။ ခေတ်တို့၏။ အတ္ထာတိ သယေန။ အနက်လွှံ့နှင့်။ ယောဂေါနာမ။ ယှဉ်သည်မည်၏။ ။ဤကား မြန်မာပြန်။ ။အဓိပ္ပါယ်ကား၊ ပကြုဗ္ဗမာနော၌၊ ပရှေးရှိသော ကရခေတ်သည်၊ ပြုခြင်းတည်းဟူသော မြဲသောအနက်မျှ၊ ဝါစာ–ပုဒ်ကို မှီ၍ ပြုခြင်း ဟူသော အနက်ကို စွန့်၍၊ လွှမ်းမိုးနှိပ်စက် ခြင်းတည်း ဟူသော အလွန်သော အနက်နှင့်ယှဉ်သောကြောင့် အတ္ထာတိ သယယောဂ နိရုတ္တိမည်၏၊ ဟုဆိုလိုသည်။ ။ကျမ်းရင်းဖြစ်သောသာရတ္ထတီကျမ်း၏ပြသာဒိုကာ ၌ကား။ အနေကတ္ထ ခေတ်၏အနက် တွေကို၊ အတိ သယယောဂနိရုတ္တိဟုမဘွင့်ဆို။ဆိုလိုသည်ကား[မဟီယံ။မြေ၌။ ရဝတိ။အလွန်အားဖြင့်တွံတတ်၏။ဣတိတသ္မာ။ကြောင့်။မယုရော။၏။]ဤသို့ ခေတ်နက် တွင်သာအတိသယတ္ထထည့်သွင်းယော ဇနာသည်ကိုဆိုလိုသည်။ထို့ကြောင့်ပြသာဒိုကာ၌။ ။မဟျာမတိဂယေနရောတိတိမယူရး။(သ)။ ။မဟီယံအတိသယော

နရောတီတိမယုရော။(မ)။ ။ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ။ဤကားနိ ရုတ္တိ ၅ ပါး၏လက္ခဏာ။ ။

ဂမ္ဘီလာကြကျမ်းငယ်
ဤတွင်ကလောင်နုတ်သိမ်းလိုက်ပြီ။

[နိဂုမ်း]

“ ဧတ္တာဝတာစဝိဝိဓာနိဝိသဒ္ဒသတ္တ
ဂန္ထေသုအာဂတာနယာနိသမုဒ္ဓရိတွာ
သံဂယှယံဝိရစိတာယဒိ[ဂမ္ဘီလာ]
နိဋ္ဌာပိတတ္တိဝိဒုနောခလိတာပနေန္တု ”

—ဧတ္တာဝတာစ။ ဤမျှခဲ့ဖြင့်နံပါတ်စဉ်ဖြင့်လည်း။ သဒ္ဒသတ္တ ဂန္ထေသု။ သဒ္ဒအတ္တ ထိုနှစ်ပနှင့်တကွ ပြည့်စုံကြကျမ်းဘုံဘုံတို့၌။ ဝါ။ ကြကျမ်းဘုံဘုံတို့မှ။ ဝိဝိဓာနိ။ ပညာနုဖြား ဇာသင်သားတို့ မကြားစဘူးအထူးထူးရှိကုံသော။ အာဂတနယာနိ။ လာရှိပြော ကျယ်နယ်းသွယ်သွယ်တို့ကို။ သမုဒ္ဓရိတွာ။ တင်ပြထုတ်ဆိုပုဒ် ထိုထိုကို၊ မပိုမယုတ်ကောင်းစွာနုတ်၍။ သံဂယှ။သဒ္ဒါအနက်မ ပျက်စေမူ ကောင်းစွာ ယူ၍။ ဝိရစိတာ။ နံပါတ် မမှား မျည်း ကြောင်းတား၍ သားနားသပ်ရပ်ရေးသားအပ်သော။ အယံဂမ္ဘီလာ [ဂမ္ဘေနလီလာယတြဲ့ဂြန္ထေတိ ဂမ္ဘီလာ] ခေါ်စရာဟု သညာမည်ခန်းအကြင်ကြကျမ်းကို။ နိဋ္ဌာပိတာ။နိဂုတ်ငါးပါးအ ဆုံးမြွား၍စကားစုံညီပြီးစေပြီ။ ။ခလိတံ။ သတိ လွတ်ကင်း ရေးမိခြင်းကြောင့် ချွတ်ယွင်း တိမ်းပါး စကားမှားသည်။ ယဒိ အတ္ထိ။အကယ်စင်စစ်ရှိသည်ဖြစ်အံ့။ ဝိဒုနော။ အမှားအမှန်ဤနှစ် တံတွင်အမှန်ကိုသိပညာရှိတို့သည်။အပနေန္တု။မာနမာန်ဝင်ဖြစ် မတင်ဘဲ၊ ဘဲကြည့်ထုတ်နုတ်အမှန်ဟုတ်အောင်သုဂ်သင်တော်မူ ကြပါကုံလော့။ ။

[ညာဏဝံသ]
ဘာဝတိံ သာတိုက်
ပန်းတနော်မြို့–

ကြော်ငြာစာ။

ဤ[ဂမ္ဘီလာ]ကျမ်းကိုရေးသားတော်မူသော[ဉာဏာဝံသ]
အမည် ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ယခုအခါ အလွန် ခန်းကြယ် ဖွ
ဖွာသော [သုတ္တန္တဒီပနီ] အမည်ရှိသော၊ သုတ်နက်ကျမ်းကို၊
ရေးသားဆဲ ရှိနေပါသည်။ ထိုကျမ်းကို၊ လေးစောင်တတွဲပြု
လုပ်၍ ပထမတွဲ–ဒုတိယတွဲ–အားဖြင့် နှစ်တွဲပုံရိုက် ရပါလိမ့်
မည်။ ။ပထမတွဲ တွင်လည်း သန္နိဋ္ဌအလွန်ကျယ်ဝန်းမည်
ဖိုး၍ သန္နိနှင့် ဆက်ဆံသော အဓိပ္ပာ ယတ္တတို့ကို [ဂမ္ဘီလာ]
ဟူသော အမည်နှင့် စာတအုပ် ရေးသားတော် မူသည်၊ ထို့
အတူ နာမ်အလို့ငှာ [ဂမ္ဘမာလာ] ဟူသောအမည်နှင့်စာတအုပ်။
ကာရကအလို့ငှာ [ဝိဘတျတ္ထဇောတနီ] ဟူသော အမည်နှင့်
စာတအုပ်၊ သမာသ် အလို့ငှာ [သမာဗြဒီပ] ဟူသော အမည်
နှင့်စာတအုပ်၊ ဤသို့ စာလေးအုပ်ကို ရေးသား တော်မူသည်။
ထိုစာ လေးအုပ်ကို အစဉ်အတိုင်း ပုံရိုက် ပြီးစီးသည် ကာလ
[သုတ္တန္တဒီပနီ] အမည် ရှိသော စာအုပ်ကို ပုံရိုက် ရပါလိမ့်
မည်။သို့အတွက်နောင်[သုတ္တန္တဒီပနီ] ကျမ်းကိုရရှိသောကာ
လ၊ ထိုကျမ်းက–အကျယ်ကို သိလိုမူ မည်သည့် စာအုပ် မည်
သည့်နံပါတ်မှာ ရှုဟု ညွှန်ပြ ချက်ကို တွေ့ရှိ ခါမှ ပထမပုံရိုက်
သောစာအုပ်ရကိုမဝယ်ယူလိုက်ရဟု နောင်တကြီးမဖြစ်ကြရ
အောင်သတိလှုန့်ဆော်ကြော်ငြာလိုက်ပါသည်။

စာအုပ်ရှင်... ... မောင်ဘိုးအောင်
ညောင်ချောင်း
နေပြူ... အမိုင်